Anul al 50-lea 12 Pagini EXEMPLARUL În Țară: 3 Lei In Străinătate: 6 Lei 12 Pagini Nr. 254 Duminică 17 Sept. 1933
Taxa poștală plătită în numer ar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. No. 126228/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI are numerele: 3-1370, 3-1371, 3-1372, 3-1373, 3-1374, 3-5643.

DEVA ABONAMENTE LA „VESELIA" UNIVERSUL COPIILOR ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Căte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

CREDITE IEFTINE

Un grup de 237 industriași și comercianți din toată țara au înaintat ministerului de industrie și comerț un scurt memoriu, prin care cer — în lipsa actuală de numerar și de credite — o mai largă participare a Băncii Naționale și a Creditului industrial la ajutorarea comerțului și industriei, spre a ieși din impasul crizei de azi.

Prin același memoriu, subscriitorii solicită deasemeni celor două așezăminte de credit, o atitudine mai îngăduitoare — potrivită împrejurărilor — în ce privește urmărirea datoriilor contractate.

Adevărul e, că favorurile și situațiile privilegiate de care se bucură la noi cele două instituții trebue să aibă drept contrapartidă obligația de a sta în ajutorul pieții și producției, oferindu-le credite ieftine și în condiții de mai atenuată rigiditate ca până acum, ținând seama tocmai de împrejurările vitrege și anormale din ziua de azi.

Un tratament înțelegător se cuvine iarăși să fie adoptat față de debitorii curenți, acordându-se înlesniri de plată categoriilor celor mai împovărate: agricultori, industriași și comercianți, cari se îndărătnicesc să reziste încă ravagiilor crizei.

Printr'o politică înțeleaptă de credite, se va da posibilitate de lucru întreprinderilor noui cum și celor rămase în picioare, după cum prin refuzul creditelor și prin executarea prea drastică a debitorilor strâmtorați, se va grăbi procesul de lichidare a oricărei activități productive în cuprinsul țării.

Banca Națională și Creditul industrial au îndatoriri precise față de economia națională, iar memoriul celor 237 industriași și comercianți este pentru noi un nou prilej de a reînoi și activa conștiința acestor îndatoriri.

Istoria se repetă

In drama lui Victor Hugo intitulată „Ruy Blas" este o scenă instructivă. S'o reamintesc.

Lacheul Ruy Blas, — un membru al „camarilei" cum se spune azi, — devine amantul reginei și omul atotputernic al Spaniei. El poate totul, el dispune de finanțe, de autorități, de oameni și de Spania. Toate capetele i se pleacă, toți marii hidalgi eșiți din pulpele lui Jupiter îl recunosc și-i se supun. Unul singur, nobilul Alvarez, face excepție; el protestează și ține capul sus. Dar atunci când Alvarez își bătea mai tare pieptul și-și proclama mai sgomotos neatârnarea, ușa se deschide și Ruy Blas apare.

Sgomotului îi urmează o repede tăcere. Toți nobilii fac smirnă și își pleacă capetele, numai capul lui Alvarez nu se hotărăște. Atunci Ruy Blas vine până în fața lui și-i poruncește:

— Comme les autres, Alvarez!

(Ca și ceilalți, Alvarez!).

Și capul lui Alvarez se abate la vale.

Mi-am adus aminte de această scenă de teatru după adunările dela Câmpulung și dela Sovata. Și mi-am spus: Victor Hugo a pus în piesa lui un singur Alvarez, fiindcă pe semne Spania nu avea atunci mai mulți, pe când Câmpulungul și Sovata vor da, negreșit, puzderie. Câtă declamație, câte fraze pentru pompă, câte piepturi bătute pentru sacrificiu. Dar capetele Alvarezilor noștri se vor pleca mai repede decât capul Alvarezului spaniol.

D. Mihalache la Câmpulung, pe lângă capitolul efemeridelor programatice, a avut și câteva vorbe curagioase; ele au dovedit că rana deschisă prin conflictul cu prefectul de poliție al Capitalei, supurează încă. Dar au fost vorbe curagioase, recunosc. Insă... sfârșitul discursului a stricat impresia de îmbărbătare a sufletelor. D-sa a spus: „Dacă comitetul executiv al partidului va hotărî altfel, eu, membru disciplinat, mă voiu supune".

Deci: Comme les autres, Alvarez!"

La Sovata, Alvarez a fost și mai elocinte reprezentat: d. Maniu n'a venit. Atunci pentru care interes toată frământarea?

Cu câteva zile înainte de ținerea acestei întruniri, se șopteau lucruri grozave: „Așteptați Sovata, — se spunea în toate cafenelele, — și va fi grav. Acolo va izbucni o bombă cum nu s'a mai văzut!"

Intr'adevăr, întrunirea de la Sovata s'a ținut; bomba care a pleznit a fost numai pocnitul unei capse de salon, apoi s'a votat o moțiune de consolare pentru d. Maniu. Iar lucrurile vor urma, de aci înainte, cursul lor normal.

D. Vaida își va lua regulat paharele cu apă de Căciulata. D-nii Mirto și Tillea vor fi miniștri în ciuda vizitei dela Praga. Guvernul va rămâne și va sfida 18 milioane de locuitori ai țării românești. Parlamentul se va deschide peste o lună și va da un important vot de încredere cabinetului Vaida. D. Mihalache se va supune disciplinei. D. Maniu va continua să tacă. Partizanii cei dibaci vor urma să înghită tot ceeace se refuză funcționarilor, pensionarilor și creditorilor din străinătate.

Apoi, pentru ca farsa să fie desăvârșită, o nouă mascaradă populară va fi organizată în București. Ultimele milioane disponibile prin fondurile caselor publice, vor fi împărțite agenților partidului.

Niciodată România, dela 1821 încoace, n'a fost mai jos căzută. Epoca fanarioților a reînviat sub alte forme, cu alți gealați, cu alte firmanuri de mazilire, cu alte rușini! S'ar părea că la Mărășești și la Oituz neamul românesc a cheltuit cele din urmă rezerve de curaj, de bărbăție și de mândrie națională.

Și, cu toate acestea, nu se poate ca să fie astfel.

Dorm numai un somn de odihnă sufletele viteze ale poporului român, până când pronia va suna deșteptarea.

Iar zorii marei lumini binefăcătoare se arată.

CONSTANTIN BACALBAȘA

Principele Nicolae în Italia

Vizita A. S. R. la Milano la uzinele „Caproni".
1. Principele Nicolae; 2. D. I. Lugoșianu, ministrul țării la Roma; 3. inginerul Caproni.

O republică dualistă greco-turcă?

Conducătorii turci sunt convinși că pacea și siguranța vor fi mai bine garantate în Orient printr'o strânsă colaborare cu Grecia. Ei vor să transforme amiciția greco-turcă într'o alianță care să aibă caracterul unui dualism.

In această chestiune, ziarul francez „Volonté" publică o interesantă corespondență din Stambul, în care se spune:

„Unii mari demnitari turci, (se vorbește chiar de Mustafa Kemal), schițează un proect care nu-i poate nerealizabil.

Ei visează uniunea celor două țări, constituirea unei mari republici dualiste, care ar ingloba Turcia și Grecia, având Constantinopolul de capitală comună, — Atena și Ankara rămânând capitale particulare.

Cele două țări vor avea organe de stat comune, relative la apărarea militară și la economie și vor menține distincte, serviciile cu caracter național.

Ceva în genul fostei Austro-Ungarii, dar cu mult liberalism".

Reamintim că zilele trecute s'a încheiat noul pact de amiciție greco-turc, în care se prevede și o reprezentanță unificată a celor două țări, în conferințele internaționale secundare.

Albania denunță

tratatele de comerț

Berlin, 15 (Rador). — *Ziarele anunță că guvernul albanez este hotărît să denunțe, în cadrul măsurilor pentru ameliorarea balanței comerciale, toate tratatele de comerț care sunt în contractele cu Germania și Cehoslovacia.*

Dat fiind faptul că diferitele taxe din tariful vamal autonom al Albaniei, nu mai corespund cu situația actuală, consiliul de miniștri albanez intenționează să ridice taxele vamale pentru anumite mărfuri.

70 persoane intoxicate

Varșovia, 14 (Radio-Central). — **După o serbare a secerișului, pe o moșie din Mytlow s'au îmbolnăvit 70 persoane, având simptome de intoxicare.**

40 persoane sunt în agonie, altele au și murit.

Un vapor englez în flăcări

Londra, 15 (Rador.) — **Vaporul britanic „Porthcawl", de 2481 tone, încărcat cu fibre de lemn, a luat foc la 15 mile la sud-est de Cromer, în drum dela Oran la Granton.**

Incendiul s'a propagat foarte repede. Vasul a fost remorcat până la Yarmouth, unde a eșuat și continuă să ardă. Intreg echipagiul a fost salvat. Pagubele sunt foarte mari.

Avioane austriace

de-asupra Germaniei

Berlin, 14 (Rador). — *Din sursă bine informată se afirmă că două avioane austriace de poliție ar fi sburat azi de dimineață deasupra orașului Freilassing din Bavaria, în apropiere de granița austriacă.*

Noul guvern spaniol

De sus în jos: Lerroux (primul ministru), Drigo Martinez Barrios (internele), de Lara (finanțe), Dominyo Barnés (instrucția publică), Guerrea del Rio (lucrări publice), Sanchez Albornos (externe), Botella Asensi (justiție).

AGENȚI ELECTORALI ÎMPROPRIETĂRIȚI CA COLONIȘTI

— CAZURILE DIN JUD. DUROSTOR —

Comuna Rahova de Jos din jud. Durostor este o așezare de colonești harnici, ajunsă în scurtă vreme la o desvoltare puțin obișnuită. De câțiva ani de zile s'au colăcit însă printre colonești reali câțiva colonești de contrabandă, cari, fără nici o îndreptățire legală și numai cu sprijinul proptelelor politice, au izbutit să fie împroprietăriți acolo, în calitate de... colonești.

Și ca și când atâta nu le-ar fi fost de-ajuns, acești musafiri nepoftiți — legați între ei prin legături de rudenie, dar mai ales prin baza ilegală a situației lor — au constituit un fel de dinastie locală, acaparând mai toate slujbele din comună și exercitând asupra celorlalți locuitori o adevărată teroare.

Scoși din fire, în fața abuzurilor repetate, oamenii s'au văzut siliți să reacționeze, înaintând reclamații celor în drept. Dintre toate autoritățile sesizate însă, nu s'a mișcat decât directoratul colonizărilor, care, pus în cunoștința împroprietăririlor abuzive dela Rahova de Jos, a ordonat o anchetă la fața locului.

Ancheta a găsit îndreptățite denunțurile și plângerile locuitorilor, constatând că un număr de inși au fost împroprietăriți fără cădere, prin abuz, acte false și manopere dolosive, întrucât, pe lângă că posedau în alte părți — în jud. Muscel — proprietăți între 6 și 20 hectare, ceeace le retrăgea orice îndreptățire de a fi împroprietăriți și ca colonești, dar ocupau și diverse slujbe retribuite de stat, județ sau comună.

Au fost găsiți în această situație: Florin Nițescu, primar în Rahova de Jos și învățător în com. Spanciov, pr. Oct. Nițescu (preot și învățător), Lovișteа, Dobrian, Const. Nițescu, Ion Nițescu și Aurel Ionescu.

Toți aceștia au pământuri și în com. Valea Popii din Muscel, ba unii din ei stau și cu locuința la Muscel, fiind oameni cu stare, cu gospodărie mare, cu mori pe valțuri de lux, etc.

In baza deciziei directoratului colonizărilor, împroprietărirea acestora a fost anulată, iar evacuarea lor din pământurile deținute fără drept, a fost executată Sâmbătă 9 Sept.

Locuitorii au căpătat prin aceasta numai un început de satisfacție, pentru că, în realitate, archetatorilor le-a scăpat pe deoparte și alți colonești neîndreptățiți la împroprietărire, cum este, de ex. Nicolae Nițescu, casierul primăriei Rahova de Jos, împroprietărit cu 10 hect., deși mai are 6 la Hârtești (Muscel), iar pe de altă parte, le-a scăpat și faptul că un mare număr de colonești, rude ale dinastiei Nițeștilor, sunt împroprietăriți numai cu numele — prin stăruința dinastiei, afiliate fostului ministru Mihalache — în timp ce pământurile lor sunt stăpânite și exploatate de agenții electorali ai d-lui Mihalache.

Numai pr. Oct. Nițescu deține pe lângă lotul său de 10 ha. și al școalei tot de 10 ha., loturile lui Bucurescu (fin), Dobrian, Lovișteа, Const. Nițescu (frate), Radu Marian, etc.

Așa de mare este trecerea abusivilor pe lângă sfinții regimului, încât locuitorii se tem acum că tot aparatul politic va fi pus în mișcare, în scopul de a se anula decizia directoratului colonizărilor și de a fi repuși în stăpânirea loturilor coloniștii de contrabandă ai d-lui Mihalache.

Noi vom urmări mișcarea.

Moartea groaznică a 18 soldați din regimentul 11 Siret

— Răspuns unei broșuri iredentiste ungurești. — Un document autentic din 1919, care descrie cum au fost asasinați 18 soldați români. — Cine sunt barbarii? —

Cluj, 14 Sept.

Printre nenumăratele lucrări iredentiste cu cari maghiarii de la Budapesta au năpădit întregul Apus, se găsește una ce poartă titlul: „Barbarie des Valaques dans l'Histoire de Hongrie", (Barbaria românilor în istoria Ungariei). Ea e scrisă de profesorul dr. Emeric Lukinich dela universitatea din Pécs și a fost tipărită de editura V. Hornyanszcky, fiind împărțită în zeci de mii de exemplare în străinătate.

Conținutul acestei broșuri, plină de ură nestăpânită împotriva românilor, este cea mai bună dovadă, pentru orice om cult și de bună credință, că propaganda iredentistă ungurească de mult și-a pierdut busola, iar cei ce o continuă sunt elemente iresponsabile, cari nu-și respectă nici situația, nici demnitatea.

O BROȘURA DE PROPAGANDA IREDENTISTA

Iată ce a fost în stare să scrie un „profesor universitar", cu pretenții de a fi făcut istorie și de a fi păstrat obiectivitatea științifică!

Profesorul Lukinich a dat la iveală un pamflet plin de orori, născocite de un suflet sadic, lucruri cu nimic dovedite și nedocumentate. Intenția autorului era să dovedească originea „balcanică" a poporului românesc, prezentându-l în fața Apusului ca un neam lipsit de cultură, înapoiat, anacronic în Europa centrală.

Concluziile acestui profesor sunt, că poporul românesc nu are viață morală, nici disciplină religioasă, ci e condus de instincte barbare, fiind sălbatic, săvârșind cele mai oribile crime, fără vre-o mustrare de conștiință, și că el dă numărul cel mai mare de criminali.

Nația ungară, acest popor „nobil, blând și binefăcător" ar fi avut de suportat în cursul istoriei sale adevărate barbarii din partea poporului românesc.

Cu ce dovedește autorul aceste afirmații îndrăznețe? In cursul istoriei maghiare, în timpul revoluțiilor iobagilor români, maltratați de unguri, în 1784, 1848, românii ar fi comis adevărate acte de barbarie împotriva ungurilor.

Firește, toate aceste afirmații sunt de domeniul poveștilor și al fanteziei și nu pot fi dovedite cu nimic. Cele câteva gravuri pe care le publică autorul broșurii, nu dovedesc decât reaua credință ungurească, de a încerca să compromită un neam întreg, pe baza unor afirmații de domeniul fanteziei. Și faptul e cu atât mai grav, cu cât josnicia a fost comisă de un profesor universitar!

CINE SUNT BARBARII?

Ne-am desinteresat de aceste atacuri ungurești, căci știam că nimic nu este pe conștiința blândului și răbdătorului popor românesc. Totuși se pare că nu am făcut tocmai bine că am tăcut, lăsând cale liberă campaniei de ponegrire, pornită împotriva noastră de iredenta maghiară. Căci azi lumea din Apus începe a ne judeca după cum ne descriu dușmanii.

Ar fi fost ușor să răspundem iredentei maghiare, căci istoria neamului românesc este plină de cele mai cumplite acte de barbarie comise de stăpânirea ungurească.

Intâmplarea a făcut să ni se pună la dispoziție o serie de documente din timpul revoluției din 1918, cari descriu în culori înspăimântătoare întreaga brutalitate a ungurilor, și sunt o dovadă grăitoare a suferințelor fără sfârșit îndurate de românii din Ardeal din partea acestui popor cu porniri sălbatice.

Vom reproduce o parte din aceste documente de mare importanță, obținute din partea unei persoane, care pe vremea aceea a jucat un rol de frunte în Consiliul național român. Intr'un număr viitor vom arăta pe larg și împrejurările în cari au fost redactate aceste documente, și cum au fost păstrate până azi, de un român inimos.

Iată mai jos unul din aceste documente pline de groază și evocatoare de vremuri cumplite pentru neamul românesc:

SFARȘITUL GROAZNIC A 18 SOLDAȚI ROMANI

„S. M. S. No. 778-25-IV. 919.

Declarație

In ziua de 25 Aprilie 1919, dimineața, pe colina numită „Părinții", garda roșie dela Budapesta a prins 18 soldați din armata regală română (reg. 11 Siret). Bolșevicii unguri nu i-au luat prizonieri ci i-au omorît. Inainte însă de a-i omori, i-au chinuit în modul cel mai îngrozitor.

„Unuia i-au tăiat urechile, străpungându-i țeasta cu baionetele. Altuia i-au scos ochii și l-au străpuns apoi prin gât și mai multe părți ale corpului. La doi le-au scos ochii, le-au tăiat limba, mai apoi i-au impuș-cat prin șale și gât. La trei le-au tăiat urechile și nasul, străpungându-i cu baioneta prin față și gât. Pe alți patru i-au chinuit în modul următor: Le-au rupt fălcile, le-au sfâșiat picioarele și mâinile, trăgând apoi în ei mai multe focuri de armă în deosebite părți ale trupului. La alți doi le-au sfâșiat stomacul, scoțându-le intestinele și întinzându-le peste gură.

„La altul i-au crăpat țeasta, i-au scos creerii și i-au pus în mâna mortului.

„Am voit să chemăm un fotograf, ca să fotografieze cadavrele, dar fiindcă nu am căpătat, mai adăogând și faptul că cadavrele au stat patru zile neînmormântate, am fost necesitați să luăm măsuri pentru înmormântarea lor. In ziua de sfintele Paști, aproape tot satul a eșit la locul unde zăceau încă trupurile schingiuite ale bieților martiri. Și acești eroi morți pe pământul sfânt și strămoșesc al Ardealului, au stârnit durere în sufletul tuturor.

„Am făcut această declarație conform datoriei noastre sincere și subscrim în numele întregului norod, care a asistat ca martori oculari încredințați.

Ciucea, 19 Aprilie 1919.

Martori oculari: (ss) Petru Brudașca, președintele Consiliului național român; (ss) profesor Brudașca; (ss) Sabin G. Trutia."

Asemenea documente în original mai sunt însă nenumărate și le vom reproduce. Ar trebui să fie tipărite în broșură, ca să cunoască și străinătatea pe cei ce se intitulează popor nobil și cavaler, aruncând injurii grosolane la adresa neamului românesc, acuzându-l de barbarii.

Lumea din Apus ar vedea din aceste documente, cine sunt barbarii: românii sau ungurii?

Aurel Gociman

Gravul abordaj de vapoare pe Dunăre

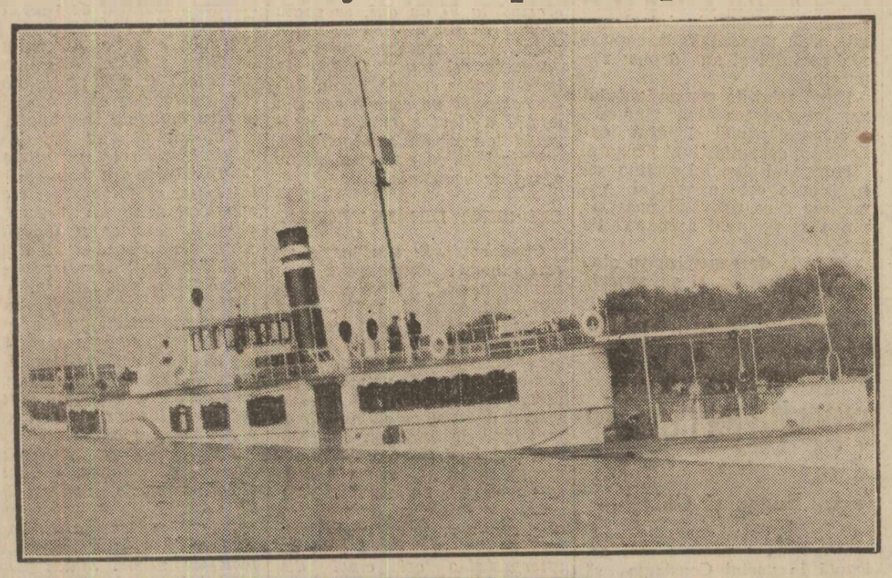

SUS: Vasul „Cetatea Albă" abordat.

JOS: Spărtura care a provocat scufundarea.

D. Mihalache și problema monetară

de VICTOR SLĂVESCU

După cum se știe, d. Ion Mihalache a declarat la Câmpulung, că stabilitatea monetei noastre este definitiv pierdută și în consecință a propus devalorizarea leului și stabilirea lui la un nou curs față de aur — adică așa zisă *restabilizare*. Motivarea acestei concepțiuni monetare se razemă pe două grupe de argumente: a) *influența factorilor străini* (deprecierea celorlalte monete și în special a dolarului și lirei sterline, precum și politica de autarhie în ce privește schimbul de mărfuri internațional) și b) *influența factorilor interni* (dezechilibrul bugetar, paralizia creditului și a vieții economice).

De îndată ce vom devaloriza moneta, vom ajunge a ne emancipa de influența acestor doi factori perturbatori și viața noastră economică va intra într'o perioadă de înflorire. Ca să facă dovadă cât este de convins de ceace spune, d. Ion Mihalace a declarat că este dispus să se pună în capul unui guvern, care ar avea un astfel de program.

Până una-alta, d-sa este vicepreședintele unui partid care susține astăzi guvernul Vaida, iar acesta are un program economic și financiar exact contrariu. Dovadă, dezmințirea ce a primit și dela președinția consiliului de miniștri (d. Vaida) și dela ministerul de finanțe (d. Madgearu). Dar aceasta nu are desigur nici o însemnătate. D. Mihalache rămâne mai departe vicepreședinte, iar guvernul Vaida conduce mai departe țara. Și aceasta pentru motivul că partidul dorește să rămână mai departe la putere. Situația este clară și socoteala cât se poate de limpede.

*

Prin urmare, după ce am practicat o politică de stabilizare monetară timp de aproape 5 ani, făcând sacrificiile necesare, dar absolut utile, iată că acum ni se propune de un fruntaș al vieții noastre politice o altă politică monetară, exact contrarie, care nu înseamnă altceva decât intrarea în haos și anarhie, cu cele mai grave consecințe pentru țară și statul nostru. Se poate înțelege și admite o astfel de schimbare?

Nu se pot contesta greutățile economice, financiare și monetare prin care trecem astăzi. Prin aceste greutăți trec și alte țări și alte state.

Toate luptă cu îndârjire și hotărîre, suferind pierderi și

(Continuare în pag. 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

Rotschildiana

de EUTRAPEL

Pornind într'o precedentă cronică cu intenția lăudabilă de a vorbi de o lucrare a d-rului Henry Rothschild, care, sub numele de André Pascal și sub titlul fastuos de „Călătorie în jurul amintirilor mele". a binevoit să ne istorisească atât copilăria cât și tinerețea lui, ni s'a părut că era un bun prilej ca să evocăm în mod mai general câteva amintiri asupra dinastiei Rothschild. Am reamintit astfel, că fondatorul ei, după adevăratul său nume Ancel Mayer Bauer, devenit împrumutător de bani sub firma „La scutul roșu" (Rot-schild) s'a preschimbat în bancher, apoi în financiar internațional, a împrumutat milioane Danemarcei, a devenit omul de încredere al landgravului de Hessa, Kassel, a fost un inamic înverșunat al lui Napoleon I și a murit în 1812 lăsând o văduvă a cărei inteligență o admira atât de mult, încât a sfătuit prin testament pe cei cinci copii ai săi de a nu face nimic niciodată, fără a consulta pe mama lor. Mai adăoga două alte sfaturi: să rămână credincioși legii ebraice și să fie pururi uniți.

DOAMNA MAMA

Un scriitor francez, în treacăt la Frankfurt-pe-Main, a descris astfel pe văduva lui Rothschild I și tot astfel leagănul dinastic:

„Am avut norocul să văd pe bătrâna mamă a dinastiei Roth-

(Continuare în pag. 2-a)

ASIGURAREA „FRANCO-ROMÂNA" BUCUREŞTI GRIVIŢEI 23

CUPON N-rul 1-10

10 cupoane, dimpreună cu lei 40, dau dreptul la o poliţă A. M, „UNIVERSUL", **grupa copii şi şcolari,** de lei **50.000** cu 2 numere de premii de 10.000 lei şi 6 numere de premii de 5000 lei

Cu începutul 1 Octombrie 1933

cu participarea la tragerea specială ce se va organiza pentru ei, separat de ceilalţi asiguraţi.

Confortul modern în locuinţa dv.

PLASAŢI BINE BANII CUMPĂRÂND O LOCUINŢĂ EFTINĂ CU 44.000 LEI LA

APARTAMENT PALACE

CALEA VICTORIEI 178

ÎNCHIRIAT PRODUCE 10%

INFORMAŢIUNI CAL. VICTORIEI 128

TEL. 2.188.0

LIBRARIA „LUMINA"

STRADA COLŢEI 27

complect asortată cu

CARŢI ŞI RECHIZITE ŞCOLARE

pentru cursul primar şi secundar. Mărfuri bune. Preţuri eftine. Serviciul conştiincios 16

Opt zile plăcute

Incepând de Duminică 17 cor., bucureştenii şi bucureştencele vor avea în toamna aceasta opt zile plăcute. Pentrucă Duminică se redeschide sezonul de toamnă al curselor dela Băneasa, cari vor dura numai opt zile, la intervale dinainte stabilite, până la Sf. Dumitru.

Bucureştii fiind lipsiţi toamna de alte distracţii mai atractive, cursele dela Băneasa sunt cel mai bun prilej pentru a petrece o plăcută după amiaz de Duminică sau sărbătoare.

Iar în toamna aceasta, cursele de la Băneasa oferă aspecte cu totul noui. Hippodromul a suferit multe modificări însemnate, cari oferă perspective agreabile ochiului şi urmărirei alergătorilor. Se va relua „jocul austriac", graţie căruia, cu 20 lei, cel ce indică cei şase cai câştigători ai zilei poate câştiga câteva zeci de mii de lei.

Din punct de vedere sportiv, e interesantă cursa „Predicateur" în care debutează cai de doui ani.

Am pomenit numai foarte puţin din atracţiile cari formează prima zi a curselor dela Băneasa, dar destul ca să obligă toată lumea mondenă a Capitalei să se întâlnească Duminică la frumosul nostru hippodrom. 2749

Pentru dureri de cap şi nevralgii

reumatism, gută, sciatică şi răceli, nu există altceva mai bun decât tabletele Togal. O încercare vă va convinge şi pe Dv. 2745

EFTIN cumpăraţi NOUTĂŢI

Stofe pentru rochiţe, pardesiuri şi mantouri.

Mătăsuri ţesături moderne, fabricaţie proprie

numai la

POPP & BUNESCU

Centrala: Str. Şepcari 4

Magazinul nou: Str. Bărăţiei 2

Sucursala: Calea Griviţei 117

CHERCI DE VOLGA

mari şi graşi recoltă nouă

Icre negre moi şi tescuite, prima calitate din prima sursă

Unt de masă zilnic proaspăt Lei 60 kg.

Unt topit „ 66 „

Untdelemn de măsline pur fin, şi curat „ 70 lit.

Rom, coniac, mastică, secărică, vişinată, vodcă „ 74 „

Malaga madera, marsala, oporto, vermouth, Cinzano „ 85 st.

Liqueururi cacao, Mocca Benedictina „ 85 „

Vin de masă vechiu lei 18 kg., ţuică bătrână, lei 36 kg. Şampanie şi toate altele articole coloniale, delicatese, Schweitzer şi Brânzeturi

Consumul „BASARABIA" Karageorghevici 7 (vis-a-vis de Banca Naţională) 937

Citiţi „Biblioteca agricolă a ziarului Universul"

Intreruperea exportului de petrol sovietic

CUMPARATORII STREINI S'AU INDREPTAT SPRE ROMANIA

Constanţa, 14 Sept.

Societăţile exportatoare sovietice fac mari şicane cumpărătorilor de produse petrolifere, în special acelora cari cumpără păcură.

Unul din aceste neajunsuri e că vapoarele navlosite pentru transporturi petrolifere, sunt nevoite să aştepte în portul Batum câte 2-3 săptămâni neputându-şi completa încărcătura din lipsă de produse în staţiune şi rezervoare.

Cumpărătorii suferă pierderi foarte mari.

Reprezentantul soc. **Benit** din Genova, a aşteptat în Batum cu vaporul 3 săptămâni spre a putea încărca un transport de păcură.

Astfel fiind şi deducându-se că sovietele nu mai au produse petrolifere de exportat, cumpărătorii străini au renunţat la contracte, îndreptându-se spre România. Numeroase societăţi, cum şi marina franceză de război, cari cumpăraŭ până acum petrol şi alte produse din Rusia, au contractat mari cantităţi de produse pe pieţele noastre.

Unul din angajamente e acel al soc. **Benit** din Genova.

Instalarea consiliului de administraţie al Camerei de comerţ

Hotin, 12 Sept.

In localul Camerei de comerţ s'a instalat noul consiliu de ad-ţie compus din: M. Feldman, M. Varticovschi, Mordco Peni, Moisei Steinhartz—Edineţi, Iankel Tutelman, Andriaş Serghie—N. Suliţă, Berco şi Sehter Sulim din cat. I-a. Sloimă Feldman, Eliferie Moldovanu—Bucov, Abram Steif—Lipcani, Meer Tisenboim şi David Barlam din cat. II-a. Roman Fichman—Lipcani—Corjenţi, Ion Cunitchi—Volcinet, Vasile Senic—Mămăliga şi Meer Landvigher din cat. III-a. Maisei Dorji, Nicolai Usacăi şi Haim Vaisman din cat. 4-a.

Instalarea a fost făcută de d. jude preş. al trib. local dr. M. Ivaşco care a luat şi jurământ legal membrilor aleşi.

Ca preşedinte a fost reales, cu unanimitatea voturilor, d. Roman Fichman. D-nii: Moisei Varticovschi, comerţ şi Ion Cunitchi, industrie au fost aleşi vice-preşedinţi.

D. Roman Fichman exprimă membrilor, mulţumirea sa pentru cinstea şi încrederea ce i s'a acordat, promiţând că va sta în totdeauna la staja intereselor comerciale şi industriale locale în aceste grele timpuri de încercare.

Preţul abonamentului la ziarul UNIVERSUL este:

Lei 750 pe un an
„ 380 pe 6 luni
„ 200 pe 3 luni
„ 80 pe 1 lună

Abonamente se fac la 1 şi 16 ale fiecărei luni

CONSTRUCŢIILE NOI SE APROVIZIONEAZĂ CU

BAI DE FONTA

COLORATE şi ALBE

CLOSETE--LAVOARE
BIDEURI--CHIVETE

PLĂCI de FAIANŢĂ albe şi colorate

la cel mai mare şi cel mai eftin depozit

„SANITAS"

STR. MIHAI VODA No. 5

Telefon 338—57

PREA MULTE ACCIDENTE DE AVIAŢIE

A fost un timp când accidentele de aviaţie se produceau fără ca să se poată cunoaşte cauzele lor — mai puţin să se poată prevedea şi, prin urmare, evita. Pe timpul acela sborul era învăluit într'o atmosferă de fatalitate, de mister. Nu puteai spune dinainte, atunci când vedeai un pilot decolând avionul lui, dacă peste o clipă puteri necunoscute nu îl vor prăvăli din văzduh în ţărâna din care a căutat să se ridice.

De atunci au trecut ani mulţi, în răstimpul cărora o ştiinţă a aeronauticii a luat fiinţă şi s'a desvoltat. Ceeace altădată era un mister de nepătruns este astăzi bine cunoscut şi privit ca ceva elementar şi natural. Greşelile, cari altădată au trimis la moarte nenumăraţi temerari, cercetători ai căilor văzduhului, sunt astăzi definitiv înlăturate. Sângele cald al entuziaştilor premergători întru aviaţie, vărsat altădată din belşug în ţărână şi amestecat cu glia rece, a rodit şi a făcut cu vremea un scut puternic pentru vieţile celor cari continuă să asculte chemarea năvalnică a azurului.

Fireşte, accidentele, risipitoare de vieţi omeneşti, nu au dispărut cu totul: acolo unde există viaţă, riscul morţii va subzista întotdeauna. Acum, însă, accidentele sunt, în mod normal, foarte rare. Ele pot fi, cele mai adesea, prevăzute şi, deci, înlăturate. Aceste accidente se petrec mai cu seamă cu prilejul sbururilor grele, pentru înfăptuirea unor mari performante. Un recent şi dureros caz este acel al ilustrului pilot italian, generalul Francesco de Pinedo, mistuit de flăcări în încercarea de a decola cu avionul îngreuiat de o imensă centitate de benzină, trebuitoare pentru baterea recordului mondial de distanţă în linie dreaptă.

Sborurile obişnuite, de antrenament deasupra unui aerodrom sau de simplă deplasare între două aerodroame vecine, sunt departe de a aduce cu ele asemenea primejdii. Insuşirile aparatelor folosite îngăduesc efectuarea unor evoluţii cu mult mai grele decât cele ce se execută în deobşte, încât pilotul dispune în sbor de o mare acoperire şi siguranţa lui este aproape desăvârşită. Bine înţeles, ne-am aşezat în ipoteza unui material de sbor de bună calitate şi bine întreţinut, care este pus în mâna unor piloţi experimentaţi şi antrenaţi.

Un asemenea material înlătură aproape cu totul incidentele de sbor, generatoare de accidente. Dacă, totuşi, un asemenea incident se produce, îndemânarea pilotului reuşeşte mai totdeauna să asigure o aterisare convenabilă, pe cel mai potrivit teren din regiune. Iar în cazuri cu totul excepţionale, când nici o putinţă de aterizare nu există, pilotul experimentat este în măsură să decidă părăsirea avionului şi scoborirea în paraşută, ordonând în prealabil întregului echipaj aceeaşi manevră.

Cu toată această mare siguranţă, la care a ajuns sborul mecanic, sezonul aeronautic actual din România este caracterizat printr'un lung, printr'un nesfârşit şirag de accidente. Cele mai multe dintre ele au fost foarte grave sau chiar mortale. Nu mai departe decât zilele trecute am avut de înregistrat încă două accidente — unul la Cluj, altul la Constanţa — în cari şi-au găsit moartea trei ofiţeri. Şi acestea au venit după multe altele, petrecute în acelaş sezon de doliu al anului 1933, primul sezon aeronautic dela înfiinţarea subsecretariatului de stat al aerului.

Frequenţa ne obişnuită a acestor accidente ne obligă să enunţăm o concluzie extrem de dureroasă: accidentele de aviaţie dela noi nu se datoresc şi nu se mai pot justifica prin jocul nefericit al unor împrejurări de neprevăzut. Ele trebue, în mod neapărat, să aibă nişte cauze organice.

Aviaţia română de azi este, aşadar, bolnavă. Ea suferă de o serie de vicii grave şi alarmante; cu atât mai alarmante, cu cât ele se soldează cu pierderea unei mulţimi, mereu sporită, de tinere vieţi de elită şi cu destrămarea până la anulare a armatei aerului, adică a unui principal element de apărare naţională.

Nu putem, în cadrul unui mic articol de ziar, să purcedem la o analiză amănunţită şi concludentă a acestei afirmaţii. Ne vom mărgini deocamdată să destăinuim câteva din aceste vicii grave şi să arătăm şi mentalitatea din care ele rezultă:

a) Materialul aeronautic din România este vechi şi foarte rău întreţinut, — ceeace conduce la zilnice incidente de sbor, urmate de aterisări forţate.

b) Personalul navigant şi-a pierdut aproape cu desăvârşire antrenamentul, din cauza excesivei parcimonii în îngăduirea sbururilor de antrenament, — ceeace face că problema aterisărilor forţate, pusă brutal unor piloţi deveniţi neîndemânateci, primeşte adesea soluţiuni greşite şi fatale atât echipajului, cât şi materialului.

c) Paraşutele, cari trebue să constitue colacul de salvare al navigatorilor aerieni, lipsesc aproape cu desăvârşire sau, dacă există, sunt vechi, rău întreţinute şi nu mai inspiră nici o încredere, — ceeace are ca urmare o absolută imposibilitate de salvare, pe această unică cale, a unui echipaj oricât de destoinic, dacă configuraţia terenului deasupra căruia s'a produs incidentul de sbor nu îngădue o aterisare.

Fiindcă ţinem să păstrăm o linie de perfectă obiectivitate şi dorim să rămânem în afară de orice spirit de polemică, vom trece direct la originea ultimă a acestor distrugătoare racile, nefaste pentru aviaţia română şi periculoase pentru apărarea naţională. Această origină este spiritul de economie rău înţeles.

Nu putem să cheltuim destul pentru întreţinerea corectă a vieţii naţionale; şi atunci încercăm să ingustăm această viaţă, reducând-o la nişte limite impuse de imprejurări şi apreciate de oameni. Uităm însă că nu toate ramurile de activitate pot suporta o comprimare fără să se desorganizeze; şi uităm, mai cu seamă, că aviaţia este prototipul acestor ramuri sensibile.

Economiile ce se fac în aviaţie, la întreţinerea materialului şi la cruţarea combustibilului, nu pot avea alt efect decât distrugerea prin accidente a materialului şi demoralizarea, rănirea şi prea adeseori uciderea personalului navigant.

Subsecretariatul aerului nu îşi poate justifica existenţa dacă nu izbuteşte, în primul rând, să dobândească fondurile strict necesare unei cuviincioase vieţi aeronautice şi, în al doilea rând, să organizeze această viaţă pe baze moderne şi raţionale.

GEORGE ŢINTA

Contra durerilor hemoroidale

supozitoarele „Anusol-GOEDECKE" au întotdeauna un efect minunat de binefăcător. De mai bine de 30 ani „Anusol-ul" este recomandat de numeroşi medici din toate ţările şi nenumărate sunt cazurile în cari acest remediu a salvat pacienţii desnădăjduiţi.

Supozitoarele „Anusol"

aduc imediat uşurare atât de dorită şi înlătură foarte curând durerile hemoroidale deseori îngrozitoare. Intrebuinţarea este simplă, curată, nu este costisitoare şi nu întrerupe dela ocupaţia zilnică. A se cere la farmacii textual: „Supozitoare Anusol-Goedecke", în cutia originală roşie, plombată de fabrică. 1615

Crima bestială din Vilancea

UN SATEAN UNS CU PETROL ŞI ARS DE VIU

Cernăuţi, 14 Sept.

Eri noapte s'a petrecut în comuna răzeşească Vilaucea (Storojineţ) o crimă groaznică făptuită de 3 bandiţi cari, mulţumită vigilenţei jandarmeriei, au putut fi arestaţi.

Trei inşi mascaţi introducându-se pe la miezul nopţii, prin spargere, în locuinţa săteanului Ion Curic, i-au cerut 3000 lei şi la refuzul acestuia, bandiţii s'au năpustit asupra lui torturându-l îngrozitor, după care l-au uns cu gaz, dându-i foc.

Ţipetele de disperare ale victimei au atras mai mulţi vecini la venirea cărora bandiţii au dispărut. Intervenind jandarmeria, sergentul jandarm George Bou a reuşit să aresteze pe cei 3 criminali, cari sunt: Teofil Tinovschi, Mihai Pali şi Victor Tăutu.

Nefericitul sătean s'a ales cu grave arsuri pe întreg corpul şi a trebuit să fie internat în spital.

Ciocnirea a două vase pe Dunăre

— Noui amănunte —

Puntea vasului inundată

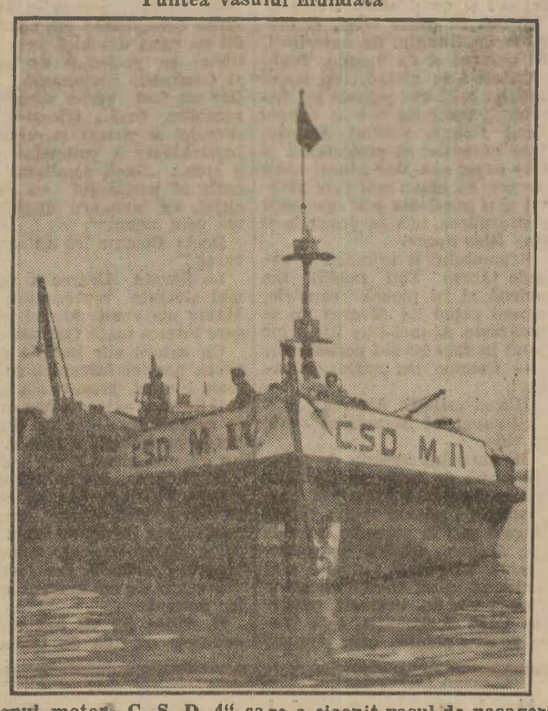

Şlepul motor „C. S. D. 4" care a ciocnit vasul de pasageri

Brăila, 14

Vasul de pasageri „Cetatea Albă" al agenţiei N. F. R. a părăsit portul Silistra Miercuri seară, la ora 10 şi venea gol spre Galaţi.

In drum, bastimentul a întâlnit mai multe remorchere şi şlepuri, care navigau reglementar. In dreptul km. 203, el s'a găsit faţă în faţă cu şlepul-motor „C. S. D.. n-rul 4", căruia i-a făcut semnalul să ţină la dreapta.

Comandantul vasului „Cetatea-Albă", văzând că şlepul-motor nu păstrează linia reglementară de plutire şi continuă să vină cu toată viteza, a ordonat stoparea maşinilor, dând în acelaş timp semnale disperate şlepului să ţină dreapta. Dezastrul însă n'a putut fi înlăturat, căci şlepul „C. S. D. n-rul 4" a intrat cu prora în vasul „Cetatea Albă", provocându-i o mare spărtură la bot, 20 m. dela proră, în camera de rezervă. Apa a pătruns cu furie mai întâi în cele două saloane de clasa II-a şi apoi în sala maşinilor şi în restul compartimentelor.

Personalul vasului abordat a depus o muncă titanică pentru menţinerea lui în stare de plutire, pompând apa, dar din cauza spărturii prea mari, orice ajutor era zadarnic.

D. Gheorghe Lungu, comandantul vasului „Cetatea Albă", văzând că toate sforţările rămân infructuoase, a îndrumat bastimentul spre mal, care s'a scufundat până la covertă.

Căpitanul şlepului-motor „C. S. D. n-rul 4" împreună cu întregul personal, văzând nenorocirea, a stopat vasul, dând ajutoare camarazilor dela Cetatea Albă". Atunci s'a putut observa că şi şlepul-motor, care intrase cu prora în babordul vasului de pasageri, a căpătat şi el o spărtură serioasă, pe unde apa pătrundea cu furie.

Graţie pompării apei la timp, după două ore, acest slep a putut merge până la Brăila, ancorând la dana a 8-a.

Vasul „Cetatea Albă" se află aplecat spre partea stângă.

Echipagiul vasului a putut salva o parte din mobilier dela saloanele de clase.

IN AJUTORUL VASULUI „CETATEA ALBA"

In ajutorul vasului abordat au venit remorcherele „Banat" al serviciului hidraulic şi „Alexandru cel Bun" al N. F. R.ului, având la remorcă şlepul N-rul 649, spre a lua pe bordul său echipagiul bastimentului scufundat.

Vasul „Cetatea Albă" a fost renovat acum 5 ani în şantierele navale din Turnu-Severin. Puterea maşinilor sale era de 150 cai putere şi parcurgea 20 km. pe oră. Făcea curse odată pe săptămână între Galaţi şi Silistra.

Cu prilejul serbărilor ce s'au ţinut la Călăraşi, acest vas a făcut curse 5 zile consecutive între acest port şi Silistra.

Vasul abordat avea un echipaj compus din 11 persoane şi anume d-nii Gheorghe Lungu, comandant; Petre V. Gheorghe, mecanic I; Ion Boştină, pilot I; Mihai Văcăreşscu, pilot II; Petre Lazarie, ajutor mecanic; Ion Bujeniţă, şef de echipagiu; Ştefan Ionescu şi Ştefan Platon, focari; Ion Dima, Ion Cireaşă şi Ion Rădulescu, marinari.

Comandantul vasului a precizat că spărtura va fi reparată, iar apa din vas scoasă. In cazul când această operaţie nu ar reuşi, vor fi aduse docuri plutitoare dela Giurgiu, spre a scoate vasul şi a-l duce spre reparare într'unul din şantiere, probabil, la Galaţi.

In timpul abordajului echipajul vasului „Cetatea Albă" a depus multă muncă spre a salva ce se mai putea salva.

N'a fost panică şi nici un accident de persoane.

Pagubele cauzate vasului „Cetatea Albă" se ciferează la câteva sute de mii lei; iar la şlepul cehoslovac la 50.000 lei. Comandanţii celor două vase Gh. Lungu (Cetatea Albă) şi Franz Reschek (comandantul şlepului), s'au prezentat la căpitănia portului şi au depus raporte.

După relaţiile comandantului vasului „Cetatea Albă" vina este a comandantului şlepului cehoslovac care n'a ţinut dreapta.

Echipajul şlepului susţine că neglijenţa este a vasului românesc care neavând pasageri putea merge mai aproape de mal.

Comisia de expertiză va stabili răspunderile şi va aprecia pagubele cauzate vasului „Cetatea Albă".

Mare perturbare în exportul de cereale

—Nu se acordă vagoane pentru Bugaz şi Galaţi—

Galaţi, 14 Sept.

Ceiace am prevăzut cu înfiinţarea tarifului protecţionist pentru portul Constanţa, din nenorocire s'a realizat. Toate vagoanele sunt concentrate la silozurile şi pe liniile portului Constanţa cât şi în toate gările din apropiere, iar c. f. r. a început să ducă lipsa de vagoane. Astfel, pe linia Cetatea Albă nu se acordă vagoane pentru porturile Bugaz şi Galaţi. Toate demersurile făcute de exportatori au rămas zadarnice şi în micul port Bugaz aşteaptă vapoarele „Astrea" (german) şi „Evanghelos Nomikos" (grec) spre a fi încărcate şi nu soseşte marfa. La rândul lor, vapoarele sunt aşteptate la transbord, în portul Constanţa şi săptămâna viitoare vor mai veni vapoarele „Speranza" (italian) şi „Fofo Macri" (grec) ca să încarce noui transporturi.

Din pricina lipsei de vagoane s'a produs o mare perturbare în exportul de cereale; negustorii sunt expuşi la însemnate pagube neputându-şi îndeplini la timp contractele; vapoarele cari aşteaptă în portul Constanţa să fie încărcate, suferă pagube de stalii şi de Luni dimineaţa s'a sistat orice încărcare de cereale în gările din partea de sud est a Basarabiei.

La întâmpinarea făcută de cerealişti, d. Bulboacă dela inspecţia c. f. r. din Chişinău, a răspuns că a cerut la timp dirijarea de vagoane şi până astăzi nu i s'a trimis nici un vagon.

Fireşte, chestiunea comportă o atenţie deosebită şi datoria organelor c. f. r. e să răspundă, cum rămâne cu conferinţele ţinute la începutul campaniei de export, când s'a fixat 9000 de vagoane pentru portul Bugaz şi 28.000 pentru portul Galaţi.

La nenumăratele piedici ce întâmpină exportul de cereale, nu era necesar să se mai adaoge una: lipsa de vagoane. Să sperăm că se vor lua măsuri pentru îndreptarea răului.

D. Mihalache şi problema monetară

— Urmare din pagina I-a —

înlăturând obstacole, dar până acum nici o ţară nu a recurs şi nici nu a aplicat soluţia monetară preconizată de d. Ion Mihalache. Dacă domnia-sa se referă la exemplul Statelor Unite şi al Angliei, dovedeşte o gravă ignoranţă a problemelor monetare, iar dacă citează cazul altor state cu monetă real depreciată, subt cursul oficial, dovedeşte iarăşi că nici în această privinţă nu a înţeles adevărata situaţie şi politica monetară urmată. In orice caz, până în prezent, nici o ţară din lume nu şi-a „restabilizat" moneta, pentru bunul motiv că o asemenea metodă nu se poate întrebuinţa, iar dacă formal s'ar aplica, ea ar echivala cu prăbuşirea întregului sistem monetar şi cu intrarea în plină anarhie. Voi arăta aceasta mai târziu.

Am spus, că nu se pot contesta greutăţile economice şi financiare prin care trecem. *Aceasta nu inseamnă că moneta noastră este ameninţată. Ea este încă destul de solidă şi Banca Naţională este în măsură să o apere ca şi până acum, păstrându-i stabilitatea valorii ei.* Dovada cea mai bună că această afirmaţie este întemeiată o avem şi în faptul că guvernul, care are toate elementele de informaţie în mână şi care cunoaşte situaţia, a declarat-o eri prin comunicat oficial, că înţelege să apere stabilirea monetară. Prin urmare, leul nostru este destul de sănătos la actualul curs faţă de aur, deci afirmaţiile d-lui Mihalache, cum că moneta este definitiv pierdută, sunt neîntemeiate.

*

Gestul d-lui Mihalache, de a anunţa într'o întrunire publică o astfel de concepţie monetară, nu poate fi îndeajuns de energic condamnat. Şi tocmai prin procedeul întrebuinţat, domnia-sa dovedeşte că nu este de loc pătruns de răspunderea ce deţine în viaţa noastră publică.

Problemele monetare, delicate prin natura lor, complexe prin structura lor, hotărîtoare prin influenţele ce exercită asupra vieţii economice şi vieţii de stat, nu se discută în întruniri publice. Ele se discută în cercuri restrânse, de oameni competenţi, cu toată cumpăneala, după ce se judecă şi se cântăresc serios toate argumentele şi „pro" şi „contra". Problemele monetare se discută mai ales în cercurile competente, care au şi sarcina şi răspunderea aplicării pe teren a soluţiilor adoptate. Ele se discută subt sigiliul celei mai desăvârşite discreţiuni, iar soluţiile adoptate nu se trâmbiţează de cât atunci când îmbracă deja o formă legală şi capătă o aplicare imediată. Când Anglia şi Statele Unite au schimbat politica monetară, nu au făcut-o prin întruniri publice şi nici subt preocuparea electoralului.

Dar nu numai atât. Greşit crede d. Mihalache că un om de stat sau chiar un guvern, fie el prezidat şi de d-sa, *poate face ce vrea, când vrea şi cum vrea în domeniul monetar.* Afară de cazul când se urmăreşte aventura, chaosul sau demagogia.

Valoarea unei monete nu se poate determina printr'o lege sau printr'o ordonanţă. Viaţa economică îşi are legile ei, care nu pot fi înfrânte de voinţa sau dorinţa cuiva. Iar valoarea unei monete trebue să rezulte în mod firesc din raportul normal ce se stabileşte între diferitele forţe economice aflate în joc. Dacă un „reformator" de felul d-lui Ion Mihalache ar nesocoti aceste adevăruri elementare şi ar porni pe calea indicată de domnia-sa, ar provoca adevărate dezastre economice.

Detaşarea unei monete de baza ei aur se poate face desigur printr'o simplă decizie guvernamentală. Dar este o primejdioasă iluzie să se creadă că, odată deprecierea declanşată, ea mai poate fi oprită la punctul dorit, când elementele economice determinante ar lipsi. Dezechilibrul economic ar fi şi mai mult sporit prin dezechilibrul şi instabilitatea monetară, iar rezultatul final ar fi agravarea situaţiei iar nici de cum îmbunătăţirea ei.

Soluţia d-lui Mihalache, prezentată într'o întrunire publică, se poate rezuma prin formula simplistă: *bani mulţi.*

Desigur, o astfel de formulă a putut place unora din ascultătorii săi devotaţi dela Câmpulung. I-a putut face o clipă oameni fericiţi. Le-a putut băga în cap iluzia că d. Mihalache a găsit cheia fericirii, într'un moment când întreaga planetă se zbate în chinurile şi suferinţele crizei. *Şi tocmai în simplismul formulei constă şi primejdia ei,* mai ales când formula este aruncată într'o întrunire publică, şi de un om ca domnia-sa.

De acela răspunderea ce şi-a luat d. Mihalache este strivitoare, dacă continuă să creadă că mai are dreptul de a juca un rol politic în această ţară. *In orice caz, a luat o atitudine care îl plasează între demagogie şi între iresponsabilitate.* Im ambele ipoteze, are situaţia pe care şi-a creiat-o singur, într'un moment de greşită judecată.

VICTOR SLAVESCU

Scrisori din Paris

— Urmare din pag. I-a —

schild pe când vizitam obscurul, murdarul şi tristul ghetto din Frankfurt. Casa pe care o locuia nu era mai bună decât celelalte; era o clădire murdară şi dărăpănată. In strada strâmtă, în faţa porţii sărăcăcioase, aştepta un cupeu capitonat cu mătase albastră. Un lacheu, îmbrăcat de asemenea în mătase albastră, aştepta. Când poarta s'a deschis, am văzut coborînd de pe o scară îngustă şi întunecoasă pe o bătrână sprijinită de braţul nepoatei sale, baroneasa Charles de Rothschild şi nu se poate închipui un contrast mai mare de cât acela al celor două rochii femeeşti, al echipajului, al livrelelor şi al sărăcăcioasei locuinţe, unde bătrâna se încăpăţâna să trăiască".

Această bătrână primea totuşi dela copiii ei 4000 de livre sterline pe an. E deci permis să se presupună că, trăind aşa cum trăia, mama nu cheltuia de sigur 100 de livre sterline anual. Murind la 97 de ani, se poate calcula că timp de 50 de ani a putut, prin urmare, să pună deoparte cel puţin 190.000 de livre sterline ceeace, cu dobândă compusă pe care o socotim de 5%, a făcut o frumoasă grămadă de milioane suplimentare.

Vedeţi dv. că nu există nimic afară de economie.

CEI CINCI DIN FRANKFURT

Cinci copii. Ei sunt aceia pe cari lumea îi desemnează sub numele acesta. A fost chiar titlul unei comedii. Tatăl, afară de milioane, le-a lăsat trei sfaturi: să rămână credincioşi legii ebraice şi nici unul n'a renegat-o; să consulte pe mama lor, ceeace toţi au făcut; să rămână mereu uniţi şi ca să asculte şi mai bine de tatăl lor, cei cinci s'au despărţit. Nu e o glumă. Această unire de unde trebuia să reţasă puterea, bătrânul Amschel n'o înţelegea de sigur ca o cohabitare, ci ca o solidaritate cuceritoare, după cum au interpretat-o cei cinci din Frankfurt. Unul din ei a rămas la Frankfurt, ceilalţi patru s'au stabilit ca bancheri la Londra, la Paris, la Viena şi la Neapole. Această din urmă casă s'a închis odată cu prăbuşirea regatului celor două Sicilii. Asediul Vienei nu avu mari iniţiative, dar a colaborat iscusit cu celelalte. Casa părintească din Frankfurt făcu tot astfel şi fu închisă acum vre-o 50 de ani. Cele două ramuri cari s'au impus în adevăr au fost mai întâi aceea din Londra, pe urmă ramura dela Paris.

Ramura din Londra avea în fruntea ei pe Nathan Mayer Rothschild care moştenise dela tatăl său ura împotriva lui Napoleon. Dacă marele corsican ar fi câştigat bătălia dela Waterloo, Nathan, care jucase totul pe înfrângerea finală a lui Napoleon, ar fi fost complet ruinat. Dimpotrivă. Informat la timp şi bine de agenţii săi din Olanda, că Waterloo era o victorie engleză, în timp ce la Londra, se mai credea încă într'o înfrângere gravă, Nathan cumpără în massă toate valorile şi rentele cari scăzuseră enorm. Aceasta şi recuperarea tuturor sumelor pe cari le împrumutase adversarilor împăratului francez, făcură din el arbitrul finanţei londoneze ajunsă arbitra pieţelor din toată lumea.

VIOLON D'INGRES

Nenorocirile lui Napoleon şi ale napoleonizilor au fost tot atâtea fericiri pentru dinastia Rothschild. Jacques, acela dintre cei cinci care fondase casa pariziană, devenise agentul financiar al restauraţiei şi al lui Ludovic Filip. Revoluţia din 48 fusese pentru el o penibilă aventură şi fără ajutorul Londrei, ar fi pierit. Dela 1848 la 1870, Jacques Rothschild imită pe mama lui şi făcu atâtea economii, încât atunci când la Versailles, Bismarck şi Ferry semnară tratatul de pace, casa Rothschild a putut avansa prima rată a celor 200 milioane de livre sterline, indemnizaţie de război şi mai târziu restul. Mici operaţiuni cari probabil au produs beneficii însemnate.

Rothschilzii n'au fost de altminteri numai mânuitori de bani. Albert, din Viena, a fost un artist al fotografiei, fratele său Ferdinand un fervent al studiilor istorice şi ştiinţifice, precum şi o soră a lui Nathaniel. Walthen, primul născut al lui Nathan din Londra, a înfiinţat un muzeu zoologic. James a fost un istoric foarte erudit şi Clementina, care a murit la 20 de ani, era o literată de seamnă, care a lăsat o descriere elocventă a misiunii evreilor sub forma unor scrisori către o prietenă creştină.

D-rul Henry Rothschild, medic, colecţionar, scriitor şi autor dramatic, n'a fost lipsit de exemple de urmat şi poate că, fără milioanele strămoşeşti, ar fi ştiut oricum să-şi facă un nume. Amintirile lui sunt interesante, dar azi, încă odată, n'avem timpul să mai vorbim. Iată deci, ca să terminăm, o anecdotă care vine în sprijinul relativităţii.

Baronul James, tatăl d-rului Henry, află într'o zi că vechiul său prieten Cohen din Anvers murise lăsând o avere de 130 de milioane de franci.

„Ei, făcu baronul James. Il credeam mai bogat..."

(Va urma)

EUTRAPEL

EUROPA ÎN SBOR

de M. NEGRU

Cel dintâi sbor important făcut de un avion român, cu un echipaj românesc, în jurul Europei, este descris de iniţiator cu verva pe care i-o cunoaştem, alcătuind cea mai interesantă descriere în acest gen.

De vânzare la librării şi la librăria ziarului „Universul" cu preţul de lei 30.

Citiţi în ILUSTRAŢIUNEA Română

o explicaţie interesantă a Minunilor dela Beauraing;

Scandaluri financiare: Victimele crizei;

UN MATHUSALEM: MOŞ STROE

e titlul celui de al doilea capitol din pasionantul reportaj

„REGELE BALŢILOR" de Ion Tic

fel de fel

IN FIE CARE ZI

Poveştile Peleşului

Serbările Peleşului chiamă în lumina de lună a sfioaselor amintiri, chipul Reginei Carmen Silva, în aureolă de argint. Adierea trecutului întoarce o pagină din manuscrisul iluminat al evangheliilor — un suspin trece peste orgă, o rază săgetează din adâncul de lac al geamlâcurilor. In scrinuri vechi poate se sgribulesc pagini îngălbenite, şi în vreme ce la fel mai sună stingere trâmbiţele ostaşilor de pază, o adiere venită prin clipirea tuturor stelelor, flutură odată cu steagurile prin brădet, prin munte, prin toamnă.

Din viaţa ei de bunătate şi poezie s'a întregit o icoană în umbra sufletelor, câteva cuvinte senine înfloresc încă în paginile cărţilor de şcoală, iar pentru ochii care nu mai văd, încă trăieşte Doamna ce purta, cu tot atâta nestingherită seninătate, o coroană sau marama fluturând ca bruma peste creştet de stâncă.

A fost iubită de popor regina Carmen Silva, şi totuşi a rămas necontenit departe de lumea noastră, pe care o cunoştea cu agerimea inspiraţiei, dar pentru care rămânea mai înalt făptură de taină.

Altfel nu îmi pot tălmăci cum scrisul ei, cunoscut şi preţuit în cinste prin ţări străine, unde şi acum neîntrerupt opera ei literară a păstrat loc de frunte, e atât de puţin cunoscut la noi. Monumentul unei ediţii complete ne lipseşte chiar şi pentru această mare clasică — pe care avem datoria să o revendicăm pentru toată inspiraţia românească din care îi străluceşte harul. Aveau să se apropie aceşti cincizeci de ani de sărbătoare, fără ca în raftul librăriilor să mai fie măcar mănunchiuri de „poveşti" ale Peleşului" din care totuşi ar fi să ne mândrim şi să ne bucurăm pentru nespusa lor frumuseţe. Ori cât de stângaci traduse, aceste pagini dragi care dădeau desfătare şi farmec românesc cetitorilor din alte neamuri — acest scris nu mai era între noi, epuizat, urgisit fără pricină, după ce îndelung suferise neîncrederea vulgară a celor ce nu pot să înţeleagă că o frunte încoronată poate fi şi creatoare.

Dar în programul serbărilor, cu mână sigură, Regele tânăr a însemnat o sărbătoare şi pentru slovă, poruncind deocamdată ivirea vechilor basme care să apară şi să trăiască din nou de pe plaiurile Peleşului peste ţară. E o faptă ce poartă gând cucernic, şi cea mai nemerită temelie începutului de operă culturală.

Florile reginei nu împodobesc numai înălţimile bătute de vifore, ocrotirea le dă dreptul să apară bucurând din nou priviri şi suflte. O ediţie nouă e primăvara lor.

Adrian Maniu

Şarpe muzical

Aşa şi-a botezat inventatorul instrumentul curios pe care-l înfăţişează clişeul nostru

O casă fără scări

Lângă Carrara, pe marginea mării, o uzină italiană de automobile a construit un turn de 12 etaje pentru copiii lucrătorilor şi funcţionarilor fabricii. Acest turn serveşte de loc de odihnă pentru copiii debili. Spre a evita accidentele, arhitecţii au înlocuit scările prin planuri foarte uşor înclinate. In acest sanatoriu maritim sunt adăpostiţi deocamdată 700 de copii cari sunt feriţi astfel de orice căzătură pe trepte. Liniştea în acest turn este destul de mare, dat fiind că nu se aud tropotele copiilor toată ziua pe scări.

Obiceiuri indiene

Ştiţi că atunci când un maharadjah îşi mărită fata o înzestrează cu vestminte pentru toată viaţa? Ştiţi că îi mobilează casa în aşa fel încât ea să nu mai aibă nevoe să mai adaoge ceva vreodată?

Dela lămpi şi până la elefanţi, dela automobile şi până la proviziile de săpun, totul e prevăzut pentru durata unei vieţi de om, nimic nu-i uitat.

Toate minunăţiile zestrei sunt înşirate în mai multe încăperi, înaintea nunţii; o prinţesă nu poate avea mai puţin de 300—350 rochii de mătase sau de pânză, în culori strălucitoare, brodate cu aur şi argint. Nu lipsesc din zestre nici hainele servitorilor, nici măcar jocurile de societate obişnuite în India.

Dar maharadjahul nu se gândeşte numai la fiica sa; are grijă şi de ginere şi-l înzestrează cu o abundentă garderobă, cu bijuterii somptuoase şi daruri felurite. Pe de-asupra, tinerii căsătoriţi mai primesc o adevărată comoară de aur şi pietre scumpe.

MOTOR SOLAR

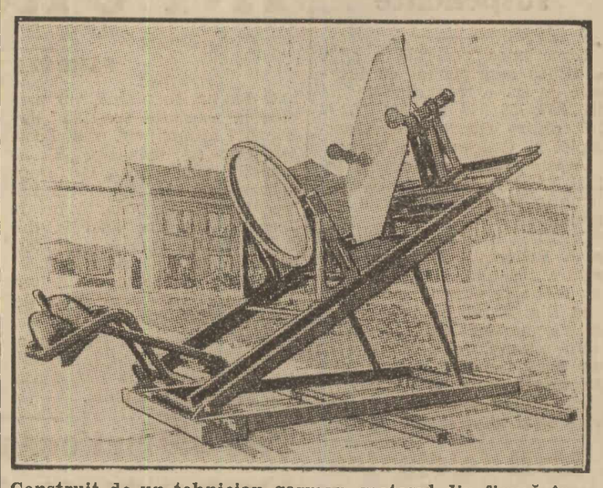

Construit de un tehnician german, motorul din figură întrebuinţează în loc de cărbuni, căldura razelor solare. Randamentul este foarte redus deocamdată, dar inventatorul speră într'o perfecţionare a maşinei sale

acum cincizeci de ani

Citim în „UNIVERSUL" din 16 Septembrie 1884:

= S'a răspândit nu numai la noi, ci şi între streinii mai înaintaţi în cultură, ideea că poporul român e inteligent. Această idee ar fi nemodest dacă o am ratificà noi; in asemenea chestie Românii trebue să fie cei din urmă cari să vorbească. Dar ne vom permite a observà că am dat o dovadă netăgăduită de inteligenţă contimporanilor noştri, prin faptul că cu atâta uşurinţă şi 'n aşa de scurtă vreme ne-am apropiat resultatele civilisaţiei apusene. In 30 de ani am ajuns să înţelegem şi să ne însuşim cu o îndemânare destul de mare tot ce e adevărat în ştiinţă, bun şi frumos. ...Singurul păcat ce ni se poate obiecta mai în toate e: uşurinţa... şi sfânta Lene.

Ce e de făcut faţă cu un asemenea îngrozitor rău? Să se propage mereu şi pretutindeni cultul sfânt şi deşteptător al muncii.

= In urma concursului ce s'a ţinut la Universitate, dl. A. Filipide, licenţiat în litere, după un examen foarte satisfăcător, a fost recomandat ca profesor pentru catedra de limba şi literatura română de la liceul din Iaşi, rămasă vacantă prin moartea regretatului Lambrior. Comisiunea examinatoare a fost compusă din d-nii profesori: Andrei Vizanti ca preşedinte, Aron Densuşianu şi Xenofont Gheorghiu.

= Paris. — O nouă experienţă a balonului cu cârmă al d-lui Renard a reuşit perfect.

= Alteţele Lor imperiale Archiducele Rudolf şi prinţesa Ştefania au sosit alaltă-seară, joi la 5 ore la Predeal. Alteţele Lor au fost salutate la sosire de către d. baron de Mayr, ministru al Austro-Ungariei la Bucureşti, şi d. colonel Gorjan, comandant al regimentului 7 de dorobanţi.

Alt zbor in stratosferă

Prinţul austriac Ulrich Kinsky a constituit un consorţiu pentru finanţarea unui zbor în stratosferă. După planurile făcute, balonul va avea o circonferinţă de 30 de metri, iar nacela aeronavei va avea o formă cilindrică; balonul va fi construit de inginerul aviatic Kuolka şi va fi pilotat de colonelul aviator Mannsbarth. Prinţul Kinsky va lua parte la zborul proectat pentru o înălţime de 25.000 metri.

Pantaloni şi fustă

Dacă vrem să dăm crezare augurilor din Hollywood, succesul pe care l-au obţinut pantalonii ca îmbrăcăminte femeiná nu-i efemer. Pantalonii au cucerit poziţia; ei nu mai constitue un capriciu al modei, ci răspund unei necesităţi a timpului şi a moravurilor.

Marii creatori apuseni îşi vor da osteneala să accentueze caracterul lor femenin. Pantalonii vor fi întrebuinţaţi deci în mod obişnuit la sporturi, în călătorie şi se vor aclimatiza încetul cu încetul în viaţa de toate zilele. Fusta nu va dispare însă. Ea va rămâne expresia perfectei eleganţe şi o vom vedea mereu la baluri, la teatre şi la recepţii.

Un sport original

In înalta socieate engleză s'a încercat de curând, la partidele de vânătoare, înlocuirea tradiţionalei vulpi printr'unul din invitaţi.

Persoana desemnată a fi urmărită de haitele de câini şi de grupurile de călăreţi, pleacă o jumătate de oră înainte de începerea vânătorii, în pas grăbit spre locurile cele mai variate, ascunzându-se după 30 de minute, fie într'un copac, fie la spatele unui zid sau într'o depresiune naturală a terenului.

Ca şi la vânătorile obişnuite invitaţii, într'un alai asurzitor, caută să dea de urma „vânatului" şi să ajungă cât mai repede până la el. Se zice că uneori invitatul e obligat să se apere energic în contra câinilor, care îşi iau rolul în serios şi vor să sfâşie „vulpea".

Povestea unui cufăr cu documente secrete

După douăzeci şi cinci de ani s'a deslegat zilele trecute taina unei afaceri care a costat viaţa unui locotenent din fosta armată imperială rusă.

In 1908 a fost trimis din Petersburg un curier secret cu anumite documente. Curierul era un tânăr locotenent care a fost desemnat pentru această însărcinare de oarece era necunoscut în societate şi nu atrăgea de fel atenţia asupra lui. Când tânărul a ajuns la Paris, şi-a dat seama că-i dispăruseră documentele. Le avea împachetate într'un geamantan care-i fusese pus la dispoziţie de autorităţile miltare din Petersburg.

Locotenentul şi-a căutat în zadar geamantanul; disperat, s'a sinucis în camera sa dela hotel. Astăzi, după douăzeci şi cinci de ani, făcându-se o revizie în magaziile fostei poliţii imperiale, s'a dat peste cufărul cu documente. Cufărul nemerise din greşeală la ambasada rusă din Paris şi ambasada neştiind ce trebue să facă cu el l-a trimis înapoi la Petersburg.

Călătorie imprejurul lunei

Profesorul american W. A. Conrad, care ocupă catedra de matematici la Academia navală a Statelor Unite, a studiat în mod foarte serios proectul unei călătorii în lună şi a ajuns la concluzia că întreprinderea ar fi realizabilă, dar că ar costa o sumă într'adevăr astronomică. După calculele sale, aventura interplanetară ar cere vreo 20.000.000 de lire sterline. Suma este de sigur ridicată. Profesorul Conrad declară că etapa cea mai grea ar fi cea dintâi, adică traversarea atmosferii terestre. Odată eşită de aci racheta minunată, cu călătorii într'insa, ar parcurge regiunile stratosferii cu iuţeala fulgerului şi după înconjurul lunei ea ar putea să se reintoarcă pe pământ utilizând o mică parte din combustibilul rămas de prisos (amestec de alcool şi de oxigen). Intoarcerea ar fi uşurată prin acţiunea gravitaţiei şi exploratorii n'ar mai avea decât să ateriseze cu paraşuta. Scepticii vor surâde; copiii noştri însă vor cunoaşte poate călătoriile interplanetare şi le vor găsi foarte naturale.

Feminizarea oraşului Praga

Ultima statistică a alegătorilor oraşului Praga, care cuprinde pe toţi bărbaţii şi femeile în vârstă de peste 21 de ani, arată că sunt 300.000 femei cu drepturi de vot faţă de 250.000 bărbaţi. Numărul alegătorilor în vârstă de peste 24 de ani dă femeilor alegătoare o majoritate de 50.000, iar pentru cei în vârstă de peste 26 de ani proporţia este aceeaş. La alegători bătrâni femeile au o majoritate ceva mai mare. Aceste date statistice arată că Praga se feminizează.

Vacile şi comoara

Acum 15 ani a încetat din viaţă într'un mic sat unguresc, o bătrână care a lăsat moştenire unui nepot întreaga ei avere.

Femeia trecea drept foarte bogată, aşa că moştenitorul se bucura de legatul în perspectivă. Toate cercetările pentru a descoperi sumele de bani au rămas însă zadarnice. Printre obiectele lăsate se afla şi o ladă de lemn goală pe care nepotul, neavând cum s'a întrebuinţeze, o aşeză în loc de iesle în grajdul vacilor. Anii trecută; vacile tot scormonind cu botul fundul cutiei, ajunseră să roadă una din scânduri, sub care se descoperi într'o bună zi un teanc de bancnote şi un foarte mare număr de efecte.

Din nenorocire, acţiunile şi-au pierdut valoarea între timp.

Stricăciunile cauzate de vitele din grajd au fost de astă dată binecuvântate de proprietarul lor.

Clinici pentru automobile

La Neuilly, lângă Paris, s'a înfiinţat de curând o organizaţie ultra-modernă la care orice proprietar de automobile se poate adresa, în mod agratuit, şi care constitue de fapt o clinică imensă pentru maşinile ce nu funcţionează cum trebue.

Un impozant stat major de ingineri examinează din toate punctele de vedere automobilul „bolnav", stabilind în timpul cel mai scurt un diagnostic precis. Organizaţia nu face nici o reparaţiune şi nu reçomandă nici o firmă

Veselă puşcărie!

In arestul preventiv din Zloczow (Galiţia) s'a făcut o descoperire surprinzătoare. Intre zidurile acestei instituţii paznicii instalaseră o uzină pentru falsificat bani şi o distilerie secretă de alcool. In ambele „întreprinderi" erau puşi la muncă puşcăriaşii.

Cercetările făcute au dovedit că foarte adese-ori unii puşcăriaşi erau puşi în libertate în timpul nopţii ca să poată face furturi şi spargeri, pe ici, pe colo. Prada era împărţită apoi cu şeful paznicilor.

Seceta in Anglia

Lipsa de ploae care dăinueşte în Anglia de un şir de săptămâni, după o vară din cele mai călduroase, a ajuns să pricinuiască populaţiei adevărate suferinţe. In mai multe oraşe a început să lipsească apa de băut. Oraşul Birmingham vinde apa rezervoarelor sale populaţiunii din provincia Gallia. De asemenea consiliul comunal din Hythe a achiziţionat toate rezervele de apă ale cunoscutului port Folkstone. Provinciile engleze au întreprins statistice amănunţite asupra rezervelor de apă ce le mai rămân. O situaţie analoagă nu s'a mai cunoscut în Anglia de peste un secol.

Carnavalul copiilor

S'a serbat de curând în mai toate oraşele engleze. Astfel pe cunoscuta plaje dela Torquay s'au strâns mii de persoane spre a privi la încoronarea a două mici gemene, Hazel şi Mary Bevens, proclamate regine. Fetiţele îmbrăcate la fel şi aşezate pe tronuri argintate îşi plecau capetele spre a primi, conform protocolului, coroanele de argint din mâna unei prietene, Betty Perish, fosta regină a ultimului carnaval.

Reginele gemene au asistat în urmă, cu ceremonialul obişnuit, la o serie de reprezentaţii care înfăţişau basme de copii, jucate de tineret în costumele cele mai bogate. Sute de copilaşi, costumaţi şi ei, priveau la aceste minunăţii admirate până atuncea numai în cărţile lor de poveşti. Basmele deveniseră realităţi şi realitatea un basm.

Maşina de adormit

Sistemul acesta dură de multă vreme şi ar fi continuat dacă un fost puşcăriaş n'ar fi denunţat afacerile paznicilor.

Profesorul Morgan din New-York a construit un aparat care e de folos chiar în cele mai rebele cazuri de insomie. După afirmaţiile ziarelor ameritane, maşina profesorului Morgan produce în camera de culcare un sgomot care imită sgomotul valurilor mării; sub acţiunea lui, somnul vine imediat.

NOTE MEDICALE

INSOMNIA

Insomnia este un rău, de care se plâng mulţi. Pentru combaterea acestui rău este nevoe să se cunoască cauzele.

Se admite că somnul este o potolire mai mult sau mai puţin totală a acţiunii sistemului nervos şi în particular a creerului şi această potolire se produce cu atât mai uşor cu cât activitatea sau excitaţia nu au depăşit limitele normale. Rezultă, că viaţa modernă nu este favorabilă jocului normal al centrilor somnului. Azi se trăeşte într'un continuu surmenaj, surmenaj cerebral, surmenaj circulator, surmenaj fizic, surmenaj senzorial, etc. De aci rezultă, că prima măsură pentru a dormi este evitarea surmenajului de tot felul şi mulţimea nu voeşte să ţină seamă de această recomandaţie, căci numai viaţa intensă şi agitată merită să fie trăită după tendinţa de azi. In toate este exagerare, în activitate, plăceri... Azi se trăeşte în sgomot, în lumină artificială excesivă, noaptea numai este noapte, ci prelungirea zilei.

Din această cauză se surmenează diferite organe şi aparate, aşa se produc turburări digestive, ce împiedică somnul aproape în 70% cazuri. Masa de seară copioasă are acelaş efect, mai cu seamă că se mai adaugă cafeaua, alcool, vin, şampanie.

O cauză esenţială în turburările digestive sunt preocupările şi torturile psichice de tot felul — gândurile şi ideile obsedante, ce apar de îndată ce individul pune capul pe pernă şi nu dispar uşor. Caracteristica acestor ideĭ este tocmai că ele nu pot fi alungate după voinţă.

Nu pot dormi emotivii şi hipersensibilii. Pentru ei totul este motiv de nesomn — camera prea caldă sau prea rece, un mic sgomot, un miros neobişnuit.

Sunt indivizi ce nu pot dormi din cauza hiperfuncţionărei glandelor endocrine. Când această activitate se micşorează somnul revine.

Contra insomniei sunt numeroase substanţe hipnotice, dar să nu se abuzeze de ele, căci produc obişnuinţă şi sunt toxice. Cel mai bun mijloc pentru combaterea insomniei este higiena. Să se reducă surmenajul, să se reducă mesele prea abundente, băuturile, cafeaua, să se reducă plăcerile, să se ingrijească tubul digestiv; să nu se mai facă din noapte zi.

Insomnia produsă de boale se combate prin tratamentul boalelor.

(Dr. Bouquet). Dr. P.

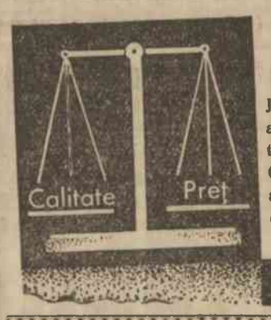

O mie se poţ înşela un milion însă nu.

Jată explicaţia pentru ce în ziua de azi multe milioane de oameni întrebuinţează zilnic, Pasta de dinţi Chlorodont, şi au dinţi frumoşi şi albi. Chlorodont este fără indoială o sublimă concepţiune în cea ce priveşte preţul şi calitatea.

Chlorodont

Pentru d. ministru al domeniilor

Mai mulţi coloniştii plecaţi din regat pentru colonizare în Cadrilater încă de prin 1927—28 sunt azi nemulţumiţi de „Casa centrală de colonizare", prin faptul că deşi au fost propuşi de regiunile respective de unde s'au stabilit având toate actele în regulă, li s'a aprobat însă pământul cu întârziere de ani, vină ce credem să se atribue neglijenţei Casei centrale de colonizare.

Acum însă ei au fost clasaţi în urma unei decizii ca fii de coloniştii aprobaţi după 1930 şi li s'a dat numai 5 ha. teren arabil.

Oare ei când şi-au stricat gospodăria din regat plecând acolo, au plecat pe bază de 10 ha.

Intervenind la Casa centrală de colonizare şi arătând că terenul e sărac şi nu le ajunge 5 ha. şi că sunt plecaţi acolo ca coloniştii şi încă de prin 1927, li s'a răspuns: *„Dacă nu vă place plecaţi îndărăt".*

Aceasta nu poate fi o încurajare?! Dacă aceşti coloniştii roagă pe d. ministru a lua măsuri de rigoare spre a fi improprietăriţi cu 10 hectare.

—xox—

Maladii gastrice

Aproape toate turburările digestive dela cele mai uşoare acreli până la ulcere gastrice cele mai grave, datoresc originea lor unui exces de aciditate a sucului gastric. Aciditatea se acumulează în stomac, provocând fermentaţiunea alimentelor sau împiedică buna funcţionare a aparatului digestiv. Pentru a preveni maladiile grele, nu neglijaţi stomacul dv. când simţiţi indispoziţii digestive, chiar uşoare, ci luaţi o jumătate linguriţă de Magnesia Bisurata în puţină apă după mesele dv. Acest anti-acid neutralizează aproape instantaneu excesul de aciditate, opreste fermentaţiunea alimentelor, calmează mucoasele iritate şi asigură o digestie uşoară şi fără durere. Magnesia Bisurata care este inofensivă şi uşor de luat se găseşte de vânzare la toate farmaciile şi drogheriile. Flaconul obişnuit lei 75. — sau în format mare economic Lei 110. — 2732

Intrunirea partidului lupist din Olt

Slatina, 13 Sept.

Organizaţia lupistă de Olt, de sub preşedenţia d-lui colonel T. Stoica, deputat, desfăşoară o vie activitate în cuprinsul judeţului nostru. Impărţită în două echipe, a vizitat peste 30 comune din nordul judeţului şi valea Oltului, timp de câteva zile.

La Drăgoeşti a fost o consfătuire cu şefii de organizaţie şi sectoare, luându-se hotărâri şi măsuri pentru reorganizare.

In sudul judeţului, a plecat d. colonel T. Stoica, deputat şi preşedintele organizaţiei de Olt, care a luat parte împreună cu d. avocat Lăbescu şi G. Georgescu, la întrunirea din Bălăneşti.

S'a arătat celor prezenţi lupta dusă în parlament, unde reprezentanţii partidului lupist au fost ameninţaţi şi loviţi, fiind astfel împiedicaţi să lupte pentru binele obştesc.

Din Bălăneşti, reprezentanţii partidului lupist, au plecat pe valea Oltului, vizitând toate satele până în Dudu.

—xox—

Sborul rusesc in stratosferă

Viena, 14. — Se anunţă din Moscova:

Pregătirile pentru sborul în stratosferă al balonului „Stratostaten" sunt pe sfârşite. Plecarea se va face îndată ce o vor permite condiţiunile meteorologice.

Şeful constructor al balonului stratosferic, inginerul Wassenko, a declarat, în cursul unui interview, că nacela balonului a trecut cu succes toate încercările. Capacitatea balonului e de aproape 28.000 metri cubi. Partea exterioară e constituită din mătase specială. Nacela are formă sferică şi e construită dintr'un oţel care nu ruginesţe; nacela e legată de balonul propriu zis prin cabluri speciale.

Spre a uşura observaţiile ştiinţifice, nacela a fost prevăzută cu şase ferestre, dintre care unele se găsesc chiar la partea ei inferioară.

Inginerul Wassenko a afirmat că în bune condiţii atmosferice, „Stratostaten" se va ridica la peste 30 kilometri înălţime. Se vor face observaţii asupra razelor cosmice, ca şi măsurători meteorologice şi aerologice.

Din isprăvile vistiernicului neisprăvit

— Populaţia rurală din jud. Caliacra obligată să plătească taxa de 4 lei pe kg. de ulei. — Un nou impozit indirect. — Nemulţumirea populaţiunii rurale din judeţ. — Marfă bună şi ulei prost —

Bazargic, 13 Septembrie.

Intreaga populaţiune rurală din jud. Caliacra este foarte alarmată şi adânc nemulţumită de recenta dispoziţiune luată de ministerul de finanţe, prin care o obligă a plăti un nou impozit indirect.

Iată faptul:

In vederea reglementării producţiei şi desfacerii uleiurilor vegetale, instalaţiunile respective de fabricare au fost clasificate în 3 categorii şi anume: 1) fabricile de uleiuri, propriu zise; 2) presele mecanice activate prin forţă mecanică sau căderi de apă, şi 3) teascurile ţărăneşti, instalaţiuni primitive, activate prin forţa manuală. Uleiul fabricat de ţărani la teascuri, pentru trebuinţele lor casnice, a fost scutit de taxa de consumaţie (4 lei de kg) până la cantitatea de 7 kg. de fiecare membru al familiei.

Cum însă teascurile ţărăneşti *au dispărut cu totul* din jud. Caliacra, ţăranii îşi aduceau seminţele oleginoase (rapiţă şi floarea soarelui), la presele mecanice din Bazargic şi Cavarna, unde li se fabrica — fără taxe, — în 2—3 ore, uleiul de care aveau nevoe. Cele 6 prese mecanice, existente lucrau exclusiv pentru ţărani (populaţia rurală a jud. nostru numără circa 200.000 suflete), ulei nerafinat.

Fără a ţine în seamă de lipsa teascurilor ţărăneşti, ministerul finanţelor, prin noua sa dispoziţie, a stabilit că presele mecanice nu pot fabrica ulei decât pentru comerţ, dar nu şi pentru ţărani, cu scutire de taxe. Deci aceştia trebue să-şi facă teascuri, sau să plătească taxa de consumaţie pe kg. de ulei.

In urma ordinului ministerului de finanţe, proprietarii celor 6 prese mecanice din judeţ au instalat — ca şi fabricile de ulei propriu zise, — vase colectoare cu capac, având o capacitate de circa 500 litri, şi cari au fost sigilate de organele fiscului.

In acest fel, întreaga populaţie rurală a fost obligată să plătească un nou impozit indirect la uleiul fabricat pentru nevoile ei casnice. Faptul acesta a stârnit în sânul populaţiei o furtună de proteste şi nemulţumiri.

Dar mai sunt şi alte neajunsuri ce indignează populaţia:

Ţăranii aduc la presele mecanice, rapiţă sălbatecă sau de primăvară, precum şi seminţe de floarea soarelui. Vasul colector în care se scurge uleiul, fiind sigilat, uleiul negru-verzui, stors din rapiţa sălbatecă, se amestecă cu uleiul galben închis stors din rapiţa de primăvară, precum şi cu acela provenit dela seminţele de floarea soarelui, dând astfel un ulei de o singură calitate, un mixtum compositum.

Dintr'o baniţă de rapiţă sălbatecă, se extrage 2—3 kg ulei, iar din acea de primăvară, 3—4 jum. kg. ulei. De aici neînţelegeri şi certuri între ţărani şi proprietarii preselor mecanici, cei dintâi protestând că au adus marfă bună şi li se dă ulei prost şi într'o cantitate mai mică decât trebuia.

S'a întâmplat ca ţărani, cari au adus seminţe de floarea soarelui, să primească drojdia depusă pe fundul cazanului colector.

Mai mulţi locuitori necăjiţi ne spunea ieri:

— „Teascuri ţărăneşti nu mai sunt. Dar chiar dacă ar fi, nu ne ducem la ele, căci obţinem ulei mult mai puţin. De ce — mă întrebau ei — nu ne trimite statul să măcinăm grâul la râşniţă ca acum 500 de ani şi să schimbăm plugurile de fier cu cele de lemn? Noi râvnim spre mai bine, să ne hrănim mai ca lumea şi statul, în loc să ne dea ajutor, ne pune piedici şi impozite. Bani nu avem şi nu o să mai facem nici ulei şi nici nu o să mai cultivăm rapiţă şi floarea soarelui".

Din sursă sigură, noi ştim că în judeţul Caliacra, nu mai există nici un singur teasc ţărănesc pentru stors uleiuri. Şi atunci se pune întrebarea:

Vor fi obligaţi ţăranii să plătească mai departe taxa de consumaţie la kg. de ulei? Trebue oare ca populaţia rurală să-şi facă asemenea teascuri spre a scăpa de noul impozit?

Făcându-ne ecoul nemulţumirilor generale ale populaţii din judeţul nostru, sperăm că organele superioare vor reveni asupra dispoziţiunilor date, scutind pe ţărani de taxa de 4 lei la kg. de ulei stors la presele mecanice, pentru trebuinţele lor casnice.

Altfel se va lovi în cultivarea plantelor oleaginoase pentru încurajarea căreia s'au făcut atâtea sforţări ani dearândul.

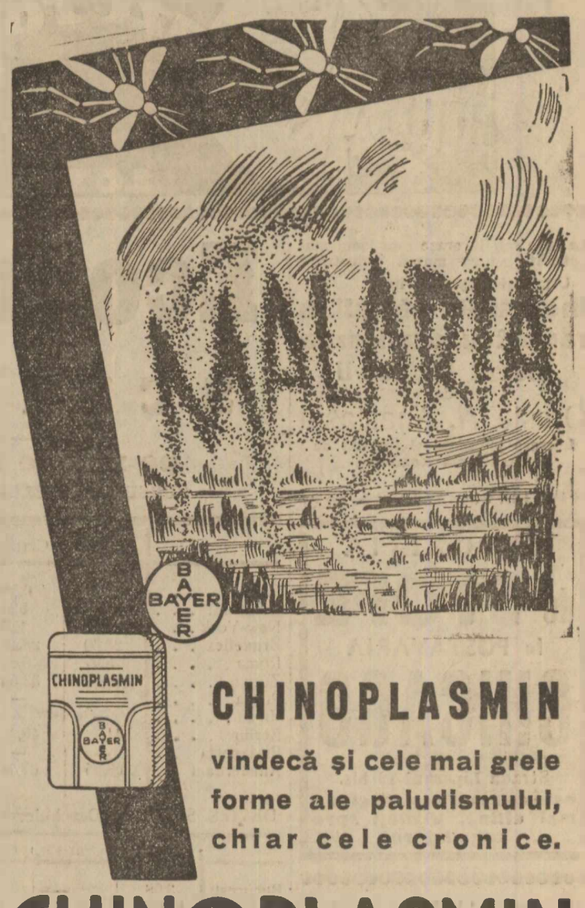

CHINOPLASMIN

vindecă şi cele mai grele forme ale paludismului, chiar cele cronice.

CHINOPLASMIN

CĂRĂMIZI de PRESĂ livrează imediat FABRICA RECONSTRUCŢIA Telefon 20.362 şi 37.621 934

CEL MAI BUN LAXATIV GRAINS DE VALS având la bază extrase vegetale şi opotherapice Curăţă: FICATUL, STOMACUL INTESTINELE SPEC

Dispărut

Copilul Ionescu Leontin dispărând de acasă în ziua de 6 Septembrie a. c., persoanele care află de urma lui, sunt rugate a comunica părinţilor pe adresa: Ing. I. Ionescu, str. Petre Maior 86, Bucureşti, sfătuindu-l să se înapoieze acasă, unde va fi bine primit.

Semnalmente: dinţi laţi neregulaţi, ochi negri, păr negru tuns scurt, statura potrivită, vârsta 13 ani, haină şi pantaloni gri închis, pantofi talpă asbest, insigna de cercetaş la butonieră. Plecat cu bicicleta fără frână. 936

Beţia

Cine voeşte a scăpa de patima aceasta urâcioasă să întrebuinţeze Antibetinul Vertes scutit legal, preparat de mult încercat, care desgustă beţivul de băuturi spirtoase. Fiind fără gust se poate da pătimaşului fără ştirea sa. Mii şi mii scrisori de recunoştinţă. 2 flacoane 300 lei plus spezele poştale la Farm. Vulturul Alb Lugoş No. 2 Banat. 2529

CONTRA BĂTĂTURILOR PEDOL

DOCTORUL Brătescu Virgil Specializat la Paris în boli şi operaţiuni de: Nas—gât—urechi consult. 7 jum.—9 a. m. şi 3 jum.—5 jum. p. m. Tel. 304-27. Intr. Amzei 3. 790

BLENORAGIA PROSTATA ovarite blen. VINDECA Dr. TULIU BLANC Consult 9-12,-2-8 Str. Popa Tatu No. 6 lângă Cişmigiu *Gratuit pentru săraci dela 5—6 p. m.*

La cabinetul medical „SALVATOR", vechii specialişti din 1900 vindecă radical şi fără durere BLENORAGIA CRONICA, prostatite, metrite, ovarite, prin curenţi electrici de diatermie (Dr. Roucayrol) *Electroliza pen nu striuric* Boale de Piele şi Sifilis Controlul diagnosticului prin ANALIZA SANGELUI Reacţiile: Wassermann, Hecht, Meini ULTRAMICROSCOPIE p. cunoaşterea şancrului sifilitic Cons. 11—1 şi 6—9, tel. 333/81 9. PASAGIUL ROMAN. 9 Aproape Palatul Regal Bucureşti Intrare discretă

SCAUN ANEVOIOS

TYP PURGATIV NEÎNTRECUT DESFUNDĂ ŞI CURĂŢĂ ODATĂ ŞI BINE STOMACUL ŞI INTESTINELE OBSERVAŢI MARCA AMBALAJUL ORIGINAL

ACADEMIA SUPERIOARA DE CROITORIE ŞI MODE Dir. D. Theodorescu Bucureşti. I. Strada Lipscani 18

Şcoală de elită. Unica Instituţie de înaltă cultură profesională în România, autorizată de Stat.

Cursuri individuale permanente de: Croitorie de Damă, Mode, Lingerie, Hăinuţe de copii, Croitorie bărbătească, civilă, Uniforme militare, etc.

Inscrierile se primesc zilnic.

Informaţiuni şi prospect gratuit. 932

D-LOR MAEŞTRI DE MUZICA atrag atenţiunea asupra Metoda de vioară pentru uzul şcoalelor normale, seminare şi secundare, de FR. REIT şi GR. TEODOSSIU pentru clasa I, II şi III-a lucrată în conformitate cu programa de învăţământ şi aprobată de Onor. Ministerul Instrucţiunii. SINGURUL MANUAL EŞIT LA CONCURS. Editura Eşanu, Bucureşti. VI. Str. Mihai-Vodă 22. 927

Citiţi „Biblioteca agricolă a ziarului Universul"

Domnii abonaţi sunt rugaţi ca la orice reclamaţie, sau schimbare de adresă să binevoiască a ne trimete eticheta cu care primesc ziarul; şi pentru a fi prompt serviţi la reînoirea abonamentului, să lipească pe cuponul mandatului poştal eticheta abonamentului expirat.

INDISCUTABIL, PÂINEA HERDAN E CEA MAI BUNĂ

La sate sau la oraşe este locul mai potrivit pentru marea industrie?

Urmăriţi răspunsul în:

Industriile săteşti în raport cu localisarea marei industrii

de

Oreste A. Anastasiu

Lucrare premiată şi tipărită de Academia Română 909

EXPOZIŢIA de STOFE la POSTAVARIA CHICAGO

Strada Lipscani 19 bis. este cea mai bogată şi cea mai eftină. Vizitaţi spre convingere. 1916

RĂCELI GRIPPA migrene nevralgii

Zahăr tos alb Lei 24
Zahăr cubic " 25
Ouă mari de fiert " 1.20

Toate articolele reduse

Consumul Popular

Strada Carol No. 59
Telefon 332-96

Aviz

NUMAI ŞOŞONII şi GALOŞII REZITRUST

MARCA MONDIALA vă oferă mare convenienţă. Asortaţi deci magazinul Dv. cu ŞOŞONI şi GALOŞI

REZITRUST

Depozitul de Şoşoni şi Galoşi REZITRUST
Bucureşti I, Calea Victoriei 11
Telefon 3 48/64
Cereţi catalogul nostru de Preţuri
Se trimite gratuit la cerere.

Se caută spre cumpărare PRESA hydraulică

Oferte cu indicaţie de măsură şi date de presiune sub „Industrie" transmite Rudolf Mosse S. A. Bucureşti, Bulev. Brătianu 22. 2815

Doctor H. MARTIN

asistent colaborator al Instit. Psiho-Fisic (Paris)

Vindecă: (IMPOTENŢA PSIHONEVROSELE: NEURASTENIA, FOBIA (frica), Timiditatea, Histeria, Melancolia (gânduri negre) Nevrosa inimei şi a Stomacului: palpitaţie, sughiţ, noduri, vărsături, aerofagie) Nevralgie, migrenă, paralisie, reumatism, tremurături, insomnie. Reeducaţia copiilor impulsivi, vicioşi Ticuri, gângăvială. Incontinenţa urinei (onania). Neuro-Sifilis, Hipnotism autosugestie. Inaltă frecvenţă (fulguraţie), Diatermie). Str. Câmpineanu 4. Tel. 374-91 consult: 8-11—2-7. deasupra berăriei Gambrinus.

AŢI VAZUT flăcări la suprafaţa pământului?

Citiţi „ZIARUL ŞTIINŢELOR ŞI AL CALATORIILOR", pentru a afla explicaţia lor.

Preţul numai 5 lei.

Economice - Financiare

SCHIMBUL

pe ziua de 15 Septembrie

CURSUL DEVIZELOR

	Oferite	Cerute	Incheiate
Paris	6.59	6.58½	—
Londra	540	530	—
New-York	122	113	—
Bruxelles	23,60	23,46	—
Roma	8.97	8,85	—
Zürich	32,89	32,56	—
Praga	—	—	—
Viena	—	—	—
Berlin	41,	40,	—
Budapesta	—	—	—
Amsterdam	68,25	67,75	—

PETROLIFERELE ROMANE LA PARIS

14 Septembrie

Astra Română	86.—
Steaua Română	62.—
Concordia	67.50
Petrol-Block	18.—
Redevenţa	11.58

DEVIZE STRAINE (Deschiderea)

	Zürich	Paris	Londra
Bucureşti	3.08	—	540.
Berlin	123,35	—	13,33½
Amsterd.	208,30	—	7,90
New York	3.53	17,62	4,61,12
Londra	16,38	81.42	—
Paris	20,21	—	81,40
Milano	27,20	134,50	60.40
Budapesta	—	—	25,50
Praga	15.33	—	107,37
Belgrad	7,00	—	235½
Varşovia	57,75	—	—
Grecia	—	—	—
Viena	72,64	—	29,37
Bruxelles	—	356.	22,84
Zürich	—	494,37	16,46½
Spania	—	—	38,15

VALUTE EFECTIVE

Fran. francez	6,55—6,80
» elveţian	32.50—33
Lira sterlină	520—550
Lira italiană	8,90—9.40
Dolarul	110—130
Belgia	23.50—24
Florini olandezi	66—68
Cor. cehoslov.	4.95—5.00
Schiling austr.	20—22
Pengö	23—24
Reichsmark	38,50—40
Dinarul	2—2.50
Leva	1—1,10
Zlotul	18,50—19,10
Lira otomană	78—80
Drahme	1—15

BURSA

Bucureşti, 15 Septembrie

TARGUL OFICIAL
(Dela 11—12 dim.)

Impr. 31 5/8; Desv. 33 1/2; Urb. Buc. 5%, 30¼ 30; Jud. 5%, 38; Petrol Block 103, 105, 110; Steaua Rom. 500; Astra Rom. 764, 755, 750; Reşiţa 275, 276, 278; S. T. B. 1110; I. R. D. P. 96, 95, 93, 94, 95, 94, 95; Mica 850, 845, 855; Cred. Minier 338, 337, 340, 339, 340, 342, 343; Concordia 505, 490, 495, 500, 495; Cred. industrial 375; S. R. D. 365; B. N. R. 4600; Gen. asig. 1300; Letea 405; Petrol Rom. 135.

RENTE ANTEBELICE

Rentă 4% originală	32—34
Rentă 4% duplicat	30—31
Rentă 4½% originală	40—45
Rentă 4½% duplicat	30—35
Rentă 5% originală	40—45
Rentă 5% duplicat	30—35

RENTE POSTBELICE

Rentă 4% Unif. Berlin	112—118
Rentă 4½% Unif. Berlin	240—250
Rentă 4% Unif. Paris	240—250
Rentă 5% Unif. Paris	280—300
Rentă 5% 1916 Naţ.	34½—35
Rentă 5% 1919 Uniri	36—37
Rentă 5% 1920 Refac.	37—38
Rentă 5% 1922 Impr.	31—32
Rentă 7% 1929 Stab. ex. cup.	31—32
Rentă 7½% 931 Desv.	33—34

SCRISURI FUNCIARE

Urbane Buc. 5%	30—31
Urbane Buc. 10%	48—49
Urbane Iaşi 5%	25—26
Urbane Iaşi 10%	37—37½
Scrisuri Rurale 4%	25—26
Scrisuri Rurale 5%	25—26
Scrisuri Rurale 10%	58—59

OBLIGAŢIUNI

Judeţene 4½%	35—36
Judeţene 5%	37—38
Locuinţe eftine 5%	48—50
Comunale Buc. 4%	29—31
Comunale Buc. 5%	33—35
Casa Rurală 5%	26—27
Casa Rurală 10%	50—52

BANCI

Banca Naţională cup. perf.	4600
Banca Românească vechi	209
Banca Românească pui	204
Banca de Credit Român	230
Bank of Roumania Ld.	800
Banca de scont a României	25
Banca comerţului Craiova	100
Banca Albina din Sibiu	100
Banca Comerc. Română	185
Banca Comer. Ital. şi Rom.	250
Banca Viticolă	15
Banca Cerealiştilor	220
Banca Agricolă	20
Banca Sindic. Ilfov	80
Banca Minelor	15

PETROLIFERE

Astra Română	750
Steaua Română	500
Speranţa restituite	180
Petrol Block	110
Petrol Românesc	135
Concordia ex. cup.	495
Credit Minier	343
I. r. d. p.	95
Redevenţa	90
Petrol Govora	76
Română-Belgiană de Petrol	110
Generala Petroliferă	23
Petrolul Bucureşti	125

SOCIETATI DE ASIGURARE

Dacia-România ex. cup.	2250
Generala	1300
Naţionala	250
Agricola-Fonciera	275
Franco-Română	700
Steaua României	950
Asigurarea Românească	250

NAVIGATIE

Română de Navigaţie	290
Dunărea	150
S. R. D.	365

DIFERITE SOCIETAŢI

Clădir, Rom. cup.	305
Credit industrial ex. cup.	375
Mica ex. cup.	855
Cartea Român. ex. cup.	170
Letea ex. cup.	405
Reşiţa	278
Soc. Tramv. Buc. ex. cup.	1110
Construcţia Modernă	50
Creditul technic	25
Marile Hoteluri	100
Casa Rurală	110
Credit Carbonifer	100
Carpatina	220
Govora-Călimăneşti	123
Locuinţe Eftine ex. cup.	155
Lignitul	160

Reduceri pe c. f. r.

pentru târgul din Chişinău

Direcţiunea generală c.f.r. a acordat o reducere de 50 din taxele tarifare. atât la ducere, cât şi la intoarcere, participanţilor la expoziţia târg, ce va avea loc la Chişinău, între 17 Septembrie şi 1 Noembrie a. c.

PIAŢA PEŞTELUI LA TULCEA

S'au vândut 1461 kg. de diferite specii de peşte pentru care s'a încasat suma de 10744 lei. Preţurile au fost următoarele: şalău, 19.50 lei kg.; ştiucă, 6.50 lei kg.; crap, până la 2 kg. cu 10.50 kg.; somn, până la 1 kg. cu 6.50 lei kg.; somn, dela 1—4 kg. cu 10.25 lei kg.; caracudă, 9.50; babuşcă, 650; biban, 650; albitură,675.

•

Prin biroul vânzării, s'a vândut o cantitate de 2371 kg. de diferite speci de peşte pentru care s'a încasat suma de 20.175 lei. Preţurile au fost următoarele: nisetru, 28.50 lei kg.; păstrugă, 27.50; şalău, 15; ştiucă, 7.50; crap, până la 2 kg. cu 11.50; crap, dela 2—4 kg. cu 21; somn, până la 1 kg. cu 7; somn, dela 1—4 kg. cu 10; lin, 10; caracudă, 8.50; babuşcă, 5.50; biban, 6.50; albitură, 7; icre de nisetru, 405.

Impozit pe cifra de afaceri

în Olanda

Haga, 15 (Rador). — Camera Deputaţilor a adoptat cu 68 voturi contra 6 proectul depus de guvern prin care se pune un impozit pe cifra de afaceri de 4 la sută la valoarea mărfurilor şi 10 la sută pentru articolele de lux.

Articolele străine sunt lovite de un impozit special de 5, respectiv 12 la sută. Anumite materii prime, (precum şi mai multe articole, cum sunt cărţile şi revistele, sunt scutite de noul impozit.

Concurenţă

la preţurile petrolului în America

Washington, 14 (Rador). — Semnalându-se din diferite părţi ale ţării o vie concurenţă la preţurile petrolului, d. Ickes a ordonat o anchetă imediată. Preşedintele Roosevelt a aprobat revizuirea codului petrolului, autorizând pe d. Ickes să stabilească preţurile de vânzare ale petrolului.

ŞTIRI

✱ Regulamentul *Şcoalei de morărit şi panificaţie* a fost aprobat şi a apărut în „Monitorul oficial n-rul 212 din 15 Septembrie.

Piaţa cerealelor

În ţară

Brăila

15 Septembrie

Situaţia internă a pieţii cerealelor se menţine neschimbată: la orez cu o uşoară tendinţă mai plăcută.

Porumbul e ferm şi marchează faţă cu preţurile din ultimele zile, o urcare de circa 1000 lei la vagon.

Celelalte produse sunt lipsite de cereri.

Pe linie, în port şi în docuri au sosit numai 25 vagoane cu diverse cereale, în majoritate cu orz.

S'a vândut, în mici cantităţi, orz de 58 kg., cu 6 la sută, 13.250 linie doc; orz de 59 kg., cu 5 la sută, 14.250, predat din şlep; orz stuţuit de 66 jum. kg. cu 3 la sută corpuri negre şi albe, cu 15.900 bordo; grâu de 80 kg., cu 1 la sută 41,000 linie doc; grâu de 87 kg., cu 12 la sută 32.000 predat din şlep; pentru grâu de 76 jum. kg., cu 14 la sută secară se oferă până la 36.000 linie port; porumb dinte de cal se tratează 17.250 linie doc şi 17.750 predat din ex. şlep.

Valorează: fasole de rând de Muntenia şi Moldova 18.000—18.500 linie port, după calitate; mazare furajeră dela 24.500 la 26.000 linie port; se tratează sămânţă floarea soarelui la 30.000 linie port.

In obor au sosit şi s'au vândut următoarele: 240 care orz, cu 115—140; 15 care porumb cu 165—170; un car ovăz cu 170 şi un car meiu cu 150 suta de kg.

Eri, după amiază, s'au mai vândut prin bursa locală 10 vag. orz stuţuit de 68 kg., cu 15.500 predat linie port, sau doc; 10 vag. orz stutuzit de 66 jum. kg. cu 4 la sută 15.850 bordo; 10 jum. vag. grâu de 74 kg., cu 12 jum. la sută corpuri negre şi secară 33.000 predat din şlep.

PIAŢA E MAI ANIMATA

Situaţia internă a pieţii cerealelor se prezintă azi în general mai animată.

In primul rând grâul pare că merge spre o ascensiune continuă, deoarece după cum am mai spus producătorii se abţin pentru moment de a-şi vinde recolta, scontând că în curând acest articol va ajunge la valoarea lui reală.

Pentru marfa de calitate bună s'a plătit pe piaţa locală chiar peste 40.000 lei vagonul.

Grâul, de calitate mai inferioară, de 76 kg. cu 15 la sută corpuri negre şi secară, a fost cotat la 34.000—35.000 linie port Brăila; deasemeni orzul e ceva mai plăcut şi a înregistrat faţă cu preţurile de eri o mică urcare, deşi ştirile din străinătate se menţin deocamdată neschimbate.

Cu toate acestea ofertele cumpărătorilor sunt încă reduse şi tranzacţiunile ce se încheie în momentul de faţă sunt fără importanţă.

In ce priveşte porumbul preţul lui e mai ferm ca al celorlalte articole şi trebue remarcat că în ultimile zile acest produs a înregistrat o urcare de peste o mie lei la vagon.

Actualmente, pentru porumb dinte de cal, se oferă până la 17.300 linie doc Brăila şi 17.750 predat din şlep; porumbul din noua recoltă nu e încă negociat de oarece nu se cunoaşte calitatea producţiei din anul acesta.

Celelalte cereale sunt neglijate întrucât nu au cumpărători.

Galaţi

Galaţi, 15 Sept.

Bursa cerealelor se menţine într'o acalmie desăvârşită. Ştirile sosite din străinătate arată o importantă scădere a preţului oarzelor, cari au cotat 2.55 fiorini olandezi la bursa din Anvers. Astăzi, la noi, orzul nu valorează decât lei 12.200—12.500 pr. vagon linie şi fără cumpărători.

Porumbul e foarte mult căutat pentru consumul intern şi, în părţile unde e lipsă mare de hrană, trece de 20.000 lei vagonul, iar în regiunile celelalte ale ţării valorează între 18.000—18.500 vagonul. Pentru export nu sunt cerinţi şi s'a plătit — pentru completarea unui contract ce expira — lei 16.000 vagonul.

Fasolea de rând are mai puţină căutare deoarece e prea verde şi apoi e mare concurenţă a ţărilor din Extremul Orient.

Piaţa va recăpăta viaţa de altă dată în clipa când va începe exportul zecilor de mii de vagoane cu cereale pentru Germania, a exportului către Grecia şi a acoperirii contractelor încheiate pentru Octombrie-Noembrie-Decembrie.

La bursă s'au încheiat următoarele tranzacţii: B. Klepper a vândut — Paul Daici 9 vagoane orz de 57—58 kg. la hltr. cu 6 la sută corp. străine cu 12.600 pr. vagon linie şi 3 vagoane au fost vândute firmei „Cereş" cu acelaş preţ.

Jică Zilberman din Iaşi a vândut lui Lazăr Navon din Galaţi, 5 vagoane floarea soarelui cu 5 la sută corpuri străine cu lei 31.500 vagonul linie.

Soc. „Cereş" a cumpărat 3 vagoane mazăre furajeră cu lei 23.000 vagonul linie garaj.

În străinătate

14 Septembrie

CHICAGO (Inchiderea)

Grâu: tendinţa ap. susţinută. Sept. 88,12—88,25; Dec. 91,75 32; Mai 96,12—96,25.

Porumb: tendinţa ap. susţinută. Sept. 48; Dec. 52.62; Mai 56,25.

Ovăz: tendinţa ap. susţinută. Sept. 37,62; Dec. 41,12; Mai 44.25.

Secară: tendinţa uşoară. Sept. 69,25; Dec. 74,25; Mai 80,62.

WINNIPEG (Inchiderea)

Grâu: tendinţa uşor. Oct. 67; Dec. 69; Mai 74,25.

Orz: Oct. 36; Dec. 38; Mai 42.

Conferinţa traficului direct de mărfuri polono-român-levantin

Zilele trecute s'au terminat, la Constanţa, dezbaterile conferinţei anuale a traficului direct de mărfuri polon-român-levantin

Au luat parte la discuţiuni delegaţi ai serviciului maritim român (S. M. R.), direcţiunea căilor ferate polone (P. K. P.) şi ai Regiei autonome a căilor noastre ferate (C. F. R.).

In cele 4 zile de dezbateri. conferinţa a avut să se ocupe de:

1. Darea de seamă a administraţiei generale (P. K. P.) asupra lucrărilor efectuate în cursul anului trecut.

2. Chestiunea accelerărei transporturilor în acest trafic.

3. Extinderea aplicărei tarifului asupra portului Galaţi, ca port de transbordare, precum şi asupra porturilor din Mediterana orientală.

4. Verificarea taxelor tarifului direct, în legătură cu reforma tarifului local c.f.r.

5. Examinarea executărei hotărârilor luate în conferinţa ţinută la Varşovia. la data de 20 Februarie 1933.

6. Intinderea valabilităţei tarifului şi asupra mărfurilor ce s'ar expedia cu vapoarele liniei poloneze „Zegluja Polska", ce vor face cursa Constanţa-Haiffa.

CE S'A HOTARAT

După discuţiuni, la care au luat parte delegaţi celor trei administraţii interesate, s'au luat hotărârile ce urmează:

Să se extindă golutatea şi lungimea maximă a coletelor admisibile, până la limita capacităţei de manipulare, de care dispun vasele serviciului maritim român.

In urma cererei delegaţiunei polone, s'a admis ca portul Galaţi, care actualmente serveşte ca port de tranzit numai pentru cherestea. să fie utilizat pentru tranzitul oricăror mărfuri sosite din Polonia.

Să se intervină pe lângă Regia autonomă P. C. A. cu rugămintea aceasta să construiască magazii încăpătoare, în portul Galaţi, pentru între[illegible]zitarea mărfurilor poloneze ce tranzitează pe la noi.

In ce priveşte modificările aduse tarifului direct, survenite ca o consecinţă a noului tarif local c.f.r., s'a decis introducerea lor, pe cale de publicitate. avându-se în vedere, în primul rând, articolele de sezon.

De asemeni s'a convenit să se facă oarecari reduceri, la taxe e aferente căilor ferate române şi serviciului maritim. pentru unele articole de mare frecvenţă.

Aceasta pentru a le asigura transportul prin România, spre Levant.

In ce priveşte extinderea traficului şi asupra porturilor deservite, pe Mediterana, de vapoarele companiei de navigaţie poloneză. S'a decis amânarea luărei unei deciziuni, întrucât amintita companie nu a stabilit încă un acord de armonioasă colaborare cu serviciul maritim român.

———xox———

Admiterea

în şcolile profesionale c. f. r.

Direcţiunea generală a c.f.r. a hotărît ca, în conformitate cu legea pentru statutul funcţionarilor c.f.r., candidaţii cari solicită admiterea în şcolile profesionale ale drumului de fer, să fie trimişi, în prealabil, la un examen medical, care va fi făcut de serviciile medicale ale unităţilor respective.

Numai după obţinerea avizului medical favorabil, candidaţii vor fi primiţi a depune examene de admitere.

———xxx✱xxx———

Trenuri de sezon suspendate

Direcţiunea generală a c.f.r. a dispus suprimarea, cu începere de eri, a trenurilor de băi 350, 357, 358, 349, 354 361, 362 şi 353, dintre Oradea-Băile Episcopiei şi Oradea-Băile Felix.

Aceste trenuri vor circula totuşi, până la data de 30 Septembrie, numai în zilele de Duminică.

Intrucât vagonul de clasa I şi II Bucureşti-Praid, din garnitura trenului 41/353—3120/24 nu mai este utilizat pe secţiunea Blaj-Praid, cu începere de eri s'a suprimat circulaţia lui.

In schimb, cu începere de azi, acest vagon va circula între Bucureşti-Teiuş şi înapoi, în formaţiunea trenurilor accelerate 41 şi 42.

———oxxx✱xxxo———

Linii telefonice distruse de necunoscuţi în jud. Covurlui

Galaţi, 15 Sept.

Autorităţile de siguranţă au fost înştiinţate că a fost distrusă întreaga linie telefonică dintre comunele Piscu şi Independenţa (Covurlui).

Spre a se stabili precis cine a avut interesul să distrugă reţeaua telefonică, au plecat cu automobilul la Independenţa d-nii Dumitrescu, chestorul poliţiei. Popescu, subinspector general de poliţie şi maior Nicolescu, comandantul legiunii de jandarmi.

S'au dat ordine şefilor de posturi de jandarmi, să întreprindă serioase cercetări pentru urmărirea şi prinderea acelora care au rupt firele telefonice.

———xox———

A născut trei copii

Slobozia, 14 Sept.

Soţia locuitorului Eftimie Simion, gardian public, din Miloşeşti, a născut trei copii de sex masculin.

Atât mama cât şi copiii sunt în perfectă stare de sănătate.

———xox———

Şcolile superioare săteşti

In anul şcolar în curs iau fiinţă şcoalele superioare săteşti menite a înlocui cursul complimentar de pe lângă şcoalele primare rurale.

Aceste şcoli vor începe să funcţioneze la 1 Noembrie a.c.

Ministerul instrucţiunii a numit acum o comisie pentru întocmirea manualelor didactice necesare şcoalelor superioare săteşti, compusă din d-nii: dr. V. Voiculescu, D. Ionescu-Paşcani, prof. dr. N. D. Cornăţeanu, C. Spânişteanu, pr. C. Dron, Gh. Mugur, H. H. Stahl, I. Conea şi Al. Lascarov-Moldovanu.

Comisia se va întruni la ministerul instrucţiunii şi va activa astfel ca manualele să fie întocmite şi tipărite până la 1 Noembrie.

———xox———

Sinuciderea unui nebun

———xox———

Galaţi, 15 Sept.

O impresionantă sinucidere s'a înregistrat la spitalul „Elisabeta Doamna" din localitate.

Săteanul Neculai Vasile, de 36 ani, originar din com. Tuluceşti (Covurlui), fiind atins de alienaţie mintală urma să fie internat în casa de alienaţi din Bucureşti.

Eri, a devenit furios, stricând pereţii celulei în care era internat, precum şi geamurile.

S'a suit apoi pe acoperişul clădirii şi s'a aruncat dela o mare înălţime. Alienatul a căzut cu capul în pietre şi a încetat din viaţă, în chinuri groaznice.

———xox———

Tribunalele militare

PROCESUL CAP. BUTUNOIU

Eri dim. secţia II-a a consiliului de război al C. II A. a continuat judecarea procesului căp. Butunoiu, dela comenduirea pieţii Bârlad. Ofiţerul fusese condamnat de consiliul de război din Galaţi la 2 luni închisoare pentru arestare ilegală şi lovirea plutonierului major Dumitru Ene din reg. 23 inf.

Consiliul de revizie casând sentinţa, procesul a fost judecat eri de consiliul de război al C 2 A.

In urma pledoariei d-lui av. V. Mora, consiliul a adus un verdict de achitare.

CONDAMNARI

Secţia II-a a consiliului de războiu al C. 2 A. a pronunţat eri următoarele condamnări:

Un an închisoare în lipsă, sold. Dinu D-tru din reg. 2 gr., pentru dezertare şi furt de efecte.

Un an închisoare în lipsă serg. instr. Prichici Gheorghe bat. 9 V. M., pentru furturi dela militari.

Două luni închisoare, sold. Matei Gh. din reg. 1 gr. pentru lovirea superiorului.

ACHITAŢI PENTRU ULTRAJ

Aceeaş secţie a judecat eri procesul următorilor inculpaţi pentru ultraj: Tătulescu C., Tătulescu Elena, Ioana Stancu şi Elena Duţă.

D. av. Traian Mihail demonstrând că elementele de drept ale ultrajului lipsesc, consiliul a adus un verdict de achitare pentru toţi inculpaţii.

INFORMAŢII

SAMBATA

✱ Mâine, Duminică, vor predica la asociaţia creştină „Patriarhul Miron": pr. prof. Econ. Gh. Comana, dela bis. „Sf. Apostoli", păr. diacon Gh. Dem. Ciocan dela bis. „Sf. Gheorghe-Vechiu", şi At. Negoiţă dr. în teologie. Se face apel la inimile creştine spre a ajuta terminarea azilului Asociaţiei.

Şedinţa începe la ora 3 jum. în localul propriu al asociaţiei din str. Sft. Apostoli 40.

✱ D. Aureliu Ion Popescu, ataşat comercial cl. I în direcţiunea comerţului, a fost înaintat consilier economic.

✱ D. inginer inspector general silvic Petre Ioan, directorul general al Casei autonome a pădurilor statului, a fost numit membru în consiliul superior al administrării întreprinderilor şi avuţiilor publice, în locul d-lui M. Dracea, al cărui mandat a expirat.

✱ Pentru fapte incorecte au fost trimişi în judecata comisiei de disciplină controlorii fiscali Iuliu Rebreanu dela Cluj, D. Man, Ernest Kovas dela administraţia financiară Mureş şi Gheorghe Crângu, ad-tor financiar la jud. Trei-Scaune.

Primii trei au fost şi suspendaţi.

Cele mai multe câştiguri le-a plătit tot CAMPUS, BASSA şi Rud. Fr. SCHRODER

Calea Victoriei 14 — Calea Victoriei 68

✱ S'a deschis un credit extraordinar de 5 milioane lei, pe seama ministerului instrucţiunii, pentru continuarea lucrărilor de construcţie la universitatea din Iaşi.

✱ *„Garda apărării proprietăţii"* va ţine o întrunire publică mâine, Duminică, ora 9 dimineaţa în sala „Amiciţia". Vor lua parte şi delegaţi din provincie.

Cu nădejde şi încredere, cumpăraţi îndată un loz dela Marea Colectură Principală BANCA ROMANA DE COMERT S. A. BUCUREŞTI Cal. Victoriei 84 str. Smârdan 2

unde a eşit la 31 August marele câştig de Lei 2.000.000
Subcolecturi la toate agenţiile Wagons Lits-Cook din ţară

✱ In urma intervenţiei ministerului instrucţiunii, institutul de cercetări forestiere, de sub conducerea d-lui prof. dr. M. Drăcea, şi-a luat obligaţia de a alcătui un manual de economie forestieră pentru învăţătorii dela şcoalele complimentare şi cursurile de adulţi din regiunile cu păduri şi cele de munte.

Institutul „Sfânta Elena"

Bucureşti 3, strada Română 12

anunţă elevelor că serbarea deschiderii cursurilor va avea loc în ziua de 15 Sept., orele zece. Inscrierile continuă.

Prima Societate de Navigaţiune cu Vapoare pe Dunăre (D. D. S. G.) din Viena aduce la cunoştinţa generală, că acordă reduceri din preţurile biletelor de călătorie pe Dunăre, pe baza legitimaţiilor respective, călătorilor cari vor lua parte la:

1) Congresul Internaţional al Presei de Specialitate (Viena, 10-15 Septembrie 1933).

2) Târgul de Mostre din Graz (16-24 Sept. 1933).

3) Congresul Catolicilor din Viena (Septembrie 1933).

Informaţiuni şi biletele la reprezentanţa generală a societăţii în Bucureşti I, strada Aristide Demetriade (fosta Zorilor) Nr. 2, telefon 3-1304. 911

Externatul Secundar şi Comercial „Zoe Romniceanu"

din calea Moşilor 148, primeşte zilnic înscrieri şi reînscrieri. 20

DOCTORUL P. STROESCU

Intors din streinătate, îşi reia consultaţiile de BOLI DE GURA şi DENTISTICA, în calea Moşilor 311.

Restaurantul Cina

Anunţă onoratei clientele **deschiderea** pe ziua de 15 Septembrie. 931

✱ Printr'o adresă trimisă tuturor sub-revizoratelor şcolare, ministerul instrucţiunii şi-a exprimat dorinţa de a se înfiinţa cooperative şcolare pentru procurarea de manuale didactice şcolarilor.

Aceste cooperative nu vor urmări câştiguri materiale. Rabatul de 15 la sută pe care îl vor obţine dela librari va fi întrebuinţat pentru cumpărarea cărţilor necesare elevilor săraci şi pentru ajutorarea lor.

Se va atage atenţia învăţătorilor că procurarea cărţilor prin cooperativele şcolare trebue privită ca un mijloc de educaţie cooperatistă şi ca un sprijin dat comitetelor şcolare în opera lor de ajutorare a copiilor săraci.

Ministerul va trimite instrucţiuni tuturor subrevizoratelor şcolare de felul cum trebue să organizeze aceste cooperative şi cum trebue să funcţioneze.

Rectificare

La publicaţia societăţii de asigurare „NAŢIONALA" apărută în coloana de informaţiuni a ziarului „Universul" de ieri, cu No. 252, s'a publicat eronat No. poliţei 60983 în loc de No. 60893, care a ieşit la sorţi cu un câştig de Lei 20.000, şi aparţine d-lui Constantin Săndulescu, Bucureşti. 1

SAN-REMO

✱ Ministerul apărării naţionale aduce la cunoştinţa părinţilor elevilor din liceele militare, că solicitările relative la achitarea în rate a taxelor şcolare de solvă, semisolvă, instalare cărţi şi rechizite şcolare, se vor adresa direcţiunei liceului militar respectiv care are atribuţiunea să le soluţioneze în conformitate cu situaţia şcolară a fiecărui elev, cu starea materială a părinţilor, precum şi cu greutăţile familiare.

Petiţiunile adresate în acest sens ministerului apărării naţionale, se vor trimite pentru rezolvare şcoalei din care face parte elevul.

ŞTIRI ŞCOLARE

ŞCOLARI!!!

Toate cărţile şcolare de curs primar şi secundar precum şi rechisitele şcolare cu preţuri reduse, le găsiţi la LIBRARIA ZIARULUI „UNIVERSUL"

Tot de aci puteţi procura toate caetele şi maculatoarele necesare.

✱ La şcoala profesională de fete din Roşiorii de Vede mai sunt locuri vacante în clasele 1, 2, 3, 4 şi 5.

Se pot înscrie şi elevele provenite din gimnaziile statului.

Solemnitatea redeschiderii cursurilor la

Institutul POMPILIAN

Calea Rahovei 56, va avea loc în CAPELA şcoalei, LUNI 18 SEPTEMBRIE ora 10½.

Profesorii, elevele, părinţii sunt rugaţi să ia parte.

La intrarea în şcoală elevele vor aduce certificatele de sănătate.

Inscrierile zilnic. 929

D-nii Zamphiropol-Dall şi Virgil Condoiu — profesori — au scos în editura Socec & Co. Curs metodic de scriere rapidă, cursivă, Caetul No. 1 şi Scriere: rondă, batardă, gotică şi comercială, Caetul No. 2. 3509

INSTITUTUL DE FETE **„Avântul Cultural"**

Str. Labirint 26 Bucureşti

Liceu şi curs primar statizat, primeşte eleve interne, semi-interne şi externe în cl. I, II, III, IV şi V-a sec. Taxe de Stat. Inscrieri zilnice. 837

INSTITUTUL DE FETE **„BOLINTINEANU"**

Şos. JIANU 4

anunţă corpul didactic, pe fostele eleve ale pensionului, pe părinţi şi elevele nou înscrise, că sfeştania pentru începerea celui de-al 59-lea AN ŞCOLAR se va oficia Vineri 15 Septembrie 1933, orele 11 dimineaţa. 1502

LICEUL DE BAEŢI **„PRINCIPELE CAROL"**

Şcoală statizată, Bucureşti Calea Dorobanţi 32. Telefon 220/21

Deschiderea cursurilor are loc astăzi 15 Sept. ora 10, când se oficiază cuvenita sfeştanie. Părinţii elevilor şi prietenii şcoalei sunt rugaţi să ia parte. Inscrierile pentru ultimele locuri se mai pot face. Prospecte gratuit. 16

Citiţi „VESELIA"

BISCUIŢI BRIOŞI GAGEL FRANZELE PÂINE

VIAŢA POLITICA

Consiliul de miniştri dela Călimăneşti

— Ce declară d. prim ministru Al. Vaida. — Sancţiuni impotriva parlamentarilor intruniţi la Sovata —

— Prin telefon dela trimisul nostru special —

Călimăneşti, 14 Sept.

Consiliul de miniştri a ascultat referatul ministrului de finanţe privitor la tratativele cu creditorii străini.

S'a obţinut termen la 25 Septembrie, dată până la care guvernul speră să ajungă la o înţelegere.

•

S'a hotărît începerea construirii a 43 silozuri.

NOUI PROECTE DE LEGI

S'a fixat lista noilor legi pe cari diferitele departamente le vor supune dezbaterilor parlamentului, în viitoarea seziune, şi anume: legea pentru organizarea monopolului alcoolului, legea pentru descentralizarea oficiului central de licitaţii, legea pensiilor, legea pentru standardizarea cerealelor, legea impotriva trusturilor şi carteluri-lor industriale, proectul de reorganizare C.F.R., legea administrativă pentru simplificarea aparatului administrativ, legea pentru reoganizarea jocurilor de noroc şi a prostituţiei, legea pentru crearea eforiilor sanitare şi pentru organizarea fondului sanitar, legea pentru incurajarea agriculturii şi reorganizarea Camerelor agricole, legea pentru reorganizarea învăţământului primar şi tehnic şi legea pentru înfiinţarea unui consilierat al turismului.

•

D. Gheimegeanu a făcut un raport amănunţit referitor la misiunea d-sale pe lângă d. Titulescu.

D. MIHALACHE NU VA COMBATE GUVERNUL

D. Armand Călinescu, subsecretar de stat la interne, care a avut eri o întrevedere cu d. Ion Mihalache, a adus consiliului asigurările acestuia că nu e în intenţia d-sale să combată guvernul.

Consiliul şi-a întrerupt lucrările la ora 1 jum., spre a le relua la 4.

Discuţiile de după amiază

— Problemele politice. — Atitudinea d-lui Maniu viu criticată. — Parlamentarii intruniţi la Sovata vor fi pedepsiţi —

Discuţiile au început la ora 4 jum.

De data aceasta membrii guvernului s'au ocupat, în deosebi, de problemele politice şi de situaţia creată în urma atacurilor făţişe ale vicepreşedintelui I. Mihalache şi de acţiunea d-lui I. Maniu.

D. Eduard Mirto a vorbit cu neobişnuită vehemenţă împotriva d-lui Iuliu Maniu, pe care l-a făcut răspunzător de toată atmosfera defavorabilă ce s'a creat în opinia publică, partidului naţional-ţărănesc.

*

S'a hotărît convocarea comitetului executiv, pentru săptămâna viitoare.

ŞOMAJUL INTELECTUAL ŞI MANUAL

S'a luat apoi în cercetare problema şomajului intelectual şi manual.

In ce priveşte somajul intelectual, d-nii miniştrii Gusti şi Andrei au făcut o expunere asupra măsurilor luate pentru scăderea numărului şomerilor existenţi.

D. ministru Gusti a fost însărcinat să elaboreze un program amănunţit.

D. Gusti a mai propus selecţionarea celor ce intră la universităţi şi limitarea numărului studenţilor, desfiinţarea cl. I la şcolile normale, numirea în funcţiuni administrative rurale (notari, etc.) a învăţătorilor fără posturi, după ce în prealabil vor face un curs de ştiinţe administrative.

In ce priveşte şomajul manual d. D. R. Ioaniţescu a expus situaţia, iar consiliul l-a autorizat să intervină pe lângă Camerele de comerţ şi industrie, ca să plaseze pe şomeri, al căror număr nu trece de 25.000.

Guvernul a hotărît să nu mai acorde ajutoare pentru şomeri, ci să le procure muncă plătită.

•

D. subsecretar de stat Ion Pop a prezentat un proect pentru ajutorarea moţilor.

Consiliul a aprobat măsurile propuse.

REPRESIUNE IMPOTRIVA CELOR CE S'AU INTRUNIT LA SOVATA

In ce priveşte acţiunea prietenilor d-lui Maniu s'a propus să se ia măsuri de represiune împotriva parlamentarilor cari au participat la consfătuirea dela Sovata, aplicându-se legea cumulului celor cari au două sau mai multe salarii.

Declaraţiile d-lui Vaida

D. prim-ministru a răspuns la câteva întrebări puse de reprezentanţii ziarelor:

— Cum priviţi situaţia generală a guvernului?

— Guvernul îşi urmează calea sa de a realiza cât mai multe înfăptuiri!

— Ce credeţi despre ultimele manifestaţii din partidul naţional-ţărănesc?

— Dorim restabilirea disciplinei.

— Cum priviţi declaraţiile economice şi politice ale d-lui Mihalache?

— Cu multă simpatie!

— Dar moţiunea dela Sovata?

— Am ceruţ ministerului de externe să-mi traducă textul în limba franceză şi germană ca să pot pricepe şi eu ceva!

V.

Declaraţiile d-lui Vaida la Călimăneşti

Primul ministru, care şi-a recăpătat buna dispoziţie graţie apelor dela Călimăneşti, a făcut declaraţiuni ziariştilor după terminarea consiliului de miniştri.

Intrebat de ziarişti cum priveşte declaraţiile d-lui Mihalache, primul ministru a răspuns:

— „Cu multă simpatie".

Vrea să zică, declaraţiile în ce priveşte Camarila sunt privite cu multă simpatie? Declaraţiile în ce priveşte pe „acei funcţionari cari lucrează direct cu Regele peste capul miniştrilor" sunt privite cu multă simpatie? Şi mai presus de toate, declaraţiile d-lui Mihalache în ce priveşte stabilizarea, revalorizarea, portofoliul Băncii Naţionale şi toate celelalte sunt privite cu multă simpatie?

Cum se poate ca un prim-ministru să vorbească în acest fel, oricât de bine dispus ar fi sau ori cât ar voi să pară de bine dispus? Şi cum rămâne cu comunicatul guvernului în ce priveşte stabilizarea? Cum se poate vorbi cu atâta uşurinţă într'o chestiune atât de serioasă?

Şi dacă butada d-lui Vaida faţă de acei 60 de parlamentari majoritari şi ardeleni ca şi d-sa, este o chestie care interesează în special pe aceştia, nu este mai puţin adevărat că d. Vaida este la guvern în calitate de reprezentant al partidului naţional-ţărănesc; şi când în sânul acestui partid organizaţii întregi îl părăsesc şi cer revenirea d-lui Maniu, cel puţin până ce o altă manifestare mai numeroasă tot din sânul partidului şi care să dovedească în mod evident că majoritatea e cu d-sa, primul ministru nu poate lichida chestiunea cu o simplă glumă mai mult sau mai puţin reuşită.

In ce priveşte ameninţarea că se va aplica parlamentarilor ardeleni dela Sovata prescripţiile legii cumulului, constatăm deocamdată că până acum, deşi primul ministru şi guvernul întreg ştiau că sunt membri ai partidului şi ai parlamentului cari contravin la legea cumulului, totuşi până în momentul răzvrătirii, când ameninţarea la aparenţa unui şantaj sau a unei terorizări, faptul a fost tolerat şi ascuns. Cine ştie câţi vom mai afla până la sfârşitul acestei guvernări!

Dar asupra celor petrecute la Călimăneşti vom reveni.

Teroarea în satele româneşti din jurul Vidinului

u meroşi români arestaţi. - Nici şcoli, nici biserici româneşti

De patru luni încoace, decând nu numai opiniunea publică românească, ci şi Statul român a pus înaintea guvernanţilor dela Sofia problema acordării unor şcoli pe seama românilor din Bulgaria, precum noi acordăm şcoli minorităţii bulgare din Durostor şi Caliacra, a început o mare fierbere în Vidin şi în satele din împrejurimi. Intelectualii bulgari din Vidin, ofiţerii activi şi de rezervă, autorităţile şi preoţii nici nu vor să audă de acest fel de concesiuni. Toţi pretind ca Statul român să acorde bulgarilor din Cadrilater şcoli şi biserici bulgare, dar nu vor să admită că Statul bulgar are şi el obligaţiunea de a da românilor din jurul Vidinului şi Nicopolului de asemenea şcoli şi biserici româneşti. In Vidin s'au ţinut mai multe adunări şi consfătuiri în cari s'a protestat în contra ideii de a li se da românilor şcoli şi au cerut înlăturarea din acel ţinut a învăţătorilor, cari sunt de origine română, sau ştiu româneşte.

In această mişcare violentă anti-românească elementele cele mai inverşunate sunt militarii. Intregul colţ de ţară dintre Vidin, Timoc şi Dunăre este terorizat de dânşii. Organul de execuţiune a hotărîrilor ofiţerilor şi intelectualilor vidineni în contra românilor este corpul de graniceri. In special se distinge între aceştia căpitanul George Kissoff cu sediul în Novosel, care e adevăratul sbir al comunelor româneşti şi al celor cunoscuţi ca iubitori ai limbei noastre.

Limba românească a fost eliminată complet acum şi din Biserici, unde măcar evanghelia se mai cetia câte odată în româneşte. In ziua a treia de Paşti însuşi Metropolitul Vidinului Neofit, — decorat cu marea Cruce a „Coroanei României", — a declarat în biserica din Gumătarţi, comună curat românească şi cu o ţărănime conştientă, că nu mai este permis a se cânta nici măcar un cuvânt în limba noastră şi că va fi vai de preotul sau de cântăreţul, care va călca această dispoziţiune.

De Paşti, în bisericile româneşti au fost plasaţi pretutindeni jandarmi şi soldaţi cu ordinul de a nu permite să se cânte în româneşte nici măcar „Hristos a inviat"!

ROMANI ARESTAŢI ŞI TERORIZAŢI

De asemenea s'a interzis întrebuinţarea limbei româneşti în adunările de orice caracter, chiar şi în adunările societăţilor cooperative ale sătenilor români. Cei bănuiţi că ţin să vorbească româneşte sunt supuşi la tot soiul de şicane, iar unii sunt acuzaţi de „spionaj" de graniceri şi în felul acesta arestaţi sau chiar internaţi.

Ziarele au adus zilele trecute ştirea despre internarea d-lui Stancu Sulă, sau Sulov, cum i-au bulgarizat numele. Acesta, organizatorul şi conducătorul cooperativei din marea comună românească Bregova, a fost arestat încă din Iulie, sub motiv că ar fi făcând spionaj pentru Iugoslavia; adevărata vină a lui însă este că la ultima adunare a cooperativei, în care toţi membrii sunt români şi nu ştiu bulgăreşte, a fost de părerea ca şedinţa să se ţie în româneşte, nu în bulgăreşte după cum poruncise căpitanul Kissoff. D. Sulă a fost dus la Vidin, anchetat, ameninţat şi apoi expediat la Borissofgrad, în sudul Bulgariei, de unde n'are voe să se mişte.

Tot la începutul lui Iulie au fost ridicaţi dela casele lor consilierii comunali din Bălei, fraţii Stan şi Cristea Ion Bicu (Bicoff) şi au fost internaţi în Kuşukavak, în Macedonia bulgară. Vina lor este de asemenea că au ţinut să se vorbească româneşte în consiliul comunal şi să se cânte şi româneşte câte ceva în biserică.

Fruntaşii satelor româneşti sunt speriaţi de aceste măsuri teroriste. Şovinismul cel mai sălbatic se abate asupra satelor româneşti, voind să le silească a face declaraţiuni că nu doresc şcoală românească.

Atragem atenţiunea asupra acestor fapte guvernului nostru, care acordă minorităţii bulgare din Dobrogea toate libertăţile, precum şi dreptul de a avea şcoli bulgăreşti.

O lămurire în afacerea Seletzki

D. avocat Em. Vasiliu-Cluj a publicat o nouă scrisoare în câteva ziare, în legătură cu afacerea Seletzki. D-sa pretinde, că documentul reprodus de noi în facsimile — scrisoarea de comision adresată lui Paul Străjescu şi semnată de Bruno Seletzki, în calitate de reprezentant al uzinelor Skoda — ar fi fost redactată în 1926 şi deci nu se referă la comanda de armamente din anul 1930. D. Em. Vasiliu-Cluj a trecut cu prea mare uşurinţă peste partea cea mai gravă a acestui document: oferta de comision pe care a făcut-o Seletzki într'o comandă de armament. Seletzki s'a angajat prin acea scrisoare să plătească samsarului Străjescu un provizion de 4% din preţurile fixate de el, în legătură cu comanda de retubare a diverselor ţevi de tunuri şi a recunoscut, sub proprie semnătură, obligaţia de plată, condiţionată de semnarea contractului şi a caetului de sarcini. Seletzki a precizat, că „provizionul la terţa persoană este cuprins în cele 4% aprobate Dvs."

Aşa dar, prin acea scrisoare, indiferent de dată, s'a făcut dovada evidentă, că BRUNO SELETZKI, IN CALITATE DE REPREZENTANT AL UZINELOR SKODA, ERA AUTORIZAT SĂ TRATEZE CU SAMSARII ŞI CU DIFERITE PERSOANE AMESTECATE IN AFACERILE DE ARMAMENT; SĂ FIXEZE COMISIOANELE ŞI SĂ PRECIZEZE CONDIŢIILE DE PLATĂ.

Atât Seletzki, cât şi apărătorii săi, au susţinut în faţa justiţiei, că numai... „centrala din Praga" se ocupa cu asemenea necurate operaţiuni băneşti.

Aşa dar, Seletzki a minţit când a declarat că el nu s'a amestecat niciodată în chestiuni de plăţi, — fie sub titlu de comisioane, sau sub oricare alte titluri.

Iată ce am căutat noi să dovedim — şi am făcut cu prisosinţă dovada, — reproducând în facsimile scrisoarea de comision semnată de Seletzki.

Ce voim noi şi ţara întreagă? Să se facă lumină deplină şi justiţie. Toţi vinovaţii, indiferent cine ar fi el, cari au primit comisioane şi sperţuri în legătură cu comanda de armamente la Skoda, să fie descoperiţi şi daţi judecăţii. D. Em. Vasiliu-Cluj, care invoacă mereu justiţia şi pretinde că are la dispoziţie fel de fel de acte, de filme şi de probe zdrobitoare, privitoare la aşa zise „falsuri", pentru ce nu le aduce la cunoştinţa celor în drept şi a opiniei publice?, spre a se face lumină deplină în afacerea Seletzki? A avut prilejul să producă toate acele acte, filme şi probe, cu ocazia anchetei făcută de d. general Condeescu.

Rezultatul anchetei — după cum se va vedea — a dovedit însă netemeinicia acuzaţiilor de fals, formulate cu atâta uşurinţă şi numai cu scopul creării unei diversiuni, de apărătorii condamnatului Seletzki.

VALGARDENA-ORTISEI-HOTEL AQUILA

de ZOE GÂRBEA TOMELLINI

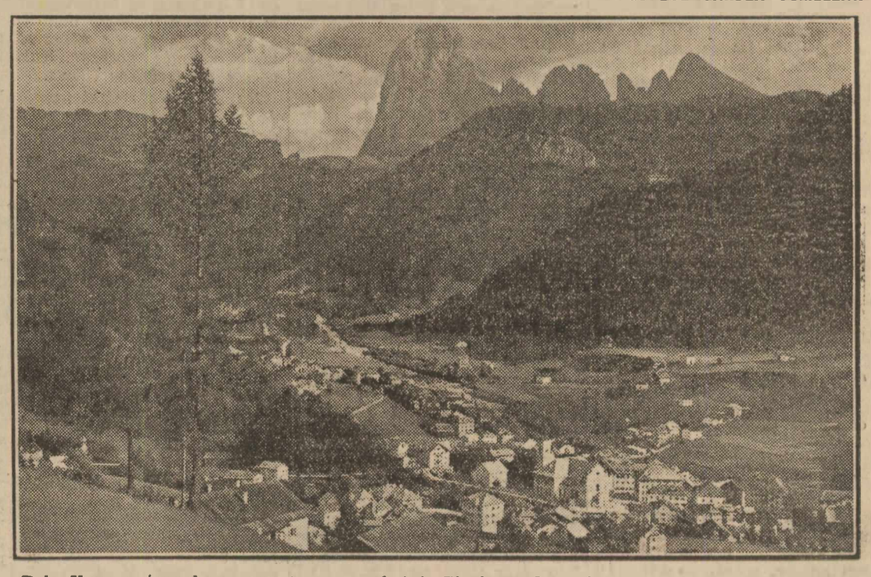

Dela Verona, trenul sue spre Dolomiţi, spre munţii ce par nişte străjeri giganţi, nişte coloşi de stânci drepte pe cari numai soarele, când răsare şi când apune, îndrăzneşte să insceneze fantastice feerii de lumină, atracţiune gratuită şi unică în lume care minunează pe toţi cei ce vin prin aceste meleaguri.

Bolzano e centrul de unde se desfac nenumărate străzi: spre Cortina, spre Merano, spre San Martino di Castrozza, Lacul Braies Misurina, Dobbiaco şi Valgardena.

Mai verde ca toate, cu văile şi munţii împăduriţi de brazi, cu impetuosul Gardena ce seamănă cu Peleşul nostru, Ortisei a rămas un loc mai aristocratic, mai neviolat de mulţimea de automobile cari se încrucişează zilnic pe străzile Trentinului, iar localităţile mai mici ca **Santa Cristina, Selva, Vallunga** şi **Plan**, par perle resfirate dintr'un coller de nestimate dealungul covoarelor de iarbă smăraldie şi a paţiştelor înflorite de rododendron! Splendoarea Dolomiţilor e poate în contrastul dintre atâta verdeaţă şi stânci goale, pleşuve, aride, impozante, pe cari doar seara, cu vălurile ei purpurii-violete-vânete-cenuşii le dezarmează, le conturează mai palid pe albastrul intens al cerului. Spre Stelvio, prin pasul Sella, aleea sue până la 3000 de metri şi automobilele trec în goană, fără preget, ca mânate de cine ştie ce furie de a trăi cât mai repede, şi une-ori se răstoarnă sau cad în prăpăstii ucigând fără milă atâta tineret.

Dealtfel, muntele, ca şi marea, în fiecare vară îşi are victimele lui, printre alpiniştii pe cari nmic nu-i opreşte de a înfrunta stâncile grozave! Il văd plecând dmineaţa în zori cu sacii în spate, cu fringhiile şi cu ghidul ce ştie toate potecile, toate vârfurile colţuroase, ce cunoaşte toate pietrele perfide cari câte odată se desprind prăvălindu-i pe toţi în abis! Pasiunea pentru munţi e tenace şi plină de farmec şi nobleţe! Dar nu toţi cei ce vin aici vin pentru munţi, bine-înţeles; şi la hotel „Aquila" personalităţi de primul rang trec fie în excursiune, fie să se odihnească. Şi dacă aici au stat Prinţul Umberto, şi Ducele D'Aosta, ca şi multe capete încoronate de pe vremea Austriei, când aici era Tyrolul german, acum, de câteva zile, nu mai avem pace, fiindcă trebue să sosească Guglielmo Marconi. **Elettra**, păpuşica vie, fetiţa lui de cinci ani, e aici cu Contessa Bezzi-Scala, bunica şi unchiul ei, ocrotită, înconjurată de dragostea tuturor cari cunosc povestea naşterii ei pe yachtul **Elettra**, tot atât de celebru ca şi tatăl ei! Gândul că vom locui pe acelaş coridor şi sub acelaş acoperiş cu Magul vremurilor noastre, cu omul care a reuşit să smulgă cele mai mari secrete ale naturii şi cari ne va mai da cine ştie ce surprize cu razele ultra-scurte la radio... ne-a ţinut câteva zile într'o agitaţie de nedescris.

— „A sosit? Da?

— Aţi auzit muzica militară care a cântat Giovinezza?

— „L'am văzut eu!"

Ba cucoanele bine informate totdeauna, îţi indică şi numărul apartamentului unde locuieşte Marconi cu frumoasa lui soţie! Când colo, muzica a cântat pentru sub-secretarul de stat Marescalchi, care după ce a ţinut o conferinţă despre **„Femeea în agricultură"**, a binevoit să se întreţină cu noi asupra reformei agrare din ţara noastră.

Din ţara noastră am văzut doar un automobil cu tricolorul românesc, şi un Ford, dar oaspeţii vorbeau... nemţeşte! Dealtfel Valgardena e caracteristic germană, iar locuitorii ei sunt adevăraţi artişti, sculptori în lemn renumiţi. Ca să dau un exemplu de ceeace poate produce această breaslă şi de ce beneficii realizează ţăranii foarte chiaburi din Ortisei, voiu spune că în fiecare an peste două sute de vagoane de statui de lemn pentru biserici — Sfinţi şi Madone — ca şi jucării, se exportează până în America, iar câştigul net este de 5—6 milioane de lire pe an! Turismul este în floare şi admirabila organizaţie, curăţenia, perfecţiunea serviciului din hoteluri şi vile din an în an se rafinează atrăgând sute de mii de vizitatori în Italia.

Căci aici stă secretul turismului: să te pregăteşti mai întâi şi să chemi străinii atunci când poţi oferi în condiţiuni avantajoase o vilegiatură cât mai agreabilă.

Asta a făcut fascismul, care timp de câţiva ani n'a mai permis italienilor să-şi cheltuiască banii în străinătate, ci a împins la extrem ambiţia tuturor de a-şi înfrumuseţa şi îmbunătăţi starea de plâns după războiu a staţiunilor climaterice!

Şi numai când drumurile, hotelurile şi întreţinerea au fost puse la punct, s'a început politica turismului, care face Italia să câştige atâtea milioane pe an!

Deşi stagiunea e pe sfârşite, afluenţa e mare, balurile se ţin lanţ şi vesella e la culme! La castelul baronului Franchetti, ilustrul autor al operei „Germania", în prezenţa prinţilor moştenitori ai Belgiei, un cortegiu de ţărani în sugestivele costume tiroleze de pe Valgardena, dansează. Intr'un colţ, o compatrioată a noastră, — faimoasă pentru talentul ei de chiromantă, — dă consultaţii... pentru binefacere. Şi când dă o sumă bunicică adunată primarului Donati, are surpriza să îl audă zicându-i pe româneşte: Ve mulţumesc Doamnă de frumosul exemplu! Eu am fost ca soldat austriac la Râmnic 18 luni în 1917!

Opera nefastă a ministrului de finanţe

— Distrugerea creditului. — Critica ziarului „Le Temps" — Stabilizarea —

Când ministrul de finanţe a luat dispoziţia interzicerei transferului, noi am spus imediat că, oricât de serioase ar fi motivele acestei măsuri şi oricât de legitimă ar fi ea faţă de situaţia actuală, procedarea aceasta bruscă, venită după declaraţiile şi asigurările cu totul contrarii ale ministrului de finanţe, măsura aceasta unilaterală în ajunul conferinţei care fusese convocată, va produce desigur o impresie detestabilă, cu urmări dezastruoase pentru bunul renume al ţării şi pentru creditul statului. Mai mult, prevăzusem chiar că detentorii de rentă românească se vor considera jigniţi de procedarea inutilă a ministrului de finanţe, procedare la care PUTEA SĂ NU AJUNGĂ ŞI NU TREBUIA SĂ AJUNGĂ. Ministrul de finanţe, prin presa ce-i stă la dispoziţie ne-a acuzat de lipsă de patriotism, şi în acelaş timp a dat comunicate afirmând că se va ţine conferinţa la data fixată şi că măsura suspendării transferului a fost înţeleasă de cercurile financiare străine.

Ştiam bine că şi această afirmaţie făcea parte din colecţia de neadevăruri a ministrului de finanţe.

Ştiam bine că, răspândind neadevăruri, nu urmărea decât derutarea opiniei publice româneşti. Cu toate acestea, fiindcă în tot ce scriem aci şi în toate campaniile noastre, în primul rând, punem conştiinţa noastră patriotică, am lăsat ca acţiunea de reparare a răului făcut de ministrul de finanţe, să-şi urmeze cursul ei, cu atât mai mult cu cât la această acţiune avea să contribue şi ministrul nostru de externe, d. N. Titulescu, la care se făcuse în ceasul al doisprezecelea un apel desesperat.

Din nenorocire însă, tot ce am prevăzut noi s'a întâmplat. In domeniul vieţii financiare internaţionale, dacă nu suferi de miopie intelectuală, se pot uşor prevedea consecinţele unor anumite măsuri, mai ales când acestea ating interesele multiple şi anonime ale creditorilor internaţionali.

Ziarul Le Temps cu data de eri, are o ieşire violentă împotriva măsurii luată de ministrul nostru de finanţe. Ziarul francez nu numai că protestează împotriva opririi transferului, dar pune la îndoială buna credinţă a ministrului de finanţe, când afirmă că situaţia noastră financiară l-a obligat să ia această măsură. Şi cotidianul francez, după ce spune că procedarea ministrului nostru de finanţe a atins în mod grav creditul României, îşi exprimă convingerea că procedarea României va face pe viitor imposibil orice fel de împrumut în străinătate.

Această eşire are cu atât mai multă greutate, cu cât vine din partea ziarului Le Temps *ale cărui strânse legături cu guvernul român sunt îndeajuns cunoscute şi pe care desigur, ministrul nostru de finanţe le cunoaşte mai bine ca ori cine.*

Când deci un ziar ca Le Temps, *în tradiţia căruia este să apere guvernele României, întrebuinţează un ton atât de categoric şi de ameninţător la adresa noastră, este o dovadă în plus că într'adevăr, impresiunea produsă de măsura unilaterală luată de ministrul de finanţe a fost dezastruoasă şi că, pretutindeni în străinătate, ea este aspru criticată iar creditul statului e grav compromis. Să nu ni se spue că luăm apărarea bancherilor şi a capitaliştilor străini. Asemenea insolenţe nu prind.*

Pentru noi, apărarea creditului statului, chiar dacă la un moment dat coincide cu interesul capitaliştilor străini, rămâne totuşi o datorie esenţială şi patriotică.

Dacă într'adevăr, situaţia era critică — şi noi spunem că este aşa tot din cauza politicii financiare şi economice nenorocite ce se duce de cinci ani de zile — a avut destul timp ministrul de finanţe să prepare terenul, să câştige bunăvoinţa creditorilor, să trateze, să documenteze. In loc de o asemenea procedare, s'a recurs la politica faptului îndeplinit, prin ştiretenie, anticipat de promisiuni şi declaraţiuni de principii neadevărate.

Şi să nu se susţie că nu mai avem nevoe de credite şi de capital străin. O asemenea afirmaţie absurdă şi neroadă o poate face numai cine nu e în curent cu realitatea.

Fără a voi să fim alarmanţi, dacă de exemplu, din cauza vremei, recolta porumbului nostru ar fi deficitară şi ar trebui să importăm porumb, nu vom avea nevoe de capital, de credit? Şi după cum spune Le Temps, *unde va mai găsi ministrul nostru de finanţe creditul necesar? Creditul unui stat, creditul unei ţări, nu este o jucărie cu care poate face experienţe de amuzament ori ce nepriceput, orice impulsiv.*

•

In aceeaşi ordine de idei, mărturisim acum şi îngrijorarea noastră în ce priveşte buna credinţă a ministrului de finanţe relativ la stabilizarea monedei naţionale. Se cunoaşte părerea noastră: stabilizarea este şi trebue să rămână baza politicii noastre financiare şi economice. A se atinge, sub orice formă, de stabilizare, ar insemna haosul, ar insemna, — mai ales în vremurile acestea de criză mondială, — renunţarea la singura temelie pe care se poate reclădi edificiul nostru economic şi financiar. Aceasta fiind convingerea noastră neştrămutată, e legitimă îngrijorarea noastră când ştim că stabilizarea e azi apărată de ministrul de finanţe pe care-l avem, care are peste graniţă reputaţia pe care o are şi care, în momentele sale de expansiune nervoasă, e capabil de orice măsură. Dovadă recentă, discursul dela Budeşti, cu ameninţările apolitice la adresa străinătăţii. Şi când pe de altă parte ştim că partidul din care face parte ministrul de finanţe nu mai este unit în ce priveşte stabilizarea, când vicepreşedintele partidului, amic personal şi fostul şef al ministrului de finanţe, pledează contra stabilizării — îngrijorarea noastră devine şi mai mare şi avem tot dreptul să ne întrebăm, dacă n'a sosit momentul să se dea acestei ţări siguranţa că nu va fi târâtă fără voia ei şi în potriva intereselor ei, în haos.

O stabilizare garantată de guvernul actual, — din care trei membri au participat fără să protesteze la întrunirea dela Câmpulung — este o stabilizare dubloasă. Şi când acela care mai ales are răspunderea finanţelor noastre publice şi a creditului statului provoacă prin politica sa, prin neadevărurile sale, prin ameninţările sale şi prin măsurile sale intempestive, conflicte cu creditorii noştri şi eşiri violente chiar din partea presei străine cu care are legături intime — îngrijorarea noastră în ce priveşte stabilizarea ne impune să cerem cu toată autoritatea ce ne-o dă sinceritatea convingerilor noastre, înlăturarea unui regim atât de dăunător ţării.

A. B.

Coloniile şcolare de vacanţă

Iniţiativa coloniilor şcolare este veche; datează dinainte de război şi aparţine, spre cinstea lor, primarilor de atunci ai Capitalei.

An de an, primarii Capitalei, prin directorii de şcoli primare, recoltau, făpturile plăpânde, condamnate la tuberculoză sigură, ale foburgurilor bucureştene şi le trimeteau la aer.

După război, din fericire, iniţiativa cea bună a primăriei Capitalei nu numai că a fost amplificată — primăriile de sectoare întrecându-se în organizarea de colonii şcolare — dar a fost imitată şi de alte instituţiuni şi autorităţi din stat. Prefecturi de judeţ, ca aceea a jud. Bacău, Crucea roşie, P. T. T., I. O. V., O. N. E. F., Societatea profilaxiei tuberculozei sau aceea a combaterii tuberculozii la copii, etc., urmând exemplul cel bun al primăriei Capitalei, au construit adevărate sanatorii şi căminuri, pentru copii şi pentru adulţi, pe timpul verii.

Casa corpului didactic şi Asociaţiile generale de învăţământ secundar şi primar s'au îndrumat şi ele pe aceeaş cale, ridicând sau achiziţionând clădiri pentru membrii lor. Ba la mare, de ex. la Carmen Sylva, în lipsă de clădiri, sau de fonduri, iar pe de altă parte, fiindcă aerul cald de mare permite şederea aproape permanentă în aer liber, zeci de corturi alburii sau verzi ţineau locul clădirilor, înşirându-se dealungul coastei.

Evident, toată râvna aceasta este demnă de admirat, însă cu o condiţie: buna organizare a coloniilor şi desinteresarea conducătorilor lor. Asupra aceştor două chestiuni, în interesul prosperării coloniilor de vară, îmi permit să insist.

De câţiva ani, au început şi comitetele şcolare ale liceelor din diferite oraşe ale ţării să trimeată grupuri de elevi şi eleve în colonii. Licee din regiunea de şes şi mai cu seamă de munte trimet colonii de elevi la mare. O idee cât se poate de fericită: schimbarea de altitudine şi de aer pentru o lună de zile este de cel mai bun efect pentru sănătatea elevilor. Dar deobiceiu aceste colonii ale comitetelor şcolare au aerul de opere improvizate.

Par a fi fost organizate în pripă şi par'că mai mult în vederea conducătorilor decât a elevilor: găzduire în vile neîncăpătoare, cu camere mici ca nişte cutii de chibrituri, culcând câte doi elevi într'un pat — fapt cu totul oprit de regulament în internate, atât în cele de băieţi, cât şi în cele de fete, — iar supravegherea în timpul zilei lăsând de dorit. Vedeai eleve plimbându-se singure după amiază şi seara pe promenada de pe faleză, în vălmăşagul lumii!

Nu numai atât: la unele colonii de elevi secundari, profesorii şi profesoarele conducătoare, care au beneficiat de drum, masă şi casă în contul coloniei, şi care pe deasupra au avut prilejul să-şi facă şi cura, pretind că au avut mult de lucru şi că au cheltuit energie cu supravegherea elevilor, şi cer comitetelor şcolare să le acorde încă odată salariul pe luna petrecută la colonie, sau măcar o gratificaţie importantă. Sunt informat că unele comitete şcolare, fără a fi consulatat în prealabil Casa şcoalelor, sunt aplicate să facă aceste sacrificii. Este prea mult. In vremurile acestea grele, de criză cumplită, când statul cu enorme sforţări abia poate face faţă obligaţiunilor sale, — şi uneori nu isbuteşte — a pretinde salarii duble sau gratificaţii grase, după ce au avut drum, casă şi masă în contul coloniei, este cu totul deplasat. Acest „revers de la medaille" al chestiunii coloniilor de vară poate şi trebuie să lipsească în interesul însuşi al scopului înalt — sporirea capitalului biologic la tineret — urmărit prin coloniile şcolare.

Petru I. Teodorescu
Profesor în Braşov

Preţul abonamentului la ziarul UNIVERSUL este:

Lei 750 pe un an
„ 380 pe 6 luni
„ 200 pe 3 luni
„ 80 pe 1 lună

Abonamente se fac la 1 şi 16 ale fiecărei luni

Congresul general al restauratorilor din ţară

Oradea, 13 Septembrie

In sala primăriei municipiului Oradea a fost zilele acestea congresul general al restauratorilor din România.

Au luat parte 120 delegaţi, din oraşele din Transilvania.

Congresul a fost deschis de d. Martin Klein, care salută delegaţii sosiţi şi membrii din localitate.

Congresul se deschide printr'o şedinţă solemnă extraordinară a sărbătorirei jubileului de 10 ani de activitate a sindicatelor cafegiilor şi restauratorilor din Ardeal.

Au fost sărbătoriţi preşedinţii acestor sindicate d-nii Zoltan Fähudrich, Mauriţiu Wegner şi Francisc Leitner, cari timp de un deceniu au activat cu preşedinţi ai sindicatelor.

D. ADALBERT GRUNSTEIN îşi exprimă recunoştinţa faţă de aceşti sărbătoriţi, cari i-au organizat şi i-au pus în situaţie de a se apăra contra loviturilor soartei.

Cu toată criza prin care trecem, cetăţeanul meseriaş, comerciant sau restaurator îşi continuă activitatea zilnică, pentru a face posibilă perpetuarea vieţii, înfruntând furia împrejurărilor.

Numai rezistenţa noastră, a muncitorilor, dă posibilitate statului democrat să înfrunte atacurile extremiştilor şi să garanteze ordinea, care e condiţia libertăţii şi a siguranţei vieţii.

Munca ce o depunem noi, nu este de dispreţuit în menţinerea şi progresul civilizaţiei.

Când oratorul îşi încheie cuvântarea, pânzele cad de pe tablourile celor trei preşedinţi şi ei sunt din nou obiectul manifestaţiunilor îndelungate.

Au mai luat cuvântul d-nii Bugel (Braşov), în limba germană, d. Ştefan Farcaş, preşedintele halei de comerţ şi reprezentantul Camerei de comerţ.

D. ADALBERT BOBITSEK, meseriaş aduce salutul corporaţiei meseriaşilor.

D. ZOLTAN FAHNDRICH, în numele sărbătoriţilor, mulţumeşte pentru onoarea ce li se face, arătând că meritul este al totalităţii membrilor, căci fără de aceştia conducătorii nu aveau ce conduce şi nici rezultate nu ar fi avut.

D. WAGNER mulţumeşte şi d-sa pentru sărbătorire şi face apel la solidaritate.

In şedinţele următoare au luat cuvântul mai mulţi oratori demonstrând şi discutând asupra diferitelor chestiuni ce sunt de actualitate şi în strânsă legătură cu interesele vitale ale restauratorilor şi cafegiilor din ţară.

Pentru reînoirea de abonamente, d-nii abonaţi din provincie sunt rugaţi să binevoiască a lipi pe cuponul mandatului poştal eticheta cu care primeau ziarul, procedând la fel şi atunci când vor avea de făcut reclamaţie sau schimbare de domiciliu.

Călăuza BACALAUREATULUI

care cuprinde răspunsurile complete şi precise la 840 chestiuni de **Limba română, ştiinţe naturale, matematici şi fizico-chimie** propuse de comisiunile din toată ţara.

Cartea e întocmită de d-nii: profesor **Paul I. Papadopol**, inginer **I. N. Zorleanu** şi profesor **Mihail Iacob**.

De vânzare la librăriile principale şi depozitarii ziarului „Universul".

PAGINA AGRICOLA

Învăţăminte

Nu cunoaştem în detaliu influenţa, pe care acţiunea de valorificare a grâului a avut-o asupra producătorilor, nici dacă incurajerile au fost satisfăcătoare.

Un fapt sigur este că măsurile adoptate de guvern şi-au găsit ecoul într'o direcţie, in care de mult doream să vedem îndreptate sforţările noastre ca specialişti. E vorba de calitatea seminţei.

Comunicatele oficiale spun că preţul nu-l fac acele amestecuri de gozuri, cu peste 50% corpuri străine, ci-l determină grâul de cel puţin 75 kg. la hectolitru şi cu cel mult 5% corpuri străine. Acest din urmă grâu poate fi negociat şi incurajat de organizaţiile autorizate de stat, pe când grâul inferior este cu totul neglijat şi scos din câmpul preocupărilor oficiale.

Ce denotă aceasta? Aceasta arată, pentru prima oară, însemnătatea valorii calităţii, valoarea meşteşugului de bun producător, caşi a celui de bun selecţionator al seminţei, înţelegând prin aceasta nu atât urmărirea de soiuri superioare, cât mai ales curăţirea lor ideală.

Rezultatul s'a văzut: cei înţelegători şi-au aflat recompensa muncii şi străduinţii lor; cei mediocri s'au pedepsit ei însuşi prin producţia nevândută şi muncă nerăsplătită.

Invăţământ aspru, dar meritoriu, şi cei ce-l vor simţi, nădăjduim să-l pătrundă şi să-l înţeleagă.

O altă învăţătură trebue scoasă din mersul vremii anului acestuia.

Sămănatul târziu, mai ales la porumb, cultivarea numai a unora şi aceloraşi plante, întinderea culturilor în locuri nepotrivite, neglijarea stropirilor la vie şi câte alte practici greşite, şi-au primit în anul acesta condamnarea lor desăvârşită, prin rezultatele dezastroase ce-au dat. Astfel, porumbul târziu ameninţă să rămână verde, lipsa de variaţie în culturi aduce pierderi inevitabile agriculturii, cele două plante obicinuite — grâul şi porumbul — neavând producţie satisfăcătoare; cultura porumbului în regiunile de munte dă un faliment complet, producţia viilor s'a resimţit acum în urma invaziei neobicinuite de mană, etc.

Toate aceste să le pătrundă plugarii, şi mai vechi şi mai noui, să le ţină minte şi să le înlăture, dacă vor ca munca lor să fie recompensată.

Dar lecţia cea mai bună ne-o dau împrejurările economice din alte ţări.

Criza agricolă e datorită mare parte întinderii nemăsurată a culturilor, mai ales a celor de grâu, cari s'au săvârşit în timpul războiului şi după război, ca rezultat al maşinismului excesiv, a raţionalizării agriculturii şi a tendinţei autarhice a tuturor statelor, de a'şi produce totul în graniţele lor.

Suprafeţe noui au fost defrişate şi puse în cultură şi sporul de producţie a fost aşa de mare, încât el n'a putut fi absorbit, rămânând dela un an la altul milioane de vagoane nevândute, cari forţează preţul şi-l scad necontenit, iar, pe de altă parte, ţări cum e Franţa şi Germania, din importatoare de altă dată au devenit exportatoare şi cu tendinţa de a „denatura" cereala nobilă — grâul — ca să suplinească lipsa cerealelor furajere. De aceia strigătul tuturor, atât în congresele şi conferinţele internaţionale, cât şi in consfătuirile şi propunerile interne, a fost: limitarea producţiei prin limitarea însămânţărilor.

Lucrul acesta se zice că s'ar fi realizat în cele patru ţări mari exportatoare de grâu: Statele-Unite, Canada, Argentina şi Australia, unde predomină proprietatea marilor fermieri.

In ţările de mică proprietate, cum e la noi, se pare că limitarea însămânţărilor ar resuscita o problemă socială greu de invins. Totuşi, credem că exemplul celorlalte state trebue urmat şi de noi printr'o înţelegere a producătorilor — benevolă sau silită — spre a ajunge la limitarea suprafeţelor cultivate şi a da avânt preţurilor.

Dr. E. GRINŢESCU

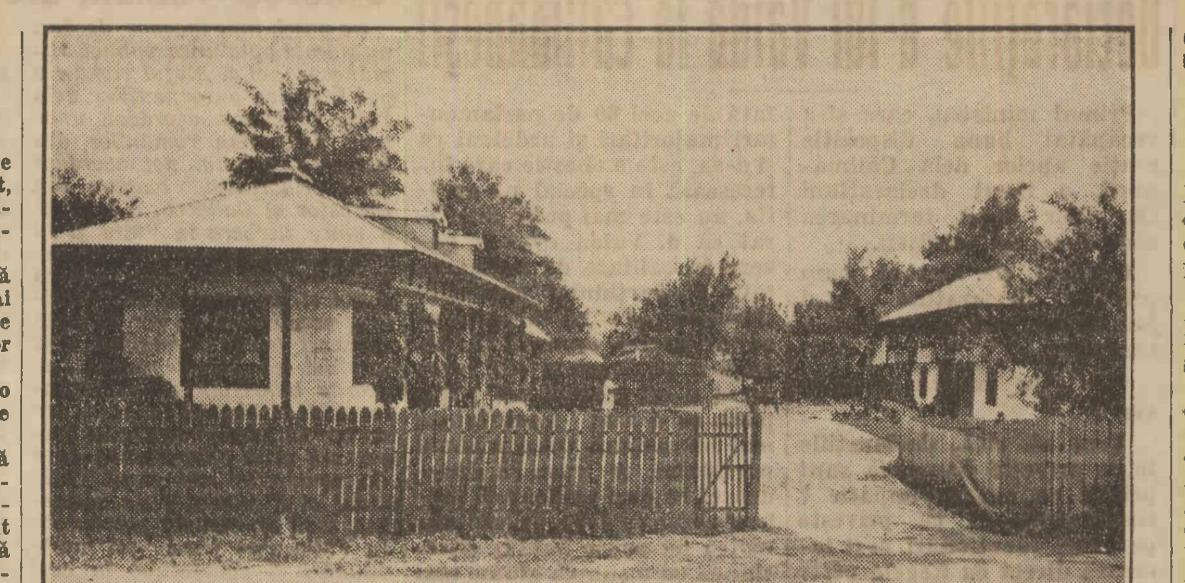

Gospodăria unui cultivator de tutun din com. Mihăileşti, jud. Vlaşca

Recolta tutunului

Recoltatul tutunului cuprinde mai multe operaţiuni: 1. Culesul foilor şi transportul la locul de uscare; 2. Inşiratul şi dospitul; 3. Uscatul şi 4. Ingrijirea şirelor uscate.

1. CULESUL.— *Intr'o plantaţiune crescută şi îngrijită normal, culesul începe la 15 Iulie.*

Foile se culeg când au o culoare verde-gălbuie şi vârful a început a se îndoi puţin în jos. In pământurile grase, mai ales când li s'au rupt inflorescenţele (se cârnesc) foile bune de cules au pe partea superioară nişte băşicuţe galbene. Numai aceste foi trebuesc culese.

Nu se poate stabili numărul de foi ce poate fi cules odată de pe un fir de tutun; unele fire îmbătrânesc mai de vreme şi foile se coc mai multe şi mai repede; alte fire îmbătrânesc mai târziu şi foile se coc în număr mai mic şi mai târziu.

Să nu se culeagă foile prea de dimineaţă, când nu s'a uscat roua de pe ele, nici seara, nici după ploaie; picăturile de apă fac ca să se păteze foile, când le punem la dospit.

Nu trebuesc culese foile nici prea târziu, când încep a se ofili, căci pierzând prea multă apă, nu se mai pot dospi în bune condiţiuni. Să culegem foile dimineaţa, după ce s'a luat roua de pe ele.

Foile aşezate unele peste altele, cotor la cotor, se acoperă cu rogojini sau cergi şi se transportă, la locul unde se va face uscarea tutunului. Aci se descarcă foile tot în ordine, la un loc umbros, unde să nu bată soarele direct in ele, pe velinţe, cergi sau rogojini şi se începe înşiratul lor.

2. INŞIRATUL. — *Cu ajutorul unei undrele făcută la fierarul din sat, se înşiră foile pe sfori (de lungimea indicată de agentul Regiei, în raport cu mijloacele de uscare de care dispune cultivatorul). Şirele se fac dela 3 m. până la 6 m. lungime.*

Foile mici se înşiră deosebit şi cele mari deosebit. Foile mici dacă sunt amestecate cu cele mari nu se pot usca şi strică şi pe cele dimprejur.

Foile se înşiră câte două, faţă la faţă şi două dos la dos. Când foile încep a se usca, se îndoesc înspre faţă, resfirându-se şi lăsând aerul şi căldura să intre printre ele, uscarea se face repede şi în bune condiţiuni.

Foile înşirate prea des, se înăbuşe, se ard sau se pătează. In timpul înşiratului se aleg toate foile necoapte sau stricate, făcându-se şire aparte.

La capăt se lasă sfoara de 10 cm. goală, pentrucă să se resfire foile, dacă ar fi prea dese.

3. DOSPITUL. — *Şirele de foi se aşează — pe un strat de pae — unele peste altele, petrecute până la jumătate, cu vârful în sus, într'o cameră bine închisă, fără curenţi de aer şi complet în întuneric.*

Dospitul se poate face în pale (foile neînşirate) sau în şire atârnate pe gherghefuri sau pe grinzi.

Şirele se ţin la dospit dela 24—72 ore, după gradul de coacere al foilor şi după locul cultivat. Tutunul cules mai copt şi cel recoltat de pe un teren nisipos, va sta mai puţin la dospit decât cel cules mai verde sau cel recoltat de pe un teren mai gras.

4. USCATUL.— *După ce foile au obţinut o nuanţă galbenă, bine pronunţată, se scot afară şi se întind pe corlăţi, gherghefuri sau drugi, spre a se usca.*

Tutunul nu se ţine la dospit până la completa îngălbenire căci se arde şi când se usucă se pătează şi plesneşte. Să nu se scoată din prima zi la soare, căci se decolorează tutunul, se înroşeşte, şi trebue ţinut o zi la umbră şi apoi se dă la soare.

Este bine ca pe la miezul zilei, între 11 dimineaţa şi 2 după amiază, să se acopere şirele cu rogojini, pentru a nu bate soarele direct în ele.

Uscatul cel mai bun se face pe drugi, pe gherghefuri şi pe corlăţi, aceste din urmă au cusurul că şirile nefiind bine întinse tutunul se adună la mijlocul şirelor, arzându-se.

Tot timpul cât se usucă şirele afară, trebuesc ferite de umezeală (ploaie, roud) care'l alterează, cum şi de vânturi puternice.

5. INGRIJIREA ŞIRELOR USCATE. — *Când şirele s'au uscat complet se pun la păstrare, până la ales şi păpuşit.*

Locurile unde se păstrează şirele uscate trebuesc să fie ferite de umezeală şi fum.

Nu trebue păstrate şirele uscate: în grajdul vitelor, căci aburul vitelor şi al bălegarului îl alterează; în pătul, deasupra porumbului care-l face să mucezească; în podurile caselor, al căror fum nu iese prin coş; în locurile unde dorm sau ouă păsările; şi la un loc cu vasele de vin în fermentare sau cu murături, căci il strică sau capătă mirosul lor.

Gh. Păun,
Ing. agr. inspector la C. A. M.

Ştiri agricole

Interne

— Fructele din regiunea Titu-Piteşti şi C.-Lung se pot expedia cu însoţitor plătind bilet întreg de cl. III, cu care se va şi înapoia.

— In ziua de 12 c., d. A. Crihan, subsecretar de stat la Domenii, a inaugurat expoziţia agricolă şi industrială din Piteşti.

— O expoziţie a crescătorilor din jud. Vlaşca a avut loc în comuna Cămineasca, organizată de Camera de agricultură, iar la Letca-Nouă acel judeţ, s'a organizat un concurs de pluguri, din iniţiativa acelei Camere ajutată de cooperativa cultivatorilor de tutun şi de conducătorii depozitului C. A. M. din Ghimpaţi.

— Ministerul instrucţiunii publice a delegat pe d. inspector g-ral Cociu să ajute la organizarea şcolilor superioare săteşti, cari vor lua fiinţă în această toamnă în cinci centre: Focşani, Brad, Grădişte, Tulcea, R.-Vâlcea.

— Recolta viilor din anul acesta se crede că va fi mai mică cu aproape 25—30% decât anul trecut. Din cauza timpului răcoros, culesul va fi întârziat cu cel puţin patru săptămâni.

— Preţul porumbului se urcă mereu. Pe alocuri el ar fi ajuns la 30.000 lei vagonul, însă se pare că e o comunicare greşită.

— Camera de agricultură a judeţului Ilfov, cumpără grâu de sământă în cantitate de 40 vagoane, plătind până la 45.000 lei vagonul. Grâul să aibă 75 kgr. la hl. şi maximum 2% corpuri străine. Agricultorilor îl va vinde cu 3.50 lei kgr. loco magazie.

— Examenul de bacalaureat agricol a început în ziua de 11 c. Rezultatul se va da în ziua de 16 Septembrie.

— In şcoala de horticultură gr. II din Bucureşti (şoseaua Chiselef) se ţine examen de admitere în ziua de 20 c. In cl. I, se află libere 30 locuri.

— Direcţia vânătoarei din ministerul agriculturii şi domeniilor a autorizat pe data de 1 Septembrie a. c., vânătoarea următoarelor specii de vânat: dropii, spurcacii, fazanii şi găinuşele de alun, potârnichile şi prepeliţele, cârsteii, porumbeii sălbatici, turturelele şi cocoşarii. Găinile de fazan numai cu autorizaţia ministerului. Asemenea şi ursul.

— Direcţia viticulturii din ministerul agriculturii, intervenind la ministerul muncii, acesta a aprobat ca magaziile şi gheretele cu fructe să fie deschise şi în zilele de sărbătoare. In felul acesta se încurajează desfacerea şi consumul acestui aliment.

— Elevii solvenţi ai şcolilor de conductori şi brigadieri silvici, vor achita anual o taxă de alimente de 2.000 lei plătibilă în 2 rate: 1 Octombrie şi 15 Ianuarie.

Externe

— Statele-Unite încurajează exportul grâului, plătind o primă de export echivalentă cu 20 cenţi la bushel (9100 lei la vagon) pentru o cantitate totală de circa 100.000 vagoane. Suma va fi luată din impozitul asupra măcinatului, care va fi de 13.600 lei la vagon.

Prima serveşte să complecteze pierderea la export cu o sumă egală faţă de preţul interior.

Soluţia Statelor-Unite a fost experimentată la noi, cu deosebire că s'a pus impozitul pe pâine.

— Importul de grâu în Austria a fost aproape întrerupt din cauza măririi taxei vamale care împreună cu cifra de afaceri se ridică la 31 şilingi aur.

— Producţia sfeclei de zahăr în Europa, fără Rusia, s'a evaluat pentru anul 1933—1934 la 610.600 vagoane faţă de 559.900 vagoane din anul 1932—1933. Recolta Rusiei n'a fost încă evaluată dar se ştie cea din anul 1932—33 care a fost de 94.000 vagoane.

— La Lausanne se va ţine în curând un congres viticol.

— Recolta europeană a grâului este anul acesta superioară cu mult celei din anul trecut, care la rându-i a fost cea mai mare până atunci. In bazinul Dunării sportul este de 310.000 vagoane.

Recolta Americei şi Canadei însă este mai mică cu 1 milion de vagoane faţă de anul trecut.

— Franţa a majorat taxa vamală de import la nutreţ, grăsimi de plante, etc.

— Belgia a contingentat importul de cartofi. Măsura aceasta vizează mai ales ţara vecină, Olanda.

EXPOZIŢIA AGRICOLĂ DIN CĂLĂRAŞI

O notă surprinzătoare de civilizaţie la care nimeni nu se aştepta. O expoziţie simplă şi demnă, în care nu s'a prezentat decât rezultatul real al muncii plugarului şi roadele sacrificiilor sale. O manifestare de seamă pentru care, prin excepţie, s'au făcut cheltueli minime.

Din strânsa şi strălucitoarea colaborare a unor organe destoinice de specialitate, cu fruntaşii producătorilor agricoli, a rezultat în viaţa rurală de şes un adevărat episod, care a desfătat ochii, a interesat minţile, a îmbogăţit cunoştinţele şi a apropiat sufletele.

Pe o vreme splendidă, sub un cer albastru de o puritate rară, fără arşiţă şi fără praf, neavând decât fastul mut al însăşi valoarei ei, expoziţia agricolă şi zootechnică din Călăraşi, s'a prezentat într'un decor în acelaş timp somptuos şi minunat de sobru, care a uimit pe toată lumea.

Comandantul garnizoanei şi comandantul regimentului de obuziere, bărbaţi eminamente înţelegători, au făcut nobilul gest de a oferi o parte din cazarmă şi din grajdurile sale, pentru a adăposti produsele concurente din toate unghiurile ţinutului. Nu cunosc numele acestor valoroşi militari, dar sunt dator a-i felicita în numele tuturor. Cinste lor, căci au făcut dovada dragostei lor de patrie şi perfectei înţelegeri a realităţii, simbolizată pe ambele laturi ale tribunei oficiale prin împerecherea evocatoare de tradiţie a două tunuri cu două pluguri.

Cinste Camerei de agricultură dibace care a ştiut să exploateze cu atâta meşteşug, în folosul general al agriculturii, admirabile resurse ale judeţului ei.

Glasuri autorizate vor descrie probabil frumuseţea şi mai ales varietatea produselor expuse, cu grija vădită de a se pune în valoare însuşirile lor, numai în cadrul celui mai rafinat simţ estetic.

Ialomiţa a isbutit să facă dovada strălucită a bogăţiilor sale. Simmentalul şi Schvitzul concurau cu peştele dunărean. Berkul desfida pe ardenez. Ţigaia rivaliza cu viandota. Paralel cu producţia ţărănească, erau înşirate cerealele mai alese recoltate de instituţiile statului şi de fermele marilor proprietari. Diagrame, tablouri sinoptice, planşe intuitive de cel mai cumplit interes, nimic n'a lipsit. Cercetările ştiinţifice s'au manifestat sub toate formele: deosebirea dintre metodele de cultură, fitopatologia, statistica şi raţionalizarea muncii. N'a lipsit nici căminul românesc, cu podoabele sale de artă, nici manifestarea industriei casnice şi mecanice, nici evidenţierea maşinismului modern. Am văzut în sfârşit până şi vestita draciă, înmulţitoare a ruginii grâului.

Deosebit de impresionant, aş zice chiar fermecător, mişcător pentru oricare observator român, a fost interesul stârnit în rândurile sătenilor. Am urmărit pe mulţi din ei. Discutau cu aprindere cele văzute. Intrebau, cercetau, admirau. Iniţiaţii desluşeau cu ifose tainele culturii bune sau înţelesul molimelor zugrăvite pe pânze. Simţeam cum, peste mulţime, plutea întrucâtva mândria de a fi ialomiţean.

Am răsfoit în grabă cartea tradiţională aflată lângă eşire, în care vizitatorii spontan aşterneau pe hârtie un elogiu improvizat dar bine meritat şi sub care iscăleau numele şi reşedinţa lor. Am spicuit şi reprodus numai pe unul din ele: — „Niciodată n'aş fi crezut că se poate face şi în Călăraşi aşa ceva!".

Adevărul este că, iniţiativa Camerei de agricultură a fost încununată de un desăvârşit succes. A fost pentru agricultură o zi bună, despre care se va vorbi mult. In toată cinstea trebue s'o spunem cu vie plăcere.

V. T.

ISLAZURILE

Islazurile comunale, cu cari s'au împroprietărit satele în urma legii din 1907 şi a căror suprafeţe s'au întregit după nevoile locale cu ocazia aplicării legii agrare, alcătuesc astăzi o frumoasă zestre pentru sate, unde vitele — tovarăşii atât de preţioşi ai plugarului — ar trebui să găsească hrana necesară nu numai pentru întreţinere (ca să trăiască) dar şi pentru producţie (lapte, lână, muncă, etc.).

Fiecare sat dispune de 150—600 H-are şi câte odată şi mai mult, teren pentru păşunat, pentru care se plăteşte statului fonciera şi o anuitate relativ mică, rămânând totdeauna din încasările pentru păşunat o sumă disponibilă care să se întrebuinţeze pentru întreţinerea şi îmbunătăţirea islazului, ca: grăpări, curăţiri de buruieni şi mărăcini, plantaţii de apărare, însămânţări de erburi şi lucernă, adăpători, etc.

Dacă până în prezent aceste îmbunătăţiri nu s'au făcut fiind că administratorii politici ai comunelor — primarii — nu voiau să ştie de aceste lucrări, de acum încolo chiar dacă se vor găsi la conducerea comunei oameni cu tragere de inimă pentru binele obştesc, nu se va putea înfăptui nici o îmbunătăţire, fiindcă bugetul islazului, care era separat, s'a înglobat în al comunei, astfel că tot disponibilul dela islaz este destinat pentru acoperirea altor nevoi ale primăriei.

Islazul comunal dela şes, se prezintă ca un teren pustiu, al nimănui, pe care creşte tot felul de buruieni şi prea puţină iarbă, ce dispare, încă din Iunie, din cauza secetii a arşiţei dogoritoare a soarelui. Vitele aleargă dela un capăt la altul cât ziua de mare, după un fir de iarbă pe care negăsindu-l, rămâne să se hrănească, pe lângă apa pe care o beau însetate de căldură, cu ceeace plugarul le mai dă din mână — dacă le dă — seara, acasă.

Este de mirat din ce organismul vacilor şi al oilor, fabrică şi puţinul lapte care il dau, fiindcă cine a trecut pe lângă un islaz la şes în mijlocul verii, n'a putut vedea decât pământul ros, golit de orice vegetaţie, afară de unele buruieni ca: scaeţii, ailorul, bozii, şi alte câteva.

Nu se respectă nici cele mai elementare reguli pentru menţinerea puţinei erbi ca: grăpatul, stârpitul buruenilor, opritul vitelor dela păşune pe ploae, păscutul ,pe porţiuni, a islazului.

*

Plecând dela constatarea: că mai toate islazurile sunt invadate de buruieni cari se înmulţesc prin rizomi şi rădăcini şi că distrugerea lor nu se poate face decât prin arături în câţiva ani (am văzut lucernă semănată în teren fost islaz, plină de aceleaşi buruieni cari fuseseră în islaz); că iarba actuală care creşte spontan pe islaz nu resistă secetei şi arşiţei soarelui de vară neadăpostită cât de puţin, recomand cu toată căldura, sătenilor plugari înţelepţi şi conştienţi să se unească şi să-şi îmbunătăţească islazul comunal prin mijloacele ce arăt aci.

Islazul actual al comunei să se schimbe pe timp de 5 ani cu teren de cultură din proprietăţile sătenilor.

De exemplu, pentru acoperirea unui islaz de 200 Hare. trebue să se unească 40 săteni cu loturile formând un singur grup sau chiar 2 şi 3 grupuri de loturi.

Cred că nu numai că nu se vor găsi nici un sătean să stea la gânduri a lua parte la acest schimb dar se vor îngrămădi toţi preferindu-se cei apropiaţi unul de altul.

Pentru sătenii cari intră în acest schimb avantajele sunt destul de însemnate:

a) Terenul ce primeşte din islaz fiind un loc nou — ţelină — va fi mult mai rodnic şi cultivat cu bună rânduială îi va produce mai mult.

b) Terenul cedat islazului se va odihni 5 ani cât e folosit ca păşune şi când îl va primi şi pune în cultură va fi iarăşi un teren nou şi rodnic.

Scopul principal al acestui schimb fiind îmbunătăţirea islazului, pentru distrugerea buruenilor se va cultiva primii 2 ani numai cu prăşitoare; iar în ultimul an al 5-lea, cel puţin ¼ din suprafaţă se va semăna cu erburi din acelea cari s'au dovedit în cei 4 ani (de când s'a făcut schimbul) că au fost mai rezistente la ger şi secetă.

Odată cu schimbul se vor face culturi comparative cu erburi pe o porţiune de 2000—5000 m. p.

Restul terenului — maximum 3/4 — va trebui să fie semănat în anul al 5-lea cu păioase astfel ca să rămâe mirişte pentru islaz.

Dar pentru ca lucrarea de îmbunătăţire şi de mărire a valorii islazului să fie desăvârşită şi să se facă şi un adăpost erbei din islaz şi vitelor cari merg la păscut, odată cu intrarea cu plugul în islaz, să se planteze cu salcâmi mari (de mărimea pomilor cari se pun la locul definitiv, groşi ca bastonul şi înalţi de 2.50 m.) la depărtare de 10 m. pe 10 m., adică 100 bucăţi la hectar. Aceşti salcâmi, cari se pot găsi imediat în plantaţiile dese ale Casei pădurilor sau prin grădinile de lângă casă, ori se pot forma la pepinierele comunale, vor creşte în cei 5 ani şi se vor îngroşa, formându-li-se şi coroana astfel că în momentul când vor fi lăsaţi în terenul de păşune nu vor putea fi stricaţi de vite. Retezându-li-se coroana din 4 în 4 ani ei se vor îngroşa şi vor constitui un bun adăpost pentru iarbă, pentru vite şi vor aduce şi un venit prin tăerea crăcilor.

Un asemenea islaz înerbat şi împădurit va fi cu adevărat o podoabă a satului.

Vânturile şi viscolele pustiitoare îşi vor modera furia, vor fi mai potolite şi când lângă fiecare sat vor fi asemenea plantaţii şi climatul regiunii se va putea modifica în bine.

Prin plantarea islazurilor chiar aşa cu arbori la distanţe mari s'ar împlini în parte şi ceva din lipsa pădurilor comunale, omise să se creeze prin legea de împroprietărire.

N. BALAŞESCU
Şcoala de agricultură Lehliu

Pregătirea seminţei pentru sămănat

Marea majoritate a ţăranilor, astăzi deţinătorii celei mai mari părţi din terenul de cultură al ţărei noastre, în urma aplicărei nouei reforme agrare, nu supun nici unui fel de tratament sau pregătire sămânţa pe care o bagă în pământ.

Ea poate să nu fie supusă nici unei pregătiri, atunci când este bine condiţionată, cu o valoare culturală mare şi neatacată de nici o boală criptogamică. Seminţele întrebuinţate însă de majoritatea ţăranilor, este ştiut, că aproape nu îndeplinesc nici una din condiţiunile de mai sus.

Sunt unele seminţe cari sunt mai rar obişnuite în cultură, in special cele care încolţesc mai anevoe, (bunăoară cum este sămânţa de tutun, de sfecla de zahăr, culturi supuse supravegherii a diferite instituţii. Regia şi fabricile de zahăr), se pun de obicei la umezeală şi căldură pentru ca boabele să se înmoae şi să se umple înainte de a fi semănate. La fel se procedează cu porumbul când este nevoe să se cârpească un loc deja semănat, adică atunci când este nevoe a se împlini unele goluri.

Inocularea seminţelor cu bacterii azotifere capabile de a asimila azotul liber din atmosferă şi a-l pune la dispoziţia plantelor, cu aşa numitul preparat **„nitragină"**, deasemenea se obişnueşte în ţările cu o agricultură mai înaintată de cât ţara noastră.

Saramurarea semniţelor. Se face întrebuinţându-se **piatra vânătă** ca mijloc de distrugere a germenilor boalelor criptogamice, în special a **mălurei şi tăciunelui**, cari atacă mai cu seamă semănăturile de grâu. Se mai întrebuinţează chiar atunci când sămânţa nu este măIurată pentru a o feri de boală, şi în cazul acesta tratamentul este preventiv.

Pregătirea saramurei se face astfel: se pisează mărunt piatra vânătă (sulfatul de cupru), se topeşte în apă caldă şi apoi soluţia se toarnă în apă rece. Un kg. de piatră vânătă pentru 200 litri apă este suficient ca să saramurăm 5½ hl. grâu.

Preparatele care se găsesc în comerţ sub denumirea de „saramură pentru grâu" nu sunt de recomandat, ele fiind amestecate cu sulfat de fier, (calaican). Rezultate sigure se pot obţine preparând singuri saramura.

Grâul atacat de mălură se toarnă în vasul cu saramură unde se ţine 12-16 ore, amestecându-se sămânţa aproape continuu; iar boabele mălurate care ies la suprafaţă se adună şi se distrug prin foc. Se scoate apoi grâul, se întinde pe o arie, se vântură cu lopata şi după 24-28 ore se poate semăna chiar cu maşinile în rânduri.

Pentru neutralizarea întrucâtva a acidităţei saramurii, se obişnueşte să se ţină sămânţa saramurată câteva minute în apă de var, care se prepară stingând 6 kg. var alb în 110 litri apă. Cantitatea este suficientă pentru 100 kg. sămânţă de grâu.

Un astfel de rezultat se poate obţine dacă presărăm puţin praf de var nestins peste grămada de grâu scos din saramură şi apoi il dăm bine la lopată.

Saramurarea grâului se mai poate face, întinzându-l pe o arie şi stropindu-l cu saramură, iar apoi il dăm bine la lopată. In acest caz saramurarea trebue făcută mai concentrată, însă nu avem perfecta siguranţă că toate boabele de grâu au fost complet în contact cu saramura.

Sunt chiar maşini speciale cu care saramurarea se face foarte uşor şi cari au o capacitate de lucru de 60-80 hl. pe oră.

Pentru a fi cât mai prevăzători este bine ca să saramurăm chiar sacii în care a fost păstrat grâul saramurat, precum şi cei care vor servi pentru transportul seminţei de grâu la câmp; ţinându-i înainte de întrebuinţare timp de 12 ore în saramură, spălându-i apoi în apă curată şi uscându-i. Aceasta trebue făcut în scopul de a distruge sporii de mălură rămaşi în saci.

In locul pietrei vânătă se mai **poate întrebuinţa formalina pentru** distrugerea sporilor de mălură de pe grâu, sau apă caldă la 52 gr.—56 gr. C, temperatură la care sporii nu mai rezistă.

Tratamentul cu formalină se face astfel: se pune sămânţa de grâu într'un amestec de 100 litri apă şi 250 grame formalină, lăsându-se să stea două ore, îndepărtându-se seminţele uşoare şi gozurile care ies la suprafaţă. După aceasta se scurge apa cu formalină, se deşartă grâul tratat pe o arie curată şi se dă la lopată până ce se usucă îndeajuns pentru a se putea semăna.

Când sămânţa este atacată de mălură, cantitatea de formalină care se întrebuinţează este de 400-500 grame la 100 litri de apă; durata cât trebue să stea grâul în acest amestec este de 3 ore, după care timp se pune pe arie, se lasă în grămadă timp de 5-7 ore, după care se dă la lopată.

Mai sunt şi alte preparate chimice pe bază de mercur şi arsenic, SUB FORMA DE PRAF, porzol, abavit, etc., care se găsesc astăzi în comerţ şi care sunt mai uşor de întrebuinţat decât sistemele citate, de oarece este nevoe de un butoi în care se pune praful şi sămânţa care se tratează, învârtindu-se mai mult timp butoiul astfel ca toată sămânţa tratată să fie acoperită cu praful ce se întrebuinţează.

Totuşi noi recomandăm tratamentele descrise mai sus, fiind mai sigure şi având avantajul în plus că dă posibilitatea seminţei să încolţească mai uşor şi să se desvolte mai lesne pe timp mai puţin ploios.

Pentru distrugerea tăciunelui de pe ovăz (Ustilago avenae) nu se poate întrebuinţa piatra vânătă, de oarece ea atacă germenul (colţul); deaceea se întrebuinţează o soluţie slabă de acid sulfuric englezesc (1 kgr. acid sulfuric la 100 litri apă) în care se ţine sământa 12 ore.

In nici un caz nu este bine a se băga în pământ sămânţa, în special aceea de grâu, fără a fi tratată în primul rând în contra boalelor criptogamice, fie chiar preventiv.

I. MAX. POPOVICI
Ing. agr.

———xox———

Poşta agricolă

246. — **C. L. Hristea**, Mărăşeşti, Tutova. — Rog comunicaţi de unde se pot procura tratatul de apicultură de Perret-Maissoneure şi cel de A. I. Rott.

247. — **Rom. Chiţescu. Ploeşti.**— Coteţul gâştelor are 1.75 m. înălţime în faţă, 1.40 în spate şi 1.50 lăţime, iar lungimea după trebuinţă. Partea închisă se desparte de cea cu gratii cu scânduri şi o uşe. Pentru creşterea gâştelor vă recomandăm „Palmipèdes et lapins" de Louis Bréchemin din „La basse-cour productive", ce o puteţi găsi la „Cartea Românească" Bucureşti.

G. B-L.

248. — **Ciocanille-Caliacra.** — In pagina dela 30 Iulie a. c., v'am arătat diferite moduri de recoltare a părului iepurilor de Angora, şi am accentuat că părul cel mai de valoare se obţine prin pieptănare. Smulgerea este şi barbară şi dă şi o recoltă inferioară. Cu toate astea sunteţi liber a alege mijlocul pe care-l vreţi.

2) Găscanul se cunoaşte după organul viril al masculului, pe care-l găsiţi pipăindu-l prin anus.

3) Pentru iepuri de Angora vă puteţi adresa la d-na Elena Minchievici - Ungheni, pentru gâşte de Tuluza ne vom interesa.

249. — **Preuda Petre - Crevedia.**— Vaccinaţiunile se pot face la interval de 6-8 zile, dar cel mai bun lucru este să vă adresaţi medicului veterinar respectiv.

250. — **Marinescu Tecuci.** — Paraziţii intestinali se iau prin alimentaţie, mai ales prin musculiţe, fluturi, râme, melc etc. Tratamentul este 0.25-1 gram esenţă de terebentină, amestecată cu câteva grame de undelemn.

Dr. PAUN D. POPA
Medic veterinar

Sfaturi practice

INTENSIFICAREA CULTUREI DUDULUI

Citesc, în răspânditul şi apreciatul ziar „Universul", că d. ministru al domeniilor, studiază posibilitatea intensificării culturii dudului, în vederea desvoltării sericiculturei şi-n dorinţa de a contribui cu ceva în rezolvarea acestei măsuri, am crezut de datorie a propune o măsură experimentată deja şi anume:

Ca dudul să mai aducă şi un alt folos, decât acel al hranei gândacilor de mătase şi a întrebuinţării fructului la fabricarea rachiului, se pot face, cu mare uşurinţă, garduri vii, din duzi, procedându-se astfel:

Se sapă două şanţuri, paralele, pe liniile destinate pentru garduri, în adâncime şi lăţime de 15—20 c. m. şi cu distanţa între şanţuri tot de 15—20 c. m. în care se îngroapă o funie de călţi înmuiată în mustueală de dude coapte, se astupă şanţurile, păzindu-se a nu fi călcate de vite sau înnăbuşite de buruiene; La a doua primăvară, se răresc lăsându-se între fire, distanţa de 15—20 c. m. iar firele din rândul al 2-lea să fie între distanţa dintre firele rândului întâi. Firele scoase, se pot răsădi, cu acelaş regulă pe oaltă linie de gard.

După un an, începe tunderea părţii interioară şi rotunjirea celei exterioară a gardului, lăsându-se înnălţimea de 2—2.50 m.

Astfel procedându, se uoate avea garduri şi despărţituri naturale, pentru parcurile de vite, păsări, prisăci, etc. cum şi frunze pentru gândaci şi fructe pentru rachiu.

N. I. BONCESCU
Iaşi

Cultivarea crisantemelor

Crisantemele cu floarea mare se cultivă aproape la fel.

Inmulţirea se face dela Ianuarie la Martie, prin butaşi luaţi dela plante iernate în seră. Aceşti butaşi se plantează şi se transplantează de mai multe ori, după cum vrem să avem plante cu flori multe (peste zece) sau numai cu 2-3 flori mari.

Pământul se amestecă cu îngrăşăminte.

In tot timpul vegetaţiei, cultivatorul trebue să ia măsuri contra bolilor cryptogamice şi a insectelor, făcând dese stropiri cu insecticide, cu nicotină (zeamă, estract de tutun) şi cu soluţii cuprice (zeamă de piatră vânătă).

Ciupitul trebue făcut cu socoteală: la plantele pentru flori mari, o singură dată; la cele pentru flori multe, cel mult trei, patru ciupiri.

In timpul vegetaţiei se ivesc boboci, înconjuraţi de mici lăstari; aceştia trebuesc suprimaţi pentru ca planta să se desvolte bine.

In August se păstrează bobocul din vârful ramurilor, suprimându-se cei de pe ramuri, pentru ca floarea să profite de toată hrana (seva) pe care i-o dă ramura.

La varietăţile tardive (cari înfloresc târziu) vom păstra bobocii dela sfârşitul lui August; la cele timpurii pe cei dela începutul lunei. Iar perioadele respective de înflorire vor fi 15 Octombrie şi 20 Noembrie. Aceasta nu este o regulă invariabilă; fiecare producător păstrând bobocii la timpul potrivit după epoca când vrea să aibă loc înflorirea.

Varietăţile cu flori mici se cultivă în grădină. Plantarea se face în pământ bun, potrivit de bogat şi compact. In cursul sezonului, plantele se transplantează de două, trei ori.

Cultura crisantemelor de grădină atârnă mult dela pregătirea pământului şi îngrijirea culturii. Intrebuinţarea îngrăşămintelor chimice nu este de sfătuit. Experienţele făcute până acum nu au dat rezultate concludente. Se ştie numai că superfosfatul dă rezultate bune. Intrebuinţarea îngrăşămintelor organice (compost, gunoi bine fermentat, etc.) este mai recomandabilă.

Printre duşmanii crisantemelor, Grapholita minutana le cauzează mult rău, intrând în florile crisantemelor, din luna August, unde face galerii şi le distruge. Este un insect (lepidopter) foarte mic, care îşi depune ouăle în Iunie-Iulie. Leacul este stropirea din timp cu zemuri insecticide şi cu sulfonicotină, care nu omoară insectul, dar îl sileşte să fugă din cauza mirosului care nu-i place.

(După „Calendarul plugarilor")

In „Biblioteca agricolă a ziarului „Universul" a apărut no. 7 „CULTIVAREA CAPŞUNILOR", de Ilie Isvoranu, ing. agronom, profesor.

Bibliografii

A apărut:

REVISTA HORTICOLA, organul societăţii de horticultură din România sub preşedinţia d-lui Faraudo, cu următorul cuprins:

Ambalarea produselor horticole de N. M. Georgescu; Grădinile de copii, de Ph. Rivoire; Boalele cunoscute la fasole, de V. Alexandri; Supliment francais, de L. Faraudo; Florile din fereastră, de M. M. G.; încălzirea pământului pentru culturi forţate de F. Plescotti, etc.

Abonament 200 lei anual. Calea Şerban Vodă 237. Bucureşti (V).

IN SLUJBA PLUGARIEI, anul I, nr. 1.

Organul acesta al Asociaţiei agronomilor, conductorilor şi ad-torilor agricoli îşi propune să susţie doleanţele tuturor acestor categorii de specialişti agricoli, având ca lozincă ridicarea agriculturii prin specialişti. N-rul acesta conţine un apel şi o schiţă de program întocmită de d. C. Filipescu, ing. agr. inspector general, preşedintele asociaţiei. Calea Victoriei 200. Un rezumat din acest program, l-am dat în pagina trecută.

POMII RODITORI, de C. G. Diaconescu, preşedintele asociaţiei „Propăşirea agriculturii", 112 pag. şi 100 figuri. Preţul 50 lei. Se poate procura dela Asociaţie. Str. Academiei 2, etajul III, Bucureşti.

„DRUMUL NOU" foaie de popularizare agricolă a Camerelor de agricultură şi a Uniunilor. Numărul 15 din 15 August are articole semnate de d-nii: D. Moldovanu, St. Ticulescu, C. Wincler, Sorin Mihalescu, C. I. Lesnic, I. Slepuhin Voinova, dr. C. Băicoianu, Lucia Filimon Ciulei, etc.

VIE A LA CAMPAGNE, n-rul pe Iunie c. e consacrat livezilor de raport, producătoare de fructe.

SATUL, revistă de cultură pentru popor, cu articole de popularizare şi câteva articole de specialitate agricolă semnate de M. Teodoru, Agârbiceanu, etc.

Cele mai frumoase crisanteme

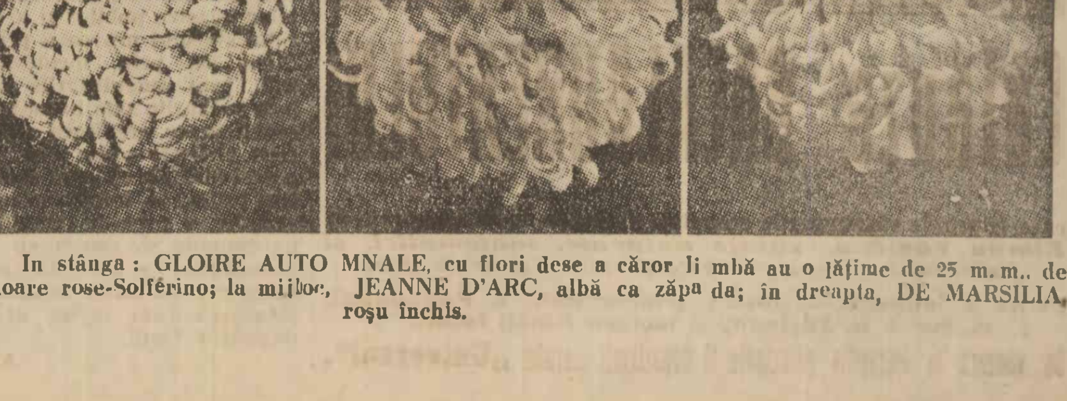

In stânga: GLOIRE AUTOMNALE, cu flori dese a căror limbă au o lăţime de 25 m.m., de culoare rose-Solférino; la mijloc, JEANNE D'ARC, albă ca zăpada; în dreapta, DE MARSILIA, roşu închis.

Cum falsifică propaganda revizionistă ungară

— O hartă etnografică în contradicţie chiar şi cu statisticile maghiare de înainte de război —

Hartă răspândită în Ungaria cu delimitarea teritoriilor din Ardeal ce ar fi locuite de o populaţiune... majoritară maghiară (?!).

Se ştie, că propaganda revizionistă ungară a avut şi are la bază, mistificarea şi falsul.

Mai ales în ce priveşte hărţile etnografice, ungurii au dus recordul. Acum câţiva ani, propagandiştii revizionişti au răspândit hărţi etnografice în care părţile muntoase din Ardeal, locuite de români, sunt prezentate ca nelocuite, pentru ca să iasă în evidenţă şi să predomine culorile ce indică populaţia ungurească.

Acum, la Budapesta, s'a fabricat o altă hartă etnografică a Ardealului, pe care o reproducem aici, ca cititorii să se convingă de neruşinarea şi îndrăzneala falsificatorilor propagandei ungureşti.

In sensul acestei hărţi, românii n'ar fi în majoritate de cât în părţile marcate cu linii. Teritoriile indicate pe hartă cu puncte, ar fi populate în majoritate de unguri şi germani.

Harta aceasta — publicată mai întâi în cartea lui *Iozsef Ajtay: „Ezer év Trianon ellen"* (O mie de ani împotriva Trianonului) şi reprodusă în ziarul „Pesti Hirlap" din 13 August c. — urmăreşte pervertirea celor mai cunoscute adevăruri.

Intr'adevăr, ea este în flagrantă contradicţie nu numai cu realitatea etnografică, ci chiar şi cu statisticile ungureşti de înainte de război, despre care toată lumea ştie că au fost întocmite cu multă părtinire pentru elementul unguresc.

Acest fals este sprijinit de o altă serie de falsuri, tot atât de grosolane. Şi, anume, se afirmă că, chiar şi în teritoriile recunoscute de harta ungurească ca româneşti, populaţia este atât de analfabetă şi *trăeşte într'o stare de sălbăticie atât de evidentă, încât „nu poate fi luată în considerare ca factor politic şi nici comparată cu populaţia cultă ungurească"*.

Noi, cari cunoaştem adevărul, ne dăm seama de temeritatea acestor afirmaţii gratuite şi calomnioase.

Să nu ne închipuim însă, că străinătatea ar fi atât de orientată asupra stărilor etnografice dela noi, încât balivernele propagandei ungureşti să fie dela început respinse.

Adesea, se întâmplă tocmai contrariul. Oameni de bună credinţă, dar desorientaţi, în lipsă de alte informaţii, acceptă pe de-antregul falsurile Budapestei. Şi de oarece noi nu dăm aproape nici o importanţă luminării opiniei publice din afară în ce priveşte starea de lucruri din ţara noastră, ea se alege numai cu cele aflate din cărţile de propagandă ungureşti.

Iată de ce contrapropaganda noastră în străinătate nu mai poate întârzia, iată motivele care ne impun să luăm cu toată seriozitatea, lupta contra calomniatorilor şi falsificatorilor dela Budapesta.

C. I. Codarcea

Speculatorii programelor şi manualelor didactice

Suntem în al treilea an de când şcoala secundară îşi deschide porţile experimentând, de la an la an, noi programe analitice. Începând cu 1931, când s'a modificat programa din 1928—29, în fiecare an noi orientări şi noi prefaceri sufere această şcoală. Câteva zile ne mai despart până vor începe cursurile şi profesorii nu cunosc normele precise după care vor trebui să predea, iar elevii nu pot avea manuale de care să se servească. Ba la unele obiecte stăpânesţe un adevărat haos. Aşa de pildă, la istorie; în anul trecut acest obiect s'a predat după următoarea împărţire a materiei: în cl. I istoria Orientului şi a Greciei; cl. II istoria veche şi medievală, întrucât elevii acestei clase făcuseră în cl. I numai noţiuni de istoria românilor; cl. III chestiuni de sinteză din istoria universală; cl. IV istoria românilor şi cl. V istoria Orientului şi Greciei.

In cursul anului trecut nişte comisiuni speciale s'au ocupat de alcătuirea programelor analitice şi pentru istorie au elaborat această judicioasă şi aproape unanim primită, împărţire a materiei: cl. I: Orientul, Grecii şi Romanii; cl. II: istoria medie şi modernă până la 1648; cl. III: moderna şi contemporana; cl. IV: istoria românilor; cl. V: Orientul, Grecii şi Romanii; cl. VI: Media şi moderna până la 1789; clasa VII: istoria contemperană şi cl. VIII: istoria românilor. O împărţire considerată foarte raţională de mulţi din cei ce se ocupă de chestiuni didactice. Ministerul trebuia, la acest început de an şcolar, să ia măsuri de coordonare a materiei pentru ca, măcar la anul, şcoala, profesorii, elevii, autorii de manuale, editorii şi toţi cei interesaţi... să poată intra în normal. Trebuia, prin urmare, să eşaloneze astfel materia, încât cele două cicluri ale liceului s'o parcurgă în întregime.

Ministerul, însă, a făcut cunoscut şcolilor că şi anul acesta se va aplica programa „minimală" din 1932, afară de cl. III şi VI pentru care va întocmi o programă specială, prevăzând, la băeţi, numai o oră în plus la cl. VI pentru istorie.

In felul acesta, dacă se aplică programa întocmită de comisia care a lucrat anul trecut, la anul va fi acelaşi nesiguranţă şi se va continua, astfel, haosul din şcoala noastră secundară. Ministerul trebuie să prevadă această perspectivă şi să ia măsuri de îndreptare, cât mai e vreme. Să revină la programa stabilită de comisie; e destul un an pentru toată istoria veche, căci ce interes pot avea pentru elevi cele mai mici amănunte din războaiele grecilor, prevăzute în programa „minimală" a ministerului? Să se predea, prin urmare, în acest an, astfel: cl. I istoria veche; cl. II Romanii, media şi moderna până la 1648; cl. III moderna dela 1453 şi cotemporana; cl. IV istoria românilor: cl. V istoria veche; cl. VI România, media şi moderna până la 1789. S'ar completa în fiecare clasă materia nefăcută anul trecut.

Numai, în felul acesta, şi după acest program s'ar putea normaliza învăţământul istoriei în şcoala secundară. Altfel şi la anul va fi, repet, acelaş haos.

Dar prin această măsură, ministerul ar aplica, în acelaş timp, şi o binemeritată lecţie unor autori care frizează, am putea spune, escrocheria. Intr'adevăr în 1931, odată cu apariţia programelor modificate, un autor, care lucrase la aceste programe, deşi n'avea nimic comun cu latina şi franceza, a scos totuşi manuale de latină şi franceză „conforme cu noua programă". Acelaş lucru şi anul trecut, când s'a publicat, se ştie, iarăşi o „nouă" programă. Unii din cei care au cunoscut-o au şi apărut cu manuale, fără să fi avut *aprobarea* ministerului, *prevăzută de lege*.

D. prof. I. Simionescu a subliniat acest procedeu condamnabil, într'un articol publicat într'un mare cotidian.

In Iunie a. c. ministerul instrucţiunii a publicat în ziare că nu se va îngădui folosirea de manuale neaprobate sau cu aprobare expirată, rămânând să se întrebuinţeze, în vederea tranziţiei, numai manualele întocmite conform programei din 1928. Această măsură se vede că a fost luată numai pentru naivi, pentru autorii prea corecţi; căci, sunt autori, care trecând peste decizia ministerială, anunţă că tipăresc manuale neaprobate, sfidând pe toţi ceilalţi autori corecţi şi creindu-şi, în felul acesta, un imoral monopol de desfacere.

Intrebăm ministerul de instrucţie dacă aprobă asemenea procedee? Sau poate decizia publicată în Iunie a fost numai un mijloc de intimidare spre a folosi acestor incorecţi autori?

Pentru învăţământul primar, deşi nu era cazul, s'a publicat decizia categorică să nu se întrebuinţeze decât manuale aprobate începând cu 1927. Foarte bine; de ce, însă, nu se ia aceiaşi măsură şi faţă de autorii contravenienţi din învăţământul secundar? Credem că ministerul n'are motive să-i încurajeze şi să-i protejeze.

Emil Diaconescu

AL XIII-LEA CONGRES INTERNAŢIONAL DE ISTORIA ARTEI

de prof. G. OPRESCU

Al treisprezecelea congres de Istoria Artei s'a ţinut la Stockholm, de la 4—7 Septembrie 1933. Au participat la el două zeci şi cinci de ţări, reprezentate prin mai bine de o mie de persoane: profesori universitari, directori de muzee, publicişti şi editori de artă, mari colecţionari, unii cu soţiile şi chiar cu familiile lor. Mulţi studenţi, mai toţi din Suedia şi din ţările vecine. Puţine lipsuri, în fond, faţă de listele care au circulat. Franţa, Germania, Marea Britanie, admirabil reprezentate. S'a regretat totuşi absenţa unui Adolfo Venturi, a unui Friedländer, a unui Focillon, împiedicaţi de a veni. Guvernul nostru dăduse delegaţia de a-l reprezenta d-lui Tzigara Samurcaş, de la Universitatea din Cernăuţi, şi mie. D-nii Coriolan Petranu, dela Universitatea din Cluj, şi Busuioceanu, docent dela Universitatea din Bucureşti, completau delegaţia. D. I. Nistor, de la Universitatea din Cernăuţi, în trecere prin Stockholm, s'a asociat şi d-sa grupului nostru. Iar d. B. Constantinescu, ministrul nostru în Ţările Scandinave, ne-a însoţit pretutindeni, cu cea mai desăvârşită bună voinţă.

Şedinţele au avut loc în clădirea parlamentului, în afară de cea de deschidere, care s'a ţinut în vestibulul Muzeului Nordic, mai încăpător. Organizaţia perfectă. Nici o dată nu mi s'a întâmplat să asist la o adunare aşa de numeroasă, care să se fi desfăşurat aşa de liniştit şi fără incidente, într'o atmosferă de voie bună, de cordialitate, de ordine, ca actualul congres. Profesorul Johnny Roosval, preşedintele comitetului organizator şi, mai în urmă, preşedintele congresului, merită toate recunoştinţa noastră. El a fost sufletul întrunirei, ajutat de un personal competent şi discret, care a rămas tot timpul în umbră. Publicaţiile, apărute cu ocazia congresului, după ce s'au eliminat oare care greşeli strecurate în circulările anterioare, pot fi considerate ca model, atât din punctul de vedere al calităţilor tipografice (reproducerile în primul rând), cât şi din cel al metoadei ştiinţifice, cu care au fost concepute şi redactate.

Un lucru îmbucurător şi neaşteptat, care a umplut de mulţumire pe toţi cei prezenţi, a fost participarea continuă la lucrările congresului a Prinţului Moştenitor şi a Prinţului Eugeniu. Primul, tânăr, afabil, serios, curtuoazia şi simplicitatea în persoană, este un foarte învăţat arheolog. Cel de al doilea, este unul din pictorii cei mai mari ai ţării sale. Mai voios de cât Prinţul Moştenitor, mai glumeţ şi mai plin de temperament, prinţul Eugen era pretutindeni, povestind, strângând mâini, râzând. Norocul a făcut să fiu aşezat în faţa lui la banchetul final. Cu această ocazie mi-a povestit că-şi aduce aminte cu plăcere de România şi, mai ales, de Sinaia, unde, în 1885, a fost oaspetele Regelui Carol şi al Reginei Elisabeta, vara sa. Atenţia Familiei Regale pentru congres a mers aşa de departe, în cât mulţi din delegaţia germană, engleză şi, dacă nu mă înşel, franceză, au fost găzduiţi de Rege şi de Prinţul Moştenitor.

Şedinţa de deschidere a căpătat o strălucire deosebită prin prezenţa Familiei Regale (Regele singur lipsea, fiind departe de Stockholm) şi a corpului diplomatic. Marele vestibul al muzeului gemea de lume. După semnale din trompete de argint, vechi bucăţi de muzică din secolele trecute, douăsprezece naţiuni, printre care şi România, au adus salutul şi urările lor congresului. Cuvântul nostru a fost rostit de d. Tzigara, ca cel mai în vârstă dintre noi.

Imediat au început lucrările veritabile ale congresului, împărţite în douăsprezece secţiuni. Este de remarcat că din cele o sută optzeci şi două de comunicări anunţate şi rezumate, la care s'au mai adăogat câteva neanunţate, numai trei se ocupau cu chestiuni de artă populară. Din aceste trei, dacă nu mă înşel, una a lipsit, aşa în cât în realitate, n'au mai rămas de cât două, în aceasta a IX-a secţiune. Acest lucru se explică, cred, prin faptul că arta populară este din ce în ce mai mult considerată din alt punct de vedere, studiată după alte norme, păstrată în muzee deosebite de cele pentru arta cultă. Faptul că există apoi o comisie internaţională a artelor populare, cu activitatea ei, cu întrunirile ei periodice, cu congresele ei, nu puţin a contribuit la acest rezultat.

Această a IX-a secţie a fost prezidată de compatriotul nostru d. Tzigara, autorul uneia din cele trei comunicări anunţate.

In general contribuţia Românilor, primită cu interes, a făcut bună impresie. Voi analiza, în scurt, comunicările noastre, în ordine alfabetică, după numele autorilor lor. D. *Alex. Busuioceanu* a prezentat rezultatul studiilor sale cu privire la operile lui El Greco, din colecţia regală română. Concluziile sale, prudente, bine documentate, logice, au fost acceptate de cei prezenţi, iar preşedintele secţiei, profesorul irlandez Bodkin, l-a felicitat călduros. E păcat numai că la această şedinţă n'au asistat şi savanţi spanioli, al căror cuvânt ar fi fost interesant de cunoscut. Pentru motive pe care le ignorăm, Spania n'a trimis pe nimeni la congres.

Dr. *Coriolan Petranu* ne-a expus concluziile unei lucrări mai vaste, ce pregăteşte în acest moment, asupra arhitecturei bisericilor în lemn, din Ardeal. Comunicarea sa a fost clară, logică, substanţială. D-sa a făcut evident faptul că arhitectura lemnului, în Ardeal şi în regiunile unde ea se prelungeşte, poartă destule caractere specifice ca s'o putem considera ca un produs propriu românesc. Aceste constatări n'au plăcut delegaţiei ungare, care, cu excepţia preşedintelui ei, a atacat în corpore pe d. Petranu, une ori cu argumente care n'aveau nimic academic. Compatriotul nostru le-a răspuns în aşa fel în cât ori ce replică era imposibilă, spulberând afirmaţiile reprezentanţilor Ungariei.

D. *Tzigara Samurcaş* a prezentat mai multe comunicări, asupra unor probleme care par a-l preocupa de mai multă vreme, şi asupra cărora s'a pronunţat şi cu altă ocazie. Aşa este chestiunea bisericilor de lemn din Carpaţi şi a asemănării lor cu cele din Sstul Europei, dela Dunăre până la Nordul Scandinaviei, sau chestiunea dacă arheologia poate exista ca o ştiinţă de sine stătătoare (Peut-on exclure l'archéologie de l'Histoire de l'art?), d-sa dând termenului de arheologie sensul restrâns de studiu al artei anticităţei. N'am putut asista de cât la ultima parte a primei comunicări şi la concluzia ei. Ea a fost făcută în mod viu şi a plăcut publicului. Mă întreb însă dacă a convins, de vreme ce concluziile d-lui Tzigara contraziceau pe cele pe care d. Petranu le trăsese, din bine argumentata sa cuvântare, cu un minut mai înainte. D. Tzigara a fost de părere că un singur tip de construcţie în lemn există dela Dunăre la Capul Nord. Aşteptăm pentru a ne pronunţa definitiv ca ambele comunicări să fie publicate. In privinţa raportului arheologiei cu istoria artei congresul a aprobat o ordine de zi în care propunerea d-lui Tzigara, simţitor modificată printr'o propunere a lui Lionello Venturi, era primită sub forma unei invitări către organizatorii viitorului congres, peste trei ani, de a include de istoria artei anticităţei în programul lucrărilor, dat fiind că „arheologia" într'o largă măsură se ocupă cu studiul artei epocei clasice. D. Tzigara a mai vorbit, despre muzeele de artă populară. Cum n'am putut fi faţă la expunerea d-sale nu pot face nici o dare de seamă.

Contribuţia mea a avut ca subiect: Studiul Istoriei Artei în România. Ea îmi fusese cerută de preşedinte, în cadrul unor comunicări asupra doctrinelor şi tendinţelor în critica de artă. Considerând însă că la noi „doctrinele şi tendinţele" n'au mai nimic original; că ele nu-s, de cele mai multe ori, de cât ecoul unei învăţături aduse din Apus şi nu totdeauna consecvent urmate, am preferat, în expunerea mea, să îmbrăţişez un alt punct de vedere. Am considerat în primul rând utilitatea pe care acest studiu succint l-ar putea avea pentru informarea streinilor, care nu ne pot citi operile, care nu ne cunosc preocupările, şi care au totuşi interes să ştie în ce direcţie ne îndreptăm cercetările. Ei vor putea astfel la nevoie, şi pentru chestiuni analoage cu cele tratate de noi, să se adreseze, instituţiei sau persoanei celei mai calificate, pentru a-i cere informaţii.

In sfârşit unul sau altul dintre noi a luat parte activă la discuţiile ce au însoţit mai totdeauna comunicările făcute în secţiuni, de oratorii streini.

—xox—

DERAERE ÎN SPANIA

Madrid, 14 (Rador). — O deraiere s'a produs în cursul nopţii pe linia Madrid-Sevilla. Mai multe persoane au fost uşor rănite.

MARELE INCENDIU DIN CHIŞINĂU

— Au ars patru prăvălii —

Chişinău, 14 Sept.

Un incendiu violent a isbucnit astăzi în piaţa Nouă, la intersecţia străzilor Alexandru cel Bun şi Tighinei.

Focul, izbucnit la ore 3 d. a. la prăvălia băcanului Vas. Vulpe, s'a întins repede şi la prăvăliile învecinate construite din scânduri, proprietatea comercianţilor I. Hait, Sir. Tăşcianu şi Uşer Turghelschi.

Datorită timpului liniştit şi efortului depus de pompieri, focul a fost stins după două ore şi pradă flăcărilor au căzut numai cele patru prăvălii susnumite.

Cum în timpul incendiului s'a putut evacua o parte din mărfuri aflate în prăvăliile incendiate, pagubele nu sunt atât de mari şi se evaluează la vre-o sută mii lei.

De oare ce una din prăvălii a fost asigurată şi tocmai această prăvălie conţinea marfă foarte puţină, se crede că focul a fost pus şi poliţia a deschis anchetă în această direcţie.

Familie de patru persoane otrăvită cu ciuperci

— Trei persoane au murit —

Chişinău, 14 Sept.

Se anunţă din Bălţi o impresionantă nenorocire în com. Redeni, în casa săteanului Ion Barbăneagră.

Familia săteanului a consumat la masă mâncare de ciuperci culese în pădurea Redeni.

Probabil că ciupercile erau otrăvitoare, căci după puţin timp toată familia s'a simţit rău şi s'a dus la un medic din apropiere. Cu toate ajutoarele, Ana Barbăneagră cu fiicele ei Ana de 7 ani şi Maria de 14 ani au murit, iar Ion Barbăneagră care a mâncat mai puţin, se află în stare gravă şi a fost transportat la spital.

Nenorocirea a impresionat populaţia din satele din jur.

In jurul celor ce se petrec la Bolgrad

— O hotărâre a mitropoliei din Chişinău —

Chişinău, 14 Sept.

In urma campaniei noastre, mitropolia din Chişinău sesizându-se, a dispus ca ancheta ce se face de Consistoriul din Ismail, prin preotul Grişcov care nu este nici cel puţin cetăţean român, în contra celor doi preoţi moldoveni, teologi, să fie suspendată imediat, cu atât mai mult cu cât regulamentele clericale opresc ca ancheta să fie făcută în alt oraş de cât cel unde s'a întâmplat conflictul.

După Consistoriul din Ismail, această anchetă se făcea la reşedinţa Consistoriului, la 47 km. depărtare de Bolgrad, iar cei 1200 de martori erau puşi să parcurgă această distanţă pe jos.

Cancelaria Patriarhiei a cerut lămuriri telegrafice preotului Dumbravă, directorul Consistoriului, asupra acţiunii celor doi preoţi iredentişti bulgari, Novacoff şi Nazlânoff, care au provocat scandalul, compromiţând prestigiul bisericei.

Hotărîrea mitropoliei ca şi a patriarhiei, a făcut o bună impresie în rândurile clericilor din Basarabia.

Ce-i cu neregulile dela comunitatea evreilor din Galaţi

— Experţii au depus rapoartele. — In ce constă neregulile. — Instrucţia continuă —

Galaţi, 14 Septembrie

Peste câteva zile judecătorul de instrucţie al cab. I va reîncepe cercetările în jurul neregulilor ce se pun în sarcina comitetului de conducere a comunităţii evreilor din localitate. Vor fi din nou audiaţi preşedinţii celor 3 secţiuni: cultele şi administraţie, comitetul şcolor şi asistenţa socială. Deasemenea va fi chemat şi dea relaţii şi d. Steuerman, preşedintele comunităţii.

Registrele comunităţii au fost cercetate de experţi numiţi de parchet, comunitate şi grupul care a depus reclamaţia. Au depus rapoarte d-nii Rafael Rang, din partea comunităţii evreilor, Anghel Teodorescu, din partea parchetului şi Isac Feier din partea aşa zisei opoziţii a actualului comitet. D. Feier susţine că a constatat că s'au săvârşit nereguli cu confecţionarea halatelor pentru personalul dela fabrica de azimă.

S'au acordat gratificaţii personalului dela fabrica de azimă şi pe chitanţe s'a adăogat de altă mână, o sumă mai mare.

S'au acordat ajutoare fără aprobarea comitetului.

CE-I CU VAGONUL DE FAINA?

In ultimul timp s'a ivit o nouă chestie. Un vagon de făină adus pentru fabricatul azimei, ar fi luat altă direcţie şi a ajuns tocmai în depozitele unui brutar rudă cu un membru ce deţine un rol important în comitetul comunităţii evreilor. In această direcţie îşi îndreaptă cercetările şi judecătorul de instrucţie, care vrea să stabilească dacă reclamaţia conţine un pic de adevăr sau totul se rezumă la o răzbunare de ordin politic.

Se mai reclamă că s'au săvârşit lucruri nu tocmai corecte cu ocazia fabricării azimei, care a dat câştig de sute de mii de lei şi din care s'ar fi înfruptat unii.

ANCHETA MINISTERULUI CULTELOR

Zizania între membrii comunităţii evreilor, a determinat o anchetă a ministerului cultelor, care a trimis în localitate pe d. inspector general Roşianu, D-sa a luat contact cu d. prefect al judeţului Covurlui cât şi cu d. jude-instructor al cab. I. interesându-se asupra celor petrecute în sânul comunităţii.

Se ştie că d. dr. Kraus a intervenit pe toate căile spre a se dizolva actualul comitet şi să se numească o comisie interimară compusă din trei persoane. Pare că ministerul cultelor nu e de acord cu această propunere, ci aşteaptă să se desăvârşească cercetările judecătorului de instrucţie.

Până una alta, evreii s'au împărţit în două grupe. Unii susţin actualul comitet şi alt grup cere demiterea comitetului şi noui alegeri.

—xox—

In jurul solemnităţii de înhumare a eroului necunoscut din Stoeneşti (Muscel)

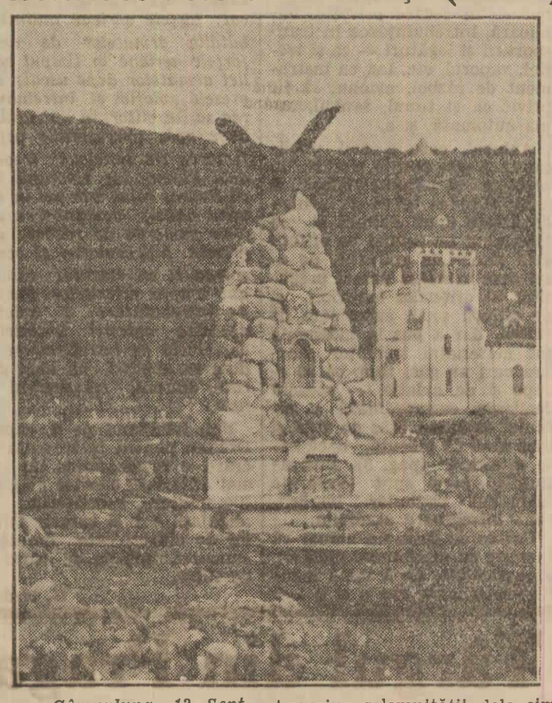

Câmpulung, 12 Sept.

Am scris la timp despre frumosul dar făcut de d. comandor Dan Zaharia comunei Stoeneşti, prin ridicarea unui impozant monument al eroilor de pe Valea Dâmboviţei. Lucrările fiind terminate, Duminică se va face cu deosebit fast înhumarea osemintelor eroului necunoscut, adus din preziua solemnităţii dela cimitirul Pravăţ, în cripta monumentului.

La solemnitate vor asista I. P. S. S. Patriarhul Miron, şi d-nii miniştri D. Gusti, General Samsonovici, d. I. Mihalache.

Regimentul 30 dorobanţi va executa o serie de exerciţii militare, reconstituind luptele din Valea Dâmboviţei.

Intâmplări din Capitală

Sinuciderea unei servitoare

Eri noapte s'a sinucis în bucătăria stăpânilor săi din str. Sf. Vineri 10, servitoarea Zuzana Columban, de 18 ani, otrăvindu-se cu accid fenic.

Ea a fost găsită eri dimineaţă moartă în pat de către stăpâna ei, care intrase la ora 7 în bucătărie.

Sinucigaşa a lăsat trei scrisori, scrise în limba ungară, din cari reese că motivul sinuciderei e dragostea.

Din ordinul parchetului, cadavrul a fost dus la morgă.

Un necunoscut ucis de o locomotivă

O locomotivă, care manevra aseară la halta Regiei, în dreptul fabricii „Lessel" a surprins pe linie un ins, pe care l-a ucis pe loc.

Asupra celui mort nu s'a găsit nici un act, astfel că nu i s'a putut stabili identitatea.

Fiind anunţate autorităţile, trupul nefericitului a fost transportat la morgă, din ordinul procurorului de serviciu.

—xox—

Moartea ataşatului comercial ungar din Belgrad

Belgrad, 14 (Rador). — *Intr'o cameră din hotelul „Palace" a fost găsit azi mort ataşatul comercial al Ungariei la Belgrad, Gaspard.*

Medicii au constatat că moartea se datoreşte unei avoplexii.

Rolul unei Academii române de medicină în organizarea sanitară şi a învăţământului medical

de prof. DANIELOPOLU

Intr'un articol anterior, publicat în 1927 în ziarul „Viitorul", am arătat necesitatea înfiinţării unei Academii de medicină. Luând contact cu mai mulţi membri ai academiilor din Paris şi Bruxelles şi lucrând în această chestiune cu prof. *Achard*, secretarul Academiei de medicină din Paris şi prof. *Vaquez*, membru al acestei academii, am întocmit un proect de organizare a *Academiei române de medicină*, ce am adus la cunoştinţa ministrului de instrucţie publică. Instituţiunea trebuia să aibă un rol nu numai ştiinţific, dar şi în organizarea sanitară şi a învăţământului medical, ministrul fiind obligat a-i cere avizul pentru orice reformă în aceste chestiuni.

Ceream ca avizul Academiei de medicină să însoţească legile până în parlament, pentru ca ministrul să fie cât mai mult obligat a ţine socoteală de principiile technice şi pentru a documenta pe cei ce au rolul să discute şi să voteze legile.

Ministrul de instrucţie de atunci, doctorul *Angelescu*, a numit o comisiune în care, împreună cu profesorii *Cantacuzino* şi *Bălăcescu*, am redactat legea şi statutele Academiei de medicină. Deşi lucrarea era completă şi nu mai cerea nici un alt studiu din partea ministerului, deşi înfiinţarea Academiei de medicină nu reprezenta nici o încărcare a bugetului, această lege nu a fost trecută prin parlament. *S'a arătat astfel ce puţin interes purtăm în România sănătăţii publice, învăţământului medical şi culturii în general.* Din ce în ce mai mult, ministerul sănătăţii dispreţuieşte principiile technice în organizarea sanitară. *Gorge Mârzescu* înţelegea foarte bine colaborarea cu oamenii de ştiinţă şi chema la discuţiune pe toţi technicienii de cari avea nevoie, din orice partid politic ar fi făcut parte. Numai astfel Mârzescu a putut alcătui acel admirabil ante-proiect de lege al sănătăţii, care din nenorocire, afară de o mică parte trecută prin parlament de ministru *Săveanu*, a rămas în cartoanele ministerului. De atunci incoace, nici un proges în organizarea technică a ministerului. Consiliul sănătăţii nu servă la nimic. Ani întregi nu este întrunit şi când i se cere câte odată avizul, ministrul nu ţine seamă de el.

Or, ministerul sănătăţii nu are raţiunea de a exista decât dacă el este technic. Trebue să obligăm pe ministru să ţină socoteală de principiile impuse de technicieni.

Şi aceste principii sunt pur ştiinţifice şi nu pot fi dictate decât de o instituţie ştiinţifică. Se impune din ce în ce mai mult crearea unei astfel de instituţii cu caracter permanent a unei *Academii române de medicină.*

Principiile sale de organizare ar fi următoarele: Membrii Academiei vor fi aleşi pe bază de titluri şi lucrări şi numiţi de ministerul de instrucţie. Academia va fi împărţită în două mari diviziuni, diviziunea pur ştiinţifică şi diviziunea de organizare. Prima diviziune se va ocupa de lucrările ştiinţifice, realizând prin diferitele sale secţiuni de medicină internă, chirurgie, chimie, biologie, farmacie, etc., acea colaborare aşa de necesară între oamenii de ştiinţă de diferite specialităţi. Ea va avea încă rolul de a coordona lucrările ştiinţifice medicale româneşti, aşa de dispersat publicate, şi a le face cunoscute în străinătate; în fine, de a stabili legături mai strânse şi mai metodic organizate între şcoala medicală românească şi savanţii străini.

A doua diviziune, cu diferitele sale secţiuni de igienă, asistenţă, farmacie, învăţământ medical etc., se va ocupa de *organizarea sanitară şi a învăţământului ţării.* Secţiunile sale vor constitui în primul rând organe de studii, cari se vor ţine continuu în curent cu metodele moderne de organizare şi vor cerceta cele mai bune mijloace pentru aplicarea lor în ţara noastră.

Dar rolul cel mai important va fi reprezentat prin avizul Academiei de medicină în orice organizare la baza căreia stau medicina şi în general ştiinţele biologice. Ministrul instrucţiunii şi ministrul sănătăţii trebue să fie obligaţi a cere avizul Academiei în toate reformele. Din 1927 de când ar fi putut lua fiinţă Academia şi până azi, s'a resimţit în numeroase rânduri lipsa unei astfel de instituţii.

O Academie de medicină ar fi împiedicat să fie votate, în forma lor actuală, legi ca aceea a învăţământului superior şi asigurărilor sociale.

Avizul Academiei ar fi avut destulă autoritate pentru a se putea înfiinţa instituţia agregaţiei în forma în care era cerută de consiliul facultăţii de medicină, în sensul de a realiza o pepinieră pentru recrutarea viitoare a corpului profesoral. Parlamentarii, documentaţi mai bine asupra intenţiilor facultăţii, nu ar fi votat articole cari numesc direct acel corp de peste 30 de agregaţi, numiţi de lege *agregaţi onorifici cu plată*, cari absorb în acest moment de sărăcie a facultăţilor de medicină o bună parte din fondul lor şi cari nu au decât drepturi şi nici o datorie. In cursul lunglor desbateri în parlament, influenţate aşa de mult de intervenţiile făcute de candidaţi pe culoarele Camerei şi de interese pur personale, avizul Academiei ar fi suplet lipsa de orice opoziţie eficace a foştilor miniştri de instrucţie, cari au lăsat să treacă o lege ce a demoralizat complet elementele tinere, aşa de competente, cari se pregăteau pentru cariera universitară.

Acelaş lucru pentru asigurările sociale. Un aviz al Academiei de medicină ar fi dat putinţa parlamentarilor să cunoască cari sunt scopurile reale ale asigurărilor. Ar fi ştiut parlamentarii, cari desigur erau complet nedocumentaţi în această privinţă, că baza asigurărilor sociale este serviciul medical şi că în momentul de faţă, îngrijirea asiguraţilor este deplorabilă. Şi-ar fi dat seama ei cât de mult sunt risipite fondurile asiguraţilor şi patronilor, cu câtă incompetenţă s'a discutat această lege dela tribuna parlamentului şi ce răspundere s'a luat *votându-se o lege fără să se cunoască nimic din problemele aşa de bine stabilite azi ale serviciului medical al asigurărilor.*

Suntem singura ţară importantă din lume care nu are o Academie de medicină sau o instituţie similară. Imi dau foarte bine seama că fiind vorba de o instituţie ştiinţifică, compusă din membri ce nu pot fi schimbaţi la fiecare guvern, de o societate de technicieni ce în mod obligator ministrul are să consulte în toate reformele, Academia de medicină nu poate să convină oamenilor politici. A crea o Academie de medicină cu astfel de atribuţii, ar însemna a recunoaşte necesitatea aplicării principiilor technice în organizarea ţării, a acorda prea multe drepturi technicianilor şi a stânjeni actualele metode politice bazate pe demagogie şi pe incompetenţă.

Dar cu progresul neîncetat ce face technica în toate ramurile de organizare a statului şi cu deşteptarea din ce în ce mai evidentă a opiniei publice şi organizarea asociaţiilor profesionale, *cât timp mai poate dura această negare a rolului ştiinţei şi technicei în organizarea statului, cât timp se va mai putea face politică, veni la putere şi guverna numai prin abilitate şi intrigă?*

Dezastrul rezultat din sistemele actuale politice este prea evident şi oamenii politici trebue să-şi dea seama că aceste sisteme se compromit pe zi ce merge.

In conştiinţa atâtor oameni de bine, oameni capabili, oameni cari au o meserie şi cari îşi câştigă viaţa prin muncă, mentalitatea politicianilor de astăzi a devenit odioasă şi oricâtă propagandă ei vor face, nimeni nu-i va mai crede pe cuvânt.

Ideia de organizare profesională intră din ce în ce mai mult în opinia publică şi nu sunt singurul care să cred că într'un viitor nu prea îndepărtat, oamenii a căror singură activitate actuală este politica, vor trebui să-şi caute o meserie, pentru a putea şi ei face parte dintr'o corporaţie şi a avea astfel dreptul de a participa la organizarea ţării.

—x—x—

Presa italiană despre activitatea ministerului nostru de agricultură

Ziarul „Il Giornale d'Italia" se ocupă într'un număr recent despre activitatea tehnică a ministerului agriculturii şi domeniilor din România. Astfel, ziarul arată că, cu ocazia târgului dela Bari a aflat dela preşedintele delegaţiei româneşti, d. ing. George Sebastian, interesante amănunte asupra activităţii tehnice a ministerului nostru de agricultură şi domenii şi în special asupra valorificării terenurilor expropriate şi a muncii ţărăneşti, asupra problemelor viticole, asupra industrializării fructelor şi a producţiunii de pescărie.

Ziarul se ocupă apoi de regimul nostru forestier, arătând că suprafaţa forestieră din România atinge 7.240.000 ha., repartizate pe toată suprafaţa ţării. Regiunea cea mai săracă în păduri este Basarabia, unde totuş, datorită măsurilor de protecţiune şi regenerare efectuate de minister, suprafeţele au fost sporite.

Administraţia pădurilor statului e făcută de Casa autonomă a pădurilor statului, instituită prin legea sa organică din 1929, sub controlul ministerului agriculturii. Această casă autonomă e condusă de un consiliu de administraţie numit pe patru ani de ministerul agriculturii. Ea administrează 4.478.470 ha. de pădure, cari constituesc patrimoniul statului.

Direcţia tehnică internă a domeniilor silvicole e exercitată de ministerul agriculturii prin intermediul direcţei generale a regimul silvic.

Regimul silvic administrează şi aplică codul silvic asupra a 2.440.530 ha. de pădure, cari constituie domeniul public şi controlează aplicarea codului silvic în toată ţara.

In timpul anului 1933, d. dr. Voicu Niţescu, ministrul agriculturii, a depus în parlament şi a făcut să se voteze legea utilizării raţionale a păşunilor comunale, care e coordonată cu legea asupra exportului animalelor şi a cărnei, votată în acelaş timp.

In programul său de activitate, ministerul de agricultură a prevăzut: aplicarea legii asupra ameliorării terenurilor degradate; îndreptarea şi organizarea învăţământului silvic mediu şi inferior; îmbunătăţirea suprafeţelor de teren degradate, etc. In decursul a doi ani, au fost astfel îmbunătăţite 12.840 ha.

In timpul anului curent a fost depusă în parlament şi votată, legea cadastrului care introduce cărţile funduare în vechiul regat şi în Basarabia şi care are de scop de a asigura şi consolida dreptul de proprietate.

CUI PE CUI SE SCOATE
sau cum putem să ne vindecăm cu ajutorul...bolilor.
„ZIARUL ŞTIINŢELOR ŞI AL CALATORIILOR" vă dă, pentru 5 lei, reţeta cea mai indicată.

Înmormântarea lui Ionescu-Quintus

Ploeşti, 14 Septembrie.

Astăzi s'a făcut cu deosebită solemnitate înmormântarea rămăşiţelor pământeşti ale lui I. Ionescu-Quintus, fost vicepreşedinte al Adunării deputaţilor, fost primar al municipiului Ploeşti şi preşedinte de onoare al organizaţiei naţional liberale de Prahova.

Solemnitatea a luat proporţiile unui însemnat eveniment, la care au participat peste zece mii de cetăţeni, veniţi să aducă defunctului ultimul salut.

Cosciugul cu rămăşiţele pământeşti a fost adus la ora 1 la biserica „Sf. Împăraţi" unde un sobor de preoţi compus din P. S. arhiereu Tit Simedrea, protoereul Constantin Petre, preoţii Aurel Popescu, Nae Vasilescu, Balotescu, Manu, G. Popescu-Gornet şi diaconii Lavru dela Sf. Patrhiarhie şi Slivneanu din Ploeşti, au oficiat serviciul religios.

Au depus coroane: d-nii I. G. Duca, şeful partidului liberal, organizaţia partidului naţional liberal de Prahova, clubul „Sportiv", primăria municipiului Ploeşti, baroul avocaţilor Prahova, Gică Dobrescu-Bălcoi, soc. „Unirea", Toma Socolescu, Petre Naumescu, precum şi nenumărate jerbe de flori, etc.

CUVANTARILE

După oficierea serviciului religios a rostit o scurtă cuvântare ARHIEREUL TIT SIMEDREA.

Preotul NAE VASILESCU spune că I. Ionescu-Quintus a fost între cei dintâi la Prahova care a înţeles chemarea vremii şi cu sufletul lui de apostol însoţit de câţiva prieteni devotaţi şi entuziaşti a mers din sat în sat, intrând în colibele nenorociţilor, stând la sfat cu oropsiţii, răspândind pretutindeni lumină, adevăr şi bunătate.

IN NUMELE PARTIDULUI LIBERAL

In numele partidului naţional liberal, organizaţia centrală, a luat cuvântul d. TONY ILIESCU, fost vicepreşedinte al Camerei, care spune: Cu Ionescu-Quintus dispare un minunat tezaur de însuşiri sufleteşti. Caracter de elită el a fost prietenul sincer al tuturor celor ce l-au apropiat, primind jignirile şi nedreptăţile cu resemnare şi dezarmând vrăjmăşiile cu nemărginita lui bunătate. Luptător neînfricoşat şi neînfrânt, idealurile democratice şi naţionale au avut în el unul dintre cei mai distinşi reprezentanţi. In tot ce slujea el, punea atâta sinceritate, atâta convingere, atâta căldură şi de multe ori atâta pasiune, iar în alegerea mijloacelor atâta eleganţă, că personalitatea lui impunea deopotrivă şi prietenilor şi adversarilor. Aceasta explică unanimele regrete cu care a fost întâmpinată dispariţia lui.

D. arhitect TOMA SOCOLESCU, în numele bibliotecii „N. Iorga", a spus: Ionescu-Quintus s'a stins încet, fără prea mari chinuri trupeşti, dar purtând în sufletul bun o întreagă dramă care e însăşi viaţa sa de om entuziast, idealist dincolo de orice margini, trăindu-şi clipele cu bucurii de copil şi fără grija zilei de mâine, ca un artist şi un boem de cea mai rară şi nobilă speţă, un om de rasă din vremuri apuse, pe care cei de azi nici nu-i mai pot înţelege.

A fost între fondatorii cei mai entuziaşti şi vecepreşedintele aşezământului cultural „N. Iorga".

FORMAREA CORTEGIULUI

După terminarea cuvântărilor, sicriul a fost scos din biserică de d-nii Dem. I. Nicolaescu, Toma Socolescu, dr. I. Negruzzi, I. Mihăileanu, A. Moşoiu şi aşezat pe un catafalc pus pe un car îmbrăcat în covoare naţionale, coroane, jerbe şi verdeaţă, tras de patru boi.

In piaţa Unirii, a vorbit, din balconul primăriei municipiului, d. primar CONST. GH. BREZEANU, care a spus: Ploeştii îmbrăcaţi în zăbranic negru, profund îndureraţi de pierderea prematură şi neaşteptată a iubitului şi strălucitului lor cetăţean, prin mine iau parte cu toată inima la durerea familiei care pierde pe un soţ şi părinte bun şi la durerea partidului său, care pierde pe un conducător şi fruntaş de elită.

Blând, prietenos şi sfătuitor, din frageda lui tinereţe a plecat urechea la durerile celor mulţi şi nevoiaşi şi a luptat pe toate căile pentru egalitate şi o mai bună dreptate între fiii aceleaşi ţări. Este destul să amintim de lupta dârză şi perseverentă pe care el — încă înainte de război — a dus-o pentru votul universal spre a ne da seama cât de mare a fost personalitatea sa.

In politică, Quintus a înţeles că deosebirea credinţelor politice este numai o diferenţă în perspectivele prin care privim aceleaşi interese ale ţării, şi de aceea a fost un adversar leal şi civilizat.

IN NUMELE SCRIITORILOR ROMANI

Tot din balconul primăriei a vorbit d. prof. I. A. BASSARABESCU, membru al Academiei Române, în numele scriitorilor români. Nu mă pot reţine — a spus d-sa — să nu aduc o bine meritată prea slăvire însuşirilor excepţionale cu care Quintus era înzestrat: O încântătoare bunătate, o generozitate fără seamăn, un spirit fin, mult humor şi voioşie, şi un minunat talent, manifestat nu numai în domeniul literaturii, unde s'a distins prin romanele, nuvelele, piesele şi epigramele sale, dar şi în discursurile sale politice, care găseau în el adânc isvor de vorbe fermecătoare şi o aleasă măestrie în mânuirea frazei.

CUVANTAREA D-LUI DEPUTAT DEM. I. NICOLAESCU

In faţa clubului liberal dela hotel „Europa", d. deputat Dem. I. Nicolaescu, şeful organizaţiei de Prahova a spus:

In faţa crudei realităţi privesc sicriul în care te odihneşti neînsufleţit şi te revăd tânăr, câteva decenii în urmă în adorarea aceluia pe care îl adoram şi eu, a lui Alexandru Radovici, care a fost pentru amândoi idolul şi îndrumătorul vieţii noastre politice.

Te revăd apoi înţelegător al nevoilor ţării cutreerând judeţul pentru a trezi la viaţa obştească pe acei lipsiţi de conştiinţa acestei vieţi. Ai scris astfel cea mai frumoasă pagină din viaţa ta politică, pagina contribuţiei tale la votul obştesc. Te mai revăd acelaş veşnic optimist, în zilele frumoase ale nădejdii ca şi în acele posomorite ale desamăgirilor din timpul războiului.

Retrăesc alături de tine acele vremuri de pribegie a căror amintire îmi este astăzi răscolită prin plecarea ta. Numai acel ce nu a simţit floarea unor astfel de legături sufleteşti nu ar putea înţelege dece nici timpul, nici răutatea omenească nu au putut desface ceeace o suferinţă comună cimentase deapururea în sufletele noastre. Tu ai fost pentru organizaţia noastră sufletul şi animatorul ei.

IN NUMELE CAMEREI DE COMERŢ

La Camera de comerţ a vorbit d. *Ştefan D. Moţoiu*, preşedintele „Casei negustoreşti". Un prieten preţios — a spus d-sa — al clasei negustoreşti din puţinii prieteni adevăraţi ai acestei profesiuni, Ioan Ionescu-Quintus, pleacă astăzi dintre noi, pe drumul fără de sfârşit.

Scoborit dintr'o familie de negustori a împodobit în chip deosebit trecutul comerţului ploeştean. Quintus cu toate închinările sale către zări superioare, imateriale, a rămas devotat mediului din care se ridicase.

IN NUMELE BAROULUI

La palatul de justiţie d. av. GRIGORE IVANCEANU, membru în consiliul baroului a spus: Baroul avocaţilor din Prahova, în numele căruia am trista datorie a rosti durerea de care este pătruns prin moartea colegului Ionescu-Quintus, împărtăşeşte doliul unanim şi îi va slăvi memoria cu pioasă admiraţie. A fost un luptător entuziast pentru înfăptuirea marilor reforme democratice: exproprierea şi votul obştesc fiind protogonistul lor în vremea când aceste reforme nu figurau în programele politice ale partidelor de guvernământ.

Cortegiul urmat de mii de oameni a pornit apoi spre cimitirul „Viişoara". Aici a vorbit din partea sătenilor *Gheorghe Machedon-Comarnic*, care a arătat marile calităţi ale dispărutului şi dragostea cu care era înconjurat de populaţia satelor.

In numele tineretului din partid a luat cuvântul la urmă d. ing. PETRE N. BEJAN vice preşedintele organizaţiei liberale din Prahova. D-sa a spus:

In sdruncinările politice ce traversăm, tineretul pierde în Ionescu-Quintus un îndrumător preţios şi, în acelaş timp, un exemplu de ce trebue să insemne viaţa unui om politic, sortit să se devoteze binelui public şi ce reprezintă el ca selecţiune şi cultură într'o perioadă de strălucire a vieţii publice româneşti. Ionescu-Quintus aparţinea acelei generaţii de inteligenţe mari, de cultură aleasă, de distincţie sufletească, de cavalerism şi desinteresare, generaţie romantică şi eroică a predecesorilor noştri, de stat naţional şi România încare ne-au dus la închegarea tregită de astăzi.

*

După o scurtă slujbă religioasă în mijlocul jalei generale cosciugul cu rămăşiţele pământeşti ale aceluia care a fost I. Ionescu-Quintus a fost scoborit în cavoul familiei.

C. N. D.

Congresul internaţional de medicina sportului

— Torino-Roma, Sept. 1933 —

In zilele de 3—7 Septembrie s'a ţinut la Torino, în sălile stadionului Mussolini, paralel cu jocurile universitare internaţionale, un congres de medicina sportului. Deschiderea solemnă s'a făcut în aula Universităţii din *Via Po*, de către *Ex. Sa Achile Starace*, ministrul de stat, în faţa autorităţilor, salutând pe reprezentanţii ţărilor străine în numele şefului guvernului *Ex. Sa Benito Mussolini*.

La congres participă reprezentanţii *Franţei, Germaniei, Cehoslovaciei, Spaniei, Ungariei*. Din România sunt prezenţi: *prof. dr. R. Olinescu* cu *d-na, d-şoara dr. A. Strugurescu, dr. Fl. Covaciu-Ulmeanu* şi *dr. Adr. Ionescu*, reprezentând *Societatea medicală de educaţie fizică, O.N.E.F.* şi *Institutul de educ. fizică*.

In după masa aceleeaşi zile, în faţa a zeci de mii de spectatori, se face inaugurarea solemnă a concursurilor, cu participarea oficială a membrilor congresului. Festivitatea se deschide prin defilarea cortegiului istoric al celor 26 universităţi italiene. Urmează o impresionantă revistă a grupurilor participante. O strângere de inimă la vederea drapelului românesc stingher, rătăcit la urma coloanei printre cele sud-americane, purtat cu nesiguranţă de un camarad italian.

Delegaţia medicilor români a participat cu asiduitate la lucrările congresului, la cari s'au ţinut şi discutat peste 90 de conferinţe şi comunicări ştiinţifice.

S'au întâlnit aci figurile cele mai ilustre ale medicinei aplicate la educaţia fizică, dintre care cităm pe: Profesorii Latarjet, Tovris, *Boigey, Romieu, Duvernoy, Chayellet-Bert, Buy* (Franţa), *Knoll, Hoeflmayer, Heiss, Hoske* (Germania), *Cassinis, Herlitzka, Pini, Castaldi, Di Macco Frassetto, etc*, (Italia) *Szukovathy* (Ungaria) *Kral* (Cehoslovacia), *Sancho* (Spania).

Comunicările delegaţilor români au fost mult apreciate de congresişti şi de presa italiană pentru seriozitatea lor ştiinţifică.

In răstimp comitetul executiv al *Uniunii internaţionale a societăţilor medico-sportive* s'a întrunit de repetate ori, spre a stabili baze noi de organizare şi activitate. România a fost reprezentată în acest comitet de delegatul ei permanent d. dr. *Fl. Covaciu-Ulmeanu*, care a susţinut şi determinat reprezentarea egală şi electivă a organizaţiilor naţionale.

Inainte de închiderea părţii întâia a congresului au fost vizitate instituţiile medicale din oraş şi în special instalaţiile şi laboratoarele monumentalului stadion Mussolini, construit după cele mai moderne principii arhitectonice.

Partea a doua a congresului se va ţine la Roma.

Congresul general al salariaţilor publici

Consiliul de administraţie al Federaţiei generale a Asociaţiilor profesionale de salariaţi publici a ţinut eri şedinţă, la care au luat parte reprezentanţii tuturor asociaţiilor din Capitală şi reprezentanţi ai organizaţiilor din provincie.

In urma discuţiunilor avute şi a propunerilor făcute, s'a hotărît *ţinerea congresului general în ziua de 24 Septembrie, ora 9 dimineaţa, în sala „Marna" din calea Griviţei 80.*

Ordinea de zi este următoarea:

1) Aplicarea integrală a legii statutului funcţionarilor publici, anulată, în mod indirect, prin legi speciale şi chiar prin simple deciziuni ministeriale.

2) Consecinţele legii cadrului disponibil.

3) Anularea tuturor numirilor, detaşerilor, retrogradărilor şi punerilor în disponibilitate, făcute contra legii statutului funcţionarilor publici, legilor măsurilor excepţionale de ordin financiar şi legii cadrului disponibil.

4) Normalizarea şi armonizarea salariilor, asigurându-se minimum de existenţă şi fixându-se un maximum de salariu; plata salariilor la datele prevăzute de legea contabilităţii publice şi achitarea de urgenţă a restanţelor.

5) Legiferarea severă a responsabilităţii funcţionarilor publici, inclusiv a miniştrilor.

6) Modificarea legii cumulului în sensul, ca nimenea să nu poată avea de cât o singură funcţiune.

7) Chestiunile speciale ale funcţionarilor ministerului de finanţe.

8) Chestiunile speciale ale corpului sanitar auxiliar şi ale corpului silvic inferior.

9) Chestiunea conversiunii datoriilor salariaţilor publici.

10) Organizarea economică şi financiară a Federaţiei.

11) Chestiunea ziarului săptămânal al Federaţiei.

12) Diverse.

Delegaţii organizaţiilor din provincie sunt rugaţi să ia parte la consfătuirea prealabilă, ce va avea loc Sâmbătă, 23 Septembrie, ora 17, la sediul Federaţiei, calea Victoriei 54.

NOTE MILITARE

Aviaţia şi viitorul războiu

Sub acest titlu a apărut o interesantă lucrare, al cărei autor este d. căpitan aviator *Ioan Drăgan*. E o privire generală, în care sunt descrise progresul aviaţiei şi întrebuinţarea acesteia, în prezent şi în viitor, în operaţiunile depe uscat şi pe ape.

Rar am citit o mai limpede carte cu descrierea aviaţiei, redată într'un stil simplu, povestitor şi antrenant. Este dată la o parte pedanteria, pe care o întâlnim mai deseori, care face ca tehnica şi specialitatea să fie greoaie şi inaccesibile pentru muritorii cari nu sunt aviatori. Căci, să se ştie de toată lumea, că a sosit timpul să se înţeleagă că aviaţia, în afară că aparţine *ei*, ea este a ţării, a naţiunii. Acest nou mijloc tehnic al mişcării şi al acţiunii, ca instrument al nouei vieţi moderne, se cuvine să fie adaptat vieţii noastre cotidiene, pentru a fi la înţelegerea şi la îndemâna oricăruia dintre noi — în ceeace priveşte, bunăoară, întrebuinţarea în transporturi şi legături — ca şi trenul, vaporul, etc. Iar, ca instrument de război, avionul să fie privit ca şi tunul, tankul, arma-automată, ş. a.

Autorul, care a mai publicat încă alte şeapte lucrări, în *„Aviaţia şi viitorul războiu"*, a reuşit să redea tot ce se atinge de aceste două noţiuni şi să intereseze nu numai pe ofiţerii dela şcolile de aplicaţie, pe acei care urmează cursul pregătitor al ofiţerilor superiori şi pe ofiţerii şcolii superioare de război, dar a pus la îndemână tot materialul trebuitor „acelora cari ar găsi timp să se ocupe şi de aviaţie, — această realizare extraordinară a geniului omenesc, atât de utilă şi încă atât de plăcută, dacă este înţeleasă" (pag. 8). Ilustraţiunile, care sunt presărate dealungul paginilor lucrării, sunt întregtoare studiului.

Cartea de faţă, nu numai că serveşte ca un manual didactic, bine alcătuit, după toate regulile pedagogice, dar e şi o lectură plăcută, folositoare şi instructivă, pentru orice om, care doreşte să fie la curent cu ştiinţa şi aplicaţia aviaţiei generale şi militare. Autorul are darul descrierii minunate, al introducerii în materie dela simplu la complex şi al trecerii ştiinţei sale asupra cititorului, care ţine să urmărească lectura până la ultima pagină. Că la închiderea cărţii, cititorul simte mulţumirea pentru reîntregirea cunoştinţelor dobândite în materie de aviaţie.

Este destul să înşirăm titlurile subiectelor dezvoltate de autor, ca să apreciem valoarea cărţii d-lui căpitan Drăgan. Iată-le: *progresul aviaţiei şi întrebuinţarea sa în viitor, în operaţiunile depe uscat şi depe apă; progresele aviaţiei privite din punct de vedere al realizărilor practice, comune tutulor aviaţiilor şi intrate în preocupările lor curente; influenţa, în viitor, a progreselor aviaţiei asupra operaţiunilor depe uscat; forţele aeriene înainte de bătălia armatelor de uscat; forţele aeriene în timpul bătăliei armatelor depe uscat; progresele aviaţiei şi întrebuinţarea sa, în viitor, în operaţiunile depe apă; operaţiunile pentru forţarea Dardanelelor; trecerea dela Flămânda; riveranii Mării Negre; rolul marinei în războiul naval; compunerea unei flote moderne de război; progresele hidroaviaţiei şi conlucrarea ei cu marina; discuţiuni asupra diferitelor doctrine de întrebuinţare a aviaţiei; doctrina aviaţiei Sovietelor; doctrinele de întrebuinţare şi dotarea aviaţiei cu noui aparate; sinteză; concluziuni finale.*

Noi, felicitând pe d. căpitan Drăgan pentru interesanta lucrare, o recomandăm nu numai ofiţerilor, elevilor dela şcolile militare, subofiţerilor reangajaţi, dar şi tutulor felurilor de cititori care doresc să cunoască aviaţia de astăzi şi de viitor.

G. Nedoi

Ministrul de finanţe şi dăunaţii din război

Primim următoarele:

Dăunaţii de război în număr de 1.100.000 capi de familie sau aproape 5.000.000 suflete s'au întrunit şi au hotărît să meargă la ministrul finanţelor să ceară să înceapă să li se plătească daunele din cele 6.000.000.000 lei ce s'a încasat dela germani, unguri, bulgari drept despăgubiri.

După ce a primit necuviincios pe delegaţi şi le-a bătut cu pumnul în masă ministrul de finanţe le-a spus: „să se ducă şi să desgroape oasele lui Vintilă Brătianu şi să se răfuiască cu ele". La aceste necuviinţe dăunaţii au răspuns că Vintilă Brătianu a distribuit în câteva rânduri multe milioane şi el luase hotărîrea de a prevedea în buget în fiecare an o sumă pentru despăgubiri de război.

Vintilă Brătianu a avut dreptate când, într'o cuvântare ţinută la Cameră l-a taxat pe Madgearu ca hiena care desgroapă cadavrele, căci în sufletul şi vinele lui clocotesc veninul, ura şi neputinţa.

Acest sinistru şi incapabil exponent al guvernului uită că dela 1928 încoace a făcut împrumuturi de zeci de miliarde şi nu a dat un leu acestor nenorociţi de dăunaţi; a găsit însă bani cu miliardele să dea pensionarilor urguri şi lefuri de milioane Vidrighinilor şi altora.

Ceva mai mult, mai toţi fruntaşii naţional-ţărăniştii au primit despăgubiri de război între cari d-nii: Voicu Niţescu, Agârbiceanu, Brădiceanu, dr. D. Manu, dr. Aurel Dobrescu, dr. Sever Dan, dr. Ion Coltor, etc. şi neamurile tuturor corifeilor naţional-ţărănişti.

Fraude la depozitul sanitar al corp. 7 armată din Sibiu

Sibiu, 14 Sept.

Zilele acestea s'a constatat neregули la depozitul sanitar al corpului 7 armată.

S'a ordonat o severă anchetă, cu care ocazie s'a constatat că maiorul farmacist Miga, a administrat depozitul sanitar în folosul său personal.

S'au găsit lipsă mari cantităţi de medicamente şi de instrumente medicale scumpe.

In urma percheziţiei ce i s'a făcut s'au găsit dosite circa 60 de kg. iod, multă chinină şi alte medicamente.

Se presupune că farmacistul Moga ar sta în legătură cu câteva farmacii particulare din oraş, pe care le-ar fi aprovizionat cu medicamente şi instrumente din depozitul militar ani de-arândul.

Făcându-se analiza medicamentelor ce se găsesc actualmente în depozitul militar s'a constatat că acestea, în mare parte sunt falsificate. De exemplu: în loc de veronal, s'a găsit amidon.

Se depun stăruinţe prin intervenţia unor persoane dela Bucureşti, spre a se muşamaliza această afacere frauduloasă. Vom supraveghea de aproape mersul şi rezultatul anchetei.

Sperăm să descoperim şi numele acelora cari fac intervenţii pentru muşamalizarea fraudelor.

Târgul din Praga

La 10 Septembrie târgul din Praga, care timp de opt zile a înregistrat mare succes din punct de vedere comercial şi-a închis de vedere comercial, şi-a închis depăşit cu 2598, târgul din primăvara trecută. Comerţul intern a fost mai mult decât satisfăcător, ceeace e o dovadă a puterii crescânde de cumpărare. Cumpărătorii, sosiţi din 38 de ţări, au participat considerabil la cifra de afaceri, astfel că s'au obţinut cele mai frumoase rezultate. In ce priveşte exportul: jucării, articole de piele, ţesături, sticlărie, ceramică, articole de oţel şi de fier, articole casnice, succesul a fost deplin. Târgul din această toamnă dela Praga, după părerea generală, va avea efecte din cele mai favorabile pentru desvoltarea industriei cehoslovace şi va aduce o sporire a cererilor pentru marfa autohtonă.

Cronica sporturilor

Sporturile sprijinite de ziarul nostru

În preajma campionatelor naţionale

—Juriul tehnic a fost intocmit.—Inscrierile primite.— Premiile ziarului nostru —

In vederea campionatelor naţionale de atletism care încep Sâmbătă 16 şi se continuă Duminică 17 Septembrie pe stadionul O. N. E. F., biuroul Federaţiei române de atletism a procedat în ultima şedinţă la întocmirea juriului tehnic care va supraveghia şi conduce organizarea campionatelor din anul acesta. Juriul desemnat de forul atletismului românesc este următorul:

Judecător arbitru: lt.-col. E. Pălăngeanu preşedintele F.R.A.

Comisar general: căpitan Medeleanu:

Cronometrori: căp. Petrovici, E. Hillard, prof. Duţescu, dr. Andreescu, C. Leoveanu, lt. Sima, V. Braida.

Comisari aruncări: căp. Medeleanu, R. Sylver, S. Bivolaru, plut. Gavrilă.

Comisari sărituri: lt. Eug. Popescu, A. König, prof. Dobre şi arhit. Werner.

Comisari alergători: C. Morţun, C. Vasilescu, lt. Moşteoru, Ivănescu şi I. Mateescu.

Judecători sosire: C. Chioralia, Ion Constantinescu şi ing. I. Lăzărescu.

Starteri: Iosif Ruck, ajutat de P. Eftemie şi C. Morţun.

Secretar al campionatelor: A. Caciuc.

Speakeri: L. Caciuc şi Gh. Vasilescu.

Şeful serviciului ordinei: lt. Sebastian Chinie.

NOUILE INSCRIERI

Până în ziua de 12 Septembrie c., F. R. A., a mai primit următoarele inscrieri:

Legiunea sportivă: A. Ianculescu: 800 şi 1500 metri; Ion Petrescu 800—1500 şi 5000 metri plat; Ion Lazăr: 400 m., 800 şi 400 m. garduri; Al. Mazilu: 100, 200 şi lungime; A. Marian: suliţa, disc, greutate şi înălţime; Horaţiu: 800 şi 1500 m.; Damian: 100 m. plat: Dinescu 110 m. garduri: înălţime şi 100 m.; Tudor Oct. 100 m.; Răducanu 400 m., stafeta 4—100 şi 4—400 metri.

Clubul sportiv Târgul Mureş a înscris pe Albert Panayoth la triplu salt şi înălţime.

Inscrierile se închid astăzi 15 Septembrie ora 18, iar la ora 19.30 se vor întruni la O. N. E. F. membrii comisiunii technice pentru a alcătui seriile şi a elimina atleţii pe care îi crede că nu sunt apţi pentru o asemenea probă.

In acest an Federaţia română de Atletism va acorda primului clasat placheta de aur a F. R. A., iar cei clasaţi al doilea şi al treilea vor primi medalii. In afară de acestea, învingătorii vor primi premiile de onoare pe care sportsmenii bucureşteni şi ziarele au binevoit să le doneze.

Au promis până în prezent următorii: Neagu Boerescu, A. Gusti, librăria Socec, N. Lucescu, Clubul Venus, Cartea Românească, O. Luchide, căp. Petrovici, dr. Andreescu, ziarele: Curentul, Cuvintul, Dimineaţa şi Gazeta Sporturilor, M. Spakow, av. Eftimescu.

Federaţia invită pe donatori a aduce premiile Sâmbătă 16 ora 16, la O. N. E. F., spre a fi expuse.

Ziarul nostru consequent programului său de largă sprijinire al sportului românesc, a oferit organizatorilor editarea gratuită a imprimatelor necesare campionatelor precum şi tipărirea gratuită a programelor.

Deasemenea a oferit învingătorilor la sărituri, alergări şi aruncarea discului plachetele sportive de aur argint şi bronz, precum şi diplomele sale sportive.

SUBVENŢIUNI PENTRU PARTICIPAREA F. R. A. LA BALCANIADĂ

In şedinţa sa de Miercuri seara comitetul U F. S. R., având în vedere importanţa participării atletismului românesc la jocurile Balcanice de atletism dela Atena, a hotărît, cu toată situaţia precară a fondurilor, să acorde F. R. A. o subvenţie de lei 35.000 care să îngăduie a suporta o parte din cheltueli.

D. subsecretar de Stat V. V. Tilea, preşedintele F. R. A. a oferit deasemenea o importantă subvenţie din partea preşedintelui consiliului de miniştri.

RUGBY

A treia zi a turneului „Fulger"

— O zi agitată —

A treia zi a turneului sistem „Fulger", disputată Joi după amiază pe arena N. F. S. R. de la şosea, a prilejuit partide agitate. Pe măsură ce turneul se lichidează, jucătorii devin mai „nervoşi", iar partidele degenerează.

Astfel eri am asistat la un regretabil incident ivit între doui jucători în timpul matchului P. T. T. — St. Român, din care cauză partida nu a putut fi terminată.

Biroul de direcţie al federaţiei de rugby, trebue să ia măsuri severe, sancţionând aceste ieşiri nesportive, care nu poate decât dăuna sportului.

Din restul partidelor, merită relevată victoria Viforului Dacia asupra R. C. B.-ului.

REZULTATE TEHNICE

St. Român — Av. Sportiv 0—0.
Vif. Dacia—R. C. B. 6—0 (3—0).
P. T. T.—Sp. Studenţesc 0—0.
R. C. B.—Arsenal 3—0 (0—0).
Sp. Stud.—Vif. Dacia 9—0.
T. C. R.—Arsenal 8—0 (0—0).

FOOT-BALL

Venus — Ujpest-Bocskay (comb.) 2-2 (2-0)

— A doua „nocturnă" a obţinut un strălucit succes. — Venus in formă bună —

In organizarea clubului Juventus, s'a desfăşurat Mercuri seară pe arena Roncomit, al doilea match nocturn în Capitală.

Inovaţia introdusă de clubul Juventus, care dela intrarea în Divizia naţională, a înţeles să dea o cât mai mare extindere matchurilor internaţionale, a obţinut şi a doua oară un strălucit succes.

Venus a servit replica echipei pestane Ujpest-Bocskay, combinat.

Venusiştii s'au prezentat într'o formă foarte bună.

Au jucat în forţă, şi cu dorinţa de a învinge, reuşind să-şi domine adversarii. In prima repriză au impus un joc extrem de iute, căruia pestanii i-au făcut cu greu faţă.

Intimidaţi de acest joc, nu au mai avut coheziune şi legătură între compartimente şi au fost lipsiţi de controlul balonului.

In a doua parte a jocului, Venusiştii, obosiţi de efortul făcut în prima repriză, au încetinit jocul, permiţând astfel, atacului advers să preseze într'o măsură oarecare poarta lui Lăpuşneanu.

CUM S'A DESFAŞURAT PARTIDA

Gazdele au iniţiativa şi reuşesc în nenumărate rânduri să pue în dificultate poarta oaspeţilor.

Bărbulescu bine lansat de Fănescu dublează apărarea imediată a pestanilor şi printr'un shooţ fulgerător deschide scorul. Foştii campioni naţionali atacă incontinuu şi o şarjă pe aripa stânga este de puţin ratată de Stanciu. Oaspeţii muncesc spre a egala dar Albu şi Dunăreanu le strică toate combinaţiile.

Stanciu lansat de Fănescu demarează pe tuşe şi în faţa careului de pedeapsă, centrează balonul lui Colea care din viteză shootează mărind scorul la 2—0.

Nu mult după aceasta intervine pauza care găseşte jocul la centru.

La reincepere, venusiştii sunt decişi să mărească scorul.

Bărbulescu pe aripă este sever marcat. O lovitură liberă dela 25 m. este admirabil reluată cu capul de Iakube care reduce handicapul.

„Negrii" presează dar fără nici un rezultat material. Actis lovit este schimbat cu Stanciu iar postul acestuia este preluat de Sterian.

O combinaţie a oaspeţilor şi Vinecze aduce egalarea.

Dela oaspeţi s'a remarcat: Iakube, Vineze şi Markos iar dela venusişti, Albu, Bărbulescu, Colea şi Petea au fost cei mai buni.

D. Szabo a condus corect.

Venus: Lăpuşneanu, Dunăreanu, Albu, Struska, Fănescu, Actis (Stanciu), Bărbulescu, Volodea, Colea, Petea, Stanciu (Sterian).

Ujpest-Boeskay: Alberti, Kovaja, Iancse, Palotas, Gyular, Kis, Margoş, Vineze, Iakube, Oro, Deri.

*

Aseară târziu după terminarea matchului Venus-Ujpest-Bocskay (comb.) se duceau tratative pentru incheerea unui match între oaspeţi şi Unirea-Tricolor, care să se joace Sâmbătă.

ECHIPA „BAT. 3 INF. UŞ."—F. M. T. E. 13-1 ((5-0)

Făgăraş

Pe terenul oraşului s'a disputat în faţa unui public foarte numeros, primul match de football al noului sezon, între redutabilul „team" al batalionului 3 infanterie uşoară din garnizoana locală şi echipa F. M. T. E (muncitorii) din Făgăraş.

Echipa batalionului, cuprinzând jucători buni din cluburile fruntaşe ardelene, a desfăşurat un joc frumos, cu passe precise şi shooturi puternice.

Militarii au învins cu 13-1 (5-0) punctele fiind marcate de Sas (6), Pall (4), Motzker (2) şi Munteanu (1).

S'a evidenţiat în primul rând excelentul sas, echipier al grupării Mureşul din Tg.-Mureş. Apoi Papp şi Munteanu.

Frumoasa inaugurare de Duminică este începutul unei activităţi laborioase care va continua Duminică 17 curent cu matchul „Făgăraşana"—„Bat. 3 inf. uş." şi culminând cu o măreaţă serbare sportivă, cuprinzând concursuri atletice, matchuri de volley-ball şi foot-ball şi când numeroase premii vor fi în joc.

Lăudabila iniţiativă aparţine d-lui locot.-colonel Mihail Victor, distinsul ofiţer care comandă bat. 3 inf. uş.

BOX

BUGELMAN INVINS

La Manchester s'a disputat matchul revanşă dintre englezul Jackie Brown, campin mondial la muscă şi Valentin Bugelman, campionul Franţei la aceiaş categorie. Primul a fost declarat învingător la puncte, de şi secundul a dominat în 10 din cele 15 reprize ale matchului.

HIPPISM

REZULTATUL ALERGARILOR DE JOI

Pr. Dragostea. — 1. Răstoaca II (M. Csillag), a d-lui M. Perlman; 2. Băţ (G. Enescu); 3. Dud (G. Csillag).

Neplasaţi: Pască, D-ra Popsy, Lulu.

P. M. Ctg. 25; Pl. I 16, II 19.

Pr. Brânduşa. — 1. Fantoma (Cristea), a grajdului Renee; 2. Gipsy Grül (M. Csillag); 3. Edda (Ilinca).

Neplasaţi: Titina, Bazacoie, Friponne.

P. M. Ctg. 21; Pl. I 16, II 14.

Pr. Mimosa. — 1. Hai (M. Csillag), a d-lui G. Negropontes; 2. Bedowine (Ilina); 3. Crăciunel (Rajcsik).

Neplasaţi: Mertic, Casanova, Basamac.

P. M. Ctg. 20; Pl. I 12, II 12.

Pr. Taifun. — 1. Copain (M. Csillag); 2. Somogy (Chevalier).

P. M. Ctg. 20.

Pr. Gingaşa. — 1. Ciuvică (Cristea), a d-lui col. Hortopan; 2. Marchiz (M. Csillag); 3. Harnica (G. Csillag).

Neplasaţi: Arăniş, Dor Pribeg, Răscruce.

P. M. Ctg. 24; Pl. I 15, II 15.

Pr. Hora. — 1. Stanca (M. Csillag) a hergheliei Cislău; 2. Lido (Cristea).

P. M. Ctg. 21.

Pr. Garoafa. — 1. Valencia (Crotenco), a grajdului Benckendorf; 2 Domniţa (M. A-sky); 3. Szelvesz.

Neplasaţi: Bacşiş, Magda, Baszalikom, Tombola, Cezar, Frou Frou, Fiinţa Mea.

P. M. Ctg. 60; Pl. I 14, II 13, III 17.

Pr. Gladiator. — 1. Colina 2. Jreţ (M. A-sky); 3. Bastilia 2. Jreţ (M. A. sky); 3. Bastilia (Ghinea).

Neplasaţi: Salba, Irinel, Maricica, Gogo.

P. M. Ctg. 22; Pl. I 18, II 16, III 60.

Pr. Geshara (Rep. I-o). — 1. Hanibal (M. A-sky), al grajdului Cemi; 2. Dâmboviţa (Slobozenco); 3. Oleander (Gaidaev).

Neplasaţi: Daisy, Gluma, Draga, Jidanca, Pr. Caid.

P. M. Ctg. 121; Pl. I 31, II 21, III 78.

Repriza II-a. — 1. Zmeu (Slobozenco), al d-lui Galchmi; 2. Hitzig (Crotenco); 3. Vremea (Carol).

Neplasaţi: Dobânda, Zar, Lelemenyes, Sari, Jandarm.

P. M. Ctg. 38; Pl. I 17, II 17, III 20.

—xox—

Pensiile văduvelor remăritate

— PENTRU MINISTRUL FINANŢELOR —

A trecut aproape un an, de când instanţa supremă, s'a pronunţat asupra drepturilor de pensiune ce se cuvin văduvelor de răsbou remăritate, stabilind odată pentru totdeauna că cota ce li s'a dat prin legea lor specială din 2 Sept. 1920 şi legea I. O. V. nu poate fi redusă sau suprimată, aşa după cum chibzuise fostul vistiernic din timpul guvernărei de pomină a technicienilor. Şi totuşi, Casa generală de pensiuni n'a dat nici până azi ordinul de plată, ba mai mult însă, se spune că factorii de conducere ai acestei instituţii menite să servească iar nu să vitregească interesele pensionarilor, s'ar fi pronunţat, că nu este suficientă deciziunea Inaltei Curţi de casaţie, cu aplicarea ei să se generalizeze la drepturile tuturor văduvelor de răsboiu remăritate şi că urmează ca fiecare văduvă în parte să intenteze proces statului. Ar fi o strigătoare nedreptate interpretarea în acest senz a jurisprudenţei Casaţiei, căci ar pune inutil pe drumuri şi la cheltueli pe văduvele din această categorie.

Printr'o întâmpinare primită dela acestea, se face apel la înţelegerea ministrului de finanţe, care este rugat să dea un comunicat de justă interpretare ce trebue dată deciziei Casaţiei şi totodată să dea ordine urgente Casei generale de pensiuni să înceapă plata restanţelor de pensiuni pe anul 1932 a văduvelor de răsboiu, care nu şi-au primit drepturile pe întreg anul din cauza şicanelor ce li se fac de autoritatea centrală. Această măsură este necesară pentru potolirea spiritelor şi acelaş apel este adresat şi d-lui ministru al apărării naţionale şi al muncii, sub căror ocrotire omenească spirituală sunt văduvele de r[illegible]bolu.

Telegrame din străinătate

Noui agitaţii politice în Grecia

— Opoziţia se retrage din parlament —

Atena, 14 (Radio-Central). — Situaţia politică internă din Grecia s'a agravat foarte mult.

Opoziţia, care acuză guvernul, că n'a făcut nimic în legătură cu atentatul contra d-lui Venizelos, este înfuriată din cauza atitudinei d-lui Tsaldaris, care a declarat la o interpelare a opoziţiei în această chestiune, că guvernul nu se lasă deranjat în lucrările lui de astfel de atacuri.

In urma acestui răspuns opoziţia a decis să concentreze forţele contra guvernului.

Conducătorii opoziţiei au decis să nu mai participe la lucrările parlamentare şi au lansat un manifest către alegători, arătând că guvernul îşi menţine atitudinea lui anticonstituţională, persecută pe cei mai buni oameni de stat şi sdruncină finanţele statului.

La urmă se spune că în situaţia aceasta, în care libertatea de păreri este imposibilă, opoziţia nu poate lucra.

Manifestul a produs în Grecia mare senzaţie şi se crede că atitudinea opoziţiei va avea urmări grave pentru politica internă.

Realizările naţional-socialismului german

— Comunismul nu mai prezintă o primejdie —

Berlin, 14 (Rador).— *D. Goebbels a ţinut, astăzi, în faţa miliţienilor hitlerişti din capitală, un discurs în care a subliniat că naţional-socialismul a realizat cele mai vechi visuri ale Germaniei.*

Vorbind despre comunism, oratorul a declarat că nu se mai poate vorbi, astăzi, de o primejdie a acestuia, deşi unii sectari mai încearcă să semene nemulţumirea şi să mobilizeze masele prin manifeste şapirografiate. Il vom pedepsi unul câte unul, a declarat d. Goebbels.

Oratorul s'a plâns apoi de a-numite cercuri din străinătate, cari duc o vie propagandă împotriva regimului naţional-socialist şi şi-a exprimat speranţa că străinătatea nu ia în serios învinuirea că incendierea Reichstagului ar fi opera naţional-socialiştilor înşişi.

D. Goebbels a anunţat apoi începutul unei vaste campanii de propagande, condusă de d. Hitler şi care va începe în Octombrie. Fiecare orator va vorbi de 15 ori în două luni dacă exercită funcţiuni publice şi de 25 de ori dacă nu este funcţionar. In curs de două luni se vor ţine 150 de întruniri.

Succesul împrumutului intern polon

Varşovia, 14 (Radio-Central). — *Imprumutul intern polon a avut un succes senzaţional.*

Inainte de deschiderea subscripţiei oficiale, imprumutul a fost subscris de două ori.

Organizaţiile de funcţionari publici au subscris 75 milioane zloţi. Funcţionarii publici s'au obligat să pună la dispoziţie salariul pe o lună.

Spre o nouă devalorizare a dolarului

Washington, 14 (Radio-Central). — Preşedintele Roosevelt a luat o decizie, ce va avea urmări grave pentru desvoltarea economică a Statelor-Unite.

Intr'o serie de consfătuiri cu senatorul Harrison şi guvernatorul lui Federal Reserve Bank, d. Black, precum şi cu alţi funcţionari superiori ai tezaurului, a decis ca în luna Octombrie să se continue cu devalorizarea dolarului.

Inflaţia nu se va produce prin tipărirea de noui bancnote, ci prin emiterea unor obligaţiuni de stat şi prin o acordare largă de credite.

Decizia aceasta a produs în cercurile economice-americane mare senzaţie, cu atât mai mult cu cât problema inflaţiei fusese discutată cu violenţă rară.

O CONFERINŢĂ LA CASA ALBĂ

Washington, 14 (Rador). — *Preşedintele Roosevelt a convocat la Casa Albă pe miniştrii de justiţie, muncă şi pe guvernatorul Pensylvaniei, pentru a discuta împreună cu ei criza din industria cărbunelui.*

MODIFICAREA PREŢURILOR LA CEREALE

New-York, 14 (Rador). — Agenţia „Reuter" află că în cursul unei şedinţe extraordinare, membrii comitetului Bursei de cereale din Winnipeg au hotărît să modifice preţurile-limită instituite la 15 August pentru grâu şi orz.

GREVA GENERALA IN REGIUNILE MINIERE

New-York, 14 (Ullstein).— 20 mii mineri au declarat, azi, grevă la Philadelphia.

Alţi 30 mii mineri vor înceta mâine lucrul.

Sunt temeri că greva minieră se va întinde pe întreg teritoriul Statelor-Unite.

Washington, 14 (Rador).— In sud-vestul Pensylvaniei a izbucnit greva în mai multe mine. In cursul dezordinelor ce s'au produs şase persoane au fost rănite cu focuri de armă, iar 20 altele cu lovituri de ciomag.

Dezordinele au fost provocate prin ingerinţa picheterilor de greviştі organizate de mineri.

Ministrul de externe al Angliei demisionează

— Desacord cu primul-ministru asupra atitudinei faţă de Germania —

Londra, 14 (Rador).— In cercurile diplomatice se vorbeşte cu insistenţă despre posibilitatea demisiei ministrului de externe britanic, sir John Simon.

Cauza retragerii ministrului de externe ar fi o neînţelegere între d-sa şi d. Macdonald cu privire la politica Angliei faţă de Germania hitleristă. Această neînţelegere ar fi şi cauza neparticipării lui sir John Simon la apropiatele conversaţiuni anglo-franceze ce vor fi la Paris.

Textul pactului greco-turc

Ankara, 14 (Rador). — Astăzi a fost semnat pactul greco-turc.

In preambulul pactului se constată că cele două ţări, legate prin politica lor de prietenie, înţelegere şi colaborare cordială, sunt hotărîte să desvolte neîncetat această politică ale cărei efecte se resimt în toate domeniile activităţii lor naţionale şi internaţionale. Ambele ţări se inspiră de spiritul pactului Briand-Kellogg şi al altor acte internaţionale ale căror semnatare sunt.

Prin articolul unu cele două ţări îşi garantează reciproc inviolabilitatea frontierelor lor comune.

Prin articolul doi se stabileşte că în toate chestiunile de ordin internaţional, care pot interesa părţile, ele se vor consulta în prealabil în conformitate cu directiva generală a politicei lor de înţelegere şi colaborare şi a intereselor lor comune.

Prin articolul trei se stabileşte că în toate reuniunile internaţionale cu reprezentare limitată, Grecia şi Turcia sunt dispuse a considera că delegaţii uneia dintre părţi vor avea misiunea de a apăra interesele comune şi cele particulare ale ambelor părţi, angajându-se să unească sforţările lor pentru a asigura o asemenea reprezentare comună, fie una după alta, fie în cazul când una din părţi ar avea interese speciale, prin reprezentarea părţii celei mai interesate.

Articolul patru prevede că pactul este încheiat pe zece ani şi că va mai rămâne în vigoare încă zece ani, dacă nu va fi denunţat de către una din părţi, cu un an înainte de expirare.

Articolul cinci prevede, că pactul va fi ratificat şi schimbat la Atena şi că va intra în vigoare din momentul ultimei ratificări.

Un comunicat oficial

Ankara, 15 (Rador).— *Un comunicat oficial, publicat eri, constată că guvernele turc şi elen sunt fericite de a constata că prin noul pact se completează legăturile de strânsă amiciţie care unesc Grecia şi Turcia şi consolidează înţelegerea lor cordială, care constituie un element de ordine în Orientul apropiat şi totodată un preţios factor pentru consolidarea păcii generale.*

Cele două guverne speră că pactul poate să servească în mod util ideia apropierii popoarelor.

Declaraţia comună a miniştrilor de externe ai celor două ţări subliniază că acordul greco-turc este una dintre cele mai importante construcţii pacifice semnate dela războiu încoace şi care vizează consolidarea păcii şi colaborarea strânsă între cele două ţări în chestiunile economice.

Pactul, declară comunicatul, este în perfectă armonie cu politica sinceră a celor două ţări, consistând în menţinerea amiciţiilor existente, precum şi în desvoltarea celor mai bune relaţii cu toată lumea.

Amiciţia dintre cele două ţări marchează o etapă în calea care duce la cooperarea tuturor ţărilor balcanice, ea fiind esenţială pentru chestiunile politice şi economice, stabilindu-se o legătură strânsă între cele două ţări din orientul european.

ŢĂRANII DIN POLONIA VOR FACE GREVĂ

Varşovia, 14 (Ullstein). — In urma agitaţiilor partidului ţărănist din opoziţie, s'a produs o mare mişcare printre ţărani cari au decis să organizeze o grevă în intervalul dela 25 Septembrie până la 7 Octombrie.

Ţăranii au hotărât să nu vândă şi să nu cumpere nimic în acest interval.

In felul acesta, ţăranii vor să protesteze contra preţurilor scăzute ale produselor agrare şi contra impozitelor mari.

Ei cer anularea sau cel puţin o reducere importantă a impozitelor restante şi fixarea preţurilor la articolele industriale, cari să corespundă cu situaţia de azi.

Ministrul de externe al Ungariei la Paris

— D. Kanya e întâmpinat cu admonestări —

Paris, 14 (Radio-Central).— „Le Journal" ia o atitudine făţişă contra vizitei d-lui Kanya la Paris.

„Această călătorie — spune ziarul — nu este pentru noi nici o surpriză. Acum câteva săptămâni ministerul de externe ungar a intervenit în acest sens la d. de Vienne, ministrul nostru la Budapesta.

Atunci, cercurile diplomatice s'au gândit la o întâlnire a celor doi miniştri de externe la Geneva. D. Kanya, însă, a luat iniţiativa şi a obţinut vizita dorită la Paris.

Ministrul de externe ungar este un om inteligent. Noi însă, trebue să subliniem, că dela venirea sa la externe, conduce o politică ce periclitează pacea europeană.

D. Kanya, ba a plecat la Berlin, ba a plecat la Roma şi a atras astfel bănuiala, că joacă un rol dublu.

Politica lui în Europa centrală este un element al neliniştei şi al certurilor.

Dacă vine acum la Paris, spre a se informa, personal, şi dacă aceste informaţiuni vor produce o nouă orientare în politica externă ungară, atunci să fie binevenit.

Dacă însă, ministrul de externe ungar, cu toate sfaturile imperioase, pe care le-a primit şi le va mai primi încă, va încerca, chiar indirect, să atace problema revizuirii, atunci se va convinge, repede, că ar fi fost mai bine să fi rămas acasă.

Revizuirea înseamnă război şi, Franţa doreşte pacea."

D. Paul Boncour a vorbit, în consiliul de miniştri de azi, despre vizita d-lui Kanya şi a declarat, categoric, că orice problemă politică este exclusă dela început din discuţiile cu d. Kanya.

Consfătuirile se vor duce numai asupra problemelor economice.

Sarcina comună a Italiei şi Germaniei

Berlin, 14 (Rador).—*D. Bottai, fost ministru al corporaţiilor în Italia, care părăseşte azi Germania, a acordat un interview serviciului de presă al partidului naţional-socialist.*

D-sa a precizat că sarcina comună a Germaniei şi Italiei în lume constă în canalizarea forţelor trezite de revoluţia lor şi aruncarea acestora înainte, chiar dacă ar urma unele inconvenienţe.

D. Bottai a încheiat, afirmând că fascismul este un gaj al păcii, căci, dacă respinge pacifismul, o face pentrucă acesta, negând energia naţională, pregăteşte războiul.

Berlin, 14 (Rador).— *Agenţia „Wolff" anunţă:*

Europa trebuie azi să ia act de faptul că Germania, care a trecut prin criză, devine din nou stăpână pe situaţie şi pe destinul său.

Faptul că Germania şi Italia, a declarat d. Bottai, au înlocuit lupta de clasă printr'o comunitate constructivă, constituie o garanţie că cele două ţări sunt în stare să închidă calea către cooperaţia popoarelor europene. Este vorba de a se fonda o nouă civilizaţie europeană, ba chiar o civilizaţie mondială, şi de a se crea o nouă formă de colaborare între popoare, colaborare pe care ar putea să se construiască o comunitate socială şi economică.

HINDENBURG ÎŞI ALEGE SUCCESORUL

Berlin, 14. — Preşedintele Hindenburg nu stă în inactivitate la Neudeck, reşedinţa sa de vară; bătrânul soldat e ocupat cu alegerea unui succesor. In ciuda celor 85 de ani ai săi şi a eclipsei pe care a avut s'o sufere dela venirea lui Hitler la putere, Hindenburg e hotărît să rezolve această ultimă mare problemă.

Preşedintele a studiat până acum tot felul de planuri şi tot felul de propuneri. Se pare că s'a oprit la următoarele trei puncte: 1) Funcţiunea de preşedinte al republicii germane să fie abolită. După părerea sa nimeni nu-i poate fi înlocuitor în condiţiile pe care le îndeplineşte el astăzi. 2) In locul preşedintelui să se instaureze un „Reichsführer" — un conducător al statului — înzestrat cu puteri similare acelor ale preşedintelui Statelor-Unite; funcţia aceasta va fi mai mult executivă. 3) Conducătorul statului să fie înconjurat de un consiliu de stat similar consiliului fascist şi compus din persoane pe care el, Hindenburg, le va numi înaintea morţii sale.

Ca monarhist credincios, Hindenburg ar voi să vadă pe unul din Hohenzollerni urmându-l în funcţia de conducător— fie prinţul Wilhelm, fie prinţul Ludovic Ferdinand, ambii fii ai Kronprinţului.

—xox—

Mare incendiu în Ungaria

Budapesta, 14 (Rador). — **In apropiere de Miskoltz, în satul Selyeb, un incendiu, care s'a propagat cu o repeziciune vertiginoasă, a nimicit în câteva ceasuri 40 de case cu dependinţele lor.**

Un vânt puternic a zădărnicit aproape complet lucrările pompierilor. Incendiul a fost localizat, cu mare greutate, abia spre seară.

Imprumutul austriac

— Ministrul de finanţe a sosit la Roma —

Roma, 14 (Rador). — Azi la ora 16,10, a aterizat pe aeroportul Littoria d. Buresch, ministru de finanţe al Austriei.

D-sa va lua parte la lucrările comisiunei internaţionale a statelor, care au garantat împrumuturile contractate de statul austriac.

Această comisiune începe mâine lucrările şi ea are misiunea de a examina condiţiunile în care va fi întrebuinţat împrumutul austriac, care va fi emis, curând.

Se pare că planul austriac pentru întrebuinţarea împrumutului va fi acceptat de comisiune fără dificultăţi.

UNIFORME SCOLARE
CEHO
ELEGANTE ŞI DURABILE

No. 9—10	Lei 1100	1400	cu pantaloni scurţi
11—12	1200	1500	
13—14	1300	1600	
32—36	1300	1700	cu pantaloni lungi
38—40	1500	1900	

Pantaloni separaţi
CEHOSLOVACA
BUCUREŞTI: Berzei 100. — Bul. Elisabeta 8/10 — Calea Griviţei 159—CRAIOVA: Unirei 39—GALAŢI: Domnească 14
PLOEŞTI: Unirei 21 — BRAŞOV: Magazinul Weisemann

Stabilirea adevărului asupra incendierii Reichstagului

— Lucrările unei comisiuni internaţionale —

Londra, 14 (Rador). — Astăzi şi-a început, aci, ancheta comisiunea internaţională, cuprinzând reprezentanţi ai barourilor din principalele ţări occidentale, instituită de comitetul mondial de luptă împotriva fascismului spre a stabili adevărul asupra incendiului Reichstagului.

Comisiunea a mai ţinut două şedinţe la Paris. Pentru şedinţa de azi dela Londra au fost convocaţi spre a fi audiaţi 15 martori.

Comisiunea cuprinde jurişti eminenţi din toate ţările, printre cari d-nii Moro Giafferi şi Torres (Franţa), Nitti, fost preşedinte al consiliului în Italia, Brantig (Suedia), Huber (Elveţia), Huidt (Danemarca), Garfield Hays (Statele-Unite) şi Pritt, avocat din Londra. Acesta din urmă a fost ales preşedinte al comisiunii.

D. Pritt a declarat că această comisie a fost instituită de un număr de persoane, cari se tem ca acuzaţii în procesul din Lipsca să nu fie suficient apărati. Comisiunea, a adăugat d-sa, n'are nici un sprijin din partea oficialităţii sau a guvernului.

Sir Stafford Cripps, fost membru al guvernului laburist, care participă la ancheta privitoare la incendierea Reichstagului, a declarat că nici un proces nu se poate judeca în această chestiune, în afară de Germania.

Totuşi, ţinând seama de însemnătatea mondială a procesului din Lipsca şi ţinând seama de împrejurările speciale în care se desfăşoară acel proces, comisiunea de luptă împotriva fascismului consideră că este de datoria sa să adune toate mărturiile disponibile în afară de Germania. Prin aceasta comisiunea speră că se va putea ajunge la concluzii acri vor ajuta opinia publică mondială să tragă o încheere.

Comisiunea a luat această însărcinare şi din cauza dificultăţilor vizibile cu cari au de luptat acuzaţii în Germania.

UN PROTEST AL GERMANIEI

Berlin, 14 (Rador). — *Agenţia „Wolff" transmite următorul comunicat oficial:*

„Cercurile marxiste evreeşti, instituind la Londra o aşa-zisă comisiune de anchetă relativă la incendiarea Reichstagului, însărcinatul cu afaceri al Germaniei la Londra a atras atenţia guvernului englez asupra răspunderii, pe care şi-o asumă prin tolerarea unor astfel de manifestaţii.

„Ministerul afacerilor străine britanic a informat pe însărcinatul cu afaceri al Germaniei că în legislaţia engleză nu este nici o dispoziţie care să dea putinţa guvernului englez să împiedice astfel de manifestaţii cu caracter pur particular".

O PRECIZARE A GUVERNULUI ENGLEZ

Londra, 14 (Rador). — *Ministerul de externe a răspuns, astăzi, guvernului german cu privire la procesul incendierii Reichstagului, care se desfăşoară la Londra, că acest proces n'are nici un caracter oficial.*

CEI CINCI ACUZAŢI

Berlin, 14 (Rador). — **Actul de acuzare în procesul incendierii Reichstagului a fost publicat azi. El conţine cinci acuzaţi: olandezul Marinus van der Luebbe, bulgarii Dimitroff, Popoff şi Taneff şi germanul Toergler.**

Invinuirea ce li se aduce este înaltă trădare şi o serie de alte crime.

Procesul va începe în ziua de 21 Septembrie la Lipsca.

In cursul procesului vor fi audiaţi 120 de martori. In cursul instrucţiunii au făcut mărturii peste 500 persoane.

REPREZENTANŢII ZIARELOR

Lipsca, 14 (tel. part.). — La desbaterile procesului vor asista 110 ziarişti, dintre cari jumătate sunt germani, iar restul reprezentanţii presei din străinătate.

Congresul Camerelor de comerţ britanice

Londra, 14 (Rador). — Asociaţia Camerilor de comerţ britanice a deschis azi de dimineaţă congresul ei anual la Glasgow.

In adresa sa către congresişti, sir Allan Anderson, preşedintele asociaţiei, a examinat alternativa în care s'a găsit conferinţa economică mondială. D-sa consideră că conferinţa economică mondială a avut să răspundă la întrebarea, dacă stabilitatea devizelor trebue să preceadă orice tentativă de refacere comercială sau dacă stabilitatea monetară trebuia să urmeze acestei tentative.

Sir Aklan Anderson consideră că soluţia crizei actuale nu poate fi găsită decât pe un plan care să asigure restaurarea comerţului mondial. Un sistem monetar stabil poate singur constitui baza comerţului şi civilizaţiei moderne.

Toate cercurile consideră stabilitatea ca necesară, dar unii cred că ea trebue să fie precedată de o urcare a preţurilor şi o reluare a schimburilor comerciale.

—xox—

Cutremur în Turcia

Istanbul, 14 (Rador).- Un puternic cutremur s'a simţit la Hassankale, în regiunea Erzerum. Mai multe sate au avut de suferit pagube însemnate. Numărul victimelor nu se cunoaşte până acum.

Consiliu de miniştri spaniol

Madrid, 14 (Rador). — Consiliul de miniştri s'a întrunit, azi, sub preşedinţia d-lui Alcala Zamora, preşedintele republicei.

După şedinţă, d. Lerroux, preşedintele consiliului, a făcut declaraţii ziariştilor.

Intre altele, d. Lerroux a declarat că consiliul s'a mărginit să examineze afacerile curente şi a hotărît să ridice la rangul de ambasadă reprezentanţa diplomatică a Spaniei în Brazilia.

Deasemenea, după propunerea d-lui Zamora, consiliul a examinat reducerea de pedepse pentru injurii şi calomnii pentru persoana preşedintelui republicii. In acest sens s'au dat ordine parchetului pentru aplicarea acestei deciziuni.

La sfârşitul şedinţei, d. Zamora a semnat decretele relative la noulle numiri de guvernatori civili ai provinciilor.

D. Sergio Andion a fost numit subsecretar de stat la ministerul industriei şi comerţului, iar d. Moreno Galvache a fost numit subsecretar de stat la ministerul agriculturii.

Mâine dimineaţă, la ora 10, se va ţine o nouă şedinţă a consiliului de miniştri.

Escadrila franceză a ajuns în Rusia

Paris, 14 (Rador). — *D. Cot împreună cu insoţitorii săi au aterisat astăzi la ora 12 şi 43 pe aerodromul din Kharcov.*

Paris, 14 (Rador).— *Avionul „Joseph Lebrix", condus de aviatorii Codos şi Rossi, ca şi avionul „Biarritz", cari au decolat în mod normal azi dimineaţă la Le Bourget, urmau să sboare fără escală până la Varşovia.*

Din cauza unei puternice depresiuni în Polonia şi a vremei rele, cele două avioane au fost silite să aterisezе la Strassburg, la ora 11.

—oxxx✕✱✕xxxo—

30 de ani a purtat haine femeeşti

Budapesta, 14 (Rador) — **La autopsia făcută unei lucrătoare, care a murit în timpul lucrului într'o oţelărie, medicii au constatat că lucrătoarea era în realitate un bărbat, care timp de 30 de ani a purtat haine femeeşti şi a fost considerat, de toată lumea, drept femeie.**

—xox—

RAIDUL AVIATORULUI LETON CURKUS

Paris, 14 (Rador).—*Aviatorul leton Curkus, care face un raid Riga—Dakar pe bordul unui avion construit de el însuşi, a sosit astăzi la Bordeaux. Aviatorul va pleca de acolo prin Spania spre Maroc.*

Sosirea avionului de curse din Bucureşti la Praga

Praga, 14 (Radio-Central).— *Azi, la ora 7 seara, a sosit aci primul avion al liniei aeriane Bucureşti — Praga, inaugurată acum.*

A fost salutat de numeroşi reprezentanţi ai autorităţilor civile, militare şi ai ministerului de externe.

Avionul a aterisat la ora 10.30 dimineaţa la Uzhorod, unde s'a făcut primire oficială.

S'a dat un banchet, la care au participat călătorii români şi preşedintele Rusiei sud-carpatice, d. Rvzsypal, precum şi alţi funcţionari civili şi militari.

—xxx—

In onoarea mareşalului Balbo

Milano, 14 (Ullstein). — *In vila Deste, pe lacul Como, s'a desfăşurat azi dimineaţă solemnitatea predării către mareşalul Balbo a „Cupei de aur a vilei Deste", drept recompensă pentru formidabilele succese aeriene repurtate de şeful aviaţiei italiene.*

La solemnitate, a asistat şi renumitul aviator francez Louis Blériot care a predat lui Balbo bucăţi din elicea avionului cu care aviatorul francez a trecut acum 22 ani canalul Mânecii.

—xox—

Noul ataşat militar francez la Bucureşti

Paris, 14 (Rador). — *D. locotenent-colonel de infanterie Delmas a fost numit ataşat militar al Franţei la Bucureşti.*

BIBLIOTECA AGRICOLĂ A ZIARULUI UNIVERSUL

No. 5 Grapa şi Grăpatul, tăfălugul şi tăfălugitul

de ANASTASE ANASTASIU
Ing. agronom inspector la C. A. M.

Cărticica aceasta cuprinde toate tainele grăpatului şi tăfălugitului, pe cari plugarii pare că le cunosc, dar, la drept vorbind, nimeni nu le aplică.

Biblioteca apare sub îngrijirea d-lui Dr. E. Grinţescu, redactorul Paginei agricole şi se găseşte la librării şi depozite de ziare. Depozit general la libraria ziarului „Universul". Preţul 10 lei.

PAGINA ARDEALULUI

Agitația grănicerilor din jud. Năsăud

— Risipă și nereguli cu administrarea averilor grănicerești —

Bistrița, 13 Sept.

Am relatat pe larg într'un reportagiu anterior frământările celor 44 comune grănicerești în legătură cu administrarea averii lor de sute de milioane. In acelaș timp am arătat și o parte din cauzele ce au determinat pe d. senator Victor Moldovan să convoace o adunare a proprietarilor grăniceri, adunare contramandată la intervenția d-lui prim ministru, dar ținută totuși și transformată în întrunire de protest în urma faptului că o parte a țăranilor grăniceri, sosiți în ajun cu căruțe și pe jos, n'au voit să se reîntoarcă în satele lor mai înainte de a da expresie profundei lai nemulțumiri împotriva modului cum au fost și sunt administrate averile grănicerești de o valoare imensă.

Dar problema administrării acestor bunuri e mult mai arzătoare de cum s'ar bănui în primul moment și are, după părerea celor inițiați, importanța celei a moților din Munții apuseni. De aceea, am socotit necesar să ne transportăm în orașul cu puternice reminiscențe săsești, Bistrița, unde este sediul societății „Regna", administratoarea bunurilor grănicerești, azi în lichidare, pentruca, pe de o parte, să cunoaștem la fața locului nemulțumirile ce țin în permanentă agitație satele grănicerești, de a căror avere cei însărcinați să o gospodărească și-au bătut joc în chipul cel mai neomenesc posibil, pe de altă parte să vedem cari sunt dezideratele proprietarilor grăniceri și soluțiile prin cari s'ar putea pune capăt frământărilor și neliniștei ce au cuprins populația unei întregi regiuni.

In cele câteva zile petrecute la Bistrița, după cercetări și din convorbiri avute cu mai mulți oameni de seamă, ne-am edificat asupra situației averilor grănicerești și a marei vâlve stârnite în jurul administrării acestor avuții de milioane.

Iată cum stau lucrurile:

Cele 44 comune grănicerești posedă o avere cumulativă constând dintr'o srie întreagă de munți și pășuni cu o suprafață de circa 300 mii jug. cadastrale, care e administrată, în baza legii dela 1890, de Direcțiunea Silvică din Bistrița, asistată de o comisiune de 8 membri aleși de delegații descendenților grăniceri, al cărei rol se mărginea să-și dea avizul la buget și la bilanț.

După înfăptuirea unității noastre naționale și în urma faptului că această avere, prin reforma agrară, fusese scutită de expropriere, guvernele românești au admis administrarea autonomă a bunurilor grănicerești din jud. Năsăud.

Opt ani mai târziu, în 1926, adunarea generală a delegaților celor 44 comune proprietare au decis înființarea societății grănicerești „Regna", în scopul de a înlătura intermediarii străini, la exploatarea pădurilor, hotărînd exploatarea în regie proprie a pădurilor, ferestraelor și fabricilor aparținând acestor averi grănicerești.

Noua administratoare „Regna", în adunarea sa generală, ținută în zilele de 31 Martie și 1 Aprilie 1932, din pricina crizei economice și financiare, care atingea greu și comerțul de cherestea și în deosebi posibilitatea exportului în străinătate, a hotărît în principiu atât desființarea societății, cât și reorganizarea direcțiunii Silvice, declarându-se pentru o singură administrație autonomă sub controlul Statului.

Peste două luni și ceva, un jurnal al consiliului de miniștri aprobă desființarea societății „Regna" și numește lichidator direcțiunea silvică din Bistrița, care va prelua activul și pasivul acestei societăți sub beneficiul de inventar, administrându-l aparte până la completa lichidare.

E bine să se știe însă că ceeace a grăbit sfârșitul atât de tragic al societății „Regna" a fost faptul că, în anii 1930 și 1931, și-a încheiat activitatea cu pierderi de peste 200 milioane lei și cu împrumuturi de 60 milioane lei, așa că în Iulie 1932 începe lichidarea, fiind numită lichidatoare direcțiunea silvică.

NEREGULI ȘI RISIPA

Să vedem acum care este situația societății „Regna" la intrarea în funcțiune a comisiei lichidatoare. In acest scop, desprindem din darea de seamă pe un an a comisiei amintite cele ce urmează::

„La societatea „Regna" s'a găsit cassa goală, muncitorii fabricii neplătiți de trei luni și amenințând incontinnu cu greva, furnizorii cu procese și cerere în faliment, funcționarii neplătiți de luni de zile. Creditorii alarmați căutau pe toate căile posibile și imposibile să-și asigure capitalul, majoritatea creanțelor dubioase, clienți în faliment și concordat preventiv, stocurile de cherestea completamente desortate, cu alte cuvinte societatea la data intrării în lichidare era în preajma falimentului inevitabil, pierderile efective cifrându-se la rotunda sumă de 216 milioane lei.

Această catastrofă a putut să fie înlăturată grație comisiei lichidatoare, care, prin sforțări mari, a trebuit să descurce haosul în care se găsea gestiunea societății, cât se poate de tulbure și precară.

Lichidatoarea a obținut dela creditori păsuire și bonificări considerabile, a încasat sume importante dela debitori și din vânzări, făcând astfel față plăților mai urgente în sumă de peste 36 milioane lei.

Comisia lichidatoare a împărțit comunelor ajutoare de aproape 700 mii lei, iar, ca rezultat al tratativelor directe cu creditorii, prin bună învoială s'au redus sau sunt în curs de reducere creanțe în valoare de circa 6 milioane lei.

Astfel, dacă comparăm situația din Iunie 1933 cu acea din Iunie 1932, constatăm nu o ameliorare considerabilă, ci o situație din toate punctele de vedere favorabilă".

Aceste sunt constatările comisiei lichidatoare, făcute în urma unui an de activitate. Incontestabil, se simt oarecari îmbunătățiri, dar situația averilor grănicerești e departe de a fi atât de strălucită, cum îi place s'o prezinte comisia de lichidare.

N. Bodea

Nici măcar bonuri de impozit?

Deva

Mare parte din păgubașii cu salarii restante s'au resemnat și au acceptat, ca în loc de bani, cum au căpătat semenii lor — tot slujbași ai statului — să primească așa zisele cupoane de impozit pentru anul 1931.

Se vede însă, că nici aceste hârtiuțe fără valoare, nu se mai pot da în schimbul muncii prestate la stat, căci nici până azi statul n'a distribuit acele hârtiuțe.

Ar fi fost foarte simplu să se fi trimis cupoanele de impozit la fiecare administrație financiară și aceasta le-ar fi dat deținătorilor de recipise de depozit, adică șefilor de instituții, căci numai aceștia posedă recipisa pentru suma cuvenită funcționarilor de sub autoritatea lor.

Ce s'a întâmplat însă?

S'a procedat ca ori de câte-ori nu se vrea să se facă treabă, adică, s'a numit o comisie financiară, care să cerceteze: cine sunt creanțierii; cât au de primit; cari din creanțe sunt bune (sic) de plată, etc., etc. Ca și cum toate acestea nu s'ar fi știut! Căci slavă Domnului, toată lumea știe că această chestiune a fost în parlament și ministrul finanțelor venise cu toate datele ca să argumenteze necesitatea legii. Iar toate acestea au mers foarte încet. Poate, pentru ca să meargă și mai încet, s'a pretins ca deținătorii de recipise de depozit să facă cerere pentru lichidarea acestor recipise.

Și ca să meargă și mai încet, sau poate din alte motive, pe cari noi încă nu le putem pricepe, s'a dat sfoară în țară ca fiecare funcționar să facă cerere să i se achite restanța în cupoane.

Și după aceasta, iar au fost lăsate treburile baltă. Unii au cerut din nou, alții s'au și lipsit, văzând că dreptul lor a devenit basmul cu cocoșu roșu.

Dela 1 Aprilie și până acuma, la mijlocul lui Septembrie, aceste cupoane s'ar fi putut tipări și împărți de către administratorii financiari, personal, la domiciliu, fiecărui funcționar din toată țara. Vedem însă, că împărțirea acestor blestemate cupoane se tot amână fără nici un temei serios, tinzând să meargă la infinit.

Ințelegem greutatea împărțirii banilor numerar, pentru salarii, numai într'o singură lună, dar împărțirea de hârtiuțe, în loc de bani, nu putem pricepe cum nu se poate face de șase luni de zile!

Oricum, e rușinos; în timp ce în alte state salariul ți se aduce acasă în plic, la dată fixă, la noi, nu e posibilă nici plata restanțelor în cupoane de impozit.

Gh. Ghinea

——xox——

O vizită la școala de meserii din Prundul-Bârgăului

O INSTITUȚIE LA CARE SE MUNCEȘTE. — TROIȚA „UNIRII". — CONSTATARI.

Bistrița, 10 Sept.

Ținutul Bârgăului se poate mândri cu o adevărată instituție constructivă: școala inferioară de arte și meserii din Prundul-Bârgăului, desvoltă o activitate dintre cele mai remarcabile, pe tărâm național educativ și școlar, atrăgând elevi din toată țara.

Condus de directorul Mihăilescu, am vizitat atelierele de tâmplărie, fierărie, potcovărie și frumoasă expoziție din sala festivă, toate întreținute în cea mai bună stare.

De aici am trecut prin sălile de cursuri, toate mari, bine întreținute și încăpătoare.

Școala are cămin și cantină. Lângă cantină este grădina de zarzavaturi, la care lucrează elevii în timpul anului școlar, învățând modul rațional cum trebue cultivat grădinăritul ca să dea roade frumoase.

Tot cu elevii se proectează construirea a două clădiri în stil românesc, ușor de demontat, prin această urmărindu-se ca elevii să învețe a-și construi locuințe ieftine, frumoase, higienice și în stil românesc.

In timpul anului școlar, școala este cercetată de fii de grăniceri, bucovineni și elevi din toată țara.

Se da o deosebită atenție mecanicei. Comitetul școlar vrând să scoată câți mai mulți și mai buni mecanici, pe cari să-i plaseze la C. F. R., unde elementul românesc este foarte slab reprezentat.

TROIȚA UNIRII

Conducerea școlii, pentru a înrădăcina cât mai puternic în sufletul elevilor sentimentul național, a construit, după proectul d-lui director Constantin Mihăilescu, o troiță în amintirea celor opt sute de mii de eroi ai neamului nostru, cari și-au vărsat sângele pe câmpul de luptă pentru implinirea visului strămoșesc.

Monumentul acesta construit de elevii școalei, a fost inaugurat, în cadrul unor mari festivități, în ziua de 6 August, și este situat în piața târgușorului Prundul-Bârgăului.

Este construit din stejar masiv și e închiriat garnizoanei Bistrița, având următoare inscripție: „Moartea eroică este nemurire. Cinste vouă celor ce ne-ați dat Unirea".

— CONSTATARI —

Ajungem la concluzia că această școală, care este o mândrie pentru învățământul profesional, ar trebui mutată la Bistrița, unde elementul românesc este slab reprezentat în sânul meseriașilor, contribuindu-se astfel la românizarea acestei citadele de veche origine săsească.

Procesul a 20 comuniști în fața consiliului de război din Sibiu

— Ziua II-a —

Sibiu, 12 Sept.

Astăzi au continuat dezbaterile procesului celor 20 comuniști din Timișoara, în fața consiliului de război al C. VII A., din Sibiu.

Ședința s'a deschis la ora 8.30. S'a continuat cu interogarea restului de acuzați: Hary Alex., Adoc Nicolae, Sfeta Dănilă, Barany Arpad, Ukropetz Matilda, Magyar Estera, Rosenberg Tibor, Suly Ogman, Novac Ignaț, Pal Ilona, Cuedan Ion, Wolff Ion, Kovacs Matei, Higed Ștefan, Coloman Müller și Klein Iulia. Aceasta din urmă mai este acuzată și pentru faptul că pe când se afla ca deținută în închisoarea militară din Timișoara, ar fi lovit cu palma pe comandantul acelei închisori, căpitanul Paul Pascu.

Parte din acuzați, neștiind bine românește, au fost audiați prin interpretul de limbile maghiară și germană, căpitan Nicolae Prișcu din reg. 90 inf.

După audierea acuzaților, d. prim comisar regal col. *Carapancea Titus*, prezintă consiliului o scrisoare în ungurește, scrisă de Müller Coloman — pe când era în închisoare — unui oarecare Mauriciu Enzel, în care făcea oarecari mărturisiri ale ideilor sale comuniste, scrisoare ce a fost găsită de siguranță la perchiziția făcută în bagajele lui Mauriciu Enzel.

D. prim comisar regal cere consiliului ca această scrisoare să se citească și traducă de către interpret în ședință. Apărarea se opune spunând că nu face obiectul procesului. Președintele consiliului, în virtutea dreptului ce-i dă legea prin art. 119 C. J. M., dispune citirea și traducerea scrisorii în chestiune.

Apărarea ridică un incident de incompetență, motivând că faptele comise de acuzați, fiind înainte de a se proclama starea de asediu în Timișoara, cad în competința instanțelor ordinare și cere consiliului declinarea competinței în favoarea tribunalului Timișoara. Primul comisar regal combate motivele expuse de apărare, demonstrând că faptele s'au comis după decretarea stării de asediu și deci instanța militară este competinte a judeca.

Consiliul deliberând, cu unanimitate de voturi, în unire cu primul comisar regal ,respinge incidentul de incompetință și continuă judecarea procesului.

La ora 13, dezbaterile au fost suspendate până după masă la ora 15.

In ședința de după masă, s'au audiat martorii acuzării: Bela Wolf profesor din Timișoara, căpitan Paul Lascu, Iuliu Deac, inspector regional de siguranță Timișoara și Antonie Minea soldat în reg. 94 inf.

S'au ascultat apoi martorii apărării. Primul este Artur Popescu fost detectiv în siguranța Timișoara, în prezent suspendat. La audierea acestui martor, s'a născut un incident între apărare și acuzare:

Apărarea punând o întrebare martorului Artur Popescu de felul cum se fac cercetările la sig. Timișoara, acesta a început să aducă grave acuzații unor funcționari dela acel serviciu.

D. prim comisar regal col. Carapancea, având cuvântul, cere consiliului să nu permită martorului să aducă astfel de acuzații unei instituții de stat în ședință publică, acuzații ce dealtfel martorul nu le poate dovedi.

Apărarea cerând cuvântul, solicită consiliului să declare ședință secretă și să permită martorului să-și facă depoziția. Primul comisar regal se opune și în calitatea sa de reprezentant al ministerului public, cere consiliului să nu se permită martorului să defăimeze o instituție publică.

Consiliul deliberând în secret, în virtutea art. 108 C. J. M., respinge cererea apărării de a se declara ședință secretă și se interzice să se mai pună astfel de întrebări, cari nu fac obiectul procesului.

Orele fiind înaintate, se amână dezbaterile pentru ziua de 13 Septembrie, ora 8.30, când se va continua cu audierea martorilor apărării.

——ooxx*xxoo——

Vizitele M. S. Regina Maria la Brașov

Brașov. 15 Sept.

M. S. Regina Maria, care se află de mai multă vreme la castelul regal din Bran, a făcut mai multe vizite la Brașov. După ce a achiziționat mai multe obiecte de artă, M. S. Regina a onorat cu prezența Sa clubul călăreților din Brașov. Insoțită de o doamnă de onoare și de d-nii col. Zwidenek și maior Merișeanu, M. S. Regina Maria a fost primită de d. președinte de onoare al clubului, Otto Schmidt-junior, care I-a prezentat caii premiați cu prilejul concursului hipic dela Brașov, și cu care ocazie d-sa a efectuat în fața Majestății Sale diferite probe de dresaj și de școală înaltă.

M. Sa, și-a exprimat toată atențiunea pentru străduința ce s'a depus în organizarea cursurilor hipice din Brașov și a clubului.

Incercare de tâlhărie la Brașov

Brașov, 15 Sept.

Banda de tâlhari mascați, care a dat acum câteva săptămâni un întrăsneț atac într'un cartier mărginaș al orașului, a comis o nouă ispravă.

Patru din bandiți, au atacat locuința d-lui prof. Sterie Stinghe, fost primar al orașului, din str. Ecaterinei 45.

D. Stinghe este de câteva zile suferind într'un sanatoriu, iar la locuință se aflau d-na Stinghe și mai mulți membri ai familiei. Intr'o încăpere se aflau servitoarele Maria Soci și Roza Weis, precum și femeia Viki Băilă, care stăteau de vorbă.

Deodată s'au auzit în cameră niște sgomote care veneau dinspre un culoar vecin. Ieșind să vadă ce s'a întâmplat, cele trei femei au fost întâmpinate de un bandit mascat, care s'a repezit asupra lor, lovindu-le cu putere.

La țipetele lor de ajutor, au sărit persoanele din casă, iar banditul a fugit în curte, unde era așteptat de alți trei inși mascați și ei.

S'a dat alarma, până când întreaga bandă s'a făcut nevăzută.

A sosit la fața locului un agent și un gardist, cari au pornit îndată pe urmele tâlharilor.

Sinuciderea directorului Băncii de Credit mărunt din Cluj

Cluj, 15 Sept.

Vineri dimineață, la ora 7, a fost găsit în agonie Aldar Lichtmann, directorul Băncii de credit mărunt și economii din Cluj, în locuința sa din str. Regina Maria 11.

Joi seara, el s'a dus la salon-club, împreună cu dr. Fenchel, jurisconsult al băncii, unde au chefuit până la ora 1 noaptea.

Despărțindu-se, Lichtmann s'a dus acasă. Acolo a scris o scrisoare, apoi s'a așezat în bae, unde și-a tras un glonte de revolver în tâmplă.

Dimineța, la ora 7, venind servitorul băncii, ca să-i facă focul, a găsit pe directorul său în baie, plin de sânge și în agonie.

Fiind anunțată salvarea, el a fost transportat la sanatoriul „Panc", unde a mai trăit până la ora 9.50 de minute.

La cercetările ce s'au făcut din partea autorităților au fost de față d-nii procuror Marius Clugudeanu și comisarul Pulca.

In scrisoarea pe care a scris-o sinucigașul, într'un registru de procese verbale, spune că înainte de a-și pune capăt zilele a trecut prin fața lui toate persoanele cari i-au fost dragi și toți prietenii săi.

Incheie, spunând că fiind sătul de viață își pune capăt zilelor.

Sinucigașul era în vârstă de 39 ani.

D. procuror Clugudeanu a numit experți pe d-nii Chifa și dr. Ligheti, cari vor verifica registrele băncii, spre a constata dacă sinuciderea directorului nu se datorește situației critice a acestei bănci.

Experții și-au început cercetările.

S'a dat autorizație pentru înmormântarea sinucigașului.

Concursul de motociclete dela Brașov

Brașov, 15 Sept.

Federația internațională a cluburilor motocicliste a organizat un concurs motociclist în localitate pe velodromul grupării sportive „I. A. R." și cu concursul societății „M. C. R.". Demonstrația a fost urmărită de un imens public. Iată rezultatele technice:

BICICLETE, *două ture:* Chicombaum 150 secunde, Schuster 155, Grădinar 163; *Trei ture:* Sebestien 216 secunde, Condousi 215, Bogo 225; *Copii* (o tură) Chiesbaum 145 secunde, Pop Andrei 147, Dolezan 149.

CURSE DE REZISTENȚA. *6 ture:* Sebestien 466 secunde, Condorosi 475.

CLASAMENTUL FINAL DUPA CATEGORII PENTRU MOTOCICLETE, 250 cm: 1) Laslo 129 secunde, 2) d-na Cloos 135, 3) Ștefan 139, 4) Covacici 141, 5) Saval 116; *350 cm:* 1) Clompe 125 sec., 2) Sekely 125, 3) Graboni 133; *500 cm.:* 1) Martini 113, 2) Simionescu 119, 3) Pavel 119, 4) Nistor 125, 5) Sandu 125; ATAȘ: 1) Turmus 125 sec., 2) Heitz 126.

Arestarea unui falsificator de mandate poștale, la Satu-Mare

Satu Mare, 14 Sept.

Zilele acestea a fost arestat de poliția noastră, Vasile Măzăreanu, fost controlor poștal la Timișoara. El a stat câteva zile la Satu-Mare, așteptând sosirea a două mandate poștale, unul expediat din Băile Herculane, iar al doilea din Timișoara. După sosirea acestor mandate, s'a prezentat la poștă, pentru ridicarea banilor. Un mandat era pentru suma de 12.500 lei, iar al doilea pentru suma de 13.500 lei și ambele erau adresate lui Marcovici Alexandru din Satu-Mare.

Funcționara care era angajată cu plătirea mandatelor, i-a cerut legitimația și, fiind vorba de o sumă așa de mare, a examinat amănunțit, conform instrucțiunilor, ștampila de pe mandate. A observat însă că această ștampilă are cadrele mult mai groase decât ștampila oficială. Le-a prezentat imediat d-lui Negulescu, șeful poștei, care a constatat că sunt falsificate. Prezentatorului i s'a spus să se prezinte la ora 12, pentru ridicarea sumelor. Până la această dată d. Negulescu a întrebat oficiile poștale din Timișoara și Băile Herculane dacă au fost prezentate la acele oficii, menționatele mandate. Răspunsul fiind negativ, cazul a fost anunțat poliției.

Escrocul, care opera cu legitimație false, a simțit că este urmărit și, în loc să se prezinte la ora fixată, la poștă, pentru ridicarea sumelor, a plătit unui șofer 1200 lei, ca să-l transporte la Carei. Fiind anunțată la timp, poliția din Carei, l-a arestat în momentul când intra în oraș. A fost apoi readus la poliția din Satu-Mare, unde a recunoscut că a falsificat mandate în valoare de 300 mii lei, însă banii i-a încasat numai în parte. A declarat că a fost controlor poștal la Timișoara, unde pentru unele nereguli, a fost suspendat. De aceea a fost nevoit să recurgă la falsificări pe cari le făcea sub numele de Alexandru Marcovici, având sub acest nume, legitimație cu fotografie în regulă.

Poliția din Satu-Mare, având în vedere că a încasat sume în orașele: Brăila, București, Galați și Timișoara, l-a excortat pentru instrucție, în orașele menționate.

Știri diferite

ALBA-IULIA

FURT. — Marți la ora 11 dim., Janca Kohn a fost victima unui îndrăsneț furt, săvârșit de țiganca Mutu Ida din Ocna-Mureșului.

Hoața sub pretextul cerșitului a intrat în casa victimei și, profitând de lipsa acesteia, a furat bijuterii în valoare de 40.000 lei și un portofel cu 400 lei.

Urmărită de poliție a fost imediat arestată la Partoș. Obiectele furate s'au aflat ascunse în scutecul unei copile a ei, pe care o avea în brațe.

PRINDEREA UNUI PUNGAȘ DE BUZUNARE. — Marți dim. a fost arestat pungașul de buzunare Ioan Iarna, în momentul când încerca să fure o sumă de bani din buzunarul unui țăran.

Cu acte dresate va fi înaintat parchetului.

ALT FURT. — Țăranului Pavel Dreghici din localitate i s'a furat un car în valoare de 1500 lei. Autorul furtului, brutarul Ioan Szekel, a fost prins, arestat și cu acte dresate, a fost trimis parchetului.

DEVA

ADUNAREA GENERALA A INVAȚATORILOR DIN JUD. HUNEDOARA. — Adunarea generală a învățătorilor din județul Hunedoara va fi la Simeria în sala festivă a școalei primare C. F. R., în ziua de 17 Sept. când se va ține cu orice număr de membrii. Comitetul va ține o scurtă ședință înainte de deschiderea adunării. Seara, la ora 9, se va da un festival de către corpul didactic din Simeria, după care va urma dans. Cei ce au posibilitate, sunt rugați să vină în costume naționale.

ȘEDINȚA CERCETAȘEASCA. Cohorta „Doamna Teodora" de cercetașe și mice cercetașe, dela gimnaziul de fete și școala primară de fete din Deva, de sub comanda d-nei Elena Spozea, profesoară, a ținut o șezătoare de deschidere a activității cercetășești, pe anul în curs, în ziua de 11 Septembrie, ziua sf. Teodora, pentru comemorarea Doamnei Teodora, mama lui Mihai, al cărei nume îl poartă cohorta de cercetașe.

S'au executat cântece, dansuri și semnalizări.

TG.-MUREȘ

ȘI-A FACUT SINGURA DREPTATE. — Maria Cota, din com. Chinari, a furat o vacă din grajdul administratorului Ludovic Demeter, din com. Cristești.

Cercetată de jandarmerie, ea a declarat, că fiind de vreme îndelungată servitoare, la sus citatul administrator, acesta nu i-a achitat salariul respectiv, care se ridică la suma de 3500 de lei.

FURT DE LEMNE. — Deneș Nagy și Petru Moldovan din com. Eremitul, au furat toate lemnele tăiate din stivele de pe proprietatea locuitorului Moldovan Aron, din com. Chicherul.

INCERCARE DE SINUCIDERE. — Luni seara, la ora 18, o dramă familiară s'a desfășurat în str. Bolcanu 16.

Femeia Rosalia Lukacs, de 32 de ani, mamă a 3 copii, a încercat să se sinucidă, bând o soluție concentrată de sodă caustică.

In stare disperată a fost transportată la spitalul civil de stat, unde i s'au dat îngrijirile cuvenite.

Cauza sinuciderei e mizeria, bărbatul ei fiind alcoolic. El a venit beat acasă și a voit s'o arunce pe stradă cu copii cu tot.

FURT DE BIJUTERII. — D-na Maria Popp din str. Săbadului 86, ducându-se Luni d. a. până în vecini, și având imprudența de a-și lăsa poarta și ușa casei neîncuiate, la venirea acasă a constatat că garderobul fusese deschis cu forța, și toate giuvaericalele, în valoare de circa 50.000 de lei i se furase.

Plângerea fost depusă chesturei poliției.

FURT DE HAINE. — D-lui Ioan Orosz, din strada Speranței 13, de asemenea i s-au furat din podul casei sale, unde avea depozitate într'un cufăr la naftalină, hainele și încălțămintele de iarnă.

HUEDIN

FURTURI.— Profitând de plecarea la băi a d-nei Ana Fr. Matyás, necunoscuții i-au spart locuința pe care au golit-o.

— Iuliana M. Kis, din Cluj, a reclamat că i s'a furat un palton de valoare.

MONEDE FALSE. — Măcelarul Anton Cosmanu a fost surprins pe când încerca să pună în circulație monede false de 100 lei de proveniență necunoscută încă.

TURDA

DELA CONSILIUL DE IGIENA. — Un curios conflict s'a iscat la consiliul de igienă al jud. Turda. Noul consiliu comunal a delegat pe d. dr. Vasile Mureșan, medic, membru al consiliului, să reprezinte orașul în consiliul de igienă. Membrii vechi, aflând despre delegare, au refuzat să conlucreze cu d. Mureșan, pe motiv că dânsul fiind exclus din „Asociația medicilor din județ" nu poate să facă parte din consiliu.

Președintele, spre a aplana diferendul, a intervenit la primarul orașului, cerând revocarea d-lui Mureșan, fiindcă altfel consiliul refuză să se întrunească. Primarul a menținut delegația d-lui Mureșanu, iar consiliul de igienă, la ședința anunțată în rândul precedent, nu s'a întrunit.

FURT. — Necunoscuți au intrat în locuința săteanului Ioan Strădan, din Borzești, furându-i mai multe lucruri de casă.

NENOROCIRE. — La cariera de piatră situată în hotarul orașului Turda, s'a surpat o bucată de pământ, rănind grav 3 muncitori. Starea unuia din ei este extrem de grea. Parchetul cercetează cazul spre a stabili cui incumbă vinovăția.

MEMBRII CONGRESULUI INVAȚATORILOR, LA TURDA.— In ziua de 11 c., membrii congresului învățătorilor din Cluj au făcut o excursie în orașul nostru, venind cu 12 autocamioane. Au fost primiți la statuia d-rului Ioan Rațiu, unde cuvântul de bun venit le-a fost adresat de învățătorul Leonte Canja. In numele primăriei orașului a vorbit d. primar Gheorghe Mărie, arătând trecutul istoric al orașului nostru. Un congresist i-a mulțumit pentru primire. De aci s'au dus la mormântul lui Mihai Viteazul și apoi au vizitat industria sârmei din Câmpia-Turzii, unde au fost conduși de inginerul întreprinderei. După masă, congresiștii au făcut o excursie la cheile Turzii și apoi s'au întors la Cluj.

ZALAU

SPARGERE. — Alexandru Chendrea, din comuna Borza, (Sălaj), acum câteva zile a spart prăvălia comerciantului Paul Goldberger, din Jilbou, în tovărășia lui Vasile Suțeu și Vasile Adratuaru.

A FURAT LUCERNA. — Patrula postului de jandarmi din Hotran a surprins pe săteanul Gheorghe Pop, din com. Hotran, pe când încerca să transporte lucerna furată dela săteanul Carol Covaci, la el acasă.

L-A RANIT CU BRICEAGUL. Săteanul Francisc Asztaloș, din com. Sarpurul-de-jos, în urma unei certe pe care a avut-o cu Emeria Taul, din aceeași comună, l-a străpuns cu briceagul, cauzându-i leziuni grave. Asztaloș a fost arestat și înaintat parchetului Sălaj.

MOARTEA UNUI JUDECATOR.— Duminică, a încetat din viață judecătorul Ludovic Szylagyi, dela tribunalul Sălaj.

Defunctul avea gradul de președinte de tribunal și se bucura de mari simpatii în oraș, întrucât era un om cinstit și muncitor. La înmormântare au luat parte toți magistrații dela tribunal și membrii baroului avocaților.

SPORTIVE. — Duminică, pe terenul clubului sportiv „Unirea" din Zălau, s'a jucat un interesant match de foot-ball între echipa *„Victoria"* din Cluj și *„Unirea"* din Zălau Rezultatul a fost 2—2. Ambele echipe au jucat bine.

CLUJ

NENOROCIRE. — Alexandru Otvős din str. Muncitorilor 71, în etate de 29 ani, pe când lucra la un circular, a fost lovit de un dinte rupt dela o roată dințată, alegându-se cu o rană adâncă în piept.

A fost transportat cu Salvarea la clinică, unde se află în afară de orice pericol.

BATAIE. — Joi dimineața Salvarea a transportat la clinică, în stare gravă pe Grigore Simion din str. Lingurarilor, care găsindu-se la cârciuma din piața Mihai Viteazul, a fost atacat de câțiva servitori, cari chefuiau și ei la altă masă în aceeaș cârciumă. La un moment dat, după un violent schimb de cuvinte, unul din servitori a lovit pe Simion în cap cu un scaun, lăsându-l în nesimțire

DELA PRIMARIE. — Având în vedere că cel mai târziu la 15 Octombrie, catedrala ortodoxă din Cluj va fi terminată, primăria a dat ordin serviciului technic, să înceapă lucrările de pavare a străzilor ce înconjoară catedrala. Cele două artere ale pieței Cuza Vodă și trotuarele din jur, vor fi asfaltate complet.

In fața catedralei va fi amenajat un parc englezesc, al cărui plan a fost întocmit de serviciul technic al primăriei în înțelegere cu arhitecții catedralei.

Lucrările de pavare ale străzilor și trotuarelor, vor fi executate de firmele „Bitumen" din Oradea, care a mai avut în antrepriză lucrările de asfaltare a trotuarelor construite anul acesta, și ing. Eremia din București.

ABRUD

BATUT CRUNT. — Nicolae Bologa, din com. Cornea (Alba), a fost bătut de necunoscuți așa de grav, încât în agonie a fost transportat la spital. Sunt puține speranțe că va scăpa cu viață.

ACCIDENT DE MINA. — Iosif Drăgan, din com. Cornea, a suferit un accident în mina de aur unde lucra. Piatra căzută pe nenorocitul miner l-a zdrobit. In stare gravă, a fost transportat la spital.

AGRESIUNE. — Avram Luca, din comuna După-Piatră (Alba), a fost împrumutat cu 2000 lei de vecinul său Marc Candin și fiindcă nu voia să-și plătească datoria a fost întâmpinat zilele trecute de creditorul său, care l-a luat la bătae. Avram Luca s'a ales cu capul spart și cu corpul ciopârțit de securea lui Marc. Victima a fost transportată la spitalul din Abrud unde i s'au dat îngrijirile necesare.

SINUCIDERE.—Pompiliu Crișan, proprietar în com. Bucium-sat (Alba), s'a împușcat cu un revolver. Moartea i-a fost fulgerătoare. Cauzele acestei sinucideri nu se cunosc încă.

Parchetul a autorizat înmormântarea.

HUNEDOARA

SPORTIVE. — Societatea sportivă „Iancu Corvin" din loc. și-a ținut adunarea generală în pavilionul de vară al casinei funcționarilor dela uzinele de fier.

Au fost prezenți o parte din membrii comitetului, d. președinte ing. M. Gheorghiu directorul uzinelor și numeroși societari.

D. președinte deschide ședința la ora 11, aducând unele critici activității de până acum. D-sa îndeamnă populația orașului să iubească sportul și să ajute societatea, înscriindu-se în număr cât mai mare. Urmează ordinea de zi.

D. Ludovic Rimbaș, secretar, citește procesul verbal al adunării generale din 1929 și după aprobare, face un scurt istoric al activității acestei societăți. N'a funcționat decât secția de foot-ball și puțin secția de tennis.

In continuare, d. președinte precizează că progresul a fost slab din cauza unor persoane ce nu și-au îndeplinit conștiincios însărcinarea dată. Cere să se discute și hotărască gestiunea casierului ce este nelămurită și plină de lipsuri. Comisia cenzorilor a refuzat verificarea din cauza neregulilor. Au fost delegate alte trei comisiuni cu anchetarea cauzei.

Se citesc rapoartele.

Rezultatul fiind lipsa sumei de 14.800,63 lei, precum și o mare neregulă în registre și acte, adunarea cere transpunerea cazului la parchet.

Gestiunea anului 1932 nu poate fi încheiată. Actele sunt în regulă. Se aprobă statutele pentru secția de foot-ball după cele dela U. S. F. R. și apoi se procedează la alegerea noului comitet.

Au fost aleși: președinte, ing. dir. M. Gheorghiu; vice președinte, ing. Popovici; dir. sportivi: Ludovic Rimbaș și N. Nemet; secretar: Liviu Dima; casier: Nicolae Țintea; șeful secției foot-ball, ing. Carabașiu; șeful secției tennis și săniuță, ing. Opran; șeful secției de patinaj și atletică, ing. Elefteriu; membrii: T. Popa, A. Constantinescu, dr. I. Popovici, Gavril Suciu, Victor Moisin și N Lăscău; com. cenzorilor: dr. M. Bejan, M. Crăciun și I. Truța; supleanții: Petru Muntean și T. Aredelean.

Se hotărăște excluderea din societate a membrilor Varga și Danciu pentru purtări rele și se fixează o adunare generală extraordinară la 9 Octombrie c., când comitetul ales este invitat să aducă noul plan de lucru. Se încuviințează un ajutor de 2000 lei jucătorului footballist Adalbert Schmit, ce a suferit o fractură la picior într'un match.

Mai au propuneri d-nii Moisin, Pot și Doronschi.

Adunarea se încheie în credința că actualul comitet va îndrepta toate neregulile, luptând pentru înfăptuirea unui viitor victorios sportului la Hunedoara.

SCANDAL IN CENTRUL ORAȘULUI. — Sâmbătă noaptea, la ora 1, locuitorii din centrul orașului au fost treziți de un mare scandal. Mai mulți jucători de popice, cari petrecuseră în ciocnete vesele de pahare la restaurantul „Palestina" ieșind în stradă, s'au luat la bătae. Lovituri, țipete, înjurături răsunau pe ulițele orașului. Un cetățean din oraș, martor ocular în trecere pe acolo, s'a înfricoșat și întâlnind un sergent de stradă ce ședea rezemat într'un colț înveselindu-se la această priveliște, l-a întrebat:

— „Cum privești nepăsător?"

— „Doar n'o să-mi pun mintea cu toți nebunii", a fost răspunsul.

Ce zice poliția locală, de asemenea reprezentanți ai ei, mai ales că nu este acesta unicul caz?

MUNCITOREȘTI. — Săptămâna trecută, muncitorii dela uzinele de fier din Călan au avut adunare pentru alegerea noului comitet al partidului social-democrat, grupa Crișeni. A fost aleasă lista în frunte cu președintele Matei Geizer. La această întrunire a luat parte și d. Simion Gârboveanu, președinte al Camerii de muncă și secretar general al uniunii muncitorilor de pe valea Jiului, împreună cu secretarul său V. Șerb. D .V. Șerb a ținut o conferință, arătând însemnătatea organizării muncitorești și îndemnând la propagarea dragostii de citit.

La urmă vorbește d. Simion Gârboveanu, dând o mulțime de sfaturi bune.

Ședința a decurs în ordine și reținem faptul îmbucurător că s'a vorbit numai românește.

TOPLIȚA-ROMÂNĂ

ȘEDINȚA CONSILIULUI COMUNAL. VOT DE NEDEMNITATE PRIMARULUI. INTERVENȚIA PRIMPRETORULUI.— In sala mare a primăriei Toplița-Română, la 12 Sept., consiliul comunal în care se află reprezentanți din toate partidele și inpedendenți, a ținut o interesantă ședință.

La ordinea zilei a fost cazul de nedemnitate a primarului nou ales, d. Pui Mihail. In urma unei reclamații făcute de ajutorul de primar și alții cari au cerut prefecturii să înlocuiască pe primar, pe care ei îl socotesc nedemn, aflându-l cu două sentințe de condamnare la judecătoria Toplița, pentru delicte silvice și o conduită nedemnă prin cârciumă.

Prefectura a cerut să se pronunțe consiliul dacă este caz de nedemnitate. Citindu-se reclamația, s'a produs un adevărat vacarm în consiliu.

Primarul, fiind pus în cauză a refuzat să cedeze presidarea ședinții. Notarul Liviu Mureșan a cerut telefonic să sosească primpretorul, d. dr. I. Suceava. Ședința s'a suspendat până la sosirea primpretorului. După ce primarul Pui a redeschis ședința, a declarat să se la act în procesul verbal că dă în judecată pe reclamanți, și-a părăsit sala, lăsând să prezideze pe ajutorul de primar, care a cerut ședință secretă. Poporul adunat, a manifestat ostil.

Consiliul a hotărît ședință secretă și chestiunea a fost pusă la vot.

Consiliul a votat nedemnitatea primarului Pui.

Au fost contra 5 voturi, iar un vot a fost anulat .

Cazul s'a trimis spre sancționare forurilor superioare.

TOPLIȚA-ROMANA, LOCALITATE MINIERA. — Consiliul a luat în dezbatere oferta d-lui ing. D. Bogdan din București, care a cerut să i se concesioneze pe 30 ani, carierele de bazalt de pe „Valea Arinișului", „Delutul" și „Puturosul", descoperite în acest an.

Neputându-se face o concesiune pe atâta timp, consiliul pentru a putea îndeplini formele legale și spre a da exploatarea prin licitație, a dispus să se facă exploararea și recunoașterea minerologică a carierelor prin d. ing. Bogdan.

S'a fixat să se dea în concesiune prin licitație, carierele pe timp de 15 ani și să se exploateze cel puțin 500 vagoane, marmură cioplită, pentru care să se plătească comunei 200 lei vagonul și să dea 3 vagoane la sută pentru pavagiul străzilor.

Apoi, pentru piatră sfărâmată să se plătească 15 lei și să se dea comunei Toplița-Română 6 vagoane la sută de vagoane ce se vor exploata. Exploatarea va face instalații moderne pentru minele de piatră cari, după 15 ani, rămân comunei.

ULTIMA ORA

Importul mărfurilor cu autorizaţiile expirate

— Instrucţiunile direcţiei generale a vămilor —

Direcţiunea generală a vămilor, din ministerul de finanţe a trimis eri următoarea circulară:

Comitetul executiv al comitetului superior pentru devize şi import, a dispus să se permită importul tuturor mărfurilor supuse regimului contingentării, cari au fost expediate dela origină — conform documentelor vamale — înainte de expirarea valabilităţii autorizaţiei de import şi cu condiţia însă ca marfa respectivă să fi sosit în ţară cel mai târziu în şase zeci zile după expirarea valabilităţii autorizaţiei respective.

Pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrii de mai sus, direcţiunea reglementării importului va aplica o viză specială pe autorizaţiile de import.

In consecinţă, pe viitor vămuirea se va face pe baza autorizaţiilor de import expirate, pentru cantităţile de mărfuri arătate prin viza specială, mai sus menţionată, şi bineînţeles în cazul când şi celelalte menţiuni din autorizaţie, dacă articolul vamal şi ţara de origină, sunt respectate.

Pentru a se putea păstra controlul stabilit prin eliberarea autorizaţiilor de import în dublu exemplar, direcţia reglementării importului, va aplica viza specială atât pe autorizaţia albă eliberată importatorului, cât şi pe copia albastră ce se trimite oficiului vamal respectiv.

Deoarece prelungirea autorizaţiilor de import este legată de îndeplinirea condiţiunilor ca marfa să fi fost expediată înainte de expirarea valabilităţii autorizaţiei şi să fi sost în ţară cel mai târziu în termen de 60 zile dela expirare, direcţiunea reglementării importului va cere importatorilor un certificat eliberat de oficiile vamale, care va trebui să cuprindă neapărat: numele firmei importatoare; ţara de unde a sosit marfa; cantitatea în kg.; articolul vamal; data expedierii mărfii de la origină şi data sosirii în ţară, cu menţiunea expresă că aceste date au fost stabilite conform documentelor de transport ce au însoţit marfa; şi, data eliberării certificatului vamal.

Deci, la cererea importatorului se vor elibera asemenea certificate care să cuprindă toate datele cerute mai sus.

Având în vedere importanţa stabilirii cu preciziune a datei de expediere a mărfii, aceste date trebuesc stabilite exclusiv pe baza documentelor de transport.

Impresionanta nenorocire din gara Lipcani

Lipcani, 15 Sept.

Soţia d-lui Iuliu Burtaus, în etate de 24 ani, acompaniând la gară, la ora 12 noaptea, pe o soră a sa şi cum trenul stă în gară câteva minute, s'a suit în vagon spre a-şi lua rămas bun dela ea.

Intre timp, trenul punându-se în mişcare, ea a sărit jos. A fost prinsă însă sub roatele trenului, care i-au tăiat picioarele dela genunchi.

In stare gravă a fost transportată la spitalul din Cernăuţi.

Cazul a produs adâncă impresie atât în localitate cât şi în Rădăuţi, unde sunt foarte cunoscuţi, soţul ei fiind casierul fabricii de zahăr din localitate.

Discuţiile cu privire la dezarmare

— Controlul şi limitarea înarmărilor, baza conferinţei dezarmării —

Londra, 16 (Rador). — Discuţiile care vor începe săptămâna viitoare atât la Londra cât şi la Paris, cu privire la dezarmare, deşteaptă în cercurile engleze un deosebit interes.

Controlul şi limitarea înarmărilor pare a fi singura bază a reînceperii conferinţei dezarmării, în cursul lunii viitoare.

Tratatul dela Versailles ar putea fi invocat în ceeace priveşte controlul înarmării Germaniei, în cazul când Berlinul ar refuza negocierile în această chestiune.

INGRIJORAREA AMERICII

Statele Unite, care au repudiat tratatul dela Versailles, nu s'ar putea asocia la o asemenea formulă. America însă, este mult mai îngrijorată în ceeace priveşte sporirea armamentelor navale de către Japonia şi eventuala modificare a pactelor navale dela Washington şi Londra, modificare pe care ar determina-o atitudinea hotărîtă a Japoniei pentru sporirea înarmării navale.

Svonurile privitoare la o înţelegere chino-japoneză şi la formarea unui bloc galben, încep şi ele să neliniştească lumea anglo-saxonă şi în special pe americani.

Intrevederile d-lui Henderson

Londra, 15 (Rador). — *Relativ la întrevederile pe cari d. Henderson le-a avut eri în legătură cu lucrările conferinţei pentru dezarmare, ziarele publică următoarele amănunte:*

D. Henderson s'a întreţinut eri dimineaţă, timp de o oră şi jumătate, cu d. Norman Davis, după care, după amiază, a mers la ministerul de externe, unde a avut o conferinţă cu d. Eden.

In cursul acestor conversaţii, d-sa a comunicat interlocutorilor săi impresiunile strânse în diferitele capitale pe care le-a vizitat. Deasemeni s'a examinat ordinea de zi a întrunirii din ziua de 19 Septembrie.

In anturajul d-lui Henderson, preşedintele conferinţei dezarmării, se declară că d-sa ar fi dispus să admită limitarea înarmărilor la nivelul actual, aceasta fiind singura posibilitate de moment.

După plecarea d-lui Henderson, d. Eden a primit pe d. Norman Davis, în prezenţa d-lui Cadogan.

Intrevederea a avut de obiect întrunirile apropiate dela Paris şi reprezentantul d-lui Roosevelt a căpătat convingerea că din partea guvernului britanic nu se pregăteşte nicio nouă propunere, aceasta fiind dispus numai să studieze propunerile cari ar putea să fie făcute de Franţa.

Americanii ar fi dispuşi în favoarea reducerei înarmărilor, care ar putea să-şi găsească complimentul şi garanţia în instituirea unui control general al înarmărilor.

Ziarele observă de altfel că cercurile de mai sus sunt dispuse să ia în considerare toate posibilităţile şi chiar să ţină seama de orice nou element de apreciere, care ar putea să fie supus spre examinare participanţilor la conferinţa dela Paris.

Atitudinea Germaniei

Berlin, 15 (Rador). — Agenţia „Wolff" anunţă:

Oficiosul guvernului comentând ştirea că Franţa pretinde instituirea controlului înarmărilor, scrie că este logic ca puterile să nu adere la tactica Franţei, care consistă în a cere altora să ia angajamente precise, dar ea să nu facă nici o concesiune.

Franţa voeşte un control automatic şi sever, ba poate chiar un sistem de sancţiuni. Ea refuză însă în mod constant să facă promisiuni relative la propria sa dezarmare.

Ministerul afacerilor străine englez continuă să lupte cu mare tenacitate spre a obţine aceste promisiuni, care ar da putinţa să se vorbească de un real progres în privinţa dezarmării.

După zece ani de experienţe, scrie oficiosul naţional-socialist, Germania ştie că pentru motive politice, un control foarte sever al înarmărilor n'ar putea să dea satisfacţie. Cu toate că Germania a onorat toate angajamentele sale, totdeaun s'au prezentat noui liste cuprinzând pretenţiuni care depăşesc cu mult stipulaţiunile tratatului dela Versailles. Aceste amintiri obligă Germania să fie cât mai vigilentă.

Ratificarea unor acorduri comerciale ale Iugoslaviei

Belgrad, 14 (Rador). — D. Jevtici, ministrul de extrene, a depus astăzi spre ratificare pe biroul Camerei, acordul comercial încheiat între Grecia şi Iugoslavia şi semnat la Atena, precum şi acordul comercial germano-iugoslav, semnat la Belgrad.

Ministrul de extrene a cerut pentru ambele acorduri admiterea prioritătii.

Negocieri comerciale între Japonia şi India

Bombay, 14 (Rador). — O delegaţie japoneză este aşteptată aci spre a începe negocieri cu reprezentanţii comerţului indian. Negocierile vor tinde la fixarea unor contingente pentru schimbul de bumbacuri indiene şi ţesături japoneze.

De asemenea, este aşteptată şi o delegaţie a industriei din Lancashire, care va participa la negocieri.

✱ MM. LL. Alexandru şi Regina Marioara a Iugoslaviei, vor sosi la Sinaia, la 24 Sept. a. c., spre a participa la serbările pentru semi-centenarul castelului Peleş.

✱ **Decretul de numirea d-lui Al. Nasta, în calitate de guvernator al Creditului agricol ipotecar, a fost anulat pe motivul de incompatibilitate prevăzut în art. 20 al. 4 din statutele acelui institut, între funcţiunea de guvernator şi aceia de funcţionar public.**

✱ **Incepând de Luni, toate ministerele vor relua orariul de iarnă.**

A doua zi după sărbători şi Duminici orele de serviciu vor fi dimineaţa.

Marţia şi Vinerea se va lucra şi după amiază.

✱ **Joi, la ora 1, M. S. Regele a primit în audienţă, la castelul Peleş, pe noul nunţiu apostolic Mgr. Valeri, în prezenţa d-lui Savel Rădulescu, subsecretar de stat al ministerului afacerilor străine. Noul nunţiu a remis Majestăţii Sale scrisorile sale de acreditare.**

După audienţă, monseniorul Valeri şi d. Savel Rădulescu au fost reţinut la dejun de M. S. Regele.

✱ *Participarea la serbările semicentenarului castelului „Peleş", în zilele de 25 şi 26 Septembrie anul curent, va fi numai în urma invitaţiilor ce se vor trimite de către mareşalatul Curţii Regale.*

✱ **După serbările castelului „Peleş", Mărla sa Marele Voevod Mihai va lipsi din ţară o lună, urmând a petrece tot acest timp în Elveţia împreună cu Majestatea Sa Elena.**

✱ *Cei câţiva veterani dela 1877, grade inferioare, cari mai sunt în viaţă şi cari n'au primit de doi ani de zile mica lor pensie de 200 de lei pe lună ni s'au plâns din nou eri că sunt muritori de foame şi că sunt purtaţi dela Ana la Caiafa.*

✱ Consulatul turc din Capitală aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că de la 20 Septembrie a. c. absolut toate mărfurile cari vor fi importate în Turcia vor trebui să fie însoţite de certificatele lor de origină. Altfel nu vor fi admise la import.

Pentru detalii a se adresa consulatului turc.

✱ Duminică 17 Septembrie, ora 11 dim. se va pune piatra fundamentală la palatul administrativ şi de justiţie din Bazargic, aflat în curs de construcţie.

POLITICE

✱ Partidul liberal din oraşul Chişinău şi jud. Lăpuşna numără azi 6880 membri înscrişi şi nu 680 cum din eroare a apărut în darea de seamă asupra adunării dela Chişinău. 680 sunt noui înscrişi.

Din străinătate

✱ **Berlin, 14 (Rador).** — Cancelarul Hitler, venind cu avionul din Berlin, a sosit la Karlsruhe, unde a fost aclamat de mulţime.

✱ **Berlin, 14 (Rador).** — Delegaţia germană la viitoarea adunare a Societăţii Naţiunilor va cuprinde pe d-nii von Neurath, ministrul de externe, ca şef al delegaţiei, Goebbels, ministrul propagandei şi von Keller.

✱ **Berlin, 14 (Rador).** — Facultatea de medicină a universităţii din Berlin, a conferit regelui Fuad al Egiptului gradul de doctor „honoris causa", ca răsplată pentru sprijinul acordat de rege ştiinţei medicale şi igienei în ţara sa.

✱ *Viena, 14 (Rador).* — Aproape toate comunele din Tirol, care au proclamat acum câtva timp pe d. Hitler cetăţean de onoare, au anulat această hotărire.

✱ *Varşovia, 15 (Rador).* — Din Sosnowiec se anunţă că autorităţile administrative au interzis în localitatea Strzemieszyce funcţionarea partidului naţional-socialist polon, constituit de curând.

—xox—

Pagubele suferite de vaporul „Cetatea-Albă"

Galaţi, 15 Sept.

Dela direcţia g-rală a navigaţiei, ni se dă următoarele noi amănunte în legătură cu ciocnirea vaporului „Cetatea Albă".

Comisia de anchetă, compusă din d-nii: Corneliu Ionescu, directorul serviciului, inginer mecanic Orănescu şi inspector Simionescu, se află de două zile la locul ciocnirii.

Azi au fost trimişi scafandrieri spre a astupa găurile produse de ciocnire, după care vaporul va fi remorcat în şantier spre reparare.

Pe bordul vaporului „Cetatea Albă", nu se afla decât echipagiul compus din 15 persoane.

Zgudueitura a stricat întreaga veselă a bufetului. Pagubele se cifrează la peste un milion de lei şi regia P. C. A., prin direcţia serviciului N. F. R. s'a constituit parte civilă şi s'a depus un protest de mare, la căpitănia portului Brăila.

—xox—

Mollison a sosit în Canada

New-York, 15 (Rador). — Din Toronto se anunţă că aviatorul Mollison a sosit în Canada, de unde, împreună cu soţia sa, va încerca să bată recordul mondial de distanţă, deţinut de aviatorii francezi Codos şi Rossi.

Noul plan economic al d-lui Beneş în discuţia conferinţii Micii Înţelegeri

Paris, 15 (Ullstein). — **Cercurile diplomatice din Paris susţin că la conferinţa Micii Înţelegeri, care se va ţine la Sinaia, se va discuta noul plan economic al d-lui Beneş. Cele trei state ale Micii Înţelegeri vor încheia un statut economic pe o durată de mai mulţi ani. Acest statut va fi o trăsătură de unire între tratatele comerciale de până acum şi o uniune comercială.**

Prin el se vor reglementa producţia agricolă a fiecărui stat şi plasarea ei reciprocă. Un birou comun va efectua vânzarea produselor celor trei state şi exportul acestora în statele vecine. Biroul va ţine şedinţe din două în două săptămâni, spre a fixa preţuri unitare pentru produsele agricole.

Se aşteaptă, ca şi ministrul de externe ungur Kanya, să adere, cu ocazia vizitei sale la Paris, mai mult sau mai puţin la acest plan.

Dictatură în Cuba

— Programul noului guvern —

Havana, 15 (Rador). — *Noul guvern cuban a întocmit programul său de guvernare, care cuprinde şeapte puncte principale, prin care se instituie o dictatură virtuală.*

Programul anunţă că alegerile se vor face cât de curând posibil, pentruca o adunare constituţională, să poată veghea la pregătirea alegerii unui succesor al actualului guvern provizoriu.

Guvernul va căuta să ajungă la o armonizare internaţională, precum şi la buna organizare a intereselor politice şi economice ale Cubei, într'un spirit de reciprocitate cu celelalte ţări. In această ordine de idei, noul guvern înţelege să execute toate acordurile internaţionale ale Cubei.

Se va creia o curte, care să judece toate acuzaţiile, crimele sau nelegiuirile, comise sub regimul Machado.

Proprietatea va fi apărată împotriva oricărei exproprieri ilegale.

Guvernul va căuta să aibă o politică naţionalistă, menţinând, înainte de toate, o independenţă absolută, precum şi intangibilitatea suveranităţii naţionale.

CONFLICTELE DE MUNCA CONTINUA

Havana, 15 (Rador). — **Conflictele de muncă în diferitele regiuni ale Cubei continuă să se producă.**

Greva muncitorilor dela antrepozitele din Havana ameninţă să lase populaţia capitalei fără cele necesare alimentaţiei.

✱

Havana, 14 (Rador). — **Noul guvern a împărţit arme studenţilor. Hotelul „Nacional" unde se află ofiţerii rebeli, a fost din nou înconjurat de trupă.**

Grija principală a guvernului San Martino este aceea de a preveni izbucnirea grevei generale, care ameninţă de câtva timp.

INGRIJORAREA STATELOR-UNITE

Washington, 14 (Rador).— **D. Hull, secretarul departamentului de stat, a declarat că ştirile oficiale primite din Cuba de guvernul american, sunt departe de a fi liniştitoare. In Cuba, a declarat d-sa, sunt numeroase conflicte între lucrători, funcţionari şi patroni.**

Situaţia financiară şi economică din România

- Raportul ataşatului comercial britanic la Bucureşti -

Londra, 15 (Rador). — „Board of Trade Journal" publică un rezumat al raportului anual al ataşatului comercial britanic la Bucureşti.

Raportul poartă titlul: „Situaţia financiară şi economică a României pe 1932".

„Financial Times" publicând de asemenea o dare de seamă asupra raportului în chestiune, scrie:

Poate că va surprinde pe multă lume faptul că România posedă o balanţă comercială favorabilă. De câţiva ani încoace, România era una din'ţe puţinele ţări din Europa, care se putea prezenta în asemenea situaţie. In 1932 exportul ei se urcă la aproape 21 milioane lire sterline faţă de import, care se cifra la 14 milioane 700.000 lire sterline.

Cu toate acestea, scrie ziarul, criza mondială şi situaţia din Europa centrală au lovit România aşa de puternic, încât au silit-o să-şi suspende plaţa cuponului extern.

In România, spune ataşatul comercial britanic, datoriile ţăranilor, precum şi imposibilitatea rezolvării crizei, fac băncile şi creditorii particulari să trăiască într'o stare de nesiguranţă.

Problema inflaţiei în America

— Declaraţiile d-lui Harrison —

Washington, 15 (Rador). — *D. Harrison, preşedintele comisiunii de finanţe a Senatului american, într'un interview acordat ziariştilor, arată cu multă energie că administraţia americană s'ar gândi la o anumită inflaţie monetară, care ar determina ridicarea preţurilor la materiile prime.*

D. Harrison a cerut inflaţia, în conferinţa avută în ultimele două zile cu d. Roosevelt şi cu titularul elaborării budgetului. D. Harrison este favorabil unei serii de patru metode care să ducă la sporirea circulaţiei monetare. D-sa preconizează: Tezaurul american să facă noui emisiuni pentru scoborârea valorii dolarului, cumpărarea de argint şi emiterea de certificate în argint, care să fie acoperite prin argintul cumpărat şi crearea unui fond de stabilizare care să reguleze fluctuaţiile dolarului, aşa cum a făcut Anglia pentru lira sterlină.

D. Harrison socoteşte că valoarea dolarului este acum prea mare şi că ar trebui prin toate sforţările să se ridice preţul aurului peste preţul mondial. Când ar ajunge la un anumit preţ, el ar trebui să fie stabilizat, dar deocamdată, — a terminat d. Harrison, — nu suntem încă gata pentru stabilizarea dolarului.

PROGRAMUL REDRESARII FINANCIARE

Washington, 15 (Rador). — *Spre a favoriza programul redresări financiare şi reconstrucţiei naţionale, guvernul va consimţi împrumuturi băncilor cu 3 la sută. Sumele împrumutate vor fi reimprumutate întreprinderilor industriale, comerciale şi agricole. Imprumuturile vor fi făcute prin corporaţia băncilor. Corporaţia dispune de circa un miliard dolari pentru aceste împrumuturi.*

✱

Washington, 15 (Rador). — Acordul în industria cărbunelui pentru aplicarea noului cod întocmit de guvern în vederea redresării economice naţionale, va putea fi încheiat în cel mult 24 ore, ca urmare a conferinţei dintre reprezentanţii industriei şi reprezentanţii guvernului.

In jurul pretinsului pact economic-militar între Franţa şi Rusia Sovietică

Paris, 15 (Ullstein). — **Ştirea lansată eri de „Presse Associée" despre încheerea unui pretins pact economic-militar franco-sovietic n'a fost desmintit până acum de guvernul francez.**

Faptul acesta a contribuit să se pună în circulaţie svonurile cele mai fantaziste.

La bursa din Paris, a şi început să se spună că vizita d-lui Cot la Moscova trebue pusă în legătură cu încheierea acestui pact. Guvernul sovietic ar avea intenţia să facă însemnate comenzi industriei aviatice franceze.

Tot la bursă, circulă versiunea că se va da posibilitate posesorilor de titluri ale împrumuturilor antebelice ruse să participe la noul împrumut rus, socotindu-se aceste titluri cu 20 franci bucata. In urma acestei ştiri, aceste titluri au înregistrat urcări de sută la sută.

—xox—

Greva mineră în Germania

Berlin, 15 (Rador). — **Greva declarată de minerii din basinul de lignit Koeflach-Voittsberg, din Stiria, în semn de protest împotriva reducerii salariilor, s'a întins şi la minele alpine ale societăţii Montan, din Seegraben-Muenzberg.**

Numărul greviştilor se ridică la câteva mii.

Incidentul dela Berlin

— Ambasadorul Franţei la Berlin a cerut explicaţii —

Paris, 15 (Rador).— „Le Journal" publică o telegramă primită dela corespondentul său din Berlin, prin care se anunţă că în conformitate cu instrucţiunile guvernului său, ambasadorul Franţei la Berlin a reinoit pe lângă d. von Neurath, ministrul de externe al Reichului, demersul făcut deja pe lângă d. von Buelow, spre a cere explicaţii asupra unui incident petrecut la o serbare şcolară din Berlin.

Guvernul Reichului, — anunţă corespondentul lui „Le Journal", — a dat asigurări că incidente asemănătoare nu se vor mai produce.

Demersul este în legătură cu manifestaţiile la care au dat loc congresul naţional-socialist dela Nuerenberg, în cursul cărora cancelarul Reichului a consacrat un drapel naţional socialist purtând emblema „Oraşul Strasburg", precum şi cu serbarea şcolară organizată Duminică la Berlin, în cursul căreia o delegaţie din ţinutul Sarre a fost prezentată ca prizonieră în mijlocul soldaţilor francezi în uniformă.

✱

Paris, 15 (Telegr. part.). — *„Journal", ca singur ziar parizian, anunţă că d. François Poncet, ministrul Franţei la Berlin, a întreprins două demersuri pe lângă guvernul francez.*

Primul demers a fost întreprins în legătură cu inscripţia „Strasburg" de pe drapelul unui detaşament de asalt naţional-socialist din Kehl pe Rin, iar al doilea în legătură cu faptul că la o serbare şcolară dată Duminica trecută la Berlin, o delegaţie din regiunea Sarre a reprodus o sumă în care locuitorii din acel teritoriu erau arătaţi ca prizonieri ai soldaţilor francezi.

Răspunsul la primul demers nu e cunoscut, iar la al doilea demers, ministrul de externe Neurath a promis că asemenea scene nu se vor mai repeta.

Moartea misterioasă a lui Rudolf Mosse, nepotul fondatorului firmei cu acelaş nume

Viena, 15 (tel. part.). — „Temps" anunţă din Berlin, că latifundiarul Rudolf Mosse, un nepot al fondatorului firmei de editură berlineză cu acelaş nume, a fost arestat acum două săptămâni de membrii unui detaşament de asalt, iar după 10 zile, cadavrul său a fost predat familiei într'un cosciug plumbuit.

După o versiune, Rudolf Mosse, care avea 43 ani, şi se distinsese în războiul mondial, a murit într'o cazarmă a unui detaşament de asalt, iar după altă versiune, el ar fi murit în urma rănilor căpătate într'un lagăr de concentrare.

Pe de altă parte, „Neues Wiener Extrablatt", anunţă că Rudolf Mosse s'ar fi sinucis în ziua de 26 August, când a fost arestat în vila sa dela Berlin, urmând să fie internat într'un lagăr de concentrare.

Când a fost suit în automobilul, care urma să-l ducă în lagărul de concentrare, a început să strige că nu va fi dus viu în lagăr şi că preferă să moară, de cât să fie internat.

La un moment dat, a sărit din automobil, sfărâmându-şi craniul, şi a murit într'un spital, după 3 ore de chinuri.

Moartea sa a fost ţinută în secret până acum.

Cercurile oficiale din Berlin anunţă, însă, că nu poate fi vorba despre arestarea lui Rudolf Mosse şi internarea lui într'un lagăr de concentrare şi că a murit acum 3 săptămâni, în urma unui accident de automobil.

Spre o unire austro-ungară

— Caracterul fascismului austro-ungar —

Londra, 15 (Rador). — „Daily Mail" primeşte o relatare din Viena cu privire la situaţia d-lui Dollfuss, în urma declaraţiilor recente.

Intre altele, ziarul scrie: Punctul de vedere al fasciştilor austriaci este că singura soluţie posibilă este unirea cu Ungaria.

Ziarul anunţă că d. Goemboes, primul ministru al Ungariei, a fost invitat de cancelarul Dollfuss la vânătoare în Austria şi că va sosi la 6 Octombrie. Din informaţiile sosite din Viena, — scrie „Daily Mail", — se vede destul de bine sforţările făcute atât în Austria cât şi în Ungaria spre a se da fascismului lor naţional un caracter mussolinian, iar nu hitlerist. Aceasta, spre a mulţumi puterile Apusului, care se arată antihitleriste, precum şi a determina apropierea austro-ungară, aşa de mult dorită la Roma. Forţa hitlerismului se afirmă însă tot mai mult la Viena.

„Financial News", vorbind în articolul său de fond despre „lovitura Dollfuss", scrie: Noua constituţie este în primul rând, după cum era şi natural, visul d-lui Mussolini şi al Vaticanului. Guvernul va fi susţinut deci cu puşca şi cu cădelniţa.

Ziarul semnalează tensiunea care domneşte în Europa centrală şi primejdia, care acum este pur politică şi este determinată de hitlerism.

UN DISCURS AL MINISTRULUI DE RAZBOI AUSTRIAC

Viena, 15 (Rador). — D. Vaugoin, ministrul de război al Austriei, într'un discurs ţinut eri seara, a declarat:

Se vorbeşte mult acum de invazia legiunii austriace din Germania pe teritoriul austriac. Eu nu cred că această invaziune se va produce. Consider pe acei legionari ca dezertori şi trădători, însă nu îi cred atât de lipsiţi de bun simţ ca să facă o astfel de invazie. Dacă o vor face, ei vor fi primiţi aşa cum trebue de bravii noştri soldaţi.

Vorbind apoi despre recentele declaraţii ale d-lui Dollfuss, oratorul a subliniat că noul stat va fi clădit pe baze corporative şi creştineşti şi guvernat în mod autoritar numai de austriaci.

In concluzie, d-sa a declarat că Austria se pune sub protecţia „Sfintei Fecioare", declarând că de aci înainte drapelele naţionale vor fi împodobite cu panglici cu imaginea Maicii Domnului.

Premiul Societăţii autorilor dramatici români

„Societatea autorilor dramatici români" anunţă că, premiul anual de 10.000 lei pentru cea mai bună comedie într'un act, nereprezentată şi inedită; în a cărei atmosferă să se resfrângă numai tipuri şi moravuri româneşti, se va decerna anul acesta la sfârşitul lunei Decembrie.

La acest premiu pot concura atât membrii activi ai S. A. D. R. cât şi alţi autori jucaţi, sau nejucaţi încă. Membrii comitetului S. A. D. R. şi acei autori cărora s'a atribuit acest premiu în trecut, nu pot participa la concurs.

Lucrările vor fi depuse până la 1 Decembrie la sediul S. A. D. R. str. Brezoianu 44. Ele vor fi scrise la maşină în două exemplare şi vor fi însoţite de un „motto" scris pe un plic închis în care se va găsi adevăratul nume al autorului, acelaş „motto" trebuie să fie şi, pe cele două exemplare depuse.

Piese istorice nu se primesc, nici feerii. Se va păstra cel mai strict anonimat. Ori-ce autor divulgat va fi exclus dela premiu.

Comisiunea de premiere, compusă din membrii comitetului S. A. D. R. şi eventual, un reprezentant al Societăţii criticilor dramatici se va întruni cu începere de la 2 Decembrie pentru a examina lucrările prezentate până la acea dată şi spre a se pronunţa asupra premierei celei mai bune.

—xox—

Soldaţi austriaci dezertaţi în Bavaria

Viena, 14 (Rador).—*Din Innsbruck se anunţă că în cursul zilei de azi au dezertat 17 soldaţi austriaci, cari au trecut frontiera în Bavaria.*

D. Daladier va ţine un mare discurs la radio

Paris, 15 (Ullstein). — *„Echo de Paris" anunţă că d. Daladier va ţine săptămâna viitoare la radio un mare discurs în care va face un apel către poporul francez arătându-i hotărîrile guvernului.*

Bugetul pe 1934 înregistrează un deficit de 6 miliarde franci, care va fi acoperit în mare parte prin reducerea salariilor funcţionarilor şi noui impozite.

D. Daladier va mai anunţa în acest discurs, punctele principale ale programului de refacere economică.

—xox—

Concursurile de tenis interbalcanice

Sofia, 14 (Rador). — Rezultatele zilei a treia a concursurilor de tenis interbalcanice sunt următoarele:

La simplu, Puncek (Iugoslavia) bate pe Hamburger (România) cu 6,3, 3/6, 5/7, 6/4.

La dublu, Puncek şi Schaeffer (Iugoslavia) bat pe Reti şi Hamburger (România cu 10/8, 7/5, 8/6.

Duminică 17 c. ora 11-12½, la biserica Malmaison din Calea Plevnei şi apoi la cimitirul Sfânta Vineri, fig. 30, se va oficia parastasul de 6 (şease) luni, al mult regretatului meu soţ

IOAN G. LUPU

fost şef de divizie C. F. R.

Rog pe toate rudele şi cunoscuţii a lua parte la această ploasă rugăciune.

Irina I. Lupu

Str. General Anghelescu, 124

5 Loco

Implinindu-se şase săptămâni dela moartea dragului nostru

MAIOR

Constantin Marinoiu

Anişoara maior Marinoiu şi Florentza Marinoiu cu familia roagă rudele, prietenii şi cunoscuţii să ia parte la parastasul ce va avea loc Duminică 17 corent ora 10½ a. m. în Biserica Popa-Rusu din Strada Popa Rusu din Bucureşti. 3

Doamna Vatica Colonel Vasiliu, îndurerată, roagă rudele, camarazii, prietenii şi pe toţi cei cari i-a cunoscut sufletul lui nobil şi bun, să ia parte Sâmbătă 16 cor. ora 10 în biserica Sf. Ion R.-Sărat la parastasul care se oficiază pentru odihna sufletului neuitatului său soţ

COLONELUL

Vasile Mircea Vasiliu

smuls dintre noi acum trei ani de un destin vitreg şi nemilos. 2

Jana Elenescu cu copiii anunţă rudele şi cunoscuţii că Sâmbătă 16 Sept., cor., ora 10 jum. va avea loc la biserica Sf. Ştefan, Cuibul cu Barză, str. Ştirbey Vodă, parastasul de 6 luni dela moartea iubitului lor soţ şi tată

Nicolae Elenescu

Familia Avocat Ştefan Teodorescu, anunţă rudelor şi prietenilor parastasul de un an, al dragului lor

BRUNO

Parastasul se va oficia Duminică 17 Sept., ora 10 jum., în biserica Sf. Ioan din Ploeşti.

✝

In veci nemângâiaţii: Sofia, soţie; Alexandrina şi Vanghele Peleş fiică şi ginere; Constantin, Anton, Vasile şi Teodor fii; Paraschiva şi Eftimie cu copii, frate şi cumnată; Andra şi Sotir Anton cu copii, cumnat; Vanghele Treska cu familia; Spirea Anton cu familia cumnaţi; Tanţi şi Alecu Tănăsescu nepoţi; precum şi familiile înrudite: Bubani, Popescu şi Gheorghiu.

Au durerea a anunţa încetarea din viaţă a iubitului lor

Tănase S. Cantili

COMERCIANT

în etate de 70 ani

Inmormântarea va avea loc Sâmbătă 16 Sept. 1933 ora 4 p. m. la cimitirul „Sft. Vineri" în capela căruia se află depus..

✝

„STEUA ELECTRICA"

Societate Anonimă Română

Anunţă cu părere de rău încetarea din viaţă a preţiosului său colaborator

SABIN HENZEL

CENZOR

cărula îi va păstra o ploasă amintire. 6

✝

Indureraţi Eliza soţie, Eleonora şi doctor Trandafirescu Gheorghe soră şi cumnat, anunţă încetarea din viaţă după o lungă şi grea suferinţă a

COLONELULUI

Ioan Zvoranu

din Artilerie

în ziua de 14 Septembrie.

Inmormântarea va avea loc în ziua de 16 Septembrie ora 4 d. a. la cimitirul Sf. Vineri în capela căruia e depus corpul.

✝

Ana Păianu soţie, Estera T. Djuvara soră, Mircea şi Toma Djuvara cu soţiile, Angela şi Ion, Pangal, Gabriela Djuvara nepoţi; Advocat Şt. Ionescu Noa cu soţia, cumnat; precum şi familiile: Demetriad, General Savopol şi Păianu, veri, anunţă încetarea din viaţă a prea iubitului lor

COLONEL

Dinu Păianu

din Artilerie

Corpul defunctului este depus în Capela crematoriului soc. „Cenuşa" din calea Şerban Vodă 183.

Incinerarea s'a făcut în ziua de 15 Septembrie 1933, ora 17 jum.

Aceasta ţine loc de orice înştiinţare.

✝

Familia locotenent C. Hagiescu, anunţă încetarea din viaţă a scumpului lor

Ioan Hagiescu

AGRONOM

Decedat în vârstă de 36 ani după o lungă şi grea suferinţă.

Solemnitatea incinerărei a avut loc Vineri 15 Septembrie la ora 3 jum. la crematoriul din str. Şerban Vodă unde se afla depus corpul defunctului.

DIN PENINSULA IBERICĂ

Un mare artist spaniol

Nu știu prin ce asociație de idei mi-am amintit de acel care a fost „Don Santiago Rosinol". azi uitat de cei mai buni prieteni chiar.

In Aranguez, alături de grădinile pe care le-a iubit atât de mult și le-a piectat de atâtea ori a încetat din viață Santiago Rosinol, artistul care în anii din urmă era privit ca simbolul orașului său natal, Barcelona.

Biciuit de multe ori prin piese de teatru, articole ‚nuvele, catalanii ajunseră să vadă în el exponentul profundei schimbări pe care a suferit-o orașul lor între 1888, anul primei expoziții și a proclamării republicii.

Născut în Februarie 1861, dintr'o familie care se îndeletnicea cu comerțul și industria, la vârsta de 25 de ani a lucrat în biuroul bunicului său, când părăsind afacerile intră în atelierul unui pictor. In anul următor pleacă la Paris, unde își desăvârși studiile de pictură impresionistă, care pe atunci domina. La întoarcerea în Spania s'a arătat un revoluționar în arta picturii și în acelaș timp, sub îndemnul lui Modesto Sanchez Ortiz, directorul ziarului „La Vanguardia", a început să scrie satire, de o valoare necontestată.

In 1926, când și-a serbat jubileul de 65 ani, întreaga Catalonie, toată Spania cultură și o mare parte din lumea artistică a occidentului și a Americii de Sud l'au sărbătorit. Atunci a fost aureola artistului bogat, care și-a trăit viața împărțind ajutoare celor săraci, atunci s'a arătat recunoștința față de cel ce a sintetizat o parte din sufletul catalon.

Opera teatrală a lui Rosinol, și în deobște întreaga lui operă literară, afară de cărțile cu impresii de călătorii, pare că are un singur motiv de inspirație: groaza față de burghezi. Putința unei vieți burgheze îl umplea de scârbă, sufletul lui era într'o continuă vibrare și revoltă la gândul că ar fi putut rămâne toată viața așa cum a trăit familia sa, și se spune că de câte ori se apuca să scrie o carte sau o piesă de teatru își amintea cu ciudă că ar fi putut să ducă o viață liniștită ca a fratelui său. Din personagiile lui. Domnul Esteve, este firește, cel mai popular pe care l'a creat Rosinol. Prin el, pălmuia tot ceeace nu-i plăcea în rânduiala societății și a lucrurilor.

Ani dearândul, toate teatrele spaniole au reprezentat altă operă a lui: „Misticul", despre care se zice că ar fi o apologie a lui Mosen Jacinto Verdaguer, poetul „Atlantidei", și care ar fi suferit prigoniri din partea autorităților eclesiastice și a unor credincioși. Totuși Mosen Ramon din „Misticul", abia se aseamănă cu Verdaguer. Nu este un mistic, ci un tânăr îndrăgostit, cu mai multă vocațiune pentru căsătorie decât pentru sacerdoțiu, iar în toată piesa nu se află alte cuvinte mistice decât cele pe cari le pronunță un preot în primul act.

După Ramiro de Maeztu, opera care exprimă cea mai bine gândire a lui Rosinol, este „Bucuria trecutului". In deosebi, intelectualii sunt cei mai mari iubitori ai acestei lucrări. Aci se prezintă un grup de saltimbaci, expresie a bucuriei, a fericirii, a frumuseții, generozității și a tuturor virtuțiilor, în opoziție cu locuitorii orașului, oameni lacomi, intriganți și bănuitori.

Dar să rezum și cealaltă activitate a lui Bosinol ca pictor, îndrăgostit al grădinilor din Spania în care și-a manifestat unitatea intuitivă a sentimentului și reprezentării. Grădinile din Mallorca, Aranjuez, Grenada, Valencia și Madrid i-au procurat subiectele dorite.

După cum a scris pentru polemică, el a pictat din dragoste pentru arta lui dintr'un sentiment adânc al identificării cu motivul inspirației. El insuși se considera ca un pictor de mică importanță, prețuind în deosebi, dintre pictorii în viață pe Zuloaga și Arglada. Totuși mulți critici de seamă recunosc că tablourile lui Zuloaga și Arglada ne entuziasmează adeseori, dar sunt și unele cari ne supără. In arta lui Rosinol plutește însă un sentiment de liniște și iubire. Unii l'au acuzat că îi lipsește calitatea coloritului. Este posibil să aibă dreptate, dar ceeace le lipsește peisagiile sale ca și operei sale literare este scrupulozitatea technică.

„Melancoliei delicate a peisagiilor lui îi este de ajuns coloritul cu care sunt pictate. Alt sentiment mai puternic ar fi cerut altă paletă", — astfel răspunse Maetzu, acestei critici cari ar părea întemeiate. Simetria tablourilor lui, — ceeace este în partea stângă găsim aproape întotdeauna și în dreapta, — cred unii că le dă un aer de monotonie. Cei mai mulți găsesc însă aci expresia unei delicatețe fără margini a unui sentiment de vagă tristețe și de continuă iubire.

Aceste puține rânduri scrise pentru artistul Rosinol acum când florile de mult iubite de dânsul îl acoperă pentru veșnicie, nu fac decât să dea o slabă idee despre un om care este privit ca o firească expresie a sufletului Cataloniei și ca reprezentant de frunte al artei.

Mihai Tican

MEMENTO

CALENDAR

SAMBATA, 16 SEPTEMBRIE
Ortodox: S-ta martiră Eufemia.
Catolic: Sf. Corneliu Papa.
Protestant: Eufemia.
Evreesc: 25 Elul.
Mahomedan: 26 Gemadi-el-Aver.

Răsăritul soarelui 5,57.
Apusul soarelui 18,23.

RADIO

SAMBATA, 16 SEPTEMBRIE
394 m. BUCUREȘTI 12 kw. FELDIOARA-BRAȘOV EXPERIMENTAL

13: Bursa, cota apelor Dunării. Muzică de promenadă (plăci): Potpuri din „Prințesa circului", de Kalman, executat de orchestra Streich. In primăvară, de Ed. Grieg și Cântec trist de Ceaikowsky, executate de orchestra Marek Weber. Insula visurilor de aur, de Blaufuss, și Ora trei dimineața, de Robledo, executate de orchestra internațională. Potpuri din „Visul unui vals", de Oscar Strauss. executat de orchestra de concert Barnabas v. Geczy.
13,45: Radio-jurnal.
14: Muzică ușoară (plăci).
17,15: Prof. I. Simionescu: Cuvânt la începutul anului școlar.
18: Orchestra Sibiceanu: Arii naționale: Schubert: Vals din opereta „Casa cu 3 fete", Kalman: Selecțiuni din opereta „Silvia". Tosti:: Aș vrea să mor melodie; a) Nelu Ionescu: Cântec de leagăn și b) Cuclin: Dor dorule; Arii naționale. Spolianski: Viața fără dragoste... Cazartas: Vreau să te mint. Imi lipsește credința, paso-doble.
19: Radio-jurnal.
19,15: Orchestra Sibiceanu: Choran: 2 dansuri românești; Funy-Claro, tango argentinian. Sibiceanu: Nostalgie; Potpuri de arii naționale.
20: Dr. Radu Cruresca: Stațiuni de struguri.
20,20: Muzică vocală (plăci): Două cântece din filmul „Melodia dragostei", de Jurman, cântate de Richard Tauber. Cântec Arustin Egen și cântec de Jim Cowler, cântate de Austin Egen.
20,40: Horia Oprescu: Problema turismului în România.
21: Jos. Thaler, (violoncel): a) Preludiu; b) Serenadă; c) Scheron; d) Romanță; e) Final.
21,30: Alex. O. Teodoreanu: Ora veselă.
21,40: Orchestra Fănică Luca: Muzică românească.
22,45: Radio-jurnal.

*

Heilsberg, 60 kw. 276.5 m. —20. Emisiune națională; 21,05. Deschiderea stagiunii Operei din Königsberg; 22. Știri, apoi seară veselă.
Milano, 50 kw. 331.4 m. — (Florența, Torino, Genova, Triest). 20 Știri și plăci; 21. Idem; 21,45. Ora cărții; 24. Știri.
Muehlacker, (Stuttgart), 60 kw. 360.6 m. — 21. Diverse; 21,05. Concert distractiv; 21,45. Distracție serală; 23,20. Știri; 23,45. Concert distractiv.
Leipzig, 120 kw. 389,6 m.: 21: Cabaret politic. 21,45: Ziua dansului german. 22,15: Din operete. 23,20: Știri și concert de famfară.
Katowice, 12 kw. 408,7 m.: 20,25: Știri și plăci. 0,30: Muzică de dans.
Roma, 50 kw. 441,2 m.: Știri și plăci. 21,45: „Piratul", operă de Bellini.
Zürich, 60 kw. 459 m.: 20: Clopotele. 20,20: Plăci. 21: Conferință istorică. 21,30: Duet de violoncel. 22: Știri. 22,10: Coruri bărbătești. 23,15: Plăci.
Langenberg, 60 kw. 472,4 m.: 21: Știri. 21,05: Audiție țărănească. 23,30: Muzică nocturnă.
Praga, 120 kw. 488,6 m.: 20: Știri din presă. 20,10: Conferință astronomică. 20,30: Comedie muzicală în 3 acte. 23: Știri, apoi famfară.
Viena, 100 kw. 518,1 m.: 16,40: Comemorarea poetului Wielan. 17,05: Coruri. 17,45: Aventura veselă a unui excursionist în Japonia. 18,10: Plăci. 19,15: Muzică de Oskar Strauss. 20,50: Scenă teatrală. 21,30: opera „Piratul", de Bellini (transmisiune din Torino).
München, 60 kw. 532,9 m.: 21: Distracție serală. 23,20: Știri. 24: Muzică nocturnă.
Budapesta, 18 kw. 550,5 m.: 20: Plăci. 21: Operetă. 23,20: Reportaj, apoi orchestră de țigani.
Varșovia, 120 kw. 1411 m.: 21: Muzică ușoară. 22,30: Muzică de Chopin. 23: Concert dela cafenea.
Berlin, (Königswusterhausen), 60 kw. 1635 m.: 20: Noua muzică germană de dans. 21: Serată italiană. 23: Știri, 24: Seară veselă.

DUMINICA, 17 SEPTEMBRIE
394 m. BUCUREȘTI 12 kw. FELDIOARA-BRAȘOV EXPERIMENTAL

11: Transmisia serviciului religios dela Sf. Patriarhie.
11,30: Viața religioasă.
11,45: Muzică religioasă (plăci).
12: Orchestra Jean Dumitrescu: Muzică variată.
13: Muzică de promenadă (plăci): Uvertură din „Marinarella", de Jul. Fucik, executată de orch. simfonică dirijată de dr. Weissmann. Fantazie din „Tiefland", de Eugen d'Albert, executată de orchestra Dajos Bela. Aur și Argint de Fr. Lehar și Valsul imperiar, de Joh. Strauss, executate de orchestra internațională dirijată de Nat. Shilkret. Hit the Deck, de Vincent Yourmans, executată de orchestra Hipodromului din Londra, dirijată de Tumbridge. Uvertura din „Liliacul", de Joh. Strauss, exec. de Staatkapelle din Berlin, dirij. de Ernst Viebig.
13,45: Radio-jurnal.
14: Muzică ușoară (plăci).
17: Dr. V. Voiculescu: Cunoștințe folositoare.
17,30: Al. Lascarov Moldovanu: De vorbă cu sătenii.
17,15: Muzică românească.
17,45: D .G. D. Mugur: Viața satului.
18: Orchestra J. Marcu: Arii naționale. Joh. Strauss: Neu Wien, vals. Hruby, Rendes-vous la Lehar. Manzati: De ce nu vii cu mine, tango. Micheli: Canzoneta nostalgică. Alex. Leon: Mi-ești dragă. Bizet: Serenadă spaniolă.
19: Radio-jurnal.
19,15: Orchestra Jean Marcu: Romanțe și arii naționale; Micheli: Valencia, passo-doble. Vasilescu: Plângi inima mea, tango. Pergament: Serenadă (solo violină Jean Marcu). Corologos: Verișoara din Timișoara. Gillet: Scrisoare către Manon. Romanțe și arii naționale.
20: Pr. Gala Galaction: Cartea cea de toate zilele.
20,20: Muzică vocală și instrumentală (plăci). Menuet de Porpora-Kreisler și Vals Bluette, de Driga, executate la vioară de Jascha Heifetz. Arie din Paganini, și Lied, de Fr. Lehar, cântate de Eug. Transky. Grădini în timpul ploii, de Debussy, și Șoapte de primăvară, de Sinding, executate la pian de Willian Murdoch.
20,40: D. T. Teodorescu Braniște: Săptămâna.
21: D. G. Niculescu-Bassu: Carl Bohm: Stil wie die Nacht; Glinka: Parada miezului nopții. Arrigo-Boito: Mefistofeles-Ave Signor. Două arii românești.
22: Subiect rezervat.
22,15: Orchestra Radio: Akermans: Vals în surdină (solo D. Teodoru). Kalman: Potpuri din „Prințesa circului". Filipucci: Marș.
22,45: Radio-jurnal.

Mica Publicitate

Apare în fiecare zi. Minimum 10 cuvinte

— Anunciurile în chenar prețul dublu —

Pentru adresele din Capitală se va adăuga și numărul sectorului.

Cereri de serviciu

3 lei cuvântul

ADMINISTRATOR-subadministrator școală avicolă vitele, păsările, gospodăria, femeia bună gospodină, pretenții modeste, iarna fără salariul. Ziar 75 V. 7310

BUCATAREASA bună caut loc: fie și la persoană singură. Ana Muladi, str. Virgil Pleșoianu 77. 55

BUNA gospodină Bănățeancă dorește conducă menajul persoană singură, Mimi, Fundătura Columbelor No. 5. 181

BUCATAREASA perfectă în mâncări prăjituri având soț cu serviciu, vorbesc germana româna, Bucium 24. Boriș. 136

CAUT loc la toate la 2 persoane, am bărbat, unguroaică. Adresa Bulevardul Schitul Măgureanu 22. 80276

CAUT post intendent casă mare conduc electricitate, calorifer, apă, ascensoare având școala secundară, căsătorit cu recomandație. Bucium 24. La Boriș. 135

CAUT serviciu în casă, Viitor 20. 112

CAUT loc la toate, strada Ștefan Ciobanu 58. 70

CAUT serviciu la toate, știu bucătăria, sunt servită, am bărbat legitim. Ziar 80 V. 4

CAUT loc bucătăreasă germană și bărbatul la orice. Știe engleza, germana, ungara, sârba, cehoslovaca, româna. Siret No. 81. 17

CAUT loc menajeră persoană, Grivița 248, Anna Alexandrescu. 10

DOAMNA văduvă deces 40 ani cunoscând franceza germana ungara și fiind perfectă menajeră dorește a conduce menajul unei persoane. Merge și provincie. Ziar 66 V. 14

DEUTSCHES Mädchen sucht Posten bei Kinder oder Stuben Mädchen, Calea Rahovei No. 164 Stok II. 125

DOAMNA ungară inteligentă gospodină caută post menajeră la persoană singură. Bine situată. Str. Traian 192, față. 101

FECIOR singur sau pereche serviți străinătate, franceza caut post 13 Septembrie 13. 13

FEMEIE la toate cu bărbat, acte regulă muncitori merge și provincie. Ziar 85 V. 7

GERMANA 32 ani serioasă caut post familie serioasă, sau copil). Str. Clucerului 70. 18

INGINER Agronom tânăr caut orice ocupație. Adresați ziar 96 V. 49

JEUNE dame, roumain, français, anglais, cherche occupation aprèsmidi. Journal 91 V. 26

JUPANEASA singură caută loc la casă bună, acte în regulă. Strada Iorceanu No. 45. 141

JUPANEASA cinstită bine servită caută loc bun, bărbatul ocupație. Vasileboerescu 17 (fund). 156

MENAJERA nemțoaică caut post. Adresați ziar căsuța 4 Z. 177

MECANIC rutinat, în conducerea motoarelor Diesel și bun meseriaș pentru reparație caută post, pretențiuni foarte modeste. Constantinescu, Roșiori 475 Brăila. 1—

MENAJERA tânără transilvăneancă caută loc la persoană singură. Ziar 97 V. 61

REPAR bine lingerie țes ciorapi foarte convenabil, Cluj 70, Eliza. 59

SPALATOREASA perfectă caută loc cu ziua case mari. Dosul Cantonului 39, prin Dorobanți. Aglaia. 3

STUDENTA ultimul an Academia Comercială, Drept, diferite limbi străine, inteligentă, doresc ocupație după amiază, seara, pretențiuni modeste. Ziar 88 V. 7322

ȘOFER, capabil, experimentat eventual cu soția caută angajament. Ionescu, Dr. Felix 93. 71

VADUVA funcționară, germană, caut a conduce menajul casă serioasă, persoană de incredere. Ziar sub 94 V. 7331

CAUT jupâneasă servită fără bărbat pentru provincie, Rudeanu. Olari 30. 72

CAUT femeie servită fără casă masă. Koltai, strada Carol 66. 58

CAUT femee la toate, știe gătitul, acte, fără bărbat. General Lahovary 12, curtea bisericii, stânga. 39

CAUT fată la toate, fără bărbat, curată, prezentabilă, vrednică, bine servită, pricepă gătit. Referințe, acte regulă. Fetiță 14-16 ani găsește deasemenea serviciu ușor casă. Prezentați 8-10 dim., 2-4; Tătărescu, strada General Lahovari 36. 42

CAUT garderobieră, garanția numerar, Alhambra, Vineri ora 12. 37

CAUT bucătăreasă perfectă, singură, imediat. Kiseleff 12 Scara A etaj 2 apartament 5. 36

CAUT ajutor mecanic Ing. Blumen, Moșilor 230. 33

CAUT servitoare la toate. Washington 29 colț. 32

CAUT băeți Coloniale Bodegă 13 Septembrie 115. 28

CAUT femeie la toate fără bărbat. Fără gătit sau spălatul mare. Vrednică acte în regulă. Salar 800 lunar. Popa Petre 14. 24

CAUT băeți specialiști la Coloniale Bodegă 14-18 ani, Uranus 138. 48

CAUT băiat pentru Bodegă cinstit. Șoseaua Basarab 8 (vis-à-vis Regie). 149

CAUT băiat de băcănie și bodegă str. Labirint No. 50. 161

CAUT femeie la toate (fără bărbat). Strada Leonida 21 (Romană-Tunari). 137

CAUT fată tânără la toate Strada Lirei No. 2. 139

CAUT femee perfectă 35-40 ani la copil un an, Cazărmei 83. 142

CAUT bufetieră specialistă și chelneriță prezentabilă. Bărăției 12, orele 2-4. 167

CAUT guvernantă la copil, și în casă. Consumul Paradis, Academiei 1. 167

CAUT bucătăreasă perfectă, acte în regulă imediat, Pensiunea Luterană 6. 157

CAUT doică preferabil dela țară al doilea copil. Rolliny, Sf. Ion Nou 36 bis. 7358

CAUT bucătăreasă bună la toate fără bărbat pentru 2 persoane. Popa-Nan 95. 174

CAUT femee la toate fără bărbat serviciu 2 persoane. Buzești 34. Nancovici. 170

CAUT băeți băcănie Str. Maica Domnului No. 16. 83

CAUT bucătăreasă specială și jupâneasă servite acte recomandații. Splaiul Independenței 74. 84

CAUT femeie vrednică să cunoască bine bucătăria și la toate să aibă condicuță, fără bărbat, Delea Veche 49. 85

CAUT fetiță la copii, sănătoasă, acte. Spătarului 7. 89

CAUT servitoare condicuță la toate. Manolescu, Clopotari Vechi 15. 104

CAUT servitoare fără bărbat la toate Bul. Maria 95, Proprietarul. 129

CAUT femeie la toate fără bărbat să știe găti bine singură, strada Vasile Lascăr 89 A. 127

CAUT băeți bine serviți la Băcănie Str. Dr. Pasteur 38. 130

CAUT femei la toate fără bărbat Str. Batiște 41. 122

CAUT la mode ajutoare și ucenică, Mado, C. A. Rosetti 1. 133

CAUT fată vorbească germana, la copil și ajutor în casă. Pietăței 20 116

CAUT fată în casă, curată servit bine și fără bărbat, str. Dr. Felix 51. Georgescu. 117

CAUT jupâneasă servită fără bărbat la două persoane. B-dul Lascar Catargiu 28. 114

CAUT bucătăreasă spălat, acte fără bărbat, str. Transilvania 15. 105

CAUT două fete în casă fără bărbat. Str. Lirei 2-4. 109

COAFORUL Virgil Oprescu Buzău-Centru, caută perfectă coafeză bine retribuită. 7352—

DOMN singur, cult, provincie, dorește bună menajeră, curată, credincioasă. Rog prezentare cu acte numai persoane serioase: Vineri, Sâmbătă și Duminică, ora 3-5, Portar Hotel „Nord", București. 68

ELECTRICIENI capabili caută Ion Maiorescu 42. 11

EXCELLENT, sérieux engagement Sécrétaire: jeune Dame Demoiselle, très fine, distinguée. Offres détaillées, préférence aussi photos de suite retournées, sous: „L'heur", à l'adm. du Journal 90 V. 7313

FEMEE în casă, fără bărbat, de mare încredere, să știe cârpitul, caut pentru oraș provincie. Adresa: Sanatoriul Elisabeta, camera 14, Șoseaua Kiselef 8. 43

FARMACIA Macri Odobești Putna caută asistentă rutinată arătând condițiunile. 7228—

FATA curată servită în casă bună caut fără bărbat, Rădulescu, Aleea Sihleanu 18, prin Călărași 46. 57

FRANȚUZOAICA serioasă cunoscând germana și româna la fetiță de 12 ani caută Zimbal, Chindiei 6 31

FEMEIE la toate, serioasă, să știe bine bucătăria găsește loc bun strada Polonă 11. 20

FEMEE vrednică la toate, fără bărbat, pricepă bucătăria. Se caută la 2 persoane. Principatele Unite 62. 7353

FEMEIE să cunoască perfect gătitul și la toate fără bărbat cu condicuță. Londra 38 (Parcul Bonaparte). 120

FEMEE gătit spălat și jupâneasă fără bărbat cu condicuțe caută Batiște 18. 103

FEMEE de serviciu franceză cu sau fără bărbat, Știrbey Vodă 37. 97

FEMEE la toate caut, are odae Strada Puțul cu Apă Rece 15 bis 152

HOTEL „Carmen" (Cișmigiu) caută mecanic electrician serios necăsătorit pentru calorifer. Prezentarea 10-12½.

INGRIJITOARE la bolnavă se caută femeie voinică modestă, fără bărbat, Varșovia 5, Parcul Bonaparte. 178

LA MOȘIE 14 km. de București caut gospodar priceput în agricultură, legume vaci, păsări ca chelar, om mai în etate cu acte. Aștept Duminică dimineața (17 Septembrie) Hotel Stănescu camera 4. 7357

LUCRATOARE pricepute la ambalaj angajează Fabrica de ciocolată Suchard strada Traian 59. 74

Oferte de serviciu

4 lei cuvântul

ANGAJEZ pentru Sinaia Picolițe ajutoare de Madamă băiat de prăvălie. Adresați Str. Bogdan Vodă 17, D-na Ionescu (dosul Gărei de Nord) București. 7295

ANGAJAM pereche căsătoriți, portar șofer bun cu certificate, femeia la toate pricepută bucătărie și spălat, condicuță, 3100 lunar și întreținere. Moșilor 132. 63

ANGAJEZ bucătăreasă perfectă cu acte și recomandație. C. A. Rosetti 46. 90

ANGAJEZ femee serioasă cu talent la achiziție benefici sigur, adresați Forschmit, Căsuța Poștală 170. 94

BUCATAREASA bună pentru persoane, fără bărbat, caută consumul „Paradis" Academiei 1. 93

BUCATAREASA perfectă, acte în regulă, fără bărbat, se caută, Strada Roma 30. 96

BUCATAREASA bună fără bărbat. Dimineața 9-12. Diamandy. Sf. Constantin 26. 7289

BAIAT fost la băcănie etatea 12-14 ani angajez intern. Răpanu, Bul. Pache 117. 80

BUCATAREASA bună fără bărbat caută Rădulescu, Jules Michelet 9 prin Bulevardul Brătianu. 86

BUCATAREASA unguroaică fără bărbat absolut perfectă angajem urgent, Ivitz, Poliției 1, lângă Salvare. 171

BUCATAREASA găsește loc bun imediat, cameră separată, în str. Bibescu-Vodă 24, la proprietar. 77

BUCATAREASA bună la toate fără spălat caut pentru două persoane, Calea 13 Septembrie 143, Portar. 29

BUCATAREASA bună, caut cu recomandații. Str. Gh. Chițu 1, Etaj II, (colț Dionisie). 30

BUCATAREASA perfectă cu prăjituri și în casă. Georgescu, Dorobanți 44. 35

BUCATAREASA bună. singură, la două persoane se caută, Olari 15. 44

BUCATAREASA perfectă, necăsătorită, acte în regulă, se caută în str. Arh. I. Mincu N. 5-7. 45

BUCATAREASA cu referințe bune angajează Griviței 93. 64

BUCATAREASA bună caută Popa Rusu 22 etaj. 66

CAUT fată ajutor casă, bucătărie 12-16 ani. Gogu Christescu 15. Str. Calimache. 7264

CROȘETEUZE, tricoteuze de mână, capabile, căutăm pentru lucru acasă. Sfinții Apostoli 80. 7307

CALCATORI specialiști sacouri cu acte în regulă și practică îndelungată angajează boiangeria Helveția Splaiul Unirei 56. 7294

LUCRATOARE bune la rochii caută Cassa Annie, Lipscani 26 etaj. 23

MANECHIN și lucrătoare la rochii caută casa Fifina, Armenească 11. 128

MAISON SUZANNE, Pas. Imobiliara, angajează mannequine. A se prezenta Vineri între 11-12. 148

NEMȚOAICA cu copil 8 ani ajutor casă. Ismail, 38 (Raion). 8

OM DE SERVICIU servit la frizerie angajează frizeria Academiei 16. 99

PRACTICANȚI ucenici interni externi angajez. Fabrica Biciclete Ispirescu Suter 2. 7339

PERECHE, bucătăreasă perfectă, bărbatul rândaș cunoască întreținere calorifer, instalații, îngrijire automobil. Ziar 1 Z. 146

SE CAUTĂ jupâneasă servită, str. Mihai Vodă 58, etaj I. 179

STRIKERESE bine plătite angajează Rossim Gabroveni 2. 54

SE CAUTA femeie la toate servită str. Traian 128 parter. 87

TANARA inteligentă bună condiție găsește pentru conducerea mici gospodării întreținerea și 500 lunar, Șoseaua Panteliman 17, Galanterie. 126

TAMPLARI mobilă și binale lăcătuși binale angajează Moșilor 195. 75

UCENIC cu câteva clase liceale se caută la Studio Julietta, Calea Victoriei No. 34. 7345

UCENICE externe la Mode caută „Jenny", str. C. A. Roseti 3. 175

VANZATORI, Delicatese și băeți pricepuți bodegă pivniță caută Călărași 70. 119

VOPSITORIA de Blănuri Constantinidi, Uranus 34, caută maestru blănar și un cojocar. 7350

VANZATOARE mezeluri cu practică angajează Dudești 93. Ghe. Theodorescu. 7323

Lecții și meditații

4 lei cuvântul

„CURSURILE NOUI": Franceza, Germana, Engleza, & Steno-Dactilografia. Școala „Duployen". 27. Smârdan. 7346

DOAMNA predă engleza franceza 29 Luigi Cazavilan (Știrbey). 134

ENGLISH teacher (certificated) Gives lessons. Address to Mrs. Silvermann, Strada Rondă 11. 6783

INSTITUTUL profesional „Domnița Ruxandra" autorizat Onor. Ministerul Instrucțiunii primește înscrieri eleve: copile, domnișoare învață perfect croitoria, mode, franceza, etc. Taxe convenabile, Victoriei 79. 131

VÂNZĂRI

4 lei cuvântul

AUTOMOBIL „Chevrolet" închis 6 cilindre cu aparat și număr vindem lei 60.000. Str. Grăniceri No. 13. 7179

ATENȚIUNE vindem ocazie, smokinguri, pardesiuri, stofă fină kaki lei 200 metrul, covoare, aparate fotografice, binocluri, etolă skongs 2 mtr. lungime lei 4000, tablouri, bijuterii, mașină Singer cismărie, Economia Românească, Brezoianu 24. 7299

ATENȚIUNE. Divane solide 700. Divane cu cutii 1400. Tapițeria Mihai-Vodă 12. 7266

ATENȚIUNE. Mobile. Prețuri extrem de reduse: Dormitoare, Sufragerii Moderne nuc dela 5000, Holuri cubiste 3700, Divane-studio, Birouri și orice fel de mobile separate, cărucioare de copii, găsiți numai la Industria de Mobile „Maramureș", calea Victoriei 139, lângă Președinția Consiliului Miniștrii, Tramvaie 15, 17, 20. 7252

ATENȚIUNE: Dormitoare elegante nuc dela 5000. Sufragerii nuc dela 5000. Herrenzimmer. Holuri dela 3700. Scaune curbate. Cărucioare pentru copii și orice fel de mobile separate cu prețuri foarte reduse, vinde cea mai mare concurență din țară „Industria de mobile „Banatul", Calea Victoriei 145, colț cu Str. Frumoasă. Nu confundați adresa. 6892

AUTOCAMIONETA Ford perfectă stare funcționare vând convenabil Aurel Vlaicu 35 A. 183

BICICLETA mică 2 roate vând, Cobălcescu 26, Portar. 38

CHRYSLER complect renovat mare ocazie vând Popa Tatu 24, în fund. 7337

CHIRURGICALA masă, bună pentru urologi, se vinde ocazional str. Anton Pan 38. 52

CASA de Bani măsură potrivită și alta mare pentru Registre vând chilipir, Mirceavodă 63. 7251

CAUCIUCURI de ocazie 30×5 32×6 și toate dimensiunile vinde Vulcanizarea „Nicu" Rahovei 98. 7243

CHRYSLER camionetă închisă vinde, Principatele-Unite 62. 7354

CAUCIUCURILE cu Talone rupte schimbă garantat Vulcanizare, Popa Tatu 51. 107

COSTUME, pardesiuri, smokinguri puțin purtate și de comandă, nescoase la termen toate măsurile vinde „Manchester" Colței 27. 7196

DORMITOR Sufragerie Herrenzimmer Studio Salonaș Lămpi ultramoderne vând mare chilipir Bulevardul Tache Ionescu 41. 154

DORMITOR, Sufragerie, Birou complect, Holl, Cuier, Tablouri, Lămpi, Statuete fanteziuri, vând urgent. Jules-Michelet 9 (prima dreapta). 92

DUBĂ capitonată, pentru mutări perfectă stare, Marinescu, șoseaua Pantelimon 104. 169

DORMITOR, Sufragerie, Birou complect cuer ultramoderne tablouri vând cauza plecărei Dragoș-Vodă 28 (parter) Romană-Viitor. 95

DORMITOR, Sufragerie, Herrenzimmer, Holl, ultraelegante, vând imediat. Calea Văcărești 123, etaj. 6893

DRIC nou extra vinde Diomide Grigorescu, Buzău. 7204—

DORMITOR fin Sufragerie grandioasă aramă vând urgent, Mulare Văcărești 126. 50

DE VANZARE curată rasă 30 găini Plimut 20 Radizlând Caroly Aron, Florian 4, Cluj. 7163—

DE VANZARE automobil închis 4 locuri. Berzei 21. 7283

DE VANZARE ocazie rară 1 mașină Chevrolet tip 29 în perfectă stare cu cauciucuri, lei 28.000. Magazin de brânzeturi, Bulevardul Basarab 133, București. 7325

FAN presat și nepresat 350.000 kg. calitate aleasă. Oprea Iorgulescu, Câmpulung-Mușcel. 7188—

FORD uzat lei 4000, str. General Angelescu 92. 110

HUPMOBIL deschis perfectă funcțiune vând. Herșcovici, Colinei 1, Ploești. 7276

MOBILE moderne, Dormitoare, Sufragerii, Birouri, Modele splendide, cea mai avantajoasă sursă. Kamiel, Romulus 58. 6858

Paltoane Pardesiuri de comandă de la lei **2150** bucata Postăvăria și Croitoria **„Broadway"** Calea Victoriei 2 (Podul Senatului)

MOBILE FINE de Arad toate stilurile vinde cu preț de lichidare Magazin General, Moșilor 1. 7099

MOTOARE Deutz de 30-35-60 cai eftin, Rahovei 281. 7108

MAȘINI cusut noi 4000 biciclete noi renovate 1400 gramofoane drezine tricicle cărucioare copii Emailaj Nichelaj reparațiuni serioase mărfurile veniți vedeți eftinătatea Fabrica Biciclete Ispirescu, Suter 2 7340

MAȘINA cusut familie vând 2600 alta croitorie bărbătească 4000 fix. Agricultori 106. 40

MOBILIER, lămpi splendide, covoare persane, oglinzi, diverse. prețuri derizorii, plecând străinătate, Berzei 39. 7285

MOTOARE Deutz motorină 30, 35 60 cai eftin, Rahovei 281. 7314

MOTOCICLETA Triumph 500 perfectă stare funcțiune. Parcul Ferdinand str. C. 10 (Obor). 9

MOTOARE Diesel 60 și 100 cai cu dinamouri direct acuplate 220 Volți sau fără dinamouri vinde și alte motoare Inginer Kaldor, București Popa Tatu 16. 7349

PIANINA Lubitz trei pedale, vând eftin, Eremia Grigorescu 1 (Armașului). 7247

PLAPAMI de mătase indigenă și streină Perne, Saltele, Lingerie de Pat. Prețuri de concurență la Fabrica de Puf și Fulgi Alfonso Benone, B-dul Carol 7. 19612

PIAN scurt concert „Besondorfer" calitate superioară vând ocazie Mandy Câmpineanu 7. 12

PIANO Erard superior vânzare, Nicolae Bălcescu 40. 7328

PIANINA „Hooff" aproape nouă, vând urgent. Academiei 23 bis, Etaj 4. 82

SUFRAGERIE, dormitor, hall, Herrnzimmer, ultramoderne, noi, diverse. Ocazie colosală. Piața Sft. Ștefan 9 bis 155

STUDIOURI moderne foteluri pat dormeze sofale foarte convenabil. Tapițerie Dr. Felix 2. 173

SUFRAGERIE originală străină dormitor ultramodern, vizibil încontinuu Vineri, Sâmbătă vinde urgent străin plecare, Aurora 60, Etaj (colț Văcărești). 51

SIDEF resturi pentru mozaicuri și scărari vinde Fabrica „Sideful" Siminoc 20 (fund). 7169

VAND pardesiuri palton damă elegante, Știrbei Vodă 109. 78

VAND Chevrolet deschis perfect, Preț convenabil. Romulus 15, garaj. 7344

VAND Desoto în perfectă stare. 25.000. Fundătura Despot Vodă 3. 166

VAND Plymuth închis perfectă stare. Clopotarii Vechi 11. 150

32 x 6 30 x 5 cauciucuri perfecte chilipir și toate dimensiunile găsiți Popa Tatu 51. 108

CUMPĂRĂRI

4 lei cuvântul

ARGINTERIE Pian Pianine Mobile Obiecte Artă Covoare, Weber, Stelea 25. 176

AUR dinți aur cumpăr cu cele mai bune prețuri „Dentara Platina" Pasagiul Vilagros 4 vis-à-vis prefectura poliției. 6802

ATENȚIUNE cumpăr pian pianină Verjgaci Piața Cantacuzino 3, telefon 2.33/49. 7248

AUR dinți aur uzate, briliante, cumpără Bijuteria Select, Carada 2 (Karagheorghevici). 7305

AUR dinți briliante cumpără bijuterie Kanner curte Galeriile Blanduziei 12 bis 7342

AUR briliante, diamante, cumpără vinde, „Bijuteria Elitei" Victoriei 14 (vis-à-vis) Socec. Atelier ceasornice, Bijuterii. 7351

CUMPAR obiecte artă, argintărie, antichități, porcelanuri, mobile antice, tablouri. Wolff, Victoriei 89, telefon 359/33. 7199

CUMPAR, primesc consignație Mobile fine moderne. Kamiel, Romulus 58. 6856

CUMPAR mașini cusut biciclete, motociclete cărucioare copii noi bune uzate Ispirescu Suter 2. 7341

CUMPAR caroserie închisă pentru Chevrolet 1927, Dumitriu, Calea Floreasca 20 7297

CUMPAR mobile, pianine, covoare, obiecte, casnice, diverse, Lupu, Herescu-Năsturel 13. 7348

CARȚI Bisericești, Drept, Artă plătește bine H. Pach, Casa Anticarilor 3, Telefonați 343/91. 147

CUMPAR mașină Național 9 numere, vând biliard Seifert. Cafeul Termin, Victoriei 43. 144

PRESA cu electro motor pentru presat tablă cumpără Goldman Bărăției 17. 7347

VÂNZĂRI și cumpărări de imobile, moșii, păduri, terenuri, arendări

5 lei cuvântul

APROAPE centru casă bună 550.000 alta 3 apartamente 450.000, 900.000, vinde „Monitorul Proprietarilor", Carada 7 (Karagheorghevici). 7249

APROPIERE Calea Victoriei Președinție Vilă nouă luxoasă, 2 apartamente compuse fiecare 3 camere holl, băi, dependințe, parchete 370.000+Credit 500.000. Adresați Franklin 5. 161

APROPIERE Mântuleasa, 4 camere, dependințe, electrică, teracotă curte 270.000. Adresați Niculae Golescu 10. 162

ATENȚIUNE!!! imobil nou cubist două apartamente parter etaj lux cartie Mitropolia Lei 750.000 vinde „Villa" Sfântul Ionică 7. 140

ATENȚIUNE!! Casă nouă colț poziție comercială, două prăvălii, două apartamente, 600.000 și înlesniri; vindem Colectura Banca Română Carol 11. 98—

CUMPAR teren sau căsuță dărăpănată 150.000 preferință apropierea cartierului Isvor. Adresați ziar 31 V. 7269

CUMPAR casă raportând bine, separat locuință, până 12.000.000 lei. Adresați-vă: „Monitorului Proprietarilor", Carada 7 (Karagheorghevici). 7250

CASSA cumpăr apropiere sau în jurul Cișmigiului. Adresați ziar 11 V. 7236

CAUT cu arendă vie bună, moșioară conac apă schițați planul, ultimul preț, condițiuni plată. Adresați Hotel Splendid Bârlad. 7227—

CASA cumpăr sănătoasă confortabilă până 400.000 banii gata, Ioachim, Buzești 90. 80275

CUMPAR imobil, oraș, Parcuri, 5 piese dependințe. Tranșare imediată „Călăuza", Câmpineanu 7. 102

BAILE de IOD ELECTRICE SANATORIUL Dr. SMARANDESCU Str. Buzești 14 Buc., tel. 18/54, al XXIII sezon de vindecări, boalelor cronice, rheumatice, artritice, nervoase, de sânge, de femei, etc. Săracilor prețuri de binefacere, cons. gratis

CUMPAR casă nouă până la 400.000; poate avea credit, sau teren 200 m² până la 80.000. Oferte detaliate la ziar 106 V. 88

DE VANZARE casă două apartamente confort, credit. Popa Nan 148. 7324

PASTEUR 48 vindem vile moderne parteretaj a 4 camere și 3 camere cu dependințe inclusiv terenul. Centrul Parcului Regina Maria cu prețuri avantajoase. Adresați arhitect diplomat Selagianu, Biroul Arhitectură Pasagiul Englisch, Calea Victoriei 52. 7143

PARCUL Filipescu, vilă 1.500.000, vizibilă 11-12, amatorii scrieți ziar sub 6 Z. 184

STATUIA PACHE! 2 apartamente construcție solidă suprafață 320 metri, 325.000 (valorează dublu). „Bucur" Bulevardul Brătianu 26. 158

VAND sau închiriez imobil în construcție parter etaj mansardă Hall trei camere dependințe moderne la cheie Anton Pan 16. 76

VAND căsuță centrală cu 232 metri 630.000 neto. Frumoasă 6, ora 11. 7277

VAND casă loc 18 m. fațadă. Matei-Voivod 48. 7217

VAND parcela fațada 22 metri prelungirea Dorobanților 126.000, Nicolae Golescu 14, etaj II, Novitchi. 7318

VAND casele Buzești 21, venit mare, valoarea două milioane patru sute. 7336

1.000.000 fix. Vând casă splendidă nouă. Venit 160.000. Mateescu, Laptelui 28 (Raion). 6

INCHIRIERI

Apartamente goale

5 lei cuvântul

CENTRU, Str. Danielopol 5 (Tribunal) de închiriat în imobil nou apartamente și garsoniere luxoase imediat locuibile, calorifer, apă caldă, ascensor, telefon. 7224

APARTAMENTE: Etaj I întreg, plin centru, construcție 1929, confort modern, alături de judecătoria ocol VI: hol, 3 camere, oficiu, 2 vestiare, cameră de bae instalată, bucătărie, pivniță, pod, spălătorie, mansardă. Etaj II: 2 camere, bucătărie, cameră de bae instalată, vestiar, pivniță, pod, spălătorie, mansardă, ambele în str. Bibescu-Vodă 24, la d. dr. Eraclie Sterian, chirie convenabilă. 7343—

ALECU RUSSO 14 închiriez apartamente mari mici instalații moderne, grădină vizibil 3-6, informațiuni 362/93. 69

APARTAMENT liber chirie convenabilă construcție nouă. Etaj patru camere mari luminoase Hall baie dependințe Vișini 13. 7330

APARTAMENT elegant trei camere mari confort modern, Andrei Mureșeanu 14. Tramvai 5. 7326

ARMENEASCA 15. Imobile noi parteruri ocazie incomparabilă Hol 3-4 camere băi dependințe 50-60.000 plătibil imediat. 160

BUZEȘTI 105 b. Inchiriez apartament 3 încăperi, deasemenea camere mobilate sau nemobilate. 106

CAUT casă 4 camere, hall dependințe. Oferte serioase cu preț la ziar 95 V. 7332

CASA nouă închiriez avantajos vestibul, două camere, bae, parchete etc. intrare separată, liber imediat. Sevastopol 14 Alee. Vila Pasatu. 15

CASA nouă, 5 camere, dependințe, curte mare, total sau parțial. Dr. Romniceanu 12. Parcul Principesa Elena. Vizitarea 4-7. 7279

CAUT casă chirie 3 camere, dependințe grajd, aproape tramvai. Adresați ziar 100 V. 7359

CAUT 2 apartamente total 8-10 camere plin centru. Oferte „Pensiune" ziar 2 Z. 163

CAUT apartament hall, 5 camere, bae, oficiu, cămară, 2 camere servitori, calorifer, oferte indicând prețul închirierei, adresa avocat Melinte, Arcului 16. 143

CAUT centrul Capitalei apartament mare 8-10 camere cu tot confortul, calorifer. Adresați ziar 107 V. 138

DE INCHIRIAT apartamente și garsoniere cu tot confortul. Imobil construcție nouă. Str. G. D. Palade 45. 7262

DE INCHIRIAT apartamente câte 4 camere, baie, faianță, confort modern, calorifer, noui. Păstorului 20 lângă Piață. 25

DE INCHIRIAT etaj cu 25 camere parchet, încălzire centrală, pentru birouri, calea Victoriei 86, vis-à-vis Palatul Regal, Banca Dunubiana. 7234

INCHIRIEZ cameră chiuvetă casă antreu pivniță electrică teracotă. Cortului 5. 41

INCHIRIEZ camere, garsoniere, apartamente cu băi, calorifer casă nouă Isvor 36. 34

INCHIRIEZ apartament etajul I aproape centru, grădină, 3 camere, hall, etc. Vizibil 10-12, 4-6. Fund. Columbelor 5, prin Călărași 32. 7333

SINGUR curte, casă drăguță, confort închiriez 46 mii. Iancu Căpitanul 33 (Foișor). 123

VILA luxoasă, Alea Alexandru 36 bis, cinci camere dependințe, garaj, 125.000. Tranșare „Călăuza". Câmpineanu 7. 100

50.000 Imobil parterre, trei camere, entret, bae, dependințe, grădină, confort, curte singur centru Vasile Lascăr 58 dela 26 Octombrie, adresați telefon 2-2532. 46

INCHIRIERI

Camere și apartamente mobilate

5 lei cuvântul

CAUT cameră eventual garsonieră semimobilată, intrare strict separată, bae, calorifer, centru absolut. Cu prețul la căsuța 49 V. 7282

CAMERA mobilată, calorifer, acces bae, eventual pensiune, Clopotarii Vechi 18, etaj III. 7288

CAMERA drăguță bae lift Antim 4 etaj patru dreapta. 81

CAMERA mobilată confort una două persoane, eventual pensiune. Uranus 57. 65

CAMERA mobilată Schitul Măgureanu 7 (parterul din mijloc). 47

CAMERA frumoasă 2 ori săptămână unui provincial Antim 4 etaj 4 dreapta. 22

CAMERA mobilată bae calorifer separată pensiune. Ureche 12 etaj II stânga lângă podul Isvor. 16

CAMERA mobilată cu pensiune complectă confort pentru tânără pereche sau persoană onorabilă, Dumbrava Roșie 15, Etaj II. 180

CAMERA mobilată confortabilă, apă, osebit una mică, domn civil, Râureanu 3 lângă Poștă. 164

CENTRU închiriez camcră elegant mobilată baie proprie și telefon. Franklin 7, parter dreapta. 165

CAMERA mobilată pensiune aleasă bae intrare separată liberă Spătar 6 bis 124

CAUT cameră luxos mobilată, calorifer, bae proprie intrare strict separată. Ziar „Discrețiune" 108 V. 145

DE INCHIRIAT, ca hotel sau administrație fostul hotel Regina, calea Rahovei colț str. Carol având 76 încăperi. Oferte scrise Succesori Guechoff, calea Moșilor 82. Intermediari excluși. 7257

ELEGANT mobilată, spațioasă, separată, bae, eventual pensiune, convenabil, Plantelor 45. 182

HOTEL CARPAȚI. Piața Amzei camere lunare dela 1500, zilnic 60, reducere studenți. Centru. 7074—

INCHIRIEZ cameră mobilată, electrică, telefon, numai persoană serioasă. Moșilor 186. 7290

INCHIRIEZ două camere elegant mobilate acces bae, calorifer, apă caldă, intrare separată. Strada Popa Savu 5 bis, autobuzul 2. 21

INCHIRIEZ cameră mobilată cu bae, calea Moșilor No. 88 Sc. E. Etajul III. 62

INCHIRIEZ cameră mică drăguț mobilată intrare strict separată, parchet, Cobălcescu 52. 60

INCHIRIEZ două camere mobilate la o pereche eventual pensiune, bae, Regală 15, etajul II. 121

PALADE 63 camere mobilate acces baie parchet. Osebit subsol: două camere, bucătărie. 7316

PROVINCIAL caută cameră mobilată tot confortul apropiere centru, intrare strict separată. Ziar 99 V. 67

ZAHNARZTLICHES Kabinett zu vermieten Str. G-ral Budișteanu 30

INCHIRIERI

Prăvălii și Birouri

5 lei cuvântul

COFETARIA Dimitriu Târgoviște, local mare, de predat sau de închiriat. 7167

DE INCHIRIAT atelier sau depozit 9x6 metri apă electrică. Eventual locuință liber imediat. Proprietar Polonă 109. 7260

LAPTARIE și Birt economic vad vechiu de închiriat convenabil în calea Dudești No. 3. Adresați-vă numai proprietarului. 7265

PENSIUNI

5 lei cuvântul

PRIMESC elevi studenți pensiune îngrijire părintească, Știrbey Vodă 72. 91

SINAIA. Pensiune Manolescu reține camere cu acont, pentru serbările Castelului Peleș. 7278

IMPRUMUTURI și ipoteci

4 lei cuvântul

INCASAM rapid: Polițe chitanțe învechite plasăm banii „Banca Șmilovici" Moșilor 49. 118

Pierderi. Dispariții

5 lei cuvântul

PIERDUT pantof damă, distanța Arionoaia-Piața Mare. Aducătorului bună recompensă. Venerei 11, lângă Școala Silvestru. 5

DIVERSE profesionale. Asociații

4 lei cuvântul

FINANCIARE, LOTERII, etc.

7 lei cuvântul

AVIZ. „Mietta", Rochii, Mantouri, Caragiale 10, înapoiată vacanță, primește comenzi cu prețuri reduse la jumătate. 7119

ARTIFICII lampioane, articole de serbări, asortiment bogat prețuri eftine Lindenberg, Smârdan 12. 6845

ATENȚIUNE! Nu uitați cea mai Eftină sursă „Drogueria Sfântul Gheorghe". 114

BUCATARIE grătar în funcție predau cunoscători (clientelă formată) Dorobanți 102. 132

BREVET cu amănuntul caut. Adresați Schitu Măgureanu 2. Bodegă. 111

BLANAR lucrează în familie Mantouri blană din nou, reparații, transformări. Strada General Praporgescu 23. Colentina. Plumbuita. Grama. 53

BLANAREASA repar transform orice blană. Horațiu 8, (prin Popa Tatu). 7327

BOLI femei, reguli dureroase, întârzieri, operațiuni, Doctor Roman Bulevardul Carol 21, Etaj. 7317

CAUT colaborator fabricație alimentară funcțiune 40-60.000, câștig frumos. Ziar 3 Z. 172

COVOARE persiane scoarță Sumacuri repară artistic. Telefonați 222/38. Nefian, Dragoș Vodă 6. 7329

CRIZE de ficat, sciatică, reumatism îndepărtați repede prin „Termoforul „Bex", Droguerii și farmacii. 2

CAUT asociat cu capital pentru comerț măcelărie mezelărie, calea Victoriei 143. 7315

CAUTA asociat sau capitalist 2-300.000 vechi magazin central articole menaj, garantez capitalul. Ziar Rentabil 59 V. 7292

CEARA pentru parchete specială din ceară de albine cutia 25, Regală 11, Ionescu. 7220

CONSTRUCȚIUNI, reparațiuni, planuri. Ingineri-arhitecți asociați. Alea Rignault 9 (Elefterie). 7216

D-na DOCTOR MAMOȘ Brohovici, boli de femei. Gravide, tratamente, operațiuni. Consultația 60 lei. Văcărești 64. 7173

D-NA TUȚA ghicește viitorul cu exactitate uimitoare, 13 Septembrie 66. 153

FOSTA premieră casă mare lucrez familie rochi mantouri ireproșabil 180 ziua. D-na Botez, Abrud 92. 27

ILONA Coafor de Dame, Str. Regală 6. Ondulațiuni Permanente Lei 250. Vopsitul Părului Lei 150. Bacșișul Desființat. 185

PERFECTA croitoreasă confecționează elegante pardesiuri, rochii, tailleur familii Victoria Popa, Uranus 84. 19

PREDAU cauza plecării, cofetărie, cafenea, două biliarde toate edecurile necesare, vad bun, chirie mică. Stațiune climaterică și industrială I. C. Brătianu No. 61, Brezoi-Vâlcea. 73—

PERMANENT 200 vopsit 150 orice serviciu 30 bacșiș desființat. Barasch, Regală 9. 186

PREDAU coloniale, tutungerie, trei camere bucătărie, curte bun depozit lemne sau alte. Capital 70.000 Buzești 80. 7222

CORESPONDENȚE

5 lei cuvântul

ARAD: Primit scrisoarea, gândesc veșnic la tine. Afacerile merg foarte prost. Gigi. 79

VOI căuta a fi promptă la ora fixată. Veniți. Adriana. 159

Editura Societății Anonime „UNIVERSUL", București

Redactor responsabil: M. LEONTE